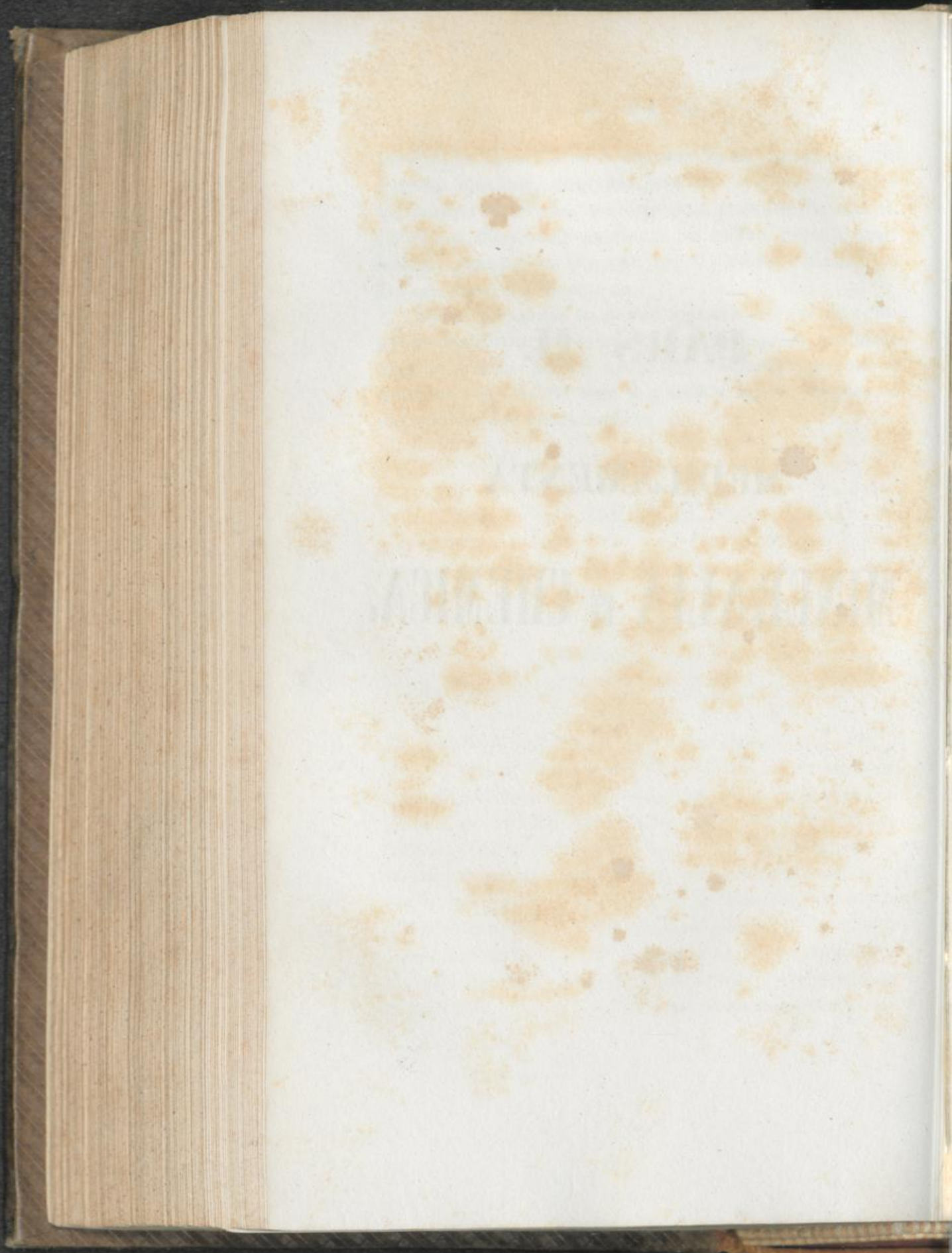

PARS II.

MEDICAMENTA

MINERALIA ET CHEMICA.

ACIDUM ACETICUM.

$C^4H^6O^3$; vel \bar{A} .

Уксусная кислота.

Plurima vegetabilia Acido Acetico, tum libero, tum alcalibus juncto, abundant; nec desunt illius vestigia in humoribus animalium. Generatur autem processu fermentationis acidæ, scilicet dum alcohol sensim sensimque oxydatur, uti etiam dum partes vegetabilium destillationi siccæ subjiuntur (*Acidum pyrolignosum*).

Usualia sunt: 1) Acetum commune; 2) Acetum destillatum; 3) Acidum Aceticum.

ACETUM COMMUNE.

ACETUM CRUDUM.

Уксусъ.

Paratur fermentatione acida ex liquidis alcohole plus minusve scatentibus, qualia sunt: vinum, cerevisia, spiritus dilutior etc.; dum liquida hujusmodi cum materiis organicis nitrogenio ditibus (fermento, glutine, vinaceis) ad temperaturam inter $+ 20^{\circ}$ et $+ 30^{\circ}$ R. libero aëris accessui exponuntur. Secundum RÜDE bonæ notæ Acetum, fermentationis ope, paratur e sequentibus: bitartratis potassæ libra dimidia, mellis libris duabus, spiritus frumenti libris sex cum dimidia, et aquæ libris quinquaginta. Acetum servandum est in vasis probe clausis in loco frigido; dum aëri diutius

exponitur, infusoria in illo generantur, quæ tandem in massam mucoso-membranaceam concresecunt (Fæx Aceti), quo acor illius hebetatur. Præpeditur hujusmodi corruptio, si Acetum ebullitione effervescat, et illi interdum parva alcoholis quantitas addatur, quo acor illius etiam intenditur, non neglecta debita obturatione.

Optima Aceti communis species habetur *Acetum Vini, album et rubrum*, quod e vinis acescentibus, nec non e vinaceis, post vini fermentationem residuis, paratur. Acetum cerevisiæ præcedenti postponendum.

Q. Color flavescens Aceto Vini albo, rubescens **A. V.** rubro proprius; odor gratus. Acetum commune tantum acoris habeat, ut uncia ejus duæ sufficiant saturandis: 60 granis carbonatis potassæ, vel 47 gr. carbonatis sodæ siccati, vel 127 gr. carbonatis sodæ crystallisati, et tunc centenarius (100 partes pondere) Aceti communis continebit circiter $4\frac{1}{2}$ partes Acidi Acetici anhydri.

Adulteratur sæpe acido sulphurico; si hujusmodi Aceto solutio acetatis barytæ instilletur, exoritur præcipitatum album (sulphas barytæ), in acido nitrico haud solvendum; levis in hoc casu Aceti turbulencia, a sulphate potassæ, in Aceto Vini naturali modo contento, non magni est pendenda. Acidum hydrochloricum manifestatur, instillando solutionem nitratis argenti; præcipitatum exinde ortum (chloridum argenti) parimodo in acido nitrico non solvitur, sed recens et humidum in ammonia liquida solubile est. Acidum nitricum, si admixtum foret, sequenti modo detegitur: in Aceto suspecto solvatur parva chloridi sodii quantitas, dein ad saturationem carbonas potassæ addatur, et totum ad siccitatem vaporetur: si sal, hoc modo obtentum, in

acido sulphurico, pari aquæ pondere diluto, solvatur, lamina auri puri tenuissima a liquore caloris auxilio corrodetur, si Acetum acido nitrico erat inquinatum. Vegetabilia acria, quibus acoris gratia adulteratur, sapore acri deteguntur, qui tum imprimis manifestus fit, si taie Acetum carbonate potassæ saturetur, et cum acetate potassæ liquido, quoad gustum, comparetur.

V. Tonica; refrigerans; diaphoretica; diuretica.

U. In febribus inflammatoriis potus Aceto leviter acidulatus, ad gustus gratiam, convenit. In typho abdominali, et quidem in stadio primo, evacuatis prius sordibus, acido hydrochlorico subpar habetur Acetum, et tunc sumitur uncia vel duæ ad aquæ libram, et sacchari semunciam, atque omni hora cochleatim exhibetur; simili modo datum juvat in febre putrida. In scorbuto præstat qua condimentum ciborum, si largiori copia et bonæ notæ Acetum consumetur. Veneno quolibet narcotico potionatis, evacuato prius ipso veneno per emeticum, Acetum cum successu administratur, dosi cochlearis mensalis, sæpius repetenda. Sub interno usu acetatis plumbi, internus quoque Aceti usus, teste Todd Thomson, necessarius est ad præcavendum, quominus sal hoc resolvatur in carbonatem plumbi, utpote unicum ex metalli hujus salibus venenatum. Forma clysmatis (unciæ duæ, tresve ad uncias octo infusi lini) adhibetur qua excitans in alvo adstricta, apoplexia, aliisque atonicis morbis. In pernione, dum membrum nimio pruritu tumet et rubet, maxime utile est fomentum ex Aceto cum spiritu frumenti, quod æque prodest in contusionibus, luxationibus, et ambusturis. Aceto aqua diluto eluitur oculus, dum micula calcariæ bulbo vel palpebris adhæret. Parum efficacia habenda sunt suffimenta ex Aceto, in laterem cale-

factum fuso; hac enim ratione cubiculum odore empyreumatico impletur; præstat pavementum Aceto aromatico conspergere.

D. Pro usu interno a drachma ad unciam dimidiam ex quovis liquido mucilaginoso sæpius in die; pro clysmate uncia, duæ, tresve; pro collyrio drachmæ duæ vel tres Aceti communis, ad uncias quatuor.

ACETUM DESTILLATUM.

Уксусъ перегнанный.

R: Aceti Vini libras quinque.

Infunde retortæ vitreæ, eique adde:

Carbonis lignei recens usti uncias tres.

Aptato excipulo, institue destillationem ex arenæ balneo, calore leni, et elice libras quatuor.

In vicem destillati adhiberi potest Acetum, quod ex alcohole, influxu aëris oxydato, conficitur. Apparatum, huic processui inservientem, componunt sequentia: dolium e ligno quercino constructum, quinque vel sex pedes altum (ad perpendicularum in loco $+ 15^{\circ}$ R. circiter temperato positum), in circumferentia 8 foraminibus (pollicem in diametro metientibus, et 15 pollices a fundo distantibus) pertusum. In cavo dolii aptatur discus ligneus, 5 pollices a margine superiori distans, et stupæ auxilio internæ superficiæ intime junctus, ne ullus liquido meatus pateat; in ipso disco sunt 4 foramina majora (sesquipollicis in diametro) et plus quam 300 foramina minora (sesquilineæ in diametro); cuius foramini majori tubus vitreus, tres pollices altus, hermetice imponitur, quo influenti per inferiora octo foramina aëri permeatio conceditur; per foramina minora ducuntur fila linea crassiora, ad fundum usque descendentia, nodo superne retenta, ut per

illa liquidum insensibili modo defluat. Spatium inter fundum dolii et discum, in quo fila descendunt, fere totum impletur sarmentis minoribus uvarum, vel recisamentis ligneis tenuissimis, qualia ex runcina decidunt, vel sarmentis betulæ elixatis. In parte dolii inferiori, 10 vel 12 pollices a fundo, datur apertura tubum excipiens, et effluxui Aceti inserviens. His ita dispositis apparatus primo imbuitur Aceto concentratori bonæ notæ, dein per illum rivo tenuissimo, vel guttatim, transmittitur spiritus frumenti dilutior, quatuor aquæ partibus dilutus, cui interdum additur pars succi, e dauco carota expressi, quo alcoholis oxydatio multum acceleratur. Nisi unica transfusione Acetum sat acoris nanciscatur, id secunda, et si opus, adhuc tertia vice erit repetendum.

Q. Odoris est debilioris et minus grati, quam acetum commune; saporis acidi, accepti; liquidum sistit limpidum, ponderis specifici inter 1,007 et 1,009. Aceti destillati uncie tres sufficiant saturandis: 60 granis carbonatis potassæ, vel 47 gr. carbonatis sodæ siccæ, vel 127 gr. carbonatis sodæ crystallisati, et tunc centenarius illius continebit 3 circiter partes acidi acetici. Solvit gummiresinas, et varias plantarum partes; cum alcalibus et oxydis metallicis salia constituit.

V. Eadem, ac præcedentis.

U. Ad conficienda quædam præparata pharmaceutica adhibetur.

ACIDUM ACETICUM.

ACETUM RADICALE.

Уксусная кислота.

R̄. Acetatis Potassæ sicci partes centum,
Acidi Sulphurici officinalis partes quinquaginta duas.

Acidum infunde retortæ tubulatæ, dein adde parvis portionibus acetatem potassæ, concesso sufficienti temporis intervallo, ut liquidum frigescat, priusquam novam portionem addideris; aptato excipulo continuo frigefaciendo, juncturisque clausis, calore leni, ex arenæ balneo destillationem institue, donec siccum maneat residuum. Productum rectificando purifica, addito binoxydi mangani tantillo.

Concentratissimum obtinetur Acidum Aceticum sequenti modo:

R. Acetatis Plumbi (leni calore siccati) partes centum triginta sex,

Acidi Sulphurici officinalis partes quadraginta et unam.

Acetatem plumbi crystallisatum, calore 32° **R.** non excedente, exsicca, et sic aqua crystallisationis orbatum, immitte retortæ vitreæ tubulatæ, siccæ, cui excipulum parimodo siccum junge, et per retortæ tubum acidum sulphuricum infunde. Obturato retortæ tubo, calore quam lenissimo, ex arenæ balneo destillationem institue, excipulum linteis, aqua frigida madidis, cooperiando. Acidum obtentum, ut a gase acido sulphuroso liberetur, cum pauxillo binoxydi mangani digere, et caute effusum, iterata destillatione purifica. Si acidi sulphurici vestigia innotescerent, parva quantitas acetatis potassæ sicci sub rectificatione esset addenda.

Q. Limpidum, coloris expers, admodum volatile, odoris grati, fragrantis, pungentis; saporis quam acidi, acris; cuti admotum, illam rubefacit, et in vesiculam extollit. In vase aperto calefactum flammam concipit, eaque ardet alba. Ponderum specificum = 1,074. Solvit resinas, gummiresinas, camphoram et olea volati-

lia. Centenarius Acidi Acetici constat: ex 30 Acidi Acetici anhydri, et 70 aquæ partibus. Disquirenda est quantitas acidi carbonatum ope; sic: 51 pars Acidi Acetici anhydri exposcit ad saturationem 54 partes carbonatis sodæ siccati, vel 147 carbonatis sodæ crystallisati, vel 69 carbonatis potassæ, vel ferme æqualem sui ponderis partem carbonatis calcariæ. (Ex qualibet harum proportionum facili modo invenietur quantitas Acidi Acetici anhydri in uncia Aceti cujuslibet, si quantitas carbonatis, ad saturationem adhibiti, notetur.) Concentrationis gradus sit talis, ut 100 grana Acidi Acetici paria sint saturandis 86 granis carbonatis sodæ crystallisati.

Inquinamenta deteguntur eodem modo, ac in aceto communi. Insociabile est acidum hoc alcalibus, terris alcalinis, eorumque carbonatibus, nisi acetatem obtinere cupias.

V. Stimulans; rubefaciens.

U. Adhibetur imprimis forma spiritus odoriferi, stimulantis, in syncope, asphyxia, hysteria, aliisque nervorum turbis. Inter optima numeratur remedia ad destruendas verrucas et callos; sub applicatione autem sedulo cavendum, ne cutis callum circumdans illo madesiat et corrodat. Vices vesicatorii supplet, ubi periculum in mora; hinc in angina membranacea aliisque morbis acutis in usum externum ducitur. Adhibetur etiam ad corrigendum aëris fœtorem in conclavibus, pavementum conspergendo. Inservit parimodo ad conficienda nonnulla præparata pharmaceutica.

ACIDUM CARBONICUM.

CO².

AER FIXUS; GAS CARBONICUM.

Углекислота.

Ingenti copia tum liberum, tum basibus junctum occurrit; producitur combustione carbonum et corporum carboneo scatentium, uti etiam respiratione animalium et variis processibus chemicis.

Ad multifarios usus pharmaceuticos educitur e carbonate calcariæ puro; quem in finem fragmenta marmoris albi aut cretæ lagenæ bi-tubulatæ Woulfeanæ immittuntur, illisque acidum hydrochloricum vel sulphuricum dilutum superfunditur; gas extricatum, antequam excipiatur, per aquam destillatam transmittitur, et in lagenis super aqua frigidam, solutionem chloridi sodii, vel hydrargyrum colligitur. Haud raro Gas Acidum Carbonicum, quod sub fermentatione spirituosa emanat, hunc in usum vertitur. *Usualis est: Aqua Acidi Carbonici.*

Q. Est gas coloris expers; odoris et saporis aciduli, pungentis; chartam heliotropio tinctam rufat, dum humida est, siccæ vero colorem non mutat; pond. specif. = 1,524, si aër atmosphæricus = 1 ponatur; hinc illo gravius est, et liquidi instar transfundi potest. Pressione, 36 atmosphæris æquiparanda, ad 0° R. in liquidum coloris expers, admodum volatile, densatur, cujus pondus spec. ad 0° R. teste FARADAY = 0,83. Gas Acidum Carbonicum, ad communem temperaturam et pressionem atmosphære, æquali aquæ volumine absorbetur; adaucta vero pressione aqua absumit plura hujus gasis volumina. Nec ardet, nec combustioni sustentandæ aptum est; hinc corpora inflammata, in illud immersa, protinus extinguuntur. Respirationi alendæ

minime idoneum; aër tamen atmosphæricus, nisi ultra 5 partes Acidi Carbonici in centenario contineat, respirari potest, quin noxam adferat. Centenarius Acidi Carbonici constat ex: carbonei 27,65 et oxygenii 72,35.

AQUA ACIDI CARBONICI.

AQUA ACIDO CARBONICO SATURATA; AQUA AËRIS FIXI.

Углекислая вода.

Acidum Carbonicum elice e marmore albo (deficiente hoc e creta) ope acidi hydrochlorici; gas extricatum per vas clausum, aquam simplicem continens, transmittite, ut ab acido sulphureo, quo acidum hydrochloricum venale inquinatum esse solet, prorsus liberetur. Extricando gasi inserviat vas vitreum fortius, triplici apertura superne munitum (vel, dum majori copia opus est, vas plumbeum, aut fictile). Ad instillandum acidum hydrochloricum, sub ipsa gasis eruptione, admodum est vas vitreum infundibuliforme, superne lagenæ ad instar in collum desinens, infra vero epistomie, parimodo vitreo, instructum. Infundibulum hujusmodi, clauso epistomio, superimponere vasi marmor continenti, illique hermetice junge; tum acido hydrochlorico imple, et tandem collum superius infundibuli cum una ex aperturis suppositi vasis ope tubi plumbei aut vitrei hermetice connecte. Talis infundibuli auxilio acidum pro libitu (aperto epistomio vitreo) instillari potest, quin reprimatur, nam impetus gasis ad superficiem acidi idem est, ac ille, qui per epistomium urget.

Acidum Carbonicum, quando jam sincerum prodit, excipe sub campanam cupream, stanno probe obductam et aqua prius repletam. Campana hæc, quæ vulgo Gasometrum dicitur, æquipondio suspensa, et in suprema parte epistomio instructa sit, per quod sub initium

aër atmosphæricus emitti, dein vero Acidum Carbonicum educi possit. E superiore dicti receptaculi parte Gas Carbonicum, ope tubi flexibilis e corio examussim confecti, in antliam bivalvatam coge, e qua comprimendo in dolium ligneum, aqua destillata frigida repletum, illud propelles. Ut prima quantitas gasis in dolium penetraverit, aliquot libras aquæ per epistomium, in parte inferiori adaptatum, emitte; dein Gas Carbonicum tamdiu in illud antliæ auxilio coge, donec quinque circiter ejus volumina aqua absorpserit. Quo gas facilius ab aqua, in dolio contenta, excipiat, hæc assidue agitanda est; id optime perficitur axi, per fundum dolii superius arctius et accuratius transmissa, quæ in interna dolii parte alis munita est, extrinsecus vero manubrium rotationi aptum præ se fert. Ut major gasis quantitas absorbeatur, temperatura cubiculi frigidiuscula sit necesse est, et operatio pluribus periodis, aliquot horarum spatio divisis, perficienda.

Aqua Acido Carbonico dicto modo saturata e dolio in lagenas, quam promptissime obturandas, transfundatur. Ne autem Gas Carbonicum sub ipsa transfusione avolet, SOUBEIRAN epistomium peculiare excogitavit, quod e duplici tubo constructum est; dum tale epistomium aperitur, per unum ex tubis aqua Acido Carbonico saturata in lagenam influit, per alterum vero tubum aër atmosphæricus in lagena contentus in superiorem dolii partem penetrat; ut autem hoc examussim fiat, lagena hermetice cum epistomio juncta sit oportet. Aqua sic parata in lagenis probe clausis, subere ligato et resina obducto, in loco frigidio servanda est.

V. Antiseptica; diuretica; irritabilitatem ventriculi, nauseam, vomitumque sedans; protracto usu lithontriptica.

Gas Acidum Carbonicum, si inspiratum fuerit, mox asphyxiam inducit, quæ accedente protinus aëre atmosphærico, haud diu persistit; idem gas non tantas vitæ insidias struit, quam gas oxydum carbonicum, quod e carbonibus flamma cœrulescente ardentibus evolat, et symptomata gravissima gignit, quamvis multo aëri atmosphærico immixtum sit. Ad excitandos homines, ex Acido Carbonico asphyxiam perpressos, aër atmosphæricus purus optimum sistit remedium; licet autem, urgente necessitate, affusiones frigidæ, et venæ-sectionem in usum vocare.

U. Frequentissime adhibetur ad sedandum vomitum, a variis causis proveniente; hinc in vomitu spasmodico, vel a vehementi animi pathemate exorto; in hæmatemesi vel etiam in hyperemesi, ejectis jam emetico sordibus. Scopo antiseptico prodest Acidum Carbonicum, varia forma propinatum, in feбри putrida, in diarrhœa ejusdem indolis, nec non in scorbuto; inde liquorum fermentantium utilitas in hocce morbo. Cum successu adhibentur varia medicamina Acido Carbonico scatentia in congestionibus passivis abdominalibus, in polycholia, dyspepsia, hypochondriasi, nec non in menostasia. Vis salutaris gasis hujusce in dietis morbis imprimis elucet ex aquis mineralibus acidulis, quarum virtus eximia in debellanda lithiasi et podagra, non tantum a chemica earum qualitate, producta et concrectiones morbosas solvendi, verum etiam a peculiari vi, assimilationem et sanguificationem, atque hinc pendentem renum functionem corrigendi, derivanda esse videtur.

Extrinsecus adhibetur Gas Acidum Carbonicum balnei gasiformis instar, dum ægrotus in arcam includitur, prominente capite, et ibidem gas hoc extricatur;

vel dum morbo laborans in Aquam Acidi Carbonici, aut fontem mineralem acidulum immergitur. Utilia sunt hæc balnea in exanthematibus chronicis, rheumatagia, paresi et sudore pedum fœtido. In usum chirurgicum ducuntur cataplasmata fermentantia (fermentum panis cum creta), gas hoc emittentia, quæ in ulceribus putrescentibus, gangrænosis, laxis, uti etiam in cancre prosunt, quo in casu narcoticorum additamentum e re est.

D. Quantitas Acidi Carbonici pro dosi exhibenda pendet a præparato unde extricatur, quamobrem videtur: bicarbonatem sodæ et potassæ, pulveres Acidum Carbonicum evolventes, etc. Aquæ Acidi Carbonici propinatur poculum unum alterumve, bis aut ter in die. Aquæ minerales Acidulæ majori copia sumuntur.

ACIDUM HYDROCHLORICUM.

СН.

ACIDUM MURIATICUM.

Соляная кислота; Хлористо-водородная кислота.

Dum æquales mensuræ gasis hydrogenii et gasis chlori insimul mixtæ luci solari, vel scintillæ electricæ exponuntur, sub vehementi detonatione gas Acidum Hydrochloricum producunt. (Hydrogenii mensura ponderat unum, eademque mensura chlori ponderat triginta sex). Gas autem Acidum Hydrochloricum ab aqua avidissime absorbetur, ita quidem, ut unum volumen aquæ sub communi aëris temperatura 480 volumina gasis Acidi Hydrochlorici absorbere valeat, quo ipso Acidum Hydrochloricum, liquidam præ se ferens formam, generatur. *Usualia sunt:* 1) Acidum Hydrochloricum concentratum; 2) Acid. Hydrochl. officinale; 3) Acid. Hydrochl. dilutum.

ACIDUM HYDROCHLORICUM CONCENTRATUM.

ACIDUM MURIATICUM FUMANS.

Retortam tubulatam adeo capacem sume, ut ingredientia $\frac{2}{3}$ partes illius tantummodo occupent, eamque junge excipulo parimodo tubulato; juncturam obturaluto ex farina secalitia, farina seminum lini, et aqua constante, et circumvolve linteo eodem luto illito. Excipulum contineat aquæ communis libram dimidiam; tubo excipuli adaptâ ope suberis perforati tubulum vitreum siphonis ad instar incurvatum, ejus extremum immerge in lagenam, decem libras aquæ destillatæ continentem, sed ita, ut extremum non ultra duas tresve lineas in aqua sit; lagena autem ipsa luto non est obturanda, sed vasi aqua frigida repleto immittenda. His ita dispositis per tubum in retortamingere:

Chloridi Sodii siccati libras decem, quibus infundibuli ope superfunde:

Acidi Sulphurici officinalis libras sexdecim,

Aquæ libris quinque prius diluti.

Obturato retortæ tubo, calore leni, ex arenæ balneo extrica gas, donec nil amplius prodeat. Finita operatione in excipulo habebis Acidum Hydrochloricum concentratissimum impurum, usui tecnico adcommo- dum; lagena autem, in quam siphon immersus erat, continet Acidum Hydrochloricum chemice purum.

Q. Dum ab omni inquinamento liberum, coloris est expers; aëri expositum vapores emittit albos, odoris acidi, pungentis; saporis est acidi, caustici, aliquantulum amaricantis. Acidum Hydrochloricum concentratum ad temperaturam $+ 12^{\circ}$ R. ponderis sit specifici = 1,18; in centenariio illius continentur gasis Acidi Hydrochlorici 36,36 partes pondere. Centum grana hujusmodi

acidi sufficiunt saturandis: 147 granis carbonatis sodæ crystallisati, vel 54 granis carbonatis sodæ sicci, vel 50 granis carbonatis calcaris puri; ex quo patet, 50 grana carbonatis calcaris, ad saturandum adhibiti, æquivalere circiter 37 granis gasis Acidi Hydrochlorici. Hæc igitur ratione inquiri potest qualitas Acidi Hydrochlorici, dum tale ad explorandum exhibetur. Gas Acidum Hydrochloricum ab acido concentrato tamdiu vaporum forma avolat, donec pondus illius specificum = 1,09; hoc in statu immutatum destillari potest, estque odoris expers; centenarius hujusmodi acidi continet 18 partes gasis Acidi Hydrochlorici.

Acidum, quod venale prostat, haud raro ferri miculas continet, quod dignoscitur, si acido, carbonate sodæ saturato, tinctura gallarum addatur, ex quo liquidum, si ferri quidlibet adsit, nigro tingitur colore. Si solutio dilutior chloridi barii Acido Hydrochlorico venali, parimodo diluto, instilletur, et ex hoc turbulencia, vel præcipitatum exoritur, id admixtum acidum sulphuricum probat. Si acido nitrico foret inquinatum, immersam auri laminam corroderet.

ACIDUM HYDROCHLORICUM OFFICINALE.

R. Acidi Hydrochlorici concentrati partes quinquaginta novem,

Aquæ destillatæ partes viginti quinque (utrumque pondere *).

Misce. Sit ponderis specifici = 1,12. Centenarius hujusmodi acidi continet 24 partes gasis Acidi Hydrochlorici.

*) Si autem vasorum capacitate uti mavis, tunc recipe: Acidi Hydrochlorici concentrati mensuras duas; aquæ destillatæ mensuram unam.

ACIDUM HYDROCHLORICUM DILUTUM.

R. Acidi Hydrochlorici concentrati partem,
Aquæ destillatæ partes viginti quinque (utrum-
que pondere *).

Misce. Sit ponderis specifici = 1,05. Centenarius
hujusce acidi continet gasis Acidi Hydrochlorici 10 partes.

V. Tonica; antiseptica.

U. In febribus putridis, et aliis morbis in gangræ-
nam pronis, utpote scarlatina maligna, angina sphace-
losa, variolis confluentibus, magna virium prostratione
et nervorum turba stipatis, efficacissimum habetur re-
medium. In typho abdominali, ubi mucosa intestino-
rum tenuium præ cæteris afficitur, in stadio morbi pri-
mo, evacuatæ, si opus, antea sordibus, aliis remediis,
teste NEUMANN, palmam eripit, et tunc sumitur Acidi
Hydrochlorici officinalis drachma ad decocti althææ
libram, et sacchari unciam, atque cochleatim omni ho-
ra exhibetur. Neque spernendum præstat auxilium in
febribus gastricis, ubi typhi periculum instat. In feбри-
bus nervosis, ubi acidorum mineralium usus indicatur,
reliquis acidis præferendum. A nonnullis pro antidoto
syphilidis universæ habetur, sed vehementer errant,
qui talem vim acido huic adscribunt; silent quidem ad
tempus syphilidis symptomata sub illius usu, sed se-
rius ocyus denuo in conspectum veniunt. In lithiasi,
imprimis dum phosphas calcariæ sabuli forma excer-
nitur, aptum est remedium. Ad solvendas concreciones
arthriticas, juncturas articulorum præcipue obsidentes,
prodest lotio ex drachmis duabus Acidi Hydrochlorici
officinalis, et aquæ libra composita. Additur gargaris-
matibus, dosi drachmæ dimidiæ vel integræ Acidi of-

*) Si lubet mensura, tunc sume: Acidi Hydrochlorici concentrati men-
suram unam; aquæ destillatæ mensuras tres.

ficinalis ad libram vehiculi, quæ in gangræna faucium e re sunt. Guttæ quinque, vel octo, ad quatuor aquæ uncias sumuntur pro injectione in blennorrhœa urethræ chronica.

Inter antidota Acidi Hydrochlorici incaute deglutiti recensentur: solutio saponis, vel magnesia aqua suspensa. Insociabile est Acidum Hydrochloricum in formulis præscribendis: alcalibus eorumque carbonatibus, terris alcalinis, oxydis metallicis, polysulphureto potassii, polysulphureto stibii, tartrati potassæ, tartrati stibii et potassæ, tartrati ferri et potassæ, nitrati argenti, et acetati plumbi.

D. Acidum Hydrochloricum officinale datur adulto dosi 5, 10 vel 15 guttarum in quolibet liquido mucilaginoso, sæpius in die. Acidi Hydrochlorici diluti porriguntur guttæ 15 ad 40 pro dosi, sæpius in die.

ACIDUM HYDROCYANICUM.

Cy H.

ACIDUM BORUSSICUM.

Синильная кислота; Синеродисто-водородная кислота.

Gas cyanogenium seu cyaneum, quod a GAY-LUSSAC anno 1815 detectum fuit, sub peculiari processu chemico hydrogenio jungitur, et Acidum Hydrocyanicum *) seu Borussicum generat, quod media aëris temperie liquidi speciem refert, ad -12° R. autem massam sistit crystallinam. Acidum Hydrocyanicum purum vehementissimum omnium venenorum est, sufficienti vero

*) Centenarius Acidi Hydrocyanici puri constat ex: cyanei 96,35 et hydrogenii 3,65 partibus; vel si mavis, ex: nitrogenii 51,70; carbonei 44,65 et hydrogenii 3,65 partibus.

aqua dilutum efficacibus adnumeratur remediis. *Usualia sunt:* 1) Acidum Hydrocyanicum medicinale; 2) Aqua Lauro-Cerasi et Aq. Amygdalarum amararum, quas videsis in parte tertia; 3) Cyanidum Potassii.

ACIDUM HYDROCYANICUM MEDICINALE.

ACIDUM BORUSSICUM MEDICINALE.

Rx. Cyanidi Ferri et Potassii (Borussiatiss Potassæ ferrosi) uncias duas,
Acidi Sulphurici officinalis unciam,
Aquæ destillatæ libras duas cum dimidia.

Collo retortæ tubulatæ, haud magnæ capacitatis, junge ope suberis perforati tubum vitreum longiorem, qui in angulum rectum incurvatus sit, et juncturam vesica humida obduc. Retortæ, in balneum aquæ mersæ, immitte cyanidum ferri et potassii, in decem aquæ unciis prius solutum; huic superfunde acidum sulphuricum, quatuor aquæ destillatæ unciis dilutum; tubum vitreum immerge in lagenam, octo uncias aquæ destillatæ continentem; lagena imposita sit vasi, aqua frigida repleto. Obturato retortæ tubo balneum aquæ sensim calefac ad ebullitionem, aquam calidam per vias illi addendo, ne balneum vaporando minuat. Destillationem hac ratione perficiendo elice e retorta uncias sex, et habebis in lagenam tubum excipiente uncias quatuordecim, quibus dissoluto apparatu adde adhuc aquæ destillatæ uncias sex, ut pondus totius Acidi Hydrocyanici obtenti æquetur unciis viginti. Hoc modo paratum Acidum Hydrocyanicum medicinale continet in centenariis 2 partes acidi puri. In lagenis minoribus, epistomio vitreo munitis, charta nigra obductis, vel e vitro cæruleo confectis, in loco frigidiusculo servandum est.

Concentrationis gradum ope nitratis argenti sequenti modo indagabis: sume vitrum, cui infunde un-

clas duas aquæ destillatæ; vitro simul cum aqua in bilance accuratissima ponderatis, instilla grana quinquaginta Acidi Hydrocyanici explorandi, et quassando misce; hoc facto, liquori instilla guttatim solutionem nitratis argenti, vitrum sæpius conquassando, donec præcipitatum (Cyanidum Argenti) manifestetur, vel donec odor, Acido Hydrocyanico proprius, plane evanuerit; præcipitatum elue in filtro (antea ponderando), et dum siccum fuerit pondere examina. **Quinque grana cyanidi argenti, hoc modo obtenti, designant granum Acidi Hydrocyanici puri. Si ergo 50 grana Acidi Hydrocyanici medicinalis producunt 5 grana cyanidi argenti, gradus concentrationis illius erit normalis, sin aliter, ad hunc gradum diluendo reduceatur oportet. Si ratio habeatur quantitatis impensæ nitratis argenti, scire juvabit: 12,7 grana nitratis argenti, æquivalere duobus granis Acidi Hydrocyanici puri. Vel dum cyanidum argenti, quin ponderetur, adaucti caloris auxilio in argentum metallicum reducitur, gradus concentrationis obtinetur, si grana octo argenti metallici granis duobus Acidi Hydrocyanici puri æquiparentur.**

Q. Acidum Hydrocyanicum medicinale, liquidum sistit coloris expers, pellucidum; odore gaudet peculiari, qui a nonnullis odori amygdalarum amararum assimilatur; saporis est sub initium frigerantis, blandi, serius vero acris et pungentis; admodum volatile; quavis proportionem in aqua et alcohole diffunditur; calore adaucto, et luce diurna facillime dissipatur.

Varie plantarum partes, generis Amygdali et Pruni, si cum aqua destillationi subjiciantur, oleum æthereum, aqua gravius, largiuntur, quod Acido Hydrocyanico scatet. Aqua oleo hujusmodi supernatans, plus

minusve acidi absunit, et pro ratione substantiæ vegetabilis impensæ, Aqua Amygdalarum amararum, A. Lauro-Cerasi, A. Pruni Padi etc. dicitur. Ad detegendam acidi quantitatem in dictis modo aquis destillatis sic procedendum: sumantur e. g. mille grana Aquæ Amygdalarum amararum, quæ additis aliquot guttis ammoniæ liquidæ leviter alcalina fiat; dein instilletur solutio nitratis argenti excedens, et tandem addito acido nitrico diluto liquor reddatur acidus, quo cyanidum argenti præcipitatur, e cujus quantitate, uti supra dictum fuit, quantitas Acidi Hydrocyanici puri eruitur. Si igitur mille grana Aquæ Amygdalarum amararum producerent septem cum dimidio grana cyanidi argenti siccati, id indicaret, hisce mille granis aquæ sesquigranum Acidi Hydrocyanici puri inesse. Notandum tamen, cyanidum argenti in acido nitrico concentratori ebulliente solubile esse, quo a chlorido argenti facile distinguitur. In præscribendis formulis vitanda est mixtura Acidi Hydrocyanici cum præparatis ferri, nitrato argenti et acidis mineralibus.

V. Acidum Hydrocyanicum purum venenum est atrocissimum ac promptissimum, et in usum medicum nunquam adhibetur. Experimentis constat, animalia robustiora aliquot guttis Acidi Hydrocyanici puri, quasi fulmine icta, fuisse enecata. Virtus Acidi Hydrocyanici medicinalis, uti et Aquæ Lauro-Cerasi et A. Amygdalarum amararum, una ferme eademque esse censetur, habita tamen ratione inhærentis quantitatis Acidi Hydrocyanici puri. Remedia hæc parva dosi sedant nervorum irritationem, organa respirationis præ cæteris obruentem; majori autem dosi vertiginem, spasmos, convulsiones, stuporem, paralysin et ipsam mortem inducunt.

Ad illustrandas inquisitiones medico-legales interdum solvenda obvenit quæstio: num Acidum Hydrocyanicum, veneni instar datum, causa obitus exstiterit, nec ne? — Si disquisitio chemica intra biduum post mortem suscipiatur, vestigia Acidi Hydrocyanici certo certius erui possunt; si autem serius hoc fiat, ob indolem veneni volatilem, nil certi statui potest. Instituta cadaveris sectione, colligatur sanguis in utroque cordis ventriculo et omne liquidum, quod in cavo pectoris, cranii, abdominis et in ipso ventriculo continetur. Omnia hæc mixta per aliquod tempus simul agitentur cum aqua destillata, dein liquidum per chartam filtratum, calore lenissimo, destillationi subjiciatur. Parvæ quantitati liquoris destillati addantur aliquot guttæ tincturæ potassæ, et dein nonnullæ guttæ solutionis sulphatis oxydi ferri, ex quo, si præcipitatum fuscum apparet, quod addito tantillo acidi sulphurici diluti leviter virescit, et aëri expositum colore cærulescente tingitur, fas erit declarandi, mortem Acido Hydrocyanico fuisse adlatam.

Præeunte LASSAIGNE, disquisitio sequenti modo instituenda: ventriculus, si odor Acidi Hydrocyanici sub autopsia in illo percipitur, ex toto exemptus, sub aquam destillatam immersus, in partes discindatur, et aqua, addito tantillo acidi sulphurici diluti, destillationi subjiciatur, atque octava circiter pars destillando eliciatur. Liquori destillatione obtento, potassæ liquidæ tantum addatur, ut leviter alcalinus fiat; dein aliquot guttæ sulphatis cupri, aqua soluti, illi instillantur, et tandem acidi hydrochlorici quantum satis, ut exuberans oxydum cupri solvatur. Liquidum hoc modo exploratum lactis instar albescit, si Acidum Hydrocyanicum in illo continetur. Hac methodo $\frac{1}{20000}$ partem veneni detegi posse, fertur.

Antidota Acidi Hydrocyanici habentur: aqua chlori, cochleatim propinanda, et vapores chlori, admodum diffusi, inspirando hauriendi; subsidiariam opem ferunt excitantia volatilia, uti potus refocillans tepidus cum vino aut spiritu rhum paratus aliaque.

U. Acidum Hydrocyanicum medicinale, uti etiam aquæ destillatæ illud continentis, cum successu opponuntur variis morbis organorum respirationis, puta: tussi spasmodicæ, pertussi, bronchitidi chronicæ, catarrho inveterato, phthisin pulmonalem æmulanti, nec non asthmati spasmodico. Medentur sæpe cordis palpitationi, et in aneurismate sublevando, duntaxat malo necdum inveterato, opem ferunt. In phthisi tuberculosa tussim aliquando mittigant et expectorationem faciliorem reddunt. Referente TODD THOMSON Acidum Hydrocyanicum medicinale efficacissimum est adjuvans, dum tonicis remediis additur, in variis affectionibus primarum viarum, quæ ventriculi irritabilitate comitantur. Experimentis ejusdem auctoris inclaruit vis egregia acidi hujus in sedando pruritu, in variis impetiginibus tam molesto, si extrinsecus forma lotionis aqua dilutum per se, vel cum bichlorido hydrargyri, in usum ducatur.

D. Acidum Hydrocyanicum medicinale datur adulto a gutta dimidia ad integram pro dosi, caute ascendendo ad guttas quatuor, idque semel, bis, ter, aut quater in die, cum aqua destillata, aut emulsione amygdalarum. Juvenibus et feminis dimidia vel tertia pars hujusmodi doseos est propinanda. Pro usu externo sumitur drachma Acidi Hydrocyanici medicinalis ad sex uncias aquæ, et lotionis forma adhibetur. Ad humectandum cataplasma drachma dimidia cum aquæ destillatæ uncia sufficit.

CYANIDUM POTASSII.

K Cy².

BORUSSIAS POTASSE PURUS; HYDROCYANAS POTASSE.

Cyanidum ferri et potassii (Borussiatem potassæ ferrosam) in aëre libero tepidoque exsiccata, et dein in pulverem redige. Sal pulveratum immitte retortæ fictili, in furno reverberii collocatæ; collo retortæ apta tubum, cujus extremum non ultra duas tresve lineas in aquam immersum sit, ut exinde subsequentem gasis evolutionem dignoscere, et hinc debitum caloris gradum adhibere possis. Ignem initio leniorem excita, ut remanens aqua crystallisationis vaporetur, dein vero calorem sensim adauge. Ubi jam gas minori copia emanat, calorem tantum adhibe, ut retorta igne candeat, et hunc caloris gradum eousque sustine, donec gasis evolutio prorsus cessaverit, quo operationis momento, remota protinus aqua, tubum luto obtura, et clausis argilla omnibus furni aperturis, ignem extingue, atque totum apparatus refrigerationi committe. Subsequenti die, fracta retorta, massam salinam exime, et stratum illius supremum, coloris albi, vitri instar coneratum, cultro separa, quod vasi vitreo, exactissime obturando, illico immitte, et in loco obscuro serva.

Q. Modo descripto, via sicca, obtentum, crystallos sistit cubicas, pellucidas (salis gemmæ ad instar); odoris est expers; saporis acris, pungentis, alcalini, ingrati, Acido Hydrocyanico similis. Aëri expositum pelluciditate orbatur, et sensim diffluit, quo odorem Acidi Hydrocyanici emittit. Igne leniter rubente funditur, quin resolvatur; igne autem intensiore lentum patitur discidium. In alcohole absoluto ferme insolubile est. Centenarius constat ex: cyanci 40,25 et potassii

59,75 partibus. Sal hoc impurum, aqua solutum, Lixivium sanguinis, vulgo sic dictum, constituit. (Videsis Cyanido - Sesquicyanidum Ferri). Accedente quolibet acido dissipatur, et tandem iners fit.

V. Eadem, ac Acidi Hydrocyanici, quin imo vis ejus venenifera multo vehementior esse videtur, dum recens paratum est.

U. Cum facillime, si diutius servatum fuerit, disidium subeat, et hinc incerta virtute polleat: raro in usum internum ducitur, eique Acidum Hydrocyanicum, utpote remedium non tam dolosa virtute præditum, merito præfertur. Inelaruit in primis usu externo, et fomenti vel lotionis instar in variis neuralgiis, uti cephalalgia, prosopalgia, malo ischiatico aliisque, utile constituit medicamen. TROUSSEAU et PIDOUX illud methodo endermica experti sunt.

D. Si remedium intus porrigere ratum fuerit, a quarta grani parte ad granum integrum sensim et caute augenda erit dosis. Pro methodo endermica granum cum cerato simplici adplicatur cuti, epidermide orbata. Pro lotionem, cuti sanæ applicanda, grana octo Cyanidi Potassii in uncia aquæ destillatæ solvuntur; hujusmodi solutio parti dolenti, sed nequaquam exulceratæ, splendorum ope superdatur.

ACIDUM NITRICUM.

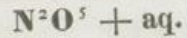
N²O⁵.

Селитренная кислота; Азотная кислота.

Dum corpora organica, nitrogenio seu azoto scæntia, in aëre atmosphærico cum aqua et quolibet alcali, vel terra alcalina, putrescunt, Acidum Nitricum generatur, quod additæ basi jungitur, et nitratem illius

constituit. E tali conjunctione ulteriori processu chemico, elicitur Acidum Nitricum, quod nonnisi aquæ junctum obtineri potest. *Usualia sunt:* 1) Acidum Nitricum concentratum; 2) Acid. Nitric. officinale; 3) Acid. Nitric. dilutum; 4) Acid. Nitrico-nitrosus; 5) Acid. Hyponitricum chloratum.

ACIDUM NITRICUM CONCENTRATUM.

HYDRAS ACIDI NITRICI.

R̄: Nitratis Potassæ,

Acidi Sulphurici officinalis, utriusque libras tres.

Retortam sume tantæ capacitatis, ut quum ingerenda fuerint immissa, tertia pars non impleta maneat. Immisso nitrati potassæ ope infundibuli longioris acidum sulphuricum superfunde, dein infundibulum caute exime, ne collum retortæ acido contaminetur. Hoc facto, retortam in arenæ balneum profundius impone, excipulum junge, et calorem sensim sensimque crescentem adhibe. Dum fusco-rubei vapores, qui mox evolvuntur, ut contenta calefiunt, penitus prodire cessaverint, excipulum absume, et in ejus locum aliud adpone, quod linteis madidis circumda; tum demum calorem adauge, donec iterum rubei vapores appareant, quo operationis momento destillatione absiste, et apparatus refrigerationi committe. In altero excipulo habebis Acidum Nitricum concentratum, quod in vase epistomio vitreo probe clauso, intercepto luminis accessu, serva. Si Acidum Nitricum, dicto modo obtentum, vel quod venale prostat, acido sulphurico vel chloro foret inquinatum, solutio saturata nitratis argenti guttatim tamdiu ei instilletur, donec præcipitatum manifestari cesset. Cautè effusum acidum limpidum super parvam nitratis barytæ quantitatem repetitæ destillationi subjiciatur.

Q. Coloris est expers; aëri expositum vapores emittit; ad lucem solarem mox flavo tingitur colore, oxygenium evolvendo. Ad $+ 69^{\circ}$ R. ebullitione effervescit, ad $- 32^{\circ}$ congelatur. Si gase oxydo nitrogenii imbuatur, in acidum nitrico-nitrosum convertitur. Ponderus specificum = 1,51. Centenarius constat ex: Acidi Nitrici anhydri 85, et aquæ 15 partibus. Centum grana Acidi Nitrici concentrati sufficiunt saturandis: 228 granis carbonatis sodæ crystallisati, vel 84 granis carbonatis sodæ sicci.

ACIDUM NITRICUM OFFICINALE.

$N^2O^3 + 5aq.$

R. Nitratiss Potassæ,
Acidi Sulphurici officinalis, utriusque libras tres,
Aquæ communis libram.

Nitrati potassæ, retortæ ingesto, acidum sulphuricum, aqua prius dilutum, superfunde, et eodem modo destillationem institue, ac in præcedenti expositum fuit.

Ex Acido Nitrico venali rectificatione purum obtinetur, si excipulum, dum octava circiter pars in illud transierit, et acidum stillans nulla manifestet chlori vestigia, cum alio commutetur. Destillatio tamdiu continuanda est, donec $\frac{1}{2}$ circiter pars in retorta maneat.

Q. Coloris est expers; pondus spec. = 1,42; ebullitione effervescit ad $+ 98^{\circ}$ R.; luce solari, teste DUFLOS, non fert discidium. Centenarius constat ex: Acidi Nitrici anhydri 60, et aquæ 40 partibus. Centum grana Acidi Nitrici officinalis sufficiunt saturandis: 161 grano carbonatis sodæ crystallisati, vel 59 granis carbonatis sodæ anhydri.

Si in acido, sufficienti aqua diluto, ex nitrate barytæ sedimentum album exoritur, id admixtum acidum

sulphuricum testatur; si nitras argenti quidlibet de-
cit, id chlorum adesse indicat; si ex addito carbonate
sodæ præcipitatum adparet album, nitratem calcarie
solutum continet; si guttæ aliquot in lamina platinea
vaporatæ salinum dant residuum, id nitratem potassæ
vel aliud sal, ex indole propria dignoscendum, ma-
nifestat. Acidum Nitricum, quod acido nitroso exube-
rat, si cum oxydo plumbi digeratur, solutionem refert
flavam, quod autem purum est, dat solutionem limpidam.

ACIDUM NITRICUM DILUTUM.

AQUA FORTIS.

Бирькая вода.

R: Acidi Nitrici officinalis partes quinque,
Aquæ destillatæ partes septem (utrumque pon-
dere *).

Misce.

Q. Pondus specificum = 1,19. Centenarius constat
ex: Acidi Nitrici anhydri 25, et aquæ 75 partibus. In
præscribendis formulis vitanda est mistura Acidi Nitrici
cum alcalibus, oxydis, terris alcalinis eorumque car-
bonatibus, sulphuretis, sulphate ferri, nec non tinctu-
ris spirituosus.

V. Acidum Nitricum concentratum et officinale, cor-
rosiva et escharotica sunt; dilutum, antisepticum atque
tonicum est remedium.

Dum Acidum Nitricum veneni instar sumptum fuit,
maculæ coloris aurantii observantur in labiis, mento
ac manibus potionati. Si mors insequatur, eodem co-
lore suffusa est maxima pars tubi intestinalis, ejus
membrana in substantiam adiposam conversa, et ven-

*) Mensura sumes: Acidi Nitrici officinalis mensuras quinque; aquæ
destillatæ mensuras sex.

tricus perforatus plerumque invenitur. In fluidis, si quæ obtineri possunt, vestigia Acidi Nitrici deteguntur, dum illa cum cupro limato ad ebullitionem usque calefiunt, quo vapores aurantii extricantur. Acidi Nitrici vestigia etiam sequenti modo innotescunt, teste T. THOMSON: indigo, quod acido sulphurico solutum est, fluido suspecto tamdiu additur, donec illud leviter cæruleum induat colorem; si ex addita dein gutta acidi sulphurici fluidum sub ebullitione cæruleo colore orbatur, id Acidum Nitricum adesse designat. Sapo et magnesia calcinata, aqua suspensa, habentur antidota.

U. Priora duo imprimis ad conficienda varia præparata pharmaceutica adhibentur. A WELBANK laudatur acidum concentratius, qua causticum, ad provocandum meliorem suppurationis processum in ulceribus phagedænicis; superdatur plumaceola acido leviter humectata, applicito prius linteo fenestrato, unguento spissiori illito, ad muniendas partes sanas circumvicinas.

Acidum Nitricum dilutum laudatur in hepatitide chronica, quamvis hydrope complicetur, uti etiam in asthmate et angina pectoris. Potus acido nitrico acidulatus prodest in febribus typhodibus et putridis, acido tamen hydrochlorico hoc in casu postponendum esse videtur. Quondam summis laudibus elatum fuit a SCOTT, qua antidotum syphilidis; non licet tamen acidum hoc pro succedaneo hydrargyri in curanda syphilide recensere, nam, recte monente TODD THOMSON, silent quidem post usum ejus syphilidis symptomata ad tempus, serius tamen denuo manifestantur. Convenit interdum, ut Acidi Nitrici usus præmittatur curæ mercuriali, virtus enim tonica illius multum facit ad erigendas labentes ægroti vires; cavendum attamen, ne nimis protracto usu ptyalismum inducat. Dum ex repe-

titis curis mercurialibus hydrops insequitur, quod in ægrotis debilioribus haud raro observare licet, Acidum Nitricum, in connubio cum digitali, a CARMICHAEL haud parvi æstimatur. In ulceribus erurum inveteratis, quæ tamen syphiliticæ non suere originis, utile repertum est a TODD THOMSON, quum eodem tempore hydrargyrum ægroto exhibitum fuisset. Forma lotionis (drachmæ duæ acidi diluti ad aquæ libram) adhibetur ad corrigendum fœtorem ulcerum, ichor tenue fundentium, æque ac in carie ossium. Forma balneorum inservit ad solvendas concreciones arthriticas, aliosque ossium et articulationum tumores.

D. Acidum Nitricum dilutum exhibetur adulto dosi quinque, decem, vel viginti guttarum, ter quaterve in die cum quolibet liquido mucilaginoso, ope tubi vitrei, ne dentibus noxam inferat. Pro balneo sumitur uncia Acidi Nitrici officinalis ad triginta quinque libras med. aquæ, quæ quantitas æquatur uni vedro Rossico; hinc pro balneo integro, si illud ad 12 vedro ponatur, libra acidi Nitrici off. erit sumenda.

ACIDUM NITRICO - NITROSUM.

ACIDUM NITRICUM FUMANS.

Азотисто-азотная кислота.

R. Nitratis Plumbi libram.

Immitte retortæ vitreæ, cui excipulum tubulatum junge. Excipulo infunde:

Acidi Nitrici concentrati libram dimidiam.

Excipulum tubo securitatis munitum esto. Juncturis luto pingui probe junctis, et excipulo infra 0° R. frigefacto, leni calore ex arenæ balneo Acidum Nitrosium elice, quod cum Acido Nitrico, in excipulo contento, jungetur.

Q. Ad consuetam aëris temperiem liquidum sistit coloris aurantii intensioris, quod similes vapores emit- tit. Pondus specific. = 1,5; ebullitione effervescit ad +40° R. Quo magis refrigeratur, eo pallidioris appa- ret coloris; ad -12° R. coloris est ferme expers. Ad- fusa aqua dissipatur, oxydum nitrogenii emittendo, et pro quantitate aquæ mox rubro-flavescente, virescente, vel in cœruleum vergente tingitur colore; tandem de- color fit (DUFLOS).

V. Corrodens; vapores inspirando inepti.

U. Consciendis præparatis inservit.

ACIDUM HYPONITRICUM CHLORATUM.

ACIDUM NITRICO-MURIATICUM; AQUA REGIA.

Царская водка.

R̄. Acidi Nitrici concentrati partem,

Acidi Hydrochlorici concentrati partes tres.

Misce, et in vase probe obturando in loco obscu- ro serva.

Q. Liquidum sistit coloris fusco - flavescens, in- gratum chlori et acidi hyponitrici odorem exhalans. Aurum platinamque solvit.

V. Multa aqua dilutum virtute pollet tonica, ac sti- mulante. Dum nimia dosi assumptum fuerit, vehemen- tissimi veneni instar agit, ventriculum et omnes internas partes, quas attigerit, corrodendo et inflammando. An- tidota sunt: magnesia, albumen et lac.

U. Nonnisi forma pediluvii adhibetur in chronicis hepatis adfectionibus, nec non in deficiente bilis se- cretione. Sumitur pro pediluvio ad singulas decem libras aquæ uncia Acidi Hyponitrici chlorati.

ACIDUM PHOSPHORICUM.

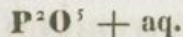

Фосфорная кислота.

Corpora animalium Acido Phosphorico copiosa sunt; in omnibus ferme solidis et liquidis partibus obvenit; calcariæ junctum ossa constituit, cum ammonia copulatum lotio inest. Ex plantis, gramina præ cæteris acidum hoc continent. Inter fossilia rarius occurrit.

Usualia sunt: 1) Acidum Phosphoricum concretum; 2) Acid. Phosphoric. officinale; 3) Acid. Phosphoric. dilutum.

ACIDUM PHOSPHORICUM CONCRETUM.

ACIDUM METAPHOSPHORICUM.

Retortam tubulatam aptæ capacitatis balneo arenæ immitte, eique excipulum, parimodo tubulatum, ope teniolæ ex vesica bubula madefacta, examussim junge. In retortam per tubum illius infunde: acidi nitrici officinalis, duabus aquæ destillatæ partibus diluti, tantum, ut tertia pars capacitatis illius non impleta restet. His ita dispositis per tubum in retortamingere frustulum phosphori, pondus unius scrupuli non excedens; tubum obturaculo vitreo claude, et retortam calefac ad ebullitionem liquidi. Dum vapores fusco-rubei in retorta nulli amplius extricantur, iterum eandem phosphori quantitatem in illam conjice. Hæc procedendi ratio semper cum debito intervallo temporis tamdiu continuanda, donec phosphorus jam non solvitur. Liquidum, quod in excipulum transierit, sub ipsa operatione exime, et in retortam ope infundibuli vitrei longioris repetitis vicibus iterum immitte. Ut liquidum hoc facilius eximere possis, tubo excipuli, necdum incepta operatione, ope suberis perforati apta tubulum vitreum

incurvatum, ejus crus brevius, dum excipulum evacuandum est, usque ad fundum illius deprime, quo liquidum contentum, evoluto gase compressum, per alterum crus longius in suppositum vas effluat; evacuato excipulo tubulum vitreum incurvatum iterum eleva.

Operatione huc perducta excipulum absume, aliudque in ejus locum adpone. Contentum in retorta aqua destillata dilue, quam ultro protracta destillatione, tandem elicies, donec Acidum Phosphoricum syrupi spissitudinem adipiscatur. Acidum spissatum in crucibulo platineo vapore, et tandem, oblecto crucibulo, ne carbonum particulae incidant, adeo calefac, ut igne leniter rubeat; tum denique in laminam cupream purissimam effunde. In vase vitreo, quod operculo laevigato munitum sit, usui serva.

Acidum Phosphoricum concretum, quod ex biphosphate calcariae (Vide Phosphorum) ope sesquicarbonatis ammoniae paratur, calcariae et magnesiae particulas habet admixtas. Hujusmodi inquinamento plerumque scatet Acidum Phosphoricum concretum seu *vitrificatum* venale.

ACIDUM PHOSPHORICUM OFFICINALE.

ACIDUM PHOSPHORICUM CONCENTRATUM LIQUIDUM.

R̄. Acidi Phosphorici concreti,
Aquaе fervidaе, utriusque partem (pondere).
Solve. Pondus specific. = 1,4.

ACIDUM PHOSPHORICUM DILUTUM.

R̄. Acidi Phosphorici concreti partem,
Aquaе fervidaе partes decem (utrumque pondere).
Solve. Pondus specific. = 1,14.

Q. Acidum Phosphoricum, pro caloris gradu, cui subjicitur, respectu chemico mutatur; hinc varia nomina sortitum est, et quidem:

1) *Acidum Phosphoricum.* Modo supra dicto paratum, et calore 120° R. non excedente ad syrupi spissitudinem redactum, constat ex 1 at. acidi anhydri et 3 atom. aquæ ($P^2O^5 + 3aq.$). Acidum hoc, ammonia saturatum, cum nitrate argenti dat sedimentum flavum — trisphosphatem argenti ($P^2O^5, 3AgO$); solutionem albuminis non coagulat.

2) *Acidum Pyrophosphoricum.* Dum solutio aquosa Acidi Phosphorici lente vaporatur, et tandem usque ad 170° R., igne scilicet leniter rubente, calefit, in Acidum Pyrophosphoricum mutatur, quod spissitudinem syrupi tenacioris exhibet ($P^2O^5 + 2aq.$). Ammonia saturatum cum nitrate argenti dat sedimentum album — diphosphatem argenti ($P^2O^5, 2AgO$); solutionem albuminis non coagulat. Aqua solutum et fervefactum, in Acidum Phosphoricum denuo mutatur.

3) *Acidum Metaphosphoricum.* Dum Acidum Pyrophosphoricum igne intensius rubente calefit, in Acidum Metaphosphoricum seu Acidum Phosphoricum concretum, aut vitrificatum, mutatur ($P^2O^5 + aq.$). Dum phosphorus sub campana vitrea, hydrargyro clausa, in aëre atmospherico sicco, vel in oxygenio comburitur, acidum hoc obtinetur anhydrum. Ammonia saturatum cum nitrate argenti dat sedimentum album — phosphatem argenti (P^2O^5, AgO); solutionem albuminis in floccos spissos et albos coagulat. Aqua solutum et fervefactum in Acidum Phosphoricum denuo mutatur.

Acidum Phosphoricum concretum sistit massam vitri ad instar pellucidam, coloris expertem; aëri expositum aquam attrahit et diffluit; igne leniter rubente funditur,

intensius autem candente igne forma vaporis albi, spissi, non caustici, avolat. Pondus specific. = 2. Centenarius acidi concreti constat ex: 88,8 acidi anhydri et 11,2 aquæ. Dum in vase porcellaneo aut vitreo funditur, particulas vasis solvit, et pelluciditate plus minusve orbat; si hujusmodi inquinamentum insigne est, in aqua jam non solvitur. Si cum nitrate barytæ sedimentum refert, in acido nitrico non solvendum, acidum sulphuricum tenet admixtum. Si cum cupro aut hydrargyro calefactum acidum nitrosum evolvit, id acidum nitricum testatur. Dum aqua solutum, hydrogenio sulphurato saturatur, et sic per aliquot dies seponitur, si arsenicum contineat, manifestabitur sedimentum flavum. Dum calcariam vel magnesiã continet, si ammonia saturatur, et per aliquot minuta ebullitione effervescat, dabit sedimentum album.

V. Analeptica; tonica.

U. In febribus nervosis a multis laudatur, acido tamen hydrochlorico, et aquæ chlori postponendum. Præstans sistit remedium in lithiasi, dum phosphas calcariæ forma pulveris albi cum urina secernitur; scire enim licet, biphosphatem calcariæ aqua esse solubilem, quum phosphas illius solvi respuat; ob similem etiam causam podagræ opponi meretur. In morbis ossium, et in primis in carie eorundem, multi optato cum successu exhibuerunt Acidum Phosphoricum. Extrinsecus adhibetur forma lotionis in carie et exostosisibus.

D. *Acidum Phosphoricum concretum* a nonnullis exhibetur forma pilularum, a granis tribus ad decem pro dosi, hujusmodi autem pilulæ cito humescunt. *Acid. Phosphoricum officinale* datur dosi guttarum decem ad sexaginta, quater aut sæpius in die, cum quovis

blando liquido, sensim augendo dosin. *Acid. Phosphorici diluti* exhibentur guttæ viginti ad octoginta vel centum pro dosi.

ACIDUM SULPHURICUM.

SO³.

OLEUM VITRIOLI.

Сурная кислота; Купоросное масло.

Acidum Sulphuricum in antris montium ignivomorum aliquando nativum occurrere dicitur; sed quod in usum medicum ducitur non nisi arte paratum est. Secundum antiquissimam methodum, imprimis in Germania (Nordhausen, Goslar, Radnitz etc.) usitatam, sulphas ferri, igne leniter rubente aqua ferme orbatus, in retortis fictilibus destillationi siccae subjicitur; in excipulo frigefacto obtinetur Acidum Sulphuricum fumans, ponderis specifici = 1,86 (2SO³ + aq.); in retorta autem sesquioxylum ferri habetur residuum, quod olim caput mortuum s. colethar vitrioli dicebatur. Dum hujusmodi acidum repetitæ destillationi ex retorta vitrea subjicitur, forma vaporis spissi, albicantis, in excipulum pervenit, ubi frigoris ope in massam crystallinam densatur, quæ merum est Acidum Sulphuricum anhydrium (SO³); pondus illius specificum = 1,97; in retorta autem manet hydras Acidi Sulphurici (SO³ + aq.), cujus pondus specificum = 1,85.

Maxima tamen pars Acidi Sulphurici obtinetur combustione sulphuris, quæ methodus præ cæteris in Anglia usurpatur, atque sequentibus absolvitur: est conclave, intrinsecus plumbi laminis, simul applumbatis, obductum, et præter angustam januam, aliquot pollices supra pavementum, nulla apertura instructum; pavimento ad duos circiter pollices aqua superfusa est. In hoc con-

clave plumbeum aguntur vapores ex combusto sulphure purificato et nitrate potassæ enati. Sumitur plerumque nitratis potassæ pars et sulphuris partes octo, quæ in fornaci idonea comburuntur. Aqua tali ratione Acido Sulphurico abunde saturata, in lebetibus plumbeis vaporatur, et acidum tandem e retortis vitreis, vel platinæ, destillatur, estque coloris expers, et ponderis specificæ. = 1,85. Hujusmodi acidum prostat venale in lagenis vitreis amplioribus, plerumque globosis, et nomine *Olei Vitrioli*, vel *Acidi Sulphurici Anglicani* insignitur.

Usualia sunt : 1) Acidum Sulphuricum officinale seu concentratum; 2) Acid. Sulphuric. dilutum.

Q. Acidum Sulphuricum anhydrum (SO^3) sistit massam crystallinam pellucidam, ponderis specificæ = 1,97; funditur ad $+ 60^\circ \text{R}$. et calore magis adaucto in vapores abit. Centenarius constat ex: 40 sulphuris, et 60 oxygenii partibus. Summa gaudet ad aquam affinitate. Subhydras Acidi Sulphurici ($2\text{SO}^2 + \text{aq.}$). *Acid. Sulphuricum fumans* nuncupatur; pondus specificæ = 1,86. Centenarius constat ex: 91 acidi, et 9 aquæ partibus. Hydras Acid. Sulphurici ($\text{SO}^3 + \text{aq.}$), communiter *Acid. Sulphuricum Anglicanum*, pellucidum est, olei ad instar spissum; pondus specificum = 1,845 ad 1,85. Odoris est expers, sed, uti et præcedentia admodum causticum; materias organicas destruit ac in carbonem convertit; congelatur ad $- 28^\circ \text{R}$.; bullit ad $+ 260^\circ \text{R}$. Centenarius constat ex: 82 acidi, et 18 aquæ partibus.

Acidum Sulphuricum venale frequenter continet acidi hyponitrici tantillum; hoc dignoscitur, si parvæ illius quantitati nonnihil sulphatis ferri pulverati admisceatur, quo mox roseus apparet color, plus minusve intensus. Corrigitur facili modo hujusmodi acidum, si, additis cuivis libræ granis decem aut quindecim

sulphuris purificati, illud in cucurbita vitrea in balneo arenæ calefiat. Dum plumbi miculas continet solutas, si aqua diluatur, turbidum fit, et tandem sulphas plumbi præcipitatur. Dum Acidum Sulphuricum venale arsenico inquinatum suspicatur, id facili modo eruitur, si illud cum sex partibus aquæ diluatur, et dein hydrogenium sulphuratum transmittatur; sedimentum flavum, inde enatum, quod indolem sesquisulphureti arsenici præ se fert, noxium metallum testatur. Ut acidum hujusmodi venale rectificando ab arsenico liberetur, præcunte *Duflos*, sic procedendum: acidum immittatur lagenæ multo ampliori et satis altæ, atque ope tubi vitrei, ad superficiem acidi usque procurrentis, lagena impleatur gase chloro; absumpto dein tubo, et obturato vase, contenta repetitis quassationibus misceantur. Hoc modo acidum arsenicosum mutatur in acidum arsenicum, quod sub rectificatione in retorta manet; acidum autem hydrochloricum, quod ita generatum fuit, sub initium destillationis avolat. Ad augendum pondus specificum lucripetæ haud raro solvunt in acido hoc sulphatem potassæ; si tale acidum in capsula platinea vaporetur, sal habetur residuum. Si vero disquisitione accuratiori opus sit, ex saturandi potentia qualitas acidi dijudicanda. Sumatur ergo certa quantitas acidi, pondere statuenda, et diluatur sex vel octo partibus aquæ, quo facto, saturetur carbonate sodæ anhydro; — 54 grana carbonatis sodæ sicci, ad saturandum adhibiti, æquivalent 40 granis Acidi Sulphurici anhydri, vel 49 granis Acidi Sulphurici officinalis.

ACIDUM SULPHURICUM OFFICINALE.

ACID. SULPHURICUM CONCENTRATUM; ACID. SULPHURICUM RECTIFICATUM.

R̄: Acidi Sulphurici venalis libras tres.

Infunde in retortam vitream tam amplam, ut par aquæ pondus continere posset, illique immitte duo vel tria fila platinea in spiras convoluta, quo calor in liquido æquabiliter diffundatur. Retortæ, in furno reverberii collocatæ, excipulum ejusdem capacitatis absque luto aut subere junge, et, imposita superna furni parte, ignem excita, eumque adjectis prunis candentibus gradatim auge, donec acidum ebulliat; liquoris ebullitionem sine ulla intermissione æquabilem sustine. Quum duæ tresve uncie liquidum in excipulum pervenerint, illud absume, atque in ejus locum alterum, siccum et calefactum adpone, in quod acidum tamdiu destillet, donec tertia pars in retorta maneat. Noli acidum ultro destillare, nam sulphas plumbi, aliquando residuus, subsultuum causa fit, quo retorta frangitur. Deficiente furno reverberii destillatio ex balneo arenæ institui potest, sed sedulo curandum, ut acidum in retorta contentum, non tantum a fundo, verum etiam a superficie et lateribus æquabiliter calefiat, quamobrem retorta, vel prorsus arena cooperienda, vel vase fictili obtegenda est. Majorem quantitatem una vice destillationi submittendi, incautum foret negotium. Quod initio prodierit, aqua, acido hyponitrico aut hydrochlorico inquinatum est; quod vero in altero excipulo collectum fuerit, purum est Acidum Sulphuricum, ponderis spec. = 1,84; in lagenis obturaculo vitreo munitis servandum.

V. Corrosivum est venenum. Dum fortuito casu, vel ex consulto, uti toxicum, intus sumptum fuerit, sequentia provocat symptomata: dolorem lancinantem in ventriculo et intestinis, vomitum, deglutitionem impeditam, pulsum debilem, animi deliquia, trismus, convulsiones, et tandem ipsam mortem. Cavum oris et faucium corrugata et flavescencia apparent, dentes mucro

nigrescente obducti sunt, labia autem flavescunt. Per emesin evacuata addito carbonate calcariae effervescent. Optimum ex antidotis est carbonas magnesia aqua suspensus.

U. Dum drachma cum duabus unciis adipis miscetur sistit unguentum, scabiei adcommodum. Pro usu interno nonnisi Acidum Sulphuricum dilutum adhibetur.

ACIDUM SULPHURICUM DILUTUM.

SPIRITUS VITRIOLI.

R. Acidi Sulphurici officinalis partes quinque,
Aquaë destillatæ partes novemdecim (utrumque pondere *).

Acidum rivo tenuissimo in aquam, per vias agitandam, infunde.

Q. Pondus specificum = 1,08.

V. Frigerans; roborans; antiseptica.

U. Utile est remedium in febribus typhodibus ac putridis, uti etiam in febre petechiali. Varii morbi cutanei, atonici, imprimis vero herpes, scabies et erysipelas malignum, interno Acidi Sulphurici usu curantur. Efficacissimum est ad sistendas hæmorrhagias passivas, scilicet hæmoptysin et menorrhœam, dum mala hæc ex vasorum inertia, non autem ex organorum labe proveniunt. Sudores colliquativos minuit, et diarrhœam ejusdem indolis refrenat, quo in casu cum decocto quolibet mucilaginoso, vel infuso adstringente exhiberi solet. Ingreditur gargarismata, quæ in angina gangrænosa, uti etiam in salivatione nimia, utilitatem promittunt. Quum dentibus, quamvis multa aqua dilutum,

*) Si vis mensura, tunc sumes: Acidi Sulphurici off. mensuram unam; aquæ destillatæ mensuras septem.

noxam adferat, per tubum vitreum, vel pennam anserinam sumendum est.

D. A guttis decem ad triginta, bis, ter, aut sæpius in die, in quolibet vehiculo mucilaginoso datur adulto.

ACIDUM TARTARICUM.

$C^4H^4O^5$; vel \bar{T} .

Винная кислота.

R: Bitartratis Potassæ,

Carbonatis Calcariae pulverati, utriusque libras quatuor,

Acidi Sulphurici officinalis libras octo,

Chloridi Calcii sicci libras quatuor,

Aquæ communis quantum opus sit.

In lebetem cupreum (qui 40 librarum aquæ capax foret) stanno rite obductum, viginti quinque libras aquæ infunde; huic ad ebullitionem calefactæ partem bitartratis potassæingere, atque spatha lignea agitando sal solve, quo facto, parem portionem carbonatis calcariae superadde, quod cribri auxilio optime perficies, ut carbonas calcariae per totam liquidi superficiem æquabiliter dispergatur. Effervescencia cessante, novas portiones bitartratis potassæ et carbonatis calcariae adde, donec omnem quantitatem utriusque consumpseris.

Ebullitione finita, et sedimento (tartrate calcariae) posito, liquorem supernatantem (qui tartratem potassæ continet) caute effunde. Sedimentum e lebete exime, et in vasis fictilibus tamdiu elue, donec aqua lotionis decolor fuerit.

Liquorem prius effusum in lebete calefac, et sub continua agitatione illi sensim adde chloridum calcii, aqua solutum, donec sedimentum adparere cesset; dein

lebetem sepone, liquorem caute effunde et sedimentum probe elue.

Utrumque sedimentum in lebetem plumbeum, aut vas fictile immitte, et tantum aquæ adde, ut pulvis tenuioris speciem referat; huic adfunde acidum sulphuricum, quatuor aquæ partibus prius dilutum, et massam pulvaceam, spatha lignea probe mixtam, in locum temperatum per biduum sepone. Post hoc, addita uberiori aqua, liquorem agitatam in vasa satis alta et angusta effunde, ut ibidem sedimentum (sulphas calcariae) dejiciatur. Liquorem supernatantem effunde, sedimentum aqua destillata sæpius elue, ut omnes acidi tartarici miculae a sulphate calcariae residuo absumantur. Liquorem effusum, cum aqua lotionis commixtum, in lebete plumbeo vaporando consume, donec pond. specific. illius = 12,00; dein linque, ut frigescat, et liquorem supernatantem, colando a sulphate calcariae prorsus liberatum, ad cuticulam in balneo aquæ evapora. Quum per plures dies in loco frigidiusculo steterit, crystallos collige, et iterum ad cuticulam evapora. Crystallos collectas, et in loco temperato probe siccatas, usui serva.

Q. Crystalli ejus sunt prismata rhomboëdra et hexaëdra, pellucidæ, coloris et odoris expertes, perquam acidæ, et in aëre non mutantur. Acidum Tartaricum, dum basibus junctum est, anhydrum esse censetur, ejusque centenarius, teste BERZELIO, constat ex: carbonei 36,81; hydrogenii 3,00; et oxygenii 60,19 partibus; tale extat in tartrate plumbi anhydro; centenarius autem Acidi Tartarici crystallisati constat ex: acidi anhydri 88,07; et aquæ 11,93 ($\bar{T} + \text{aq.}$); solvitur in pari aquæ bullientis pondere, temperatæ autem partem cum dimidia

requirit; in alcohole parimodo solubile est; solutio aquosa, aëri exposita, cito mucorem contrahit et dissipatur.

Dum probe depuratum est, cum solutione chloridi barii nullum dat sedimentum; in lamina platinea combustum, nullum refert residuum. Centum grana acidi crystallisati sufficiunt saturandis ducentis circiter granis carbonatis sodæ crystallisati. In præscribendo vitandum additamentum salium potassæ, calcaris et plumbi.

V. Frigerans; antiseptica; diuretica.

U. In febribus acutis, et imprimis biliosis, siti restringendæ aptissimum est.

D. Grana quinque, decem aut quindecim cum sufficiente saccharo omni secunda, aut tertia hora præbentur. Pro potu drachma dimidia vel integra, cum sescuncia sacchari, ad bilibræ aquæ.

AETHER.

C^4H^1O ; vel AeO .

Æther.

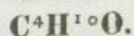
Liquor, qui ex alcohole, intercedentibus acidis fortioribus (imprimis autem sulphurico), distillatione paratur, et nulla adhibiti acidi vestigia continet, generatim *Æther* vocatur.

Experimentis summa assiduitate institutis patet, acidum sulphuricum concentratum, si cum alcohole misceatur, bina referre acida, scilicet acidum æthereo-sulphuricum et acidum sulphuricum dilutum. Ad temperaturam inter 100° et $112^\circ R$. acidum æthereo-sulphuricum resolvitur in *Ætherem*, qui destillat, et in acidum sulphuricum concentratum, quod reliquo acido sulphurico diluto jungitur, et in retorta cum illo manet. Vapores *Ætheris* ab acido sulphurico concentrato, quorum juncti erant, discedendo, et acidum sulphuricum

dilutum ebulliens permeando, aqueos vapores secum
ducunt; hinc in excipulo Æther et aqua. Æther vide-
tur esse alcohol, cui aquæ atomus, vel elementa illius
abstracta fuere; alcohol vero habetur pro Æthere, plus
uno aquæ atomo, intime illi juncto; hinc formulæ: C^4H^1O
 $=$ Ætheri, et $C^4H^2O^2$ vel $AeO + aq =$ Alcoholi. Si
Æther illo ipso temporis momento, quo generatur, cum
quibusdam acidis in contactum venit, baseos instar il-
lis jungitur. Hujusmodi connubium neutrum, ubi nec
acidum, nec Æther prævalet, Æther seu Naphtha aci-
di peculiaris dicitur, sic Æther sulphuricus, aceticus etc.

Usuales sunt: 1) Æther Sulphuricus; 2) Spiritus Sulphurico-æthereus; 3)
Spiritus Nitroso-æthereus; 4) Spiritus Chlorico-æthereus; 5) Æther Ac-
eticus; 6) Spiritus Acetico-æthereus.

ÆTHER SULPHURICUS.

Спиритъ эфиръ.

R̄. Alcoholis purissimi libras quinque,
Acidi Sulphurici officinalis (pond. sp. = 1,84.)
libras novem.

Alcoholi adfunde acidum parvis portionibus,
continuo spatha lignea movendo.

Apparatus destillationi Ætheris dicatus e sequen-
tibus constet: retorta sat ampla tubulata excipulo pari-
modo tubulato, ope lutii (ex farina secalitia, farina se-
minum lini et aqua compositi) hermetice juncta sit.
Tubus excipuli, inferiora spectans, ope tubi stannei,
cum vase, aquæ frigidæ immerso, communicet. Exci-
pulum superjecto rete vel splenio, aqua superne af-
fluente madido, continuo refrigeretur. Retorta arenæ
balneo non ultra liquidi superficiem insideat. Tubus
retortæ obturetur subere mollissimo perforato; in fo-
ramen suberis aptetur tubus vitreus, duos circiter pol-

lices in liquidum immergendus; quod tubi vitrei prominat in angulum flexum, et cum tubo æneo, epistomio munito, tæniolæ ex resina elastica ope, hermetice sit junctum; tubus æneus communicet cum vase quolibet, a fornace sat distante, et alcohol reliquum continente, quod sub ipsa operatione in retortam influet. His ita dispositis alcohol cum acido sulphurico retortæ infunde, et excitato igne vividiori ebullitionem promove. Quum in vase sub excipulo tantum Ætheris obtinueris, ut quartæ aut quintæ parti adhibiti alcoholis circiter æquetur, et tubus vitreus liquido retortæ ad sesquipollicem immersus est: aperto nonnihil epistomio tantum alcoholis in retortam affluere sine, quantum Ætheris destillatione ex illa elicietur; sedulo tamen curando, ne liquidum in retorta, ob nimiam quantitatem influentis alcoholis, infra ebullitionem frigeat. Sic continuo procedendo, tantum alcoholis consume, ut tota quantitas adhibiti alcoholis triginta sex libris æquetur. Tunc tandem ab operatione desiste, et dissoluto apparatu, Ætherem crudum, alcohol, acidum aceticum, acidum sulphuricum, oleum vini acidum, et aquam continentem, rectificatione purifica; quem in finem illum cum æquali quantitate, quoad mensuram, lactis calcis misce, et per nycthemeron in vase clauso sepone, ut ab acidis liberetur, dein vero ex alembico consueto modo destillet. Ætheris purificati nonnisi tertiam partem ex Æthere crudo elicies, eumque in vasis probe clausis in loco obscuro et frigido servabis.

Suadente Professore NELJUBIN, descriptus modo apparatus destillatorius multo simplicior fieri potest, si sequenti modo componatur: Retortæ tubulatæ, balneo arenæ impositæ, vel supra lampadem chemicam collocatæ, infundatur alcohol cum acido sulphurico dicta

proportione mixtum. Tubo retortæ, ope suberis perforati, aptetur infundibulum vitreum, cujus orificium inferius tam angustum sit, ut alcohol guttatim ex illo stillet; superior infundibuli pars lagenæ ad instar collo instructa sit; collum infundibuli obturetur subere, per quem stylus ferreus, in inferiori parte stupa obvolutus, transmittatur. Ope hujusmodi infundibuli sat insignis alcoholis copia guttatim in retortam, sub ipsa destillatione, transmitti potest, sublevando per vices stylum ferreum, qui stupæ auxilio inferius orificium obturat; exhausta vero quantitate alcoholis, in infundibulo contenti, eximendus est suber ex collo illius, et denuo alcohol infundendum. Excipulum glacie continuo frige fiat.

Q. *Æther*, ab omni alcohole et aqua purus, sistit liquidum tenue; ad $+ 16^{\circ}$ R. pond. specif. = 0,7153; odoris est grati, admodum penetrantis; saporis frigerantis, aromatici; ad $- 40^{\circ}$ R. non congelatur, si vero non ex toto purus est, ad $- 36^{\circ}$ R. jam gelu corripitur; in aëre libero in vapores abit, et avolando frigus producit; absorpto oxygenio sensim sensimque in acidum aceticum et aquam convertitur; flammam facillime concipit, quin imo in vicinia corporis ardentis accenditur, et ardet flamma alba, lucida. Solvit balsama, eceram, olea volatilia, bitumina, camphoram, gummi-resinas, resinas, sulphur parva quantitate, nec non bichloridum hydrargyri. Jungitur alcoholi et ammoniæ in qualibet proportione; sed nonnisi decem aquæ partes solvunt unam *Ætheris*. Centenarius constat ex: carboni 65,31; hydrogenii 13,33 et oxygenii 21,36. Quantitas alcoholis et aquæ, quæ *Ætheri* admixta forent, facili modo detegitur, si in tubo vitreo, in gradus diviso, cum chlorido calcii sicco et pulverato agitetur, quo in casu volumen *Ætheris* pro ratione admixtorum immi-

nuitur. Nec chartam heliotropio tinctam rufet, nec solutione chloridi barii turbetur. In chartam albam instillatus et evaporatus, maculam pinguem nullatenus relinquat.

V. Stimulans; narcotica; antispasmodica. Majori dosi datus alcoholis instar inebriat, effectus tamen illius citius evanescunt.

U. In febribus typhodibus, imprimis dum nausea, subsultus tendinum, lectio flocculorum, aliæque nervorum turbæ prodeunt, remedium fit idoneum. In colica spasmodica JAHN scrupulum *Ætheris Sulphurici* cum duobus moschi granis, aqua tepida solutis, unica dosi exhibet. In colica ex calculis biliariis, drachmæ tres *Ætheris Sulphurici* cum duabus drachmis olei terebinthinæ miscentur, et dosi 10 guttarum mane ac vesperi in aqua saccharata propinantur. In asthmate spasmodico, et intus sumptus, et vaporum forma inspiratus juvat; cavendum tamen, ne incauta vel nimis protracta inspiratione lypothymia, quin imo apoplexia subsequatur. Porrigitur etiam cum successu in multifariis nervorum turbis, puta: hysteria, hypochondriasi, convulsionibus, cardialgia, vomitu, interdum cum narcoticis et aliis remediis antispasmodicis, ut opio, hyoseyamo, belladonna, valeriana aliisque. Externo usu salutaris extitit *Æther* in hernia incarcerationata; quo in casu parti dolenti splenium illo madidum applicatum, frigus excitando, ad spasmi solutionem contribuit. In odontalgia, cephalalgia et doloribus rheumaticis utilitatem præstare interdum solet.

D. Guttæ quinque, decem, viginti ad drachmam, cum saccharo, vino aut in misturis.

SPIRITUS SULPHURICO-ÆTHEREUS.

**ÆTHER SULPHURICUS ALCOHOLISATUS; LIQUOR ANODYNUS
MINERALIS HOFFMANNI.**

R̄. *Ætheris Sulphurici partem,
Alcoholis purissimi partes tres.*

Misce exactissime, et in vase bene obturato usui
serva.

V. et **U.** ut præcedentis.

D. Guttæ decem, viginti, triginta et amplius.

SPIRITUS NITROSO-ÆTHEREUS.

ÆTHER NITRICUS ALCOHOLISATUS; SPIRITUS NITRI DULCIS.

R̄. *Acidi Nitrici diluti partem,
Alcoholis purissimi partes sex.*

Commista immitte retortæ vitreæ, et destillando
leni igne elice partes quinque. *Ætherem crudum, hoc
modo obtentum, quassando misce cum carbonate potassæ
liquido, donec ab omni acido prorsus liberetur; dein
a liquido aquoso separatim destillando rectifica, eum-
que in vasis minoribus probe clausis in loco frigidius-
culo conserva.*

Q. Coloris est aliquantulum flavescens; odoris
grati. Ponderus specif. = 0,810 ad + 15° R.

V. **U.** et **D.** ut spiritus sulphurico-ætherei.

SPIRITUS CHLORICO-ÆTHEREUS.

**ÆTHER CHLORICUS ALCOHOLISATUS; SPIRITUS MURIATICO-
ÆTHEREUS; SPIRITUS SALIS DULCIS.**

R̄. *Chloridi Sodii partes sexdecim,
Binoxydi Mangani partes sex.*

Retortæ immissis superfunde liquorem mis-
tum ex:

Acidi sulphurici concentrati partibus duodecim, et

Alcoholis purissimi partibus quadraginta octo constantem.

Interstitiis vasorum lutatis, et excipulo continuo frigefacto, destillatione elice partes triginta duas. Productum obtentum cum magnesia usta rectifica.

Q. Coloris est expers; odoris grati, aromatici; saporis leviter amari; tincturam heliotropii non rufat et diu servari potest, quin acidam exhibeat indolem. Ponderus specif. = 0,840 ad + 15° R.

V. U. et D. ut ætheris sulphurici.

ÆTHER ACETICUS.

НАРНА АСЕТІ.

Уксуснокислый эфиръ.

Rz. Alcoholis purissimi partes decem,
Acidi sulphurici concentrati partes octo.

His antea caute mixtis, et retortæ infusis, quum refrixerint, sub continua liquidi agitatione parvis portionibus adde:

Acetatis Plumbi exsiccati et in pulverem triti, partes viginti quatuor.

Retortam arenæ balneo immitte, et excipulum tubulatum junge; in suberem, tubum excipuli obturantem, immitte tenuem tubulum vitreum incurvatum, in lagenam alcohol continentem immersum. Liquidum per nycthemeron ad digerendum seponito; dein admoto igne ætherem sub vivida liquoris ebullitione elice, excipulum linteis madidis frigefaciendo.

Destillatum cum æquali pondere lactis calcariæ tenuioris misce, et ætherem a dejectis crassioribus si-

phonis auxilio absume. Tali modo obtentum ætherem iterum cum chlorido calcii sicco per aliquot dies digere, dein caute effunde, et in vasis probe clausis serva.

Alcohol in lagena, in quod tubulus vitreus immersus erat, ad parandum spiritum æthereo-aceticum utiliter adhiberi potest.

Q. Liquidum sistit coloris expers; odoris et saporis ætherei gratissimi. Ad $+14^{\circ}$ R. pond. spec. = 0,880; ad hanc temperaturam $7\frac{1}{2}$ partes aquæ excipit. Ad $+60^{\circ}$ R. ebullitione effervescit. Centenarius constat ex: ætheris 42,12; et acidi acetici 57,88.

V. U. et D. ut ætheris sulphurici.

SPIRITUS ACETICO-ÆTHEREUS.

LIQUOR ANODYNUS VEGETABILIS.

Rx. Ætheris Acetici partem,
Alcoholis purissimi partes tres.
Misce, et in vase probe clauso serva.

ALCOHOL.

$C^4H^{12}O^2$.

Алкогoль.

Omnia corpora, quæ fermentationem vinosam subivere, plus minusve Alcohole scatent, quod tamen aquæ, materiæ coloranti, aliisque principiis junctum est. Talia sunt vina, quæ e succo vitis viniferæ in calidioribus regionibus parantur, et a loco natali plerumque nomen habent, nec non alia potulenta, e succis fructuum, vel substantiis dulcibus fermentationis vinosæ subsidio producta, uti cerevisia, hydromel, aliaque multifaria, apud varias nationes usitata.

Dum substantiæ, fermentationem istiusmodi perpesæ, destillationi subjiciuntur, Alcohol conjunctim cum

aqua et oleo æthereo ex illis extricatur, atque habita ratione corporis, unde elicitur, varias denominationes nanciscitur; sic e vino vel fœcibus ejus obtentum — Spiritus Vini, e cerealibus — Spiritus Frumenti, ex oryza — Arak, ex arundine saccharifera — Rum etc. nuncupatur.

Inter liquores, fermentatione vinosa productos, vel destillatione elicitos, *usuales sunt*: 1) Vinum generosum (album et rubrum); 2) Spiritus Vini; 3) Sp. Vini rectificatus; 4) Sp. Frumenti diluitor; 5) Sp. Frumenti purificatus; 6) Sp. Frumenti rectificatus; 7) Alcohol purissimum; 8) Alcohol absolutum.

VINUM GENEROSUM (album et rubrum).

Виноградное вино.

Melioris notæ Vina, plerumque debiliora, adportantur e Gallia; fortiora vero e Lusitania et Hispania, aliisque locis australioribus. Vina Rossica, quæ in Chersoneso Taurica, et ad fluvium Tanaim parantur, debilioribus adnumeranda sunt.

Q. Vinum validum, generosum, quo vetustius, eo censetur præstantius; Vina leniora, suavia et æstuantia, pro gustus gratia æstimari solent. Quum quantitas Alcoholis, quæ naturali modo in Vino est, multum faciat ad scitum ejus usum in re medica et pharmaceutica, tabulam, quantitatem Alcoholis in variis Vinis indicantem, ex chemia Cel. **BRANDE** excerptam, hic subjungere opportunum erit.

Nomen Vini.	In 100 Vini mensuris sunt Alcoholis mensuræ:
Lissa	a 24 usque ad 26
Marsala	» 25 » » 26
Vinum Porto	» 19 » » 26
Madera	» 19 » » 24
Xeres	» 18 » » 20
Tenerif	» — » » 20

Nomen Vini.	In 100 Vini mensuris sunt Alcoholis mensuræ :
Lacryma Christi	a 18 usque ad 20
Lisbon	" — " " 19
Malaga	" 17 " " 19
Calcavella	" — " " 19
Muscatum Capense	" — " " 18
Hermitage album	" — " " 17
Vina Gallica rubra	" 13 " " 17
Muscatum Lunel	" — " " 16
Sauterno	" — " " 14
Burgundicum	" 12 " " 17
Barsac	" — " " 14
Campaniæ æstuans	" 11 " " 13
Hermitage rubrum	" — " " 12
Graves	" 13 " " 14
Frontignac (Rivesalte)	" — " " 13

Vinum, quod plumbo, dulcedinis gratia, adulteratur, cum aqua hydrosulphurata dat sedimentum fusconigrum (sulphuretum plumbi), quod addito tantillo acidi hydrochlorici insolubile manet, quo a sulphureto ferri, in acidis solubili, distinguitur. Plumbum etiam detegitur addita solutione sulphatis sodæ, quo sulphas plumbi albus, in acidis insolubilis, dejicitur.

V. Vini veteris generosi stimulan; antiseptica; tonica; antispasmodica. Vinum recens, in quo fermentatio necdum ex toto finita est, flatulentiam, virium languorem et diarrhœam inducit, ejusque virtus inebrians potentior est, quam Vini veteris. Moderatus Vini usus, dum scopo diætetico adhibetur, concoctioni favet, micatum cordis arteriarumque intendit, functiones animales promovet, et vires intellectus acuit. Ex abusu Vini sequuntur: cephalæa, vertigo, diarrhœa, tremores ar-

tuum et, si abusus in consuetudinem abit, observantur: languor corporis et animi virium, emaciatio, delirium tremens, chronica pulmonum et hepatis inflammatio, hydrops, paralysis, aliaque mala, remediis haud debellanda.

U. In exhibendo Vino magni pendendum est morbi stadium, quamobrem, nonnisi sub circumstantiis modo extricandis, recte monente Todd Thomson, Vinum porrigere suademus. Ubi cutis functio libera, et organon hoc nec morbosa siccitate, nec adaucto calore premitur; ubi vires continuo imminuuntur, et dum ulcera, si quæ in corporis superficie sunt, gangrænosum induunt aspectum, Vini usus magnopere prodest. Si pulsus, qui antea erat parvus et irregularis, ad normalem magis accedat, quin delirium augeatur, et ægrotus placido fruatur somno, in Vino exhibendo summa cum fiducia perseverandum. Si e contrario pulsus frequentia, calor, sitis et delirium increseunt, mox usu ejus supercedendum est. Commendatur itaque Vini usus imprimis in febribus typhodibus, haud minus ac in aliis morbis, ex debilitate provenientius, uti in ulceribus vastis, atoniæ notas ferentibus, et gangræna, inflammatione haud amplius manifesta; his in casibus Vinum summo cum emolumento jungitur cinchonæ et haud raro etiam opio. In quibusdam adfectionibus convulsivis, uti in tetano symptomaticeo, et chorea, cum successu porrectum fuisse fertur. In stadio convalescentiæ, post morbos graves, efficacissimum est remedium ad restaurandas exhaustas corporis vires, et jejuno potius stomacho, quam tempore pastus, aut mox post illum, est propinandum. In morbis febrilibus Vina leniora, præferri merentur; in morbis autem chronicis, ubi languentes ventriculi vires restaurandæ sunt, fortiora porrigi possunt, quin noxam inducant.

D. Pro ratione ætatis, morbi indolis, vitæ generis, consuetudinis, et Vini diversitatis, diversa. Exhibetur cochleatim vel cyathibus sæpius in die, per se, vel aqua dilutum.

SPIRITUS VINI.

Французская водка.

Paratur ex vinaceis post vini fermentationem residuis, vel ex fæcibus vini post transfusionem ejus in dolio remanentibus; quem in finem substantiæ hæ, ad-dita aqua, destillationi subjiciuntur.

Q. Liquor est limpidus, odoris grati. Venalis solet esse pond. specifici a 0,960 — 0,940; in usum vero pharmaceuticum pondus habeat specificum inter 0,940 et 0,933; quamobrem, si nimis foret dilutus, nova destillatione est rectificandus. Centenarius (pondere) a 38 ad 43 partes alcoholis absoluti continet.

V. Stimulans; narcotica.

U. Qua remedium nonnisi aqua dilutus exhibetur, deficiente vino generoso. Extrinsicus admovetur ad sistendum sanguinis fluxum in hæmorrhagiis passivis. Ad mitigandum dolorem in musculis, ex nimio motu proveniente, membra fessa adcommode Spiritu Vini perfricantur. In retentione urinæ, ex vesicæ paralyti, fomenti forma regioni hypogastricæ superdatur.

SPIRITUS VINI RECTIFICATUS,

Винный спиртъ.

Paratur e liquoribus vinosis, uti spiritus vini, vel etiam ex hoc ipso, destillatione cautius instituta.

Q. Coloris est expers; pondus specif. ad + 12° R. = 0,89 — 0,88. Centenarius (pondere) constat ex: 62 alcoholis absoluti, et 38 aquæ.

U. Conficiendis præparatis pharmaceuticis inservit.

SPIRITUS FRUMENTI DILUTIOR.

Полугаръ.

E granis cerealium, fermentationi subjectis, destillatione elicitur.

Q. Liquor odoris peculiaris, spirituosus-empyreumatici, ab oleo ætherico pendentis; coloris leviter flavescens. Ponderus specificum inter 0,96 et 0,95. Centenarius (pondere) a 24 ad 30 partes alcoholis absoluti continet.

V. Stimulans; narcotica.

U. Militibus e graviore morbo convalescentibus, vini ad instar, cyathus ante prandium exhibetur. Ob nimiam olei ætherici, ingrati odoris, quantitatem, conficiendis tincturis aliisque pharmaceuticis præparatis ineptus est.

SPIRITUS FRUMENTI PURIFICATUS.

Очищенное пшнное вино.

R. Spiritus Frumenti venalis (*Пшнное вино*) libras centum.

Digere in vase idoneo obturando cum carbonis lignei, recens usti, in frustula magnitudinis nucis avellanae comminuti et a pulvere tenuiori liberati, libris octo.

Elapsis duobus tribusve diebus, abjectis prius carbonibus, oleo foetido imbutis, spiritus ex consueto apparatus destillet.

Q. Limpidus est, odoris grati. Ponderus specificum sit inter 0,933 et 0,923. Centenarius (pondere) a 42 ad 47 partes alcoholis absoluti contineat.

SPIRITUS FRUMENTI RECTIFICATUS.

Винный спиртъ.

Modus illum parandi a præcedenti eo tantummodo differt, quod calor sub ipsa destillatione lenior adhi-

beat, ut destillatum plus alcoholis et minus aquæ contineat.

Q. Coloris expers; odoris grati. Pondus specific. ad $+ 12^{\circ} \text{R.} = 0,89 - 0,88$. Centenarius (pondere) constet ex: 62 alcoholis absoluti, et 38 aquæ.

ALCOHOL PURISSIMUM.

Чисты́йи́й спиртъ.

Ut unica destillatione ex spiritu frumenti purificato, vel ex spiritu vini Alcohol obtineatur purissimum, alembicus cucurbitæ destillatoriæ usualis formam a consuetâ nonnihil diversam habeat, oportet. Sit itaque alembicus, ut solet esse, fungiformis, tubus autem stillatorius non ducat initium a parte laterali, sed a centro ipsius hemisphærii, et pedes circiter tres recta ascendant, dein siphonis ad instar deorsum flexus, cum consueto tubo, in refrigeratorio contento, communicet. Nisi hujusmodi alembicus præsto foret, ex consueto apparatu spiritus vini vel frumenti rectificatus, calore quam fieri potest lenissimo, est destillandus.

Q. Coloris expers; odoris grati. Pondus specific. ad $+ 12^{\circ} \text{R.} = 0,833$.

ALCOHOL ABSOLUTUM.

Безводный спиртъ.

R̄. Chloridi Calcii partem, quod, igne leniter rubente in crucibulo fusum, in laminam ferream effunde; ubi conreverit in frustula comminue, et in vas obturandum cum duabus partibus alcoholis purissimi immitte. Vas ad triduum sepone, dein liquorem, syrupi spissitudinem referentem, in retortam effunde, in quam iterum partem Chloridi Calcii, pari ratione exsiccati,

immiseris, et ex arenæ balneo destillationem institue, donec alcohol omne prodierit. Hoc modo obtinebis Alcohol ponderis specifici = 0,7947. Si autem Alcohol revera absolutum exoptes, operationem modo descriptam iterare debebis, et tunc pondus ejus spec. = 0,7939. Idoneus est etiam sequens modus ex spiritu vini vel frumenti purificato Alcohol parandi, cujus inventor SÖMMERING dicitur. Vesica urinaria bubala, demptis partibus musculosis et adiposis, spiritu frumenti purificato impletur, et funiculo examussim constricta, supra fornacem tepidam in cubiculo suspenditur. Elapsis aliquot hebdomadibus liquidum in vesica contentum refert Alcohol ponderis specifici = 0,8077.

Q. Liquor tenuissimus, coloris expers; odoris debilis, sed grati; saporis acris, urentis. Ponderus specificum ad + 12° R. = 0,7939. Sub communi atmospheræ pressione ad + 62° R. effervesceit; flammam facillime concipit.

V. Aquæ avidissimum est, illamque plurimis corporibus absumit; hinc si majori copia ventriculo ingeratur, mortem inducit.

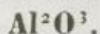
U. Nonnisi in quibusdam operationibus chemico-pharmaceuticis adhibetur.

Ubi *Aræometrum*, ad explorandum pondus specificum Alcoholis, præsto non foret, illud sequenti modo, a vero non multum aberrans, erui potest. Sumatur laguncula, cui implendæ 1000 grana aquæ destillatæ examussim sufficiant; eadem mensura Alcoholis absoluti pondus habebit 794 granorum; Alcoholis purissimi 833 gr.; Spiritus rectificati 889 gr.; Spiritus Vini vel Frumenti purificati 933 gr.; Spiritus Frumenti dilutioris 964 gr.

T A B U L A
QUANTITATEM ALCOHOLIS ABSOLUTI,
 respectu ponderis ejus specifici ad + 12° R.,
 indicans. (Pondere ejusdem mensuræ
 aquæ = 1.)

Alcohol ponderis specifici:	In centenis mensuris continet Alcoholis absoluti Mensuras:	In centenis ponderibus continet Alcoholis absoluti Pondera:	Species Alcoholis usuales:
	(TRALLES)	(RICHTER et LOWITZ)	
0,9919	5	4,00	
0,9857	10	8,05	
0,9802	15	12,15	
0,9751	20	16,28	
0,9700	25	20,46	
0,9646	30	24,69	{ Sp. Frum. diluitor; Полугарь.
0,9583	35	28,99	
0,9510	40	33,39	
0,9427	45	37,90	
0,9335	50	42,52	{ Sp. Vini; Французская водка. Sp. Frum. purificatus; Очищенное пшениое вино.
0,9234	55	47,29	
0,9126	60	52,20	
0,9013	65	57,25	
0,8892	70	62,51	{ Sp. Vini } rectificatus; { Sp. Frum. } Вискии спиртъ.
0,8765	75	67,93	
0,8631	80	73,59	
0,8488	85	79,50	
0,8332	90	85,75	{ Alcohol. purissimum; Чистыиший спиртъ.
0,8157	95	92,46	
0,7939	100	100,00	{ Alcohol absolutum; Безводный спиртъ.

ALUMINA.

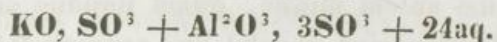

ARGILLA.

Глиноземъ.

Sesquioxylum metalli levis, quod Alumium seu Aluminum appellatur. Copiosa est Alumina in toto orbe terrarum, tum acidis, tum oxydis metallorum junctâ, raro pura. Varias gemmas et lapides, terras bolares et argillaceas constituit. *Usuales sunt:* 1) Supersulphas Aluminæ et Potassæ crystallisatus; 2) Idem sal exsiccatum.

SUPERSULPHAS ALUMINÆ et POTASSÆ CRYSTALLISATUS.

ALUMEN.

Квасцы.

Nativus provenit in antris ad montes ignivomos, nec non in quibusdam lapicidinis argillaceis, vel in crystallis acicularibus, vel efflorescentiæ instar, haud raro cum sulphate ferri aut etiam magnesiæ. Maxima tamen pars Aluminis venalis arte paratur e mineris, plerisque in locis; sic in Russia: in Gubernio Tambowensi, in Kirgisorum desertis, in Kamtschatka etc. Hunc in finem mineræ sulphureo-argillaceæ, quæ plerumque etiam ferrum continent, aëri humido et tepido per annum et diutius exponuntur, quo sulphur, adtracto oxygenio aëris, in acidum sulphuricum abit, oxydum autem ferri in sesquioxylum mutatur; mineræ hoc modo resolutæ elixantur, lixivium vaporatur, et deficiens potassæ quantitas, addito vel carbonate vel sulphate illius, substituitur. Dum mineræ bituminosæ sunt, priusquam fatiscentiæ committantur, ustulationi subjiuntur.

Paratur etiam, præcipue in Gallia, compositione e partibus constituentibus.

Q. Crystallos sistit albas, pellucidas, octaëdras, interdum cubicas. (*Alumen vulgo Romanum*, crystallos refert parvas, aliquantulum rubescentes, quod a terra peculiari, oxydo ferri imbuta, derivandum est; solutione et colatione a heterogeneis liberatur). Saporis est admodum adstringentis, nec non aciduli et dulci-enuli; aëri expositus pulvere subtilissimo obducitur, quin tamen ex toto fatiscat; supra ignem facile liquescit in aqua crystallisationis, quo simul pelluciditate orbat, spumat atque in massam levem et spongiosam mutatur (*Alumen ustum*). Solvitur in 18 partibus aquæ frigidæ, calidæ autem minus, quam pondus sibi æquale requirit. Centenarius constat ex: potassæ 9,24; aluminæ 10,82; acidi sulphurici 33,77; aquæ 45,37. Dum ferro inquinatus est, solutio illius cum tinctura gallarum dat sedimentum ex fusco nigrum.

Insociabile est Alumen alcalibus, terris alcalinis, eorum carbonatibus, tartrati potassæ, chlorido barii et acetati plumbi.

V. Tonica; adstringens; antiseptica.

U. In febribus putridis, humorum resolutione, alvique profluvio stipatis, nisi sordes biliosæ obstiterint, a viris expertis laudatur; quo in casu cortici cinchonæ et excitantibus volatilibus interdum jungitur. Tonica et antiseptica virtute prodesse etiam dicitur in variolis confluentibus et petechiis. Ad debellandam diarrhœam chronicam, quæ mera tubi intestinalis atonia sustentatur, profuit interdum Alumen opio junctum. In colica saturnina parimodo exhibitus fuit, sed hoc in casu sulphati magnesiæ postponendus esse videtur. Celebratur etiam interno usu, qua hæmostaticum in pro-

fluviis sanguinis passivis, quo in casu grana quinque ad quindecim omni tertia vel quarta hora propinantur, cum gummi acaciæ veræ, g. kino, et in hæmorrhagiis uterinis cum cortice cinnamomi. *Serum Lactis aluminosum* paratur, drachmam Aluminis cum duabus lactis vaccini libris coquendo; hoc pariter virtute adstringente et hæmostatica præditum est. Frustulo Aluminis albumen ovi agitatum, et inter linteum duplex tenuius oculo superdatum, in ecchymosi et variis ophthalmiæ speciebus prodest. Extrinsecus etiam adhibetur collutorii instar cum infuso salviæ in spongiosa gingivarum indole, vel forma gargarismatis in relaxatione uvulæ et angina serosa. Componitur parimodo pulvis ex scrupulo Aluminis, et uncia dimidia gummi acaciæ veræ, quo papillæ mammæ fissæ utiliter consperguntur, ablota cæterum quavis vice mamma, priusquam infanti suetus concedatur. Collyrium, e granis quatuor Aluminis, et uncia aquæ rosarum constans, laudatur in ophthalmia neonatorum, nec non in blepharophthalmia catarrahali, si guttæ aliquot ter quaterve in die oculo instillentur. Per modum injectionis usurpatur in fluore albo et blennorrhœa urethræ chronica. Unguentum ex drachma dimidia Aluminis et uncia cerati simplicis mariscis hæmorrhoidam dolentibus et humescentibus opponitur. *Ung. ad peruiones RUSTII* componitur ex Aluminis sesquidrachma, camphoræ et opii utriusque scrupulo, balsami peruviani drachma et cerati saturni semuncia.

D. Forma pulveris aut solutionis, a granis duobus ad quindecim, omni tertia hora datur adulto. Pro collutorio vel gargarismate drachma ad libram decocti quercus; pro collyrio vel injectione grana duo vel quatuor ad unciam.

SUPERSULPHAS ALUMINÆ et POTASSÆ EXSICCATUS.

ALUMEN USTUM.

Rz. Supersulphatis Aluminæ et Potassæ crystallisati quantum vis.

Expone igni in erubiculo amplo, vel in vase fictili, quod intus non sit crustatum, donec massa liquescens ebullire cesset, et alba, levis, spumosaque fiat, quo sal omni aqua crystallisationis orbatur. In loco sicco usui servetur.

V. Caustica; styptica.

U. Alumen ustum extrinsecus duntaxat adhibetur ad excedendam carnem ulcerum luxuriantem.

AMMONIA.

N^2H^6 ; vel Ak.

Аммиакъ.

Gas nitrogenium et hydrogenium simul evoluta, faventibus circumstantiis, mutuo junguntur; conjunctio illorum, ad communem aëris temperaturam et pressionem, gasis servat speciem, et Ammonia sive Gas Ammoniacum dicitur, olim vero *Alcali volatile* nuncupabatur.

Usualia sunt: 1) Ammonia liquida; 2) Sesquicarbonas Ammoniae; 3) Carbonas Am. pyro - oleosus siccus et Carbonas Am. pyro - oleosus liquidus. (Utrumque videsis in parte tertia sub rubrica: Oleum pyro - animale); 4) Hydrochloras Am.; 5) Acetas Am. liquidus, quem videsis in parte tertia.

AMMONIA LIQUIDA.

AQUA AMMONIÆ; SPIRITUS SALIS AMMONIACI CAUSTICUS.

Жидкий аммиакъ.

Rz. Calcariae recens ustæ libras duas cum dimidia, quam adsperge
Aquæ unciis decem,

ut in pulverem (hydratem calcariae) dilabatur,
dein adde:

Hydrochloratis Ammoniae pulverati libras duas.

Hæc probe mixta retortæ vitreæ, aut ferreæ immitte, et sensim tantum aquæ adfunde, ut, non pultis speciem referant; sed in grumos tantummodo cœant. Retortam in balneum arenæ imponito, ejusque collum eum lagena Woulfeana tri-tubulata ope tubi aliquantulum amplioris junge; lagena hæc contineat parvam quantitatem solutionis hydratis calcariae (lactis calcis), in quam tubum e retorta gas adducentem immerge, et sit ipsa tubo securitatis munita; ex illa gas ammoniacum evolutum duc in secundam ejusmodi lagenam Woulfeanam, quæ ad dimidium aqua destillata frigida impleta sit; huic adhuc tertium vas parimodo aquam frigidam continens junge, cui tubum infige apertum, ut per illum aër atmosphæricus aufugiat. Juncturis omnibus, vesica bubula et luto, ex farina secalitia et aqua, probe clausis, balneum arenæ subteracto igne calefac, quo mox gasis evolutio ordietur. Lagena prima purificando gasi dicata est, ibique hydrochloras ammoniæ non resolutus, carbonas ejusdem et empyreuma manent; in lagena secunda omnis fere ammonia absorbetur, et non nisi ex solutione assatim saturata (vel gase nimis violenter extricato) parva illius quantitas in tertiam lagenam pervenit, ibique absorbetur. Tubi communicantes vitrei profundius in aquam, fere usque ad fundum vasis, sunt immergendi. Tubus securitatis, lagenæ primæ adaptatus, ad unam tantum alteramve lineam in liquidum penetret. Vasa absorptioni inservientia sub ipsa operatione, vel rivo fluentis aquæ frigidæ, vel glacie aut nive, continuo refrigeranda sunt. Dum nulla amplius ammonia evolvitur, et vapores aquei prodire cœ-

perint (quod ex adaucto primæ lagenæ calore facile dignoscitur), totus apparatus mox dissolvendus est, ne liquidum ex lagena prima in retortam retrogradatur. A quantitate aquæ, quam lagena secunda continet, qualitas Ammonia liquidæ pendet. Si ad libras duas hydrochloratis ammonia, in processu exposito adhibiti, unciæ octodecim aquæ destillatæ lagenæ secundæ infundantur, liquidum finita operatione in illa contentum erit **AMMONIA LIQUIDA CONCENTRATA**, duarum circiter librarum ponderis, ejus pondus specificum = 0,916. Centenarius hujusmodi ammonia constat ex: 22 ammonia, et 78 aquæ partibus. Ammonia liquida adeo concentrata ad usus pharmaceuticos raro requiritur.

Ad parandam **AMMONIAM LIQUIDAM OFFICINALEM** infundantur lagenæ secundæ libræ duæ cum dimidia aquæ destillatæ, si retorta libras duas hydrochloratis ammonia continet. Ammonia liquida hoc modo obtinenda est pondere specific. = 0,962, ejusque centenarius continet 10 partes gasis ammoniaci.

Q. Liquidum sistit coloris expers, ammonia fortiter redolens et aëri expositum eandem emittens. Acidum carbonicum absorbet, hinc in vasis minoribus probe clausis servanda; dum calefit, ammonia quam citissime avolat. **Empyreuma** ne redoleat.

Dum carbonate ammonia inquinata est, addita aqua calcariæ fit turbida et dejicit carbonatem calcariæ; sulphas ammonia detegitur ope nitratis barytæ, quo sulphas barytæ præcipitatur; chlori vel acidi hydrochlorici vestigia innotescunt, si, postquam acido nitrico puro saturata fuerit, ex solutione nitratis argenti, chloridum ejusdem appareat; si acido sulphurico saturata, dat sedimentum album, calcariam continet.

Concentrationis gradus Ammoniae liquidae e pondere ejusdem specifico dignoscitur. Idem innotescit etiam sequenti modo: in patina vitrea, cujus pondus exploratum est, saturetur examussim quaelibet quantitas (ponderis cogniti) ammoniae liquidae explorandae acido hydrochlorico (neutro exuberante); liquidum leni calore vaporetur; hydrochloras ammoniae obtentus indicabit quantitatem alcali volatilis in ammonia liquida contenti: centum grana hydrochloratis ammoniae designant 32 grana gasis ammoniaci (LASSAIGNE).

V. Dum intus porrigitur, stimulans est, et antacida; extrinsecus rubefaciens, et quando magis concentrata, vesicans. Dum parva dosi exhibetur, systematicis haematophori vigorem auget; hinc cutis exardescit, et mox sudore madet, secretio membranarum mucosarum et renum adauctae observantur. Haec autem cuncta phaenomena brevissimo temporis spatio evanescent (GIRARD). Diuturno Ammoniae, uti etiam salium ejusdem usu, concoctio plus minusve hebetatur. Animalia, nimis Ammoniae dosibus enecata, sanguinem haud coagulandum obtulere. Inter antidota ammoniae acetum reliquis praefendum.

U. Raro interne exhibetur. A serpente venenato morsis porriguntur guttae decem, aut quindecim, e quovis blando liquido, repetitis vicibus per diem, admotis vulnere eodem tempore splenis Ammonia liquida dilutiori madefactis. Salutiferam Ammoniae virtutem hoc respectu, experientia in animalibus edocti, testamur. Num vero contra hydrophobiam tantum valeat, haud possumus affirmare. Olim propinabatur etiam iis, qui ex nimia spirituosorum quantitate asphyctici exstiterunt, sed quam flocci pendenda sit Ammonia his sub rerum circumstantiis, subsequentium temporum experimenta

docuere. Nec magis æstimanda est qua antidotum acidi hydrocyanici. Antacida virtute pollet imprimis in cardialgia et meteorismo, dum alimenta, præ cæteris vegetabilia, in ventriculo et intestinis fermentationem subintrant, et hinc nimia gasis carbonici quantitas generatur.

Extrinsecus adhibetur Ammonia liquida qua errhinum in syncope et asphyxia; probe tamen cavendum, ne nimis diu vas Ammoniam emittens naribus suppositum teneatur, quum respirando sit inepta. Hunc in finem prostant etiam venales lagunculæ, quæ hydrochloratam ammoniæ eum calcaria mixtum continent, quibus odoris gratia guttæ aliquot olei cujuslibet ætherei additæ sunt.

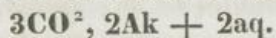
Ammonia liquida, dum concentrata est, qua remedium externum vesicans, adhibetur ad extollendam cuticulam, ubi *Methodo* sic dicta *endermica* uti, in propositis est; variæ procedendi rationes hunc in finem laudantur, quarum promptissima, suadente TROUSSEAU, sequens est: linteum sexies aut octies plicatum, formam et magnitudinem, qua cutis denudanda est, præ se ferens, Ammonia liquida concentrata madefit, et parti in vesicam extollendæ superdatur; quum autem hæc quam citissime avolet, singulis horæ minutis tantum Ammonia liquidæ concentratæ linteo superfundendum, ut illud continuo madidum servetur. Dum cutis tenella, et Ammonia liquida satis concentrata est, elapso jam horæ quadrante tota subjacens cuticula in vesicam extollitur, et unguibus facillime auferri potest. Superficies denudatæ cutis coloris sit pallide rubescentis; si vero intense rubra fuerit, vel ecchymosibus distincta, id nimis diuturnum Ammonia contactum testatur, quo in casu haud raro eschara superficialis partem obtegit.

Ablata dicto modo cuticula, remedium cuti superdatur et linteo, cerato simplici illito, tegitur, quod emplastro adhæsivo firmatur. In subsequenti deligatione cutis semper tecta adparet membrana spuria ex albo flavescente, quæ, si remedium iterum applicandum, semper auferenda. Quarta jam die membrana hæc cuti firmiter adhæret.

Vesicantis ad instar usurpatur sæpe unguentum Ammoniam evolvens; tale habetur UNGUENTUM, cujus inventor GONDRET extitit, quod componitur ex uncia Ammonia liquidæ concentratæ, adipis ovillæ drachma et adipis suillæ drachmis septem, calore lenissimo in unguentum coactis. Virtute rubefaciente proficit adversus tumores frigidos, duros, e lymphâ spissata ortos, uti etiam forma linimenti in rheumatismo et inflammationibus profundius sitis.

D. Ammonia liquida officinalis datur dosi quatuor guttarum, ad viginti, e quovis blando liquido, ter quaterve in die.

SESQUICARBONAS AMMONIÆ.

SUBCARBONAS AMMONIÆ.

Узлекислый аммиакъ.

R̄. Hydrochloratis Ammoniaë partem,
Carbonatis Calcariaë partem cum dimidia.

Salia pulverata, et probe siccata, intime misce, et in retortam, collo amplo præditam, immitte. Retortæ, balneo arenæ impositæ, junge excipulum, quod parvo foramine in parte superiori munitum sit, illudque fere totum aquæ, quæ rivo frigidaë continuo renovatur, immerge. Juncturis luto obturatis, ignem ab initio lenem subdito, cumque gradatim adauge, quoadusque vapo-

res albi ex foramine excipuli prosilient. Tunc, obturato leviter excipuli foramine, eundem fere caloris gradum continuo sustine, donec vapores, qui initio albi erant et opaci, pellucidi fiant, quo operationis puncto ignem subducito, et apparatus refrigerationi committe. Parvam liquidi quantitatem, in excipulo contentam, et sal solutum referentem, effunde. Præstat cum nova hydrochloratis ammoniæ et carbonatis calcariæ quantitate eandem operationem repetere, et in idem excipulum sal sublimare, donec crusta salina pollicis crassitiem adipiscatur, quam peracta semel tantum operatione excipulum frangere. Sal siccum in vasis probe clausis, in loco frigidiusculo, servandum est.

Q. Crystallos refert pellucidas, rhombo-octaëdras; sal sublimatum plerumque sistit crustas salinas structuræ fibrosæ. Ammoniam vehementer redolet; sapit et resistit alcalium instar. Media aëris temperie avolat, quo partim mutatur in bicarbonatam ammoniæ inodorum. Solvitur in duabus partibus aquæ frigidæ, calidæ autem minorem quantitatem exposcit. Centenarius constat ex: acidi carbonici 65,36; ammoniæ 16,90 et aquæ 17,74 partibus. In præscribendis formulis vitanda est mistura illius cum acidis, æque ac cum alcalibus.

Solutio Sesquicarbonatis Ammoniæ, si, acido nitrico saturata, ex addita solutione nitratis argenti dat sedimentum album, hydrochlorate ammoniæ sal inquinatum esse, id designat; si vero ex addita solutione nitratis barytæ quilibet dejiciat, sulphatam ammoniæ admixtum continet. Si solutio illius, acido acetico saturata, ex hydrogenio sulphurato præcipitatum dejicit fusco-nigrum, plumbo vel cupro sal contaminatum est. Plumbi inquinamentum est frequentissimum, quum in officinis chemicis excipula sæpe adhibentur plumbea.

V. Stimulans; antispasmodica; diaphoretica; largiori dosi emetica.

U. Penetrante stimulo, quo totum organismum incitat, in febris nervosa adynamica, sub pulsu tremulo, æquali, intermittente, nec duro, remedium est efficacissimum. Cutem stimulando exanthemata inertia protrahit, aut retrograda resuscitavit. In podagra et rheumatismo, si potens ad promovendam cutis exhalationem stimulus opus est, vel ubi materia morbifica interiora penetravit, non male datur intrinsecus, cum guajaco et id genus aliis. Qua remedium antispasmodicum propinatur in asthmate convulsivo, in dentitione difficili, nec non in pertussi. In scarlatina, utpote remedium, cuivis morbi stadio adæquatum, a nonnullis laudatur, cunctis antiphlogisticæ methodi adminiculis prorsus repudiatis; — utrum hæc vera sint, experiundo discendum. Ad sedandos spasmos hystericos Sesquicarbonas Ammoniaë infuso valerianaë solutus porrigitur.

Extrinsecus forma lotionis stimulantis, ad resolvendos tumores frigidos, in usum ducitur. Pars Sesquicarbonatis Ammoniaë tribus partibus extracti belladonnaë comixtæ, et superalutam extensæ, ad sublevandos dolores rheumaticos valide prosunt.

D. Forma solutionis, rarius in pilulis, a granis duobus ad duodecim, ter aut sexies in die propinatur adulto; forma pulveris non est exhibendus.

HYDROCHLORAS AMMONIÆ.

MURIAS AMMONIÆ; SAL AMMONIACUM.

Солекислый аммиакъ; Нашатырь.

Sal hoc invenitur nativum ad crateres montium ignivomorum, variis heterogeneis, ut sulphure, selenio,

aliisque inquinatum. Maxima pars Hydrochloratis Ammoniae venalis paratur in officinis chemicis, e carbonate ammoniae impuro, qui destillatione sicca, vel putrefactione, e partibus animalibus generatur; quem in finem carbonas ammoniae impurus sulphate ferri, aut calcariae nativo, resolvitur, quo sulphas ammoniae obtinetur; hic autem, addito sale culinari, hydrochloratam ammoniae refert, qui subsequenti sublimatione purificatur. Olim in Aegypto ex fuligine, a combustis cameli excrementis oriunda, parabatur.

Pro usu pharmaceutico Hydrochloras Ammoniae venalis, solutione et colatione purificatus, in crystallos iterum cogatur.

Q. Sal venale, vel discos exhibet aliquantulum concavos, in medio perforatos, pellucidos, albos, structurae solidae, fibrosae, haud raro extrinsecus fuscus, aut nigros, quale Aegyptiacum esse solet; vel forma conii saccharini occurrit. Crystallos sistit octaedras, dum autem purum, aciculares et pinnatas; saporis est ingrati, pungentis, salini, urinosi. Solvitur in tripla aquae temperatae, et in aequali fervidae quantitate; in alcohole absoluto paulum solvitur. Calore adhaucto avolat, quin dissipetur. Centenarius constat ex: acidi hydrochlorici 67,97; ammoniae 32,03 partibus.

Inquinamenta metallica deteguntur aqua hydrosulphurata; sulphates: chlorido barii; calcaria: oxalate ammoniae. Solet interdum acidum hydrobromicum continere; hoc dignoscitur, si solutio illius, dum gas chlorum per illam transducitur, flavo, vel ex fusco flavo colore tingitur.

In praescribendis formulis vitanda mistura illius cum acidis: sulphurico et nitrico, uti etiam cum po-

tassa, soda, calcaria, magnesia, et eorum carbonatibus; resolvitur parimodo acetate plumbi et nitrate argenti.

V. Pituitam movens; leniter excitans; resorptionem in membranis serosis promovens.

U. Insignis est vis Hydrochloratis Ammoniae in incidenda pituita, quae in variis affectionibus organorum concoctionis et respirationis membranas mucosas obruere solet; hinc in febribus catarrhalibus, gastrico-biliosis et rheumaticis, sub ipso morbi initio congrue datur; in pleuritide, bronchitide et pneumonitide additamentum tartratis stibii et potassae non est respuendum, praemissa etiam, dum morbus gravior, debita sanguinis detractio. In colluvie intestinorum pituitosa bene jungitur gummi ammoniaco et rheo. Ad debellandum catarrhum pulmonum chronicum efficacissimis adnumeratur remediis, et tunc datur conjunctim cum polysulphureto stibii, extracto hyoseyami, aut conii, aut belladonnae, aut opio, externis derivantibus simul in auxilium vocatis. Catarrhum vesicae urinae chronicum, et prostatae indurationem, sale hoc, diutius propinato, quidam curari posse perhibent; cavendum tamen, ne diuturno illius usu ventriculi vires plane prosternentur. Ad resolvendas obstructions viscerum abdominalium, ob vim, qua pollet, leniter excitantem, cum extractis solventibus, puta: taraxaci, fumariae, vel cum assa foetida, extracto rhei, aliisque, forma pilularum cum successu propinatur. In cura febrium intermittentium usus Hydrochloratis Ammoniae praeparatis cinchonae ex consueto praemittitur.

Extrinsecus adhibitus systema vasorum absorbentium incitat, qua de causa fomenti instar, cui interdum parva quantitas spiritus frumenti addi solet, opponitur hydrocele, ecchymosis, fungo articuli, contusionibus,

sugillationibus, aliisque malis topicis, a læsione extrinsecus illata provenientes. Gargarismata et collutoria sæpe ingreditur, quæ in angina faucium pituitosa, tumore glandularum salivalium, aliisque similibus, utilia sunt, et tunc tincturæ opii, aliisque narcotici additamentum non est alienum.

D. Datur in misturis aut pilulis, rarius in pulvere, a granis quinque ad scrupulum, omni secunda, tertia, aut quarta hora.

AQUA.

H²O; vel aq.

Вода.

Totus orbis terrarum aqua abundat, quæ forma liquida, solida, vel in vapores expansa occurrit. Multa corpora anorganica aquam alii elemento intime junctam continent, et omne, quod vivum dicimus, aqua carere nequit. *Usuales sunt:* 1) Aqua communis; 2) Aq. destillata; 3) Aquæ minerales.

Q. Aqua dum pura, media aëris temperie liquida est, coloris, saporis, nec non odoris expers. Pollex illius cubicus Rossicus (= Anglico) ad + 3½° R. pondus habet 263,75 granorum medicorum Norimbergensium, usui pharmaceutico apud nos dicatorum. Ad 0° R., vel + 32° Fahr. congelatur. Sub communi aëris pressione ad + 80° R., vel + 212 Fahr., vel 100° thermometri Centigradi, bullit. Pondus specificum ad + 12° R. = 1. Unum volumen Aquæ in vapores expansum dat 1700 volumina vaporum; hinc pollex cubicus aquæ dat pedem cubicum vaporis, ejus pondus specific. = 0,6201, si aër atmosphæricus = 1 ponatur. Solvit plurima corpora; nonnullis tanta est ad Aquam affinitas, ut illam ex aëre attrahant, quo sensim sensimque diffluunt.

AQUA COMMUNIS.

Обыкновенная вода.

Quamvis Aqua in toto orbe terrarum abunde diffusa sit, nullibi tamen ex toto pura deprehenditur; particulas enim corporum, quæ permeat, solutas continet. Cum vero quantitas heterogeneorum in Aqua communi tam exigua esse soleat, ut sensus nostros effugiat, in varios usus domesticos passim ducitur; habita tamen puritatis et fontium, unde derivatur, ratione, Aquæ communis sequentes numerantur species, scilicet:

AQUA PLUVIALIS (*Дождевая вода*). Dum ex superficiebus mundis collecta est, purissimam Aquæ communis speciem sistit, et ad usum pharmaceuticum vel maxime idonea est, quamvis in 100 pollicibus ejusdem cubicis $3\frac{1}{2}$ pollices cubici aëris (plus oxygenii quam atmosphæricus continentis), nec non pollex cubicus acidi carbonici, inveniantur. Post prægressas procellas vestigia nitratis ammoniæ refert. Quæ in urbibus e tectis colligitur, oxydi ferri, sulphatis calcariæ et fuliginis paucillum habet; ideoque coctione et colatione purificanda.

AQUA NIVALIS (*Сильвовая вода*). Nix recens liquefacta suppeditat aquam aëre liberam; hinc talis sustentandæ vitæ piscium inepta. Aqua nivalis, diutius aëri atmosphærico exposita, illum absorbet. Testibus HUMBOLDT et GAY-LUSSAC, aër ex hujusmodi aqua extricatus 29 oxygenii in centenario obtulit, quum aër atmosphæricus vix 24 oxygenii in centenario contineat.

AQUA FONTANA (*Ключевая вода*). Fontes, qui e solo sabuloso prosiliunt, optimi sunt, et plerumque limpidam referunt aquam. Haud raro autem Aqua fontana continet sulphatem calcariæ et magnesiæ, nec non

chloridum sodii, et ubi in viciniis stabula sita sunt, vestigia nitratum non desunt.

AQUA PUTEALIS (*Колодезная вода*). Ob heterogeneorum quantitatem præcedentibus postponenda. Cum particulas plantarum et animalium solutas contineat, in putredinem prona esse solet. Acido carbonico scatet; hinc quædam salia, in aqua pura insolubilia, continet, scilicet carbonatem calcarie ac magnesie, et interdum etiam carbonatem ferri. Post ebullitionem substantie hæ crustæ ad instar parietibus vasis adhærent.

AQUA FLUVIATILIS (*Рыбная вода*). Nec acidum carbonicum, nec carbonates continet; quum sub ipso fluminis decursu acidum carbonicum avolet, hinc carbonatibus solvendis impar sit.

Aqua solvendo saponi apta, communiter dicitur mollis; hujusmodi sunt pluvia, nivalis et interdum etiam fluvialis; illa vero, quæ salia continet calcarea, saponis solutionem refert floccosam, et hinc lavandis linteis inepta, Aqua dura, seu aspera vocitatur; talis est aqua putealis, rarius fluviatilis.

V. Pro quantitate, et caloris gradu varia; hinc diluens; sedans; relaxans; stimulans; sudorifica; diuretica.

U. In febris aliisque inflammationibus Aqua communis, dum bonæ notæ est, pro potu exhibita, reliquis diluentibus merito præferenda, quo scopo temperaturam $+ 12^{\circ}$ R. habeat, oportet. In stadio frigoris paroxysmi febrilis, ubi potu tepido sitis moderanda, uti etiam dum cutis qualibet ex causa sudore madet, vel dum bilis exuberans suspicatur secretio Aqua non nisi inter $+ 25^{\circ}$ et $+ 30^{\circ}$ R. tepida potui est danda. In hæmorrhagiis autem internis, ubi sedante et ad-

stringente vi opus est, Aqua temperaturam $+ 6^{\circ}$ R. exhibens porrigitur. Copioso potu Aquæ tepidæ sustentatur et promovetur nausea et vomitus. In nonnullis dyspepsiæ speciebus, quæ sensu frigoris in ventriculo, æque ac frigore extremorum comitantur, poculum aquæ, ut bibi potest, calidissimæ magnopere juvat. In polycholia suadent poculum Aquæ tepidæ mane ante jentaculum ebibere, et post hoc deambulationi indulgere.

Extrinsecus Aqua imprimis adhibetur balneorum forma, quæ pro vario caloris gradu, varios præstant effectus. *Balneum frigidum*, quod temperaturam $+ 15^{\circ}$ R. exhibet, magna circumspectione adhibendum est. Convenit generatim adultis robustioribus; alienum vero est senibus et infantibus, nec non iis, qui debili nervorum systemate præditi sunt. Caute etiam adhibeatur ab illis, qui pectore laborant, vel quibus nimius sanguis caput versus affluit. Ubi immersio haud protracta fuerit, virtus ejus excitans est et tonica; immersio autem diutius protracta, præcipue si Aquæ temperatura infra $+ 8^{\circ}$ R. fuerit, noxios effectus, quin imo ipsam mortem inducere potest. Balneum frigidum, ad dictam $+ 15^{\circ}$ R. temperaturam, haud parum promittit utilitatis in morbis, e debilitate oriundis, præcipue in scrofula, utpote quæ usu balnei frigidi, sal culinare continentis, æque ac balnei marini, profligari solet. Juvat quoque in debilitate, cui onanismus, pollutiones nocturnæ vel excessus in venere ansam præbuerunt; sic etiam in hysteria, hypochondriasi et melancholia, dum e simili causa originem ducunt. *Affusio frigida*, seu repentina profusio Aquæ frigidæ super totam corporis superficiem, ad validiora artis therapeuticæ adminicula referenda est. Magni aestimatur in typho, et quidem in stadio primo, totiesque repetenda, quoties

morbidus recurrit calor. Sed ubi morbus jam proventus est, suadente CURRIE, Aqua, pro affusione adhibenda, ne sit frigidior duodecim graduum R., morbo corporis calore. Morbus incipiens, ad quintam usque diem, affusionibus frigidis tollitur; serius autem Aqua frigida non nisi adjuvans est. Utilitatem præstant affusiones frigidae in tetano idiopathico, nullius autem sunt efficaciae ad debellandum tetanum per vulnera pronatum. Comprobatus quoque est usus affusionum frigidarum in stadio calido febris variolosae, aequae ac in scarlatina maligna, calore praesente. Ast ex incanto hujus medicinae usu multum mali pullulat; quamobrem varios status morborum, in quibus ab affusione frigida abstinendum, hic obiter memorasse juvabit. Inhibetur itaque in stadio febrili, praesente horripilatione, quamvis a thermometro caloris gradus naturali major indicetur; dum febres diarrhoea vel dysenteria comitantur; in stadio sudoris febrili intermittenti proprio; in eruptione variolarum confluentium; tum denique in febre symptomatice, quae genuina inflammatione organi cujuslibet excitatur. Affusio frigida, forma pluviae adhibita, egregium sistit remedium roborans in debilitate, quae nec febrili, nec calore adaucto comitatur. *Fomenta frigida* opponuntur haemorrhagiis uterinis, ambusturis et topicis inflammationibus.

Balneum tepidum, cujus temperatura $+ 26^{\circ}$ R. est, virtute pollet sedante ac relaxante. Convenit delicatulis, aequae ac iis, qui fibra musculorum rigida sunt praediti. Prodest balneum tepidum in inflammationibus viscerum abdominalium, renum, ureterum et vesicae urinariae; in rheumatismo et variis adfectionibus nervorum, in hysteria, hypochondriasi aliisque. Summum praestat auxilium ad perficiendam taxin herniarum stran-

gulatarum. Adhibetur cum successu in adfectionibus spasmodicis infantum, ex dentitione, aut alia irritatione originem ducentibus. Ad relaxandas et emolliendas partes rigidas cum successu usurpari solet; hinc arti sic dictæ orthopædicæ subvenit.

Balneum calidissimum, temperaturæ + 30° R., est excitans et sudorificum. Hujus temperaturæ balnea minime conveniunt hominibus plethoricis, vel iis, qui ad stases sanguinis aut hæmorrhagias proni sunt. Adhibetur cum successu in rheumatologia, paralysi, tumoribus albis articulorum, et in aliis chronicis malis, ubi incitamento externo opus est.

Balneum vaporis, quod a + 30° ad 44° R. accedit, in Rossia vulgo usitatissimum est, nec quislibet inficias ibit, illud multum conferre ad conservandam sanitatem eorum, qui ad usum illius assuefacti sunt. Virtus Balnei vaporis, pro ratione temperaturæ, cum tepido et calidissimo convenit, hinc casibus jam expositis adæquatam haberi potest.

AQUA DESTILLATA.

AQUA PURA.

Перекипанная вода.

R. Aquæ communis quantum vis.

Ex vasis intus stanno probe obductis, vel stanneis, vel vitreis examussim mundatis, moderato igne fiat destillatio. Quartam liquidi partem, initio prodeuntem, quam minus puram, abjice; quod dein prodit excipe, donec dimidium adhibitæ aquæ obtinueris.

Q. Si vitata suspicetur, sequenti modo disquirenda: dum chlorido quolibet inquinata est, addita solutione nitratis argenti, lactis instar albescit (chloridum argenti); dum sulphatem quemlibet continet solutum,

adfusa solutione nitratis barytæ, refert sedimentum album (sulphatem barytæ); dum calcariam tenet solutam, cum solutione oxalatis ammoniæ turbatur et offert sedimentum album (oxalatem calcariæ); dum acido carbonico scatet, cum aqua calcariæ dat sedimentum album (carbonatem calcariæ).

U. Ad conficienda varia præparata pharmaceutica adhibetur.

AQUÆ MINERALES.

Минеральныя воды.

Fontes Aquarum, qui corpora quædam soluta continent, et virtutem medicam proferunt, minerales appellantur. Aquæ hujusmodi multis omnino scatent materiis; hinc in multifarias classes a quibusdam dividuntur: qualitatibus autem earum summatim complexis, adcommode, præeunte celeb. BERGMANNO, in quatuor classes redigi possunt, scilicet: in Aquas acidulas, sulphureosas, ferrosas et salinas. De virtute ac usu Aquarum mineralium in genere quidlibet dicendi, supervacaneum duximus, quum hæc ex ipsa analysi earum sponte pateant.

TABULAE AQUARUM MINERALIUM ANALYSIN EXHIBENTES.

In mensura, quæ sexdecim unciarum aq. destill. (pond. Nor.) capax foret,
Aq. min. continentur grana:

Regio, ubi scaturit.	100 poll. cub. Aq. insunt poll. cub. Gasis:		Carbonatis			Sulphatis			Phos. aluminæ	Chloridi		Jodid. sodii.	Sulph. ureti sodii.	Acidi siliciei. s. R.	Grad. medii s. R.						
	Ac. carb.	Hyd. rog. sulphur.	Nit. rog.	sodæ. nes. car.	mag. nes. car.	cal. ferr. gan.	man. gan.	sodæ.		pot. asse.	mag. nes. car.					cal. car. min.	aluminæ.	sodii. sil. ni.	potas. mag. ni.		
Narsan.	151	—	0,25	—	0,31	8,42	0,03	0,05	4,41	0,09	0,71	—	0,01	—	—	0,12	+10°				
Alexandrowsky.	60	0,57	0,15	—	0,59	7,92	0,01	0,01	8,88	0,69	—	0,19	—	0,02	11,2	0,03	+38°				
Jelisawetinsky.	97	0,33	0,15	—	0,56	7,78	0,01	0,01	9,25	0,69	—	0,19	—	0,02	10,9	0,03	+24°				
Selters.	130	—	—	—	6,15	1,38	2,18	—	—	0,39	—	—	—	0,01	17,3	0,34	—	0,31	+11°		
Gellnau.	163	—	—	—	6,62	2,17	2,97	—	—	0,04	0,28	—	0,04	—	—	0,54	—	—	0,27	+8°	
Ems.	51	—	—	—	10,7	0,80	1,14	0,03	0,01	—	0,54	—	—	0,01	7,63	0,04	—	—	0,41	+30°	
Marienbad. (Kreutzbr.)	125	—	—	—	8,26	3,06	4,13	0,18	0,01	39,7	0,93	—	0,01	—	—	—	—	—	—	0,88	+9°
Eger. (Franzensbr.)	154	—	—	—	5,00	0,60	1,85	0,35	0,01	25,5	0,93	—	—	—	—	7,96	—	—	—	0,57	+9°
Vichy.	50	—	—	—	37,8	0,64	2,32	—	—	3,52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,48	+28°

Regio, ubi scaturit.	100 poll. cub. Aq. insunt. poll. cub. Gasis :			In eadem, sexdecim unciarum, mensura Aq. mineralis continentur Grams :													
	Hyd-rog. sulph.	Nit-rog.	Ac. carb.	Carbonatis				Sulphatis				Phos. alu-mina.	Chloridi		Acidi Grad. s. R.		
				soda. nes.	mag. nes.	cal. car.	oxyd. ferr.	man-gan.	soda. asse.	pol. mag. nes.	cal. car.		sodii. nit.	mag-ni.	sila. etel. s. R.	medii s. R.	
<i>Aquæ Sulphurose.</i>	Sergiewsky.	—	9,3	5,33	1,55	—	—	—	0,67	—	1,12	12,7	—	—	—	+ 7°	
	Barbiansky.	—	18,5	2,92	4,52	—	—	—	1,86	—	3,59	1,59	—	2,13	—	—	
	Baldonsky.	0,13	0,23	—	0,74	—	—	—	—	—	0,31	8,95	—	0,62	0,01	—	
	Aix-la-chapelle.	—	—	4,13	0,32	1,21	—	—	—	2,40	—	—	—	22,6	—	0,53	+ 46°
	Cheltenham.	—	5,17	—	—	—	0,3	—	—	23,5	—	5,0	1,2	—	—	—	—
	<i>Aquæ Ferrosse.</i>																
	Lipetzkaja.	—	—	32,5	—	3,22	1,60	—	—	0,63	—	1,30	—	1,45	0,40	—	+ 5°
Constantinowskaja VIII.	—	0,63	71,2	1,36	1,10	6,24	0,08	—	9,24	0,21	—	—	2,97	—	0,21	+ 12°	
Constantinowskaja II.	—	0,49	32,7	1,52	1,01	4,10	0,03	—	8,52	0,37	—	—	2,58	—	0,42	+ 31°	
Pyrmont.	—	—	120	—	0,32	5,99	0,43	8,05	2,15	0,04	2,69	7,22	0,02	—	1,13	0,49	+ 10°

In eadem, sexdecim unciarum, mensura Aq. mineralis continentur grana:

Regio, ubi scilicet	100 poll. cub. Aq. insunt poll. cub. Gasis:		Carbonatis				Sulphatis			Chloridi sodii. magnii.	Jodidi sodii.	Brom. sodii.	Acidi silicici.	Gradius medii s. R.
	Ac. carb. rog.	Hyd. sulph. rog.	sodæ nes.	mag. nes.	cal. car.	oxyd. ferri.	sodæ.	pot. assæ.	mag. nes.					
<i>Aque Salinæ.</i>														
Michailowsky.	—	—	—	1,03	7,92	0,01	8,89	0,69	—	0,19	11,5	0,38	0,52	+ 32°
Kumogorskie.	1,2	—	2	3,95	0,04	0,24	—	0,70	—	—	5,08	—	0,24	+ 24°
Andreapolský.	0,99	—	—	0,08	—	2,46	0,05	—	—	—	0,04	—	0,24	—
Staroruskaja.	—	—	—	—	0,21	0,92	0,13	—	—	13,2	114	16,6	0,02	+ 10°
Busk.	1,23	3,75	1,28	—	—	—	—	—	9,98	9,17	52,5	2,99	—	+ 12°
Carlsbad.	40	—	—	9,66	1,36	2,36	0,03	19,8	—	—	7,95	—	—	+ 59°
Toeplitz.	—	—	—	2,65	0,27	0,26	0,02	0,55	0,01	—	0,42	—	—	+ 47°
Scheidschutz.	6,4	—	—	—	1,09	6,80	0,01	23,5	4,89	83,2	1,50	1,63	—	+ 43°
Kissingen. (Ragozi.)	86	—	—	—	2,5	5,5	0,75	2	—	—	2,75	6,5	—	+ 8°
Adelheids Quelle.	4	—	—	4,25	0,23	0,50	0,1	—	—	—	36,9	—	0,32	+ 50°
Bavaria.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,12	+ 12°
In Bohemia.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	+ 8°
In Polonia.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,30	—

Sprud. + 59°
Neubr. + 47°
Mühlbr. + 43°
Theresbr. + 40°

ARGENTUM.

Ag.

Серебро.

Argentum invenitur nativum et minerarum instar in Rossia, præcipue in mineris Colyvanensibus, et quidem in monte sic dicto Serpentino (*Змьевская гора*), porro in variis locis Siberiæ. Provenit etiam Argentum in Norvegia, Hungaria, Saxonia, Gallia, Hispania, et imprimis in Peru ac Mexico.

Argentum purum pro usu pharmaceutico obtinetur sequenti modo: Argentum venale solvitur in acido nitrico diluto; in solutionem cupri laminae immerguntur, ex quo Argentum forma pulveris albi, splendentis, præcipitatur. Pulvis collectus, in filtro aqua clotus, refert Argentum purum. *Usuales sunt:* 1) Nitras Argenti crystallisatus; 2) Nitr. Arg. fusus.

Q. Colore albo et summo nitore metallico præditum est. Pondus specific. ex fuso concreti = 10,478; malleati = 10,6; durius auro, mollius cupro est. Si fustum caute frigefiat, in crystallos octaëdras et cubicas concresecit; in fila subtilissima duci et in bracteas tenuissimas extendi potest; igne intensius rubente funditur.

Argentum in acido nitrico ex toto solvitur; si ex addita uberius ammonia colorem induit cœruleum, id cuprum indicat. Si solutioni nitratis argenti acidum hydrochloricum addatur, omne Argentum præcipitatur (chloridum argenti); si post hoc in liquore supernatante ex additis alcalibus quidlibet dejiciatur, metalla heterogenea id testatur.

NITRAS ARGENTI CRYSTALLISATUS.

$\text{AgO}, \text{N}^2\text{O}^5.$

Азотнокислое серебро.

R: Argenti puri partem,
Acidi Nitrici officinalis partes duas.

Solve argentum in vase vitreo, calorem lenissimum adhibendo. Solutionem ad dimidium evapora et in vas porcellaneum effunde; ubi refrixerit crystallos collige, et iterum evapora. Omnes crystallos collectas in infundibulo vitreo tantillo aquæ destillatæ abluæ, ut ab adhærente acido liberentur, dein siccatas in vase vitreo, extrinsecus pigmento nigro obducto, usui serva.

NITRAS ARGENTI FUSUS.

LAPIS INFERNALIS.

Литое азотнокислое серебро.

R: Nitratiss Argenti crystallisati quantum placet.

In crucibulo argenteo vel porcellaneo igne fundito Nitratem Argenti, quem fusum per aliquot temporis momenta sustine, dein in modulos ferreos, leniter calefactos et sebo illitos effunde, ut bacilli inde prodeant, quos linteo sicco deterosos, in loco obscuro serva.

Si Nitratem Argenti, protinus ut fusus est, in modulos effundas, bacillos coloris albicantis, sed admodum fragiles obtinebis; præstat igitur, ut fusus paululum sustineatur, quo coloris magis fusci, sed firmiores obtinentur bacilli.

Q. Nitras Argenti crystallisatus a fuso, nonnisi forma externa, minime vero indole differt. Si diutius sustineatur fusus, particula illius acido orbatum et in oxydum abit, ex quo colorem induit fuscum.

Crystallos sistit laminatas, tetraëdras et hexaëdras, albas, pellucas, sub influxu lucis nigrescentes, in aëre non liquescentes; saporis est ingratisissimi, amari, acris, metallici; solvitur in pari aquæ frigidæ pondere; bullientis minus requirit; in alcohole etiam solvitur. Centenarius constat ex: oxydi argenti 68,2; acidi nitrici 31,8 partibus.

Bacilli Nitratis Argenti fusi, si diffringantur, compagem exhibeant radiatam. Mille grana argenti puri dant circiter mille quingenta grana Nitratis Argenti fusi.

Venalis interdum adulteratur nitrate cupri, nitrate potassæ, binoxydo mangani et graphite. Ultima duo deteguntur, Lapidem Infernalem in aqua solvendo, et tunc forma sedimenti apparent. Dum nitratem cupri continet, aëri expositus humescit, et sensim sensimque virescit. Cæterum in Nitrate Argenti fuso potius oxydum cupri, quam nitras illius continetur, si argentum impurum fuerat adhibitum. Cuprum, quavis forma contentum, innotescit, si in aqua soluto ammonia liquida addatur, ex quo cæruleus color apparet. Dum Lapis Infernalis nitrate potassæ inquinatus est, in fractura non exhibet compagem radiatam, sed levem; si tali, in aqua soluto, acidum hydrochloricum exuberans adfundatur, argentum omne qua chloridum dejicitur, et liquor supernatans ad siccitatem vaporatus dabit residuum salinum (chloridum potassii).

Insociabilis est Nitras Argenti alcalibus, eorumque carbonatibus, excepta tamen ammonia; hydrogenio sulphurato et hydrosulphatibus; acidis: sulphurico, hydrochlorico et arsenicico; plerisque fere omnibus salibus neutris, et infusis vegetabilium, principio adstringente pollentium.

V. Tonica; antispasmodica; caustica.

Si per plures menses dosi sat magna exhibeatur, cæruleum cutis colorem, præcipue in corporis partibus luci diurnæ expositis, per omne vitæ tempus remanentem, inducit. Tale phænomenon Todd Thomson ex chlorido argenti, quod in textu celluloso diffunditur, explicandum esse censet; hinc ad antevertendum hocce ingratissimum symptoma suadet, ut potus copiosior, acido nitrico acidulatus, tempore ipsius curationis sumatur; quin imo salis culinaris usum his sub rerum circumstantiis evitandum esse, arbitratur. Nimia dosi datus, acre est venenum. Sal culinare, si tempestive exhibeatur, optimam sistit antidotum; si vero inflammatio ventriculi et intestinorum jam exorta est, ad venæsectionem et topicas sanguinis detractiones erit confugiendum.

U. Inter omnia remedia, ad curandam epilepsiam laudata, Nitras Argenti optimum esse creditur; nihilominus tamen rebellis hicce morbus haud semper debellatur: Nitras Argenti datur sub initium curæ ad $\frac{1}{8}$ gr. bis in die, dein dosis sensim ita augetur, ut ægrotus spatio nycthemeri grana decem aut duodecim consumat; curationis tempus tres quatuorve hebdomades non excedat, ne cærulescens cuti inuratur color. Magis efficax est in chorea, angina pectoris, gastrodynia nervosa, et aliis quibusdam nervorum adfectionibus chronicis. A nobis sæpe cum successu adhibita est (imprimis in angina pectoris) formula sequens: **R̄.** Nitratis Argenti fusi drachmam dimidiam, extracti lactuæ virosæ drachmam, extr. colocynth. comp. drachmas duas, assæ foetidæ drach. duas cum dimidia, ol. carvi gutt. 25, syrupi aurantior. q. s. ut f. pil. granorum duorum. **D. S.** Ter in die pilulas tres. Sunt, qui mania, melancholia aliisque psychicis morbis illum opposuere.

Frequentissimus vero est externus Nitratis Argenti usus, tum forma solida, tum solutionis instar. Ad reprimendam in cute systematis vascularis vegetationem efficacax præstat auxilium; hinc margines ulcerum luxuriantes, verrucæ, condylomata, aliæque excrescentiæ Nitrato Argenti fuso attinguntur. Nuperrimis experimentis constat, erysipelatis progressum posse cohiberi, si pars morbo correpta levi tactu Lapidis Infernalis circumdetur. Solutionis instar (grana duo ad unciam aquæ destillatæ) injicitur fistulis, et superdatur ulceribus flaccidis, consolidationis promovendæ gratia; hæc etiam forma (vel granum ad unciam aquæ destillatæ) prodest ad firmandas gingivas spongiosas, quales in scorbuto observantur, vel etiam ad moderandam nimiam salivationem mercurialem; hunc in finem penicillus solutione madidus semel aut bis in die gingivis admoveatur, quin imo interdum gingivæ Nitrato Argenti fuso leviter attinguntur. Simili modo applicatus auxilium fert in ulceribus faucium internarum, nec non in angina tonsillari, quæ præcipue in infantibus sæpe in anginam membranaceam abit. Solutionis dilutioris guttæ duæ, tresve, instituta tracheotomia (in angina membranacea), canali aërifero instillantur, sed, ob qualitatem Nitratis Argenti mucum coagulandi, cura hujusmodi plena periculi est; præferri forsitan hoc in casu meretur acidum phosphoricum, quod mucum solvendo aptum esse dicitur. Coryza chronica et ozæna haud raro usu Nitratis Argenti curantur, si solutione, ope penicilli ex linteo carpto et cereolo elastico confecti, membrana mucosa narium bis in die madefiat; solutio sub initium debilior, serius fortior sit, oportet. Ad debellandos oculorum morbos, chronica inflammatione invalentes, quo præ cæteris ophthalmoblennorrhœa contagiosa refertur,

magni æstimandus est, tum forma solida, tum solutionis. Guttæ duæ solutionis, e granis decem et aquæ uncia, alternis diebus oculo instillantur. Profuit aliquando solutio paulum dilutior in fistulam lacrymalem injecta. Blennorrhœæ urethræ chronicæ, interno remedium usui reluctantis, persæpe injectio hujusmodi finem facit; notandum tamen, solutionem primo biduo debiliorem (e. g. granum dimidium ad unciam), subsequentibus vero fortiorem (granum, duo, vel tria ad aquæ unciam) adhibendam esse. Inter remedia, ad curandum fluorem album laudata, imprimis dum malum in vagina, non vero in utero sedem figit, primatum obtinet; talis cura sequentibus absolvitur: fasciculus lintei carpti, vel filorum gossypii (quæ ad ellychnia adhiberi solent), longitudine decem circiter pollicum et crassitie digiti, solutione (e granis quinque ad aquæ unciam) madefit, et ab ipsa ægrota ope specilli lignei aut argentei quovis vesperi vaginæ immittitur, atque ibi per horæ dimidium relinquitur; post hebdomadam solutio adhibetur saturatior (e granis decem ad unciam); fasciculus lintei carpti quotidie novus, vel idem probe lotus et siccatus, in usum ducitur. Fissuræ et excoriationes circa papillas mammarum lactatus tempore sedem habentes, si intervallo unius, alteriusve diei Nitrate Argenti fuso attingantur, consolidationem experiuntur; mamma tamen, nonnisi prius aqua tepida abluta, infanti est concedenda. Stricturæ urethræ, quæ ab excrescentiis fungosis vel callosis pendent, Nitrate Argenti fuso, ope instrumenti peculiaris, cum successu tanguntur, succurrende tandem methodo dilatationis. Ad promovendam ossium exfoliationem in usum chirurgicum vertitur.

D. Intus porrigitur ab $\frac{1}{8}$ vel $\frac{1}{4}$ grani ad granum dimidium, integrum, vel grana duo, quin imo ad grana

quatuor, caute tamen, bis terve in die, forma pilularum cum mica panis, vel quovis extracto.

ARSENICUM.

As.

Мышьакъ.

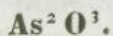
Arsenicum primitus a Chemico BRANDT (a. 1733) purum fuit obtentum. Occurrit in variis terræ regionibus, tum nativum, tum aliis corporibus junctum, et quidem cum sulphure et ferro (Pyrites arsenicosus; Auripigmentum; Realgar); oxygenio nuptum (acidum arsenicosum); arsenitis calcariæ instar (pharmacolithes); nec non argenti, plumbi et cobalti mineris admixtum. Quum Arsenicum forma metalli ab artificibus non expectatur, id nunquam fere e mineris qua tale extrahitur; quod autem in usum scientiarum naturalium ducitur, ex acido arsenicoso venali reductione obtinetur; hunc in finem acidum arsenicosum cum pari pondere fluxus nigri*) miscetur, et in cucurbitula vitrea ex arenæ balneo sublimatur.

Q. Coloris est plumbei dilutioris; fractum metalli ad instar vivide nitet, aëri vero expositum mox nitore orbatur, et sensim colorem induit ex fusco nigrescentem; pulvis, quo tegitur, suboxydum esse videtur. In aqua, aëre atmosphærico experte, nitorem non amittit. Compagem refert lamellosam; dum sublimatur, in crystallos coit octaëdras, quin prius fusione liquescat. Perquam fragile est et facillime in pulverem redigitur. Pondus specificum = 5,88. Ad 180° R. in vapores abit densos et albos, allium redolentes, quamvis me-

*) *Fluxus niger* ad reducenda oxyda metallorum sæpissime adhibetur; paratur deflagratione in crucibulo ignito unius partis nitratis potassæ, cum duabus partibus bitartratis potassæ impuri.

talli forma odoris et saporis sit expers. Omnia illius composita venena sunt atrocissima; usui medico sequens dicatur.

ACIDUM ARSENICOSUM.

ARSENICUM ALBUM.

Мышьякобистая кислота; Белый мышьякъ.

Obtinetur in officinis metallurgicis ustulatione minerarum, Arsenicum continentium, in furnis, qui spiraculis longis et retortis instructi sunt. Acidum Arsenicosum impurum, in hisce spiraculis congestum, iterata sublimatione in vasis ferreis obturatis purificatur.

Q. Venale prostat forma pulveris albi tenuioris, sæpe etiam refert massam scoriformem, compactam, albam, quæ recens subpellucida est, procedenti vero tempore fit opaca; si diffringatur, vitri instar nitet. Odoris est expers; saporis acris, nauseosi, tandem dulciculi; pondus specif. = 3,73. Calore leniori, quam Arsenicum metallicum, in vapores expanditur albos, odoris expertes; dum vero carbonibus ignitis inspergitur, vapores hi alium parimodo redolent. Acidum Arsenicosum subpellucidum difficiliter in aqua solvitur, quam opacum. Ut solutio saturata obtineatur, exuberans Acidum Arsenicosum pulveratum cum aqua diutius bulliat; pro vario caloris gradu varia quantitas manet soluta, et quidem: ad $+ 6^\circ$ vel 8° R. — $\frac{1}{60}$; ad $+ 15^\circ$ vel 20° — $\frac{1}{50}$; ad $+ 40^\circ$ vel 50° — $\frac{1}{24}$; et tandem ad punctum ebullitionis $\frac{1}{12}$ pars Acidi Arsenicosi aqua solvitur. Solutio aquosa coloris est expers; ex solutione saturata Acidum coit in crystallos octaëdras; dum in vasis amplis sublimatur, parimodo crystallorum forma obtinetur. Solvitur etiam in alcohole, et oleis.

Centenarius Acidi Arsenicosi constat ex: arseniei 75,8; oxygenii 24,2 partibus. In solutione illius aquosa nulla apparet mutatio ex: sulphate ferri, bichlorido hydrargyri, tartrate stibii et potassæ, ex acidis mineralibus, uti etiam ex alcalibus. Sunt autem varia præparata chemica, quæ acidum hoc manifeste produunt; hæc igitur recensere, et varias methodos, quibus Acidum Arsenicosum detegi possit, perlustrare, e re fore censemus, quum artis medicæ periti, ubi mors hominem de repente obruerit, causam illius inquirere, et munere, quo funguntur, decernere sint obstructi, utrum obitus morbo acutissimo, an veneficio sit imputandus.

Præcipua, quæ ad detegendum Acidum Arsenicosum usurpantur, revelantia sunt:

1) *Aqua Hydrosulphurata* (Acidum Hydrothionicum liquidum) solutionem Acidi Arsenicosi aquosam colore tingit flavo; si vero acidum quodlibet addatur, sedimentum adparet flavum (sesquisulphuretum arseniei). Flavum etiam sedimentum dat aqua hydrosulphurata cum oxydo cadmii; sed sulphuretum cadmii in ammonia liquida insolubile est; sesquisulphuretum arseniei autem in illa facile solvitur. Arsenites alcalini nec colorem, nec sedimentum flavum manifestant ex additione aquæ hydrosulphuratæ; si vero acidum quodvis fortius addatur, sesquisulphuretum arseniei dejicitur colore flavo.

2) *Sulphas Cupri Biammoniatas* (Cuprum Ammoniacale) in solutione aquosa Acidi Arsenicosi gignit sedimentum ex flavo læte virescens (disarsenitem oxydi cupri, — viride Scheelianum); hujusmodi sedimentum in acidis et alcalibus exuberantibus solvitur, et disparat. Notandum tamen, infusum fabarum coffeæ crudarum, allii cepæ, aliarumque substantiarum, cum sul-

phate cupri biammoniato ejusdem coloris sedimentum producere.

3) *Aqua calcariae*, si solutioni aquosæ Acidi Arsenicosi addatur, provocat sedimentum album (arsenitem calcariae); hujusmodi sedimentum solvitur, si exuberent acida, vel ammonia, vel salia ammoniæ.

4) *Solutio Manganatis Potassæ impuri (Chameleonis mineralis*)*, quæ coloris est ex violaceo rubescentis, ex minima quantitate Acidi Arsenicosi flavum induit colorem. Nonnisi conjunctim cum aliis revelantibus chemicis Acidum Arsenicosum testari potest, quum varia corpora, oxygenium absorbentia, idem phænomenon manifestent.

5) *Sulphas Ferri crystallisatus* cum arsenite ammoniæ refert sedimentum straminei coloris (arsenitem oxydi ferri), in acido acetico insolubile, quo a ferri oxydo facile distinguitur.

6) *Nitras Argenti* in solutione Acidi Arsenicosi sedimentum præmit album, floccosum; in solutione autem arsenitis alcalini tale sedimentum coloris est flavi. *Nitras Argenti Biammoniatatus**)* in solutione Acidi Arsenicosi dat sedimentum flavum (arsenitem argenti). Subphosphates alcalini cum solutione nitratis argenti dant pariter sedimentum flavum (subphosphatem argenti); sed præcipitatum, ab acido phosphorico proveniens, in acido acetico ægre solvitur; quod autem Acido Arse-

*) *Manganas Potassæ impurus*. Pars binoxydi mangani cum tribus partibus nitratis potassæ in crucibulo igne leniter rubente tamdiu calefit, donec massa, quæ initio funditur, iterum solidescat et fragilis fiat. Si particula multa aqua solvatur, mox color viridis saturatus apparet, qui sensim in violaceum et rubrum transit.

**) *Nitras Argenti Biammoniatatus* obtinetur, dum solutioni nitratis argenti ammonia liquida tamdiu additur, donec præcipitatum, quod initio adparet, denuo solvatur.

nioso productum est, facile solvitur in acido acetico. Præcunte PARIS, solutio subphosphatis alcalini a solutione Acidi Arsenicosi sequenti modo distinguenda: guttis aliquot liquidi ancipitis madefiat charta scriptoria, et locus madefactus nitrate argenti fuso repetitis vicibus attingatur, quo facto, illinatur tantillo ammoniæ liquidæ; si stria in charta adparet coloris læte flavi, Acidum Arsenicosum est; si vero stria initio flava mox intensius virescat, et tandem nigrum assumat colorem, id subphosphatem alcalinum testatur. Dum e contentis in ventriculo ope nitratis argenti Acidum Arsenicosum disquiritur, sal culinare, alimentis admixtum, abundans gignit præcipitatum (chloridum argenti). Si hoc eveniat, demisso jam penitus chlorido argenti, in liquidum per chartam colatum immergatur bacillum vitreum, ammonia liquida prius madefactum; si Acidum Arsenicosum adest, sedimenti flavi instar adparet.

Exposita modo phænomena in solutione Acidi Arsenicosi aquosa facili modo provocantur; sæpe verò dum, instituta autopsia cadaveris, e contentis in ventriculo Arsenicum est eruendum, disquisitio chemica plus habet difficultatis, quum ob varia alimenta et antidota, ante obitum ingesta, nec non ob nimis exiguam toxici quantitatem, revelantium chemicorum virtus plus minusve hebetatur; hinc varias methodos, sub hisce rerum circumstantiis adhibendas, in medium proferre, rati sumus.

Si perscrutando ventriculum, vel vomitu ejecta, quidlibet suspicati veneni inveniatur, sic procedendum: sumatur parva veneni quantitas, e. g. granum, cui addatur grani dimidium carbonis pulverati, et carbonatis potassæ sicci granum; hæc probe mixta immittantur in

tubulum vitreum, parietibus tenuioribus præditum, quatuor circiter pollices longum, et quartam pollicis partem in diametro habentem; altera tubi extremitas aperta, altera hermetice clausa et in bulbum inflata sit. Ingerendus est pulvis ille in bulbum ope tubuli longioris e charta alba confecti, vel infundibuli vitrei longioris auxilio, nam omni cura cavendum, ne internæ tubi vitrei parietes dicto pulvere contaminentur. Bulbo sic onerato, et altero extremo leviter charta obturato, tubus vitreus flammæ lampadis alcoholicæ per horæ quadrantem exponitur, curando, ut sub initium pars tubi bulbo proxima calefiat, dein vero ipse bulbus continuo in flamma tenendus est. Si pulvis tubo immissus Acidum Arsenicosum continebat, Arsenicum sublimatur, et adhærendo internæ tubi parieti metalli ad instar nitet. Superior contentorum pars semper sub initium flamma exigua est calefacienda; serius vero, magis extrahendo lampadis ellychnium, intensior caloris gradus impertitur fundo tubi. Massam sublimatam reapse esse Arsenicum, dignoscitur odore allium similitate, dum minima quantitas reducti metalli in ferrum igne rubefactum projicitur. Si autem quantitas sublimati Arsenici admodum exigua foret, tunc fracto bulbo tubi, pars illius crustam continens calefit, ut metallum oxydetur, quod revelantibus supra dictis disquisitum, phænomena Acidi Arsenicosi prodit.

Si venenum majori quantitate inventum foret, ultro via humida disquirendum esset; quem in finem particula illius solvatur in duabus aquæ destillatæ drachmis, et solutio revelantibus supra expositis tentetur, scilicet nitrate argenti biammoniato, sulphate cupri biammoniato, et aliis. Si sedimenta, revelantibus chemicis obtenta, cum paucillo ceræ in tubo exploratorio calefiant, Arsenicum forma metalli sublimatur.

Præstantissima autem omnium, ad detegendas minimas Arsenici quantitates, profecto est methodus, cujus auctor MARSH extitit. Apparatus, quo absolvitur, sequens est: tubus vitreus ad formam litteræ U incurvatus, cujus crus brevius quinque, longius autem octo pollicum est. Extremitati cruris brevioris, ope suberis perforati, hermetice aptatum est epistomium (*кранъ*), cujus rostrum, recta præcurrens, foramine capillari instructum est. Crus longius tubi perticæ lignæ, ad perpendiculum erectæ, adligatur. Exempto e crure breviori subere cum epistomio, fragmentum vitri, unum alterumve, in ipsam tubi curvaturam injicitur, illic frustulum zinci purissimi superadditur; quo facto idem crus brevius obturatur dicto subere perforato, epistomium continente, et nisi hermetice clausum fuerit luto resinoso obducitur. Dum liquidum suspectum hoc apparatu disquiritur, parva illius quantitas cum aqua destillata, cui sexta pars acidi sulphurici off. purissimi addita fuit, miscetur, et per crus longius in tubum tanta quantitate infunditur, ut superficies illius in crure breviori ad quartam pollicis partem a subere distet. Mox evolvitur hydrogenium, et si liquidum suspectum Arsenicum continebat, obtinetur gas hydrogenium arseniatum (As^2H^6), quapropter aperto epistomio, ut aer atmosphæricus primo expellatur, flamma rostro illius admovetur. Si super flammam gasis prosilientis lamina porcellanea teneatur, Arsenicum metalli forma illi adhærebit, quod, si lamina hæc invertatur, et super flammam lampadis alcoholicæ calefiat, iterum in Acidum Arsenicosum convertitur. Hac methodo $\frac{1}{150}$ grani pars, teste TODD THOMSON, detegi potest. Probe tamen cavendum est, ne zincum vel acidum, quod ad evolvendum hydrogenium adhibetur, Arsenico jam in-

quinatum sit, quo gravissimus error in dijudicanda mortis causa posset exoriri.

Deficiente tali apparatu, recte monente Professore **NELJUBIN**, adhiberi potest infundibulum vitreum, orificio tenuissimo instructum. Liquidi suspecti unciae tres quatuorve poculo infunduntur, eique zincum cum acido sulphurico additur, quo facto, liquidum mox obtegatur dicto infundibulo inverso, e cujus orificio gas hydrogenium prosilit, et admota flamma in lamina porcellanea Arsenicum prodit. Vel etiam: liquidum suspectum cum zincum et acido sulphurico immittitur in lagenam, cujus collum obturatur subere perforato, qui tubulum vitreum, tenuissimo orificio præditum, continet.

Si venenum, nec forma solida, nec in liquidis e ventriculo exemptis, quæ colando per chartam purificata et revelantibus explorata fuere, detegi ullo modo possit, et tamen ex symptomatibus, morti præcedentibus, conjecturam de toxico capere liceat: **ORFILA** suadet, ut totum cadaver, in partes minimas dissectum, in magno lebetæ ferreo aut cupreo cum aqua destillata, cui grana decem aut duodecim potassæ fusæ addita fuerunt, per quinque aut sex horas coquatur, decoctum per linteam cum expressione coletur; a liquore frigidato partes adiposæ absumantur, et, addito pauxillo acidi hydrochlorici, gas hydrogenium sulphuratum per illum transmittatur, quo sesquisulphuretum arsenici, cum materia animali junctum, partim dejicitur; liquor supernatans, addito uberius nitrate potassæ, ad siccum vaporetur; residuum parvis portionibus in crucibulo fictili ignito calcinetur, quo acidum arsenicum potassæ junctum remanet. Ut de veneno certior fias, residuum calcinatum in aqua destillata solve, illique acidum sulphuricum ad saturationis punctum adde; dein calefac,

ut acidum nitricum et hyponitricum avolent, quo facto liquidum ad methodum MARSHI commode explorare poteris *).

Notandum tamen, præparata stibii sub iisdem circumstantiis, ope hujus apparatus explorata, in capsulis porcellaneis maculas nigras producere, quæ primo aspectu cum similibus, ab Arsenico provenientiis, possent confundi; distinguuntur autem eo, 1° quod non nisi partim avolent, dum flammæ gasis hydrogenii puri exponuntur; 2° quod, cum acido nitrico calori expositæ, in acidum stibiosum mutantur; acidum hoc ex solutione nitratis argenti nullam exhibet mutationem, acidum vero arsenicicum cum eadem solutione refert sedimentum ex rubro lateritium (LASSAIGNE).

V. Quamvis Acidum Arsenicosum atrocissimum omnium venenorum mineralium sit, nihilominus tamen, dum congrua dosi in quibusdam morbis adhibetur, remedium sistit perquam efficax. Intus porrigitur quæ tonicum; extrinsecus applicatum escharoticum est. Dum modica dosi, scilicet ad $\frac{1}{12}$ vel $\frac{1}{8}$ grani quater aut quinque in die exhibetur homini adulto, cujus vires diuturno malo non exhaustæ sunt, sequentia observantur symptomata: sensus ardoris in œsophago et ventriculo; alvi evacuationes liberæ et copiosæ, non tamen liquidæ. Si dosis aliquantulum adaucta et diutius continuata fuerit, subsequitur dolor in ventriculo, alvus fit laxa cum tenesmis. Modica etiam dosi ciborum appetentia et sitis increscunt; ægrotus accusat sensum caloris, qui a scrobiculo cordis ad totam corporis superficiem diffunditur, et frontem imprimis occupat. Symptomata hæc

*) Hic procedendi modus eo commendabilis est, quod liquidum a permeante gase hydrogenio in spumam non extollatur, quum a mucositate liberum sit.

comitantur feбри, quæ nunquam typum constantem aut intermittentem sequitur, nisi ipsum remedium certis intervallis porrectum fuerit. Vis musculorum in contractiones magis prona fit; systema nervorum facilius excitatur; prævalet agrypnia; cutis fit sicca; urinæ secretio copiosa et, si Arsenici usus diu continuatus fuerit, salivatio manifestatur. Dum dosi nimia assumitur, symptomata gastritidis in conspectum veniunt, scilicet: vomitus continuus, alvus frequens et liquida, ardor et dolor in ventriculo ac intestinis, oppressio pectoris, ardor in cavo faucium et oris, nec non salivæ secretio adaucta; pulsus, qui initio erat plenus, durus et frequens, mox supprimitur; tandem subsequuntur sudores frigidi et convulsiones, obitum præsagientes. Si autem quantitas assumpti Arsenici non tanta fuerit, ut hominem extemplo morte perimat, enarrata modo symptomata vel plane desunt, vel multo mitiora sunt; haud raro serius observantur: paralysis, febris hectica, aliæque chronicæ infirmitates.

Corpora hominum Arsenico peremptorum brevi putrescere quidam affirmant; hoc tamen non semper obvenit. Cadavera hujusmodi plerumque maculis lividis et ecchymosibus undique consitis distinguuntur; oculi livore circumfusi sunt, ungues livent, et capilli prima jam mortis die haud raro decidunt; partes nonnullæ, et præsertim obscenæ, ex viridi luteo aut nigro colore fœdatæ cernuntur. Instituta cadaveris sectione, villosa ventriculi sæpissime (non tamen semper) invenitur erosa; interdum autem ventriculus variis in partibus ex toto perforatus. In maculis fusco-rubris, in ventriculo conspicuis, imprimis quærendæ sunt particule Acidi Arsenicosi, monente BERZELIO. Signa inflammationis ad cuncta abdominis viscera propagantur; ef-

fusis sanguis in textu celluloso tubi intestinalis, exulcerationes et maculæ gangrænosæ hinc inde conspiciuntur. Cor est flaccidum, substantia ejus rubra, et in pericardio serum continetur. Pleura cernitur rubra, et cavitates ejus plerumque sero scatent. Pulmones sanguine turgent, et membrana mucosa tracheæ inflammata est. Cerebrum sanguine suffusum apparet; sed quando mors, non ex inflammatione, sed ex diuturna nervorum labe insequitur, nil peculiaris in cerebro animadvertitur.

Ob vim Arsenici lethalem, si deglutitum fuerit, omni cura conandum, ut promptissime e ventriculo eliminetur, quod optime syringis bivalvatae, Anglis *stomach pump* dictæ, auxilio perficitur; post hoc protinus exhibeantur antidota, quorum præcipua sunt: hydras sesquioxidi ferri, aqua calcariae, carbonas calcariae, nec non, secundum alios, solutio saponis. Quod spectat ad usum hydratis sesquioxidi ferri, videsis Ferrum. Dum aqua calcariae, vel carbonas ejusdem, qua antidotum Arsenici propinantur, ab acidis, ammonia, nec non a salibus ammoniae prorsus abstinendum, quum arsenis calcariae in aqua ferme insolubilis sit, accedentibus vero acidis, ammonia, vel salibus ejusdem, solubilis evadat. HAHNEMANN, dum dosibus medicaminum pondus habentibus uteretur, jussit libram saponis in quatuor aquæ libris solvere, et hujus solutionis singulis tribus aut quatuor minutis vasculum porrigere! Quum inflammatio ventriculi veneficium plerumque excipiat, evacuato, vel innocuo facto veneno, vena haud raro secanda est, aliaque adminicula methodi antiphlogisticae non negligenda.

U. Acidum Arsenicosum, justa dosi et congrua forma porrectum, utile est in febribus intermittentibus,

æque ac in quibusdam morbis periodicis. Tantum vero abest, ut venenum hoc pro consueto febrium intermittentium remedio agnoscamus, ut illud tantum in iis casibus exhibitum esse velimus, ubi morbus cinchonæ aliisque præparatis refractarius extitit, ut hoc in febribus quartanis sæpius observare licet, vel ubi omni cura enitendum, ut morbus cito sanetur, quin iterum recurrat. Laudatur etiam in aliis affectionibus nervorum chronicis, uti epilepsia, chorea, et asthmate periodico. Teste **TODD THOMSON**, cum successu porrigitur in lepra, rheumatismo chronico, hemicrania intermittente, et scirrhus. Memorandæ hic veniunt *Pilulæ* sic dictæ *Asiaticæ*, quæ ex parte Acidi Arsenicosi, sex partibus piperis nigri et s. q. mucilaginis gummi arabici conficiuntur; harum pilularum usus suadetur in herpete maligno, aliisque cutis sceditatibus chronicis. Sunt, qui Arsenicum syphilidi inveteratæ, hydrargyro rebeli, opponendum esse censent. Arsenicum nunquam jejuno stomacho est propinandum. Confitendum interim, vehementia, qua vitæ humanæ minatur, omnibus remediis, quæ res medica offert, præire, ejusque usum maxima attentione et circumspectione dignissimum esse. Quamvis enim nullum detur venenum, quin cauto usu, refracta dosi, contrariis temperatum, in salutem hominum cedere queat, nihilo tamen minus Acido Arsenicoso cautissime est utendum; nam et felici ab initio eventui, sed doloso, tabida mors successit. **MONRO** memorat observationem **DUVALI**, Medici Londinensis, qui virum quarta grani parte, quam a circumforaneo agyrta contra febrem intermittentem acceperat, ereptum vidit. Ipsi vapores Arsenici venenati sunt, et pulmones imprimis lædunt; hinc metallorum fossores frequenter phthisi pulmonali corripuntur. Mirum est, quantam

Acidi Arsenicosi copiam equi et pisces sine noxa devorare possint: a dosi refractissima ad drachmam usque; hac dosi equi, vermibus ventriculi laborantes, nullo modo læduntur, e contrario hilares fiunt et curantur.

Multa olim habebantur remedia externa composita, quorum præcipuum ingrediens Arsenicum erat; hæc omnino in curandis quibusdam morbis, chronico decursu insignitis, nec non in corrigendis ulceribus mali moris, imprimis vero cancro aperto, multum boni præstiterunt; postquam vero præparata hydrargyri primatum in cura morborum cutis obtinere, Arsenici usus externus multo rarior factus est. Negari equidem non potest, ulcera carcinomatosa externa Arsenici applicatione emendari, et ad sanationem magis prona fieri; sed dum remedium nimia dosi extrinsecus ulcere admovetur (uti hoc, quando pulveris forma applicatur, facillime accidit), superficie exulcerata absorptum, symptomata veneficii provocat, et haud raro mortem induxit; præstat igitur forma lotionis aut unguenti Arsenicum extrinsecus admovere, eo potius, quum hisce modis applicatum dolorem non excitet tantum, qualem forma pulveris escharotici gignit. Pro lotione sumuntur grana octo Acidi Arsenicosi, eademque quantitas carbonatis potassæ, quæ in quatuor aquæ destillatæ unciis solvuntur. Unguentum componitur, drachmam Acidi Arsenicosi cum duodecim drachmis unguenti simplicis miscendo.

D. Acidum Arsenicosum datur adulto a $\frac{1}{12}$ ad $\frac{1}{8}$ grani partem, bis aut ter in die; feminis non ultra duodecimam grani partem porrigere licet; adolescentibus exhibetur $\frac{1}{15}$ grani pars; infantibus, septem aut duodecim annos natis, datur $\frac{1}{20}$ vel $\frac{1}{24}$ grani pars. Forma

pulveris rarissime adhibetur; aliquando in pilulis propinatur, et tunc granum Acidi Arsenicosi cum aliquot granis sulphuris purificati conteritur, addita dein mica panis, massa in pilulas decem dividitur, quarum una pro dosi datur. Frequentissima Acidum Arsenicosum exhibendi forma est solutio Disarsenitis Potassæ ($\text{As}^2\text{O}^3, 2\text{KO}$), quæ vulgo solutio arsenicalis seu FOWLERI dicitur; hanc videsis in parte tertia.

TABULÆ COMPARATIVÆ SEDIMENTORUM.				
<i>Ex Aqua Hydrosulphurata oritur sedimentum in liquido continente :</i>				
Liquidum.	<i>Acidum Arsenicosum.</i>	<i>Bichloridum Hydrargyri.</i>	<i>Tartratam Stibii et Potassæ.</i>	<i>Chloridum Barii.</i>
Aqua.	Læte flavum; addito acido acetico intensius flavum.	Initio flavum, mox nigrescens; concussum albescens.	Aurantiacum coagulatum, partim liquori innatans.	Ponderosum, intensius fuscum.
Jus ex carne (Бульонъ).	Initio nullum; addito ac. acetico, flavescens.	Initio flavescens, mox in floccos nigros albosque abit.	Aurantiacum pallescens.	Ponderosum, impurum, dilutius fuscum.
Jus cum brassica fermentata (Шу).	Flavum virescens.	Initio coloris flavi, dein aurantiaci.	Aurantiacum floccosum, mox rubidius.	Liquor non mutatur.
Jus ex brassica ferm. cum osmeris eperlanis (Шу съ сляткани).	Flavum dilutius.	Flavum, mox in cinereum, et nigrum abiens.	Aurantiacum.	Liquor non mutatur.
Jus ex brassica ferm. cum fungis (Шу съ сплосна съ грибами).	Flavum, ægre subsidens.	Aurantiacum, mox fuscum, dein nigrum.	Aurantiacum.	Liquor non mutatur.
Jus cum betis (Боръцъ).	Liquor flavescit; calefactus turbatur.	Liquor flavescit et turbatur. Ebullitione nigrescit.	Liquor flavescit; ebullitione aurantiacus fit.	Liquor non mutatur.
Lac.	Initio nullum; addito ac. acetico stramineum.	Flavum dilutius.	Ex aureo flavum.	Impurum, ferrugineo-pallescens in fuscum vergens.
Infusum theæ.	Initio flavescens, dein viride-flavum.	Ex fusco albescens et flavum simul.	Aurantiacum, coagulatum. Liquor supernatans flavus.	Impurum, initio dilutius fuscum, dein intensius.
Vinum Lusitanicum album (Мацера).	Ex flavo pallescens, ægre subsidens.	Luteum, sensim premit floccos nigricantes.	Aurantiacum pallescens, lente subsidens.	Vinum album fit turbidum.
Vinum Lusitanicum rubrum (Портвейнъ).	Flavo-pallescens.	Idem, liquori innatans.	Intensius fuscum, impurum.	Fuscum dilutius, ponderosum.
Infusum coffeæ.	Spissum, ex aureo flavum.	Fusco-nigrum.	Spissum, ex fusco rubescens.	Needum disquisitum.
Puls avenacea.	Flavum pallescens, liquori innatans.	Fuscum dilutius, ægre subsidens.	Aurantiacum pallescens.	Needum disquisitum.

Ex solutione *Hydrosulphureti Potassii* oritur sedimentum in liquido continente :

Liquidum.	<i>Acidum Arsenicosum.</i>	<i>Bichloridum Hydrargyri.</i>	<i>Tartratem Stibii et Potassæ.</i>	<i>Chloridum Barii.</i>
Aqua.	Album flavescens.	Nigrum, hinc inde flavescens.	Aurantiacum vividius.	Spissum olivaceum.
Jus ex carne (<i>Бульонъ</i>).	Flavum pallescens vividius.	Nigrum, grumosum, hinc inde cinereum.	Aurantiacum intensius, ponderosum.	Fuscum dilutius.
Jus cum brassica fermentata (<i>Шу</i>).	Ad aurantiacum vergens.	Fuscum, mox nigrescens.	Aurantiacum.	Liquor non mutatur.
Jus ex brassica ferm. cum osmeris eperlanis (<i>Шу съ слятками</i>).	Flavum.	Initio flavum, dein fuscum, tandem nigrum.	Aurantiacum copiosum.	Liquor non mutatur.
Jus ex brassica ferm. cum fungis (<i>Шу постыли съ грибами</i>).	Ex aureo flavescens.	Initio fuscum, dein nigrum.	Aurantiacum.	Liquor non mutatur.
Jus cum betis (<i>Борщъ</i>).	Ex aureo flavum.	Initio fuscum dein nigrum.	Aurantiacum rubescens.	Liquor non mutatur.
Lac.	Ex aureo flavum vividum.	Nigrum, grumosum.	Aurantiacum.	Fuscum, concusso liquido virescens.
Infusum theæ.	Læte flavum.	Ex fusco nigrescens.	Aurantiacum rubescens, floccosum.	Needum disquisitum.
Vinum Lusitanicum album (<i>Мадера</i>).	Flavo-sulphureum.	Album impurum.	Aurantiacum dilutius.	Vinum album fit turbidum.
Vinum Lusitanicum rubrum (<i>Портвейнъ</i>).	Ex fusco cinereum.	Cinereum intensius; liquidum violaceum.	Fuscum intensius, in aurantiacum vergens.	Violaceum ponderosum.
Infusum coffeæ.	Ex aureo flavum intensius.	Ferme nigrum.	Fusco-aurantiacum.	Needum disquisitum.
Puls avenacea.	Flavum vividius.	Nigrum, floccosum.	Aurantiacum grumosum.	Flavo-virescens intensius.

Ex solutione *Sulphatis Cupri biammoniaci* oritur sedimentum in liquido continente :

Liquidum.	<i>Acidum Arsenicosum.</i>	<i>Bichloridum Hydrargyri.</i>	<i>Tartratem Stibii et Potasse.</i>	<i>Chloridum Barii.</i>
Aqua.	Virescens; addito ac. acetico, sedim. evanescit.	Album spissum.	Cæruleo - albescens dilutius.	Cæruleo-albescens.
Jus ex carne (<i>Бульонъ</i>).	Virescens dilutius, liquori innatans.	Album coagulatum.	Cæruleo - albescens et virescens.	Glaucum.
Jus cum brassica fermentata (<i>Щи</i>).	Virescens, diu liquori innatans.	Cæsio-virescens.	Cæruleo-virescens.	Cæruleo-virescens.
Jus ex brassica ferm. cum osmeris eperlanis (<i>Щи съ снятками</i>).	Virescens.	Cæsium.	Cæruleo-virescens.	Cæsium.
Jus ex brassica ferm. cum fungis (<i>Щи постныя съ грибами</i>).	Virescens dilutius.	Viride.	Cæruleo-virescens.	Cæsio-virescens.
Jus cum betis (<i>Борщъ</i>).	Flavo-virescens.	Cæruleo-virescens.	Cæruleo-virescens.	Cæsio-virescens.
Lac.	Cinereo-virescens dilutius.	Cæruleum pallescens, coagulatum.	Cæruleo-albescens.	Albo-cæruleum.
Infusum theæ.	Liquor fit olivaceus; sedim. vix promit.	Albo - flavescens, impurum, coagulatum.	Cæruleo-virescens dilutius.	Cinereum; liquor fit flavo-virescens.
Vinum Lusitanicum album (<i>Мадера</i>).	Cinereo-virescens.	Grumosum, albo-virescens.	Cæruleo-virescens (ærginosum).	Vinum album fit turbidum.
Vinum Lusitanicum rubrum (<i>Портовейнъ</i>).	Grumosum, cinereo-virescens saturatius.	Grumosum cinereo-cæruleum.	Cæruleo-cinereum impurum.	Cinereo-violaceum, impurum.
Infusum coffeæ.	Virescens saturatius.	Album impurum.	Cæruleo-virescens, impurum.	Needum disquisitum.
Puls avenacea.	Lacte virescens.	Cæruleo - albescens dilutius.	Cæruleo-virescens dilutius.	Cæruleo-virescens dilutius.

Ex solutione *Nitratis Argenti ammoniati* oritur sedimentum in liquido continente :

Liquidum.	<i>Acidum Arsenicosum.</i>	<i>Bichloridum Hydrargyri.</i>	<i>Tartratem Stibii et Potassæ.</i>	<i>Chloridum Barii.</i>
Aqua.	Flavo-sulphureum vividius, floccosum.	Albo - flavescens, grumosum, dein impurum.	Fuscum pallescens.	Album ponderosum, mox nigrescens.
Jus ex carne (<i>Бульонъ</i>).	Album, addito ac. nitrico flavescit.	Album, copiosum.	In fuscum vergens et multum chloridi argenti continens.	Album, spissum coagulatum.
Jus cum brassica fermentata (<i>Щи</i>).	Flavo - albescens, mox violaceum.	Flavo-albescens.	Ex flavo-albescens.	Album.
Jus ex brassica ferm. cum osmeris eperlanis (<i>Щи съ слятками</i>).	Album.	Album.	Album.	Album.
Jus ex brassica ferm. cum fungis (<i>Щи постыля съ грибами</i>).	Flavo-albescens.	Album.	Album.	Album.
Jus cum betis (<i>Борщъ</i>).	Album.	Album.	Album.	Album.
Lac.	Album, aliquantulum flavescens.	Album impurum.	Fuscum pallidissimum, vix conspicuum.	Needum exploratum.
Infusum theæ.	Albo - flavescens, mox nigrescens.	Album impurum.	Fuscum impurum.	Needum exploratum.
Vinum Lusitanicum album (<i>Мадера</i>).	Flavo-sulphureum pallescens.	Album impurum, dein nigrescens.	Album.	Vinum album fit turbidum.
Vinum Lusitanicum rubrum (<i>Портовейнъ</i>).	Album, influxu lucis in fuscum abiens.	Album, dein nigrescens.	Album impurum.	Ponderosum, album impurum.
Infusum coffeæ.	Flavum.	Album, dein nigrescens.	Needum exploratum.	Needum exploratum.
Puls avenacea.	Flavescens.	Spissum, album impurum, grumosum.	Needum exploratum.	Spissum, album.

AURUM.

Au.

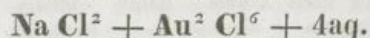
Золото.

Metallum hoc in omnibus ferme terræ regionibus occurrit; sat insigni copia effoditur in Americæ australis regionibus, nec non apud nos in Siberia, tum nativum, tum minerarum instar.

Quum Aurum venale cupro junctum sit, nonnisi purificatum in usum pharmaceuticum est ducendum. *Aurum purum* obtinebis sequenti modo: Aurum venale solve in acido hyponitrico chlorato (aqua regia); liquori neutri in vase vitreo amplo tamdiu adde solutionem sulphatis ferri per chartam colatam (recens paratam), donec sedimentum fusco-rubrum (quod Aurum metallicum est) adpareat; hoc, aqua destillata ablutum, digere cum acido hydrochlorico diluto, ut oxydum ferri, si tale forte adesset, absumatur; dein iterum aqua ablutum, cum nitrate potassæ et biborate sodæ igne intensiori in crucibulo funde. *Usuale est:* Polychloridum Auri et Sodii.

Q. Colore est flavo, ingentique splendore metallico præditum; in bracteas tenuissimas malleo extendi potest, nec datur metallum ductilius Auro. Ponder specif. = 19,4; igne candente funditur, quo in statu colorem nanciscitur læte viridem. Nonnisi in acido hyponitrico chlorato solvitur.

POLYCHLORIDUM AURI et SODII.

AURUM MURIATICUM NATRONATUM.

Хлористое золото съ натриемъ.

Rz. Auri puri partes sexaginta quatuor,
Chloridi Sodii sicci (Salis culinaris decrepitati) partes quadraginta sex,

Acidi Hyponitrici chlorati partes ducentas quin-
quaginta,

Aquæ destillatæ quantum opus.

Aurum in acido solutum ad siccum usque evapora.
Polychloridum Auri, hoc modo obtentum, simul cum
chlorido sodii solve in sufficiente aqua, et vaporando
leni calore in crystallos coege, quas in vase probe ob-
turando usui serva. Si sexaginta quatuor grana auri
puri, et quadraginta sex chloridi sodii siccii sumpseris,
centum viginti octo grana salis crystallisati obtinebis.

Q. Crystalli sistunt prismata tetraëdra, rectangu-
laria, coloris flavi, aurantii. In aqua facile solvitur.
Centenarius constat ex: polychloridi auri 76,32; chlo-
ridi sodii 14,68, et aquæ 9 partibus. Dum rite para-
tum est, si calori adaueto exponatur, ex 100 granis
Polychloridi Auri et Sodii, 49 $\frac{1}{2}$ grana auri puri obti-
neantur necesse est.

Insociabile est hocce remedium salibus metallicis,
omnibus acidis, uti etiam oleis æthereis et partibus
plantarum, hujusmodi oleis scatentibus.

V. Corrosiva; bichlorido hydrargyri suppar, quin
tamen adeo pertinacem salivationem provocet; systema
lymphaticum et glandulas imprimis afficiens; exceeden-
tem vegetationem deprimens.

U. In syphilide inveterata tunc tantummodo exi-
mum præstare fertur effectum, ubi, præmissis jam
hydrargyri præparatis, morbus in eodem statu manet.
Minime tamen suademus usum illius in syphilide pri-
maria, nam nec satis adhuc constat, an hoc in casu
revera utile sit, nec licet, ob nimium auri pretium,
illud in morbo tentare, ubi vis salutaris hydrargyri
præparatorum nulli jam dubio subjacet. Non est præ-
terea reticendum, curationem syphilidis multo fieri diu-

turniorem si auri, quam si hydrargyri preparato utaris. In serofulis, morbo needum inveterato, sed nimium torpescente, a multis laudatur; huc referuntur: ophthalmia serofulosa, struma, et generatim indurationes glandularum atque infarctus viscerum abdominalium, uti etiam menstruorum anomalie et indurationes uteri. In cancro, mitigando malo, non vero curando par est, quo in casu parti carcinomate affecte $\frac{1}{2}$ grani pars infricatur. In hydrope, obstructionibus viscerum, inertia vasorum lymphaticorum et torpore systematis uropoëtica stipato, cum successu propinatum fuisse perhibetur. Ad curandas varias cutis sceditates, puta: herpetem exedentem, tineam capitis inveteratam et varias lepræ species, cum felici eventu usurpatum fuit.

Inhibetur usus Polychloridi Auri et Sodii statu febrili, sordibus in ventriculo accumulatis, diarrhœa, menstruis fluentibus, debilitate nervorum et ætate infantili.

D. Porrigitur adulto a $\frac{1}{16}$ — $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{8}$ grani parte, et sensim augendo dosin usque ad granum, semel aut bis in die, forma guttularum in aqua destillata solutum; forma pulveris cum saccharo, aut amylo; pilularum instar cum quolibet extracto aquoso.

BARYTA.

BaO.

TERRA PONDEROSA.

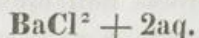
Барумъ.

Est oxydum Barii, quod forma metalli DAVY primus eduxit. Invenitur tum acido carbonico (*Witherites*), tum acido sulphurico (*Spathum ponderosum*) juneta. Baryta obtinetur pura, dum carbonas illius cum decima parte fuliginis purificatæ intime miscetur, et cum

sufficienti mucilagine in massam duram redactus, in crucibulo, pulvere carbonum implendo et probe obtegendo, per horam igne, ad candescentiam usque adaucto, uritur. *Usualia sunt:* 1) Chloridum Barii crystallisatum; 2) Nitras Barytæ.

Q. Massam refert cinereo-albam, duram, in pulverem facile redigendam. Pond. specif. = 4,00; non nisi igne intensissimo funditur; saporis caustici, alcalini; corpora animalia destruit, et alcalinam potentiam exserit. Acre est venenum.

CHLORIDUM BARIi CRYSTALLISATUM.

MURIAS BARYTÆ.

Хлористый барій.

R̄. Sulphatis Barytæ nativi (spathi ponderosi) partes octo,
Carbonis lignei pulverati partes duas,
Farinæ secalitiæ partem.

Sulphatem barytæ in pulverem subtilissimum, elutriationis ope, redige, illique carbonem et farinam adijce. Hæc exacte commista in massam depsilem ope aquæ subige, ex qua finge cylindros, sesquipollicem circiter crassos; hos, dum siccati fuerint, super stratum carbonum in furno reverberii colloca, et carbonibus ardentibus coopertos per bihorium igne candente ure. Ustione peracta, et omnibus furni spiraculis rite clausis, totum refrigerationi committe. **SULPHURETUM BARIi**, hoc modo eductum, coloris est hepatici, pallescentis.

R̄. Sulphureti Barii partem, quod in vase vitreo aut fictili in quatuor aquæ partibus solve; dein, spatha lignea movendo, tamdiu acidum hydrochloricum adfun-

de, donec liquor qualitatem acidam mitissimam referat; acidi vero copiam caveas. Gas hydrogenium sulphuratum, quod hac sub operatione abunde extricatur, admota flamma accendes, vel perflatu eliminabis, ne inspiratum noxam adferat. Liquorem, qui Chloridum Barrii solutum continet, per chartam cola, et residuum in filtro aqua calida elue. E liquoribus colatis vaporando crystallos elice, quas iterata solutione et crystallisatione purifica.

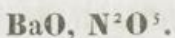
Q. Crystalli ejus sunt albæ, pellucidæ, splendentes, prismata vel tabulæ rhomboëdræ; pond. specific. = 2,825. Aëri expositum non mutatur; saporis est salini, acris, amari, ingrati. Calore adaucto crepitationem exserit; igne rubente funditur, et aqua crystallisationis orbatur. Pars Chloridi Barrii solvitur in $2\frac{1}{2}$ aquæ ad $+ 13^{\circ}$ R. temperatæ; bullientis vero tantummodo pars eum dimidia necessaria est ad solutionem; in alcohole parva quantitate solvitur. Centenarius constat ex: barrii 56,22; chlori 29,04; aquæ 14,74. Si Chloridum Barrii, aëri expositum, humescit, vel chloridum calcii, vel chloridum strontii ei admixta sunt; a hisce liberatur digestionem cum alcohole absoluto. Vestigia metallorum deteguntur in solutione illius ope hydrogenii sulphurati. Insociabile est Chloridum Barrii sulphatibus, phosphatibus, carbonatibus et oxalatibus alcalinis, nec non omnibus acidis.

V. Vasa absorbentia stimulans. Majori dosi datum venenum est, et anxietatem, nauseam, vomitum, vertiginem, artuum tremorem cum sudore frigido excitat. Nimia quantitate deglutitum cito mortem inducit, et noxiam vim præ cæteris cerebro et cordi infert, ut **BRODIE** asserit. Antidota, si tempestive porrigantur, sunt: sulphas sodæ, potassæ, aut magnesiæ.

U. In adfectionibus serofulosis primitus a **CRAWFORD** laudatum, atque serius a **HUFELAND** in morbis oculorum et pulmonum, si serofulosæ sunt indolis, commendatum fuit. Tumorem glandularum discutit, et varia exanthemata chronica reprimat. Virtus remedii antisiphilitica, a nonnullis laudata, non magni pendenda est. Extrinsecus solutionis forma (semidrachma ad aquæ unciam) admovetur tumoribus glandularum.

D. Adulto a $\frac{1}{2}$ grani parte, caute et sensim augendo dosin ad grana duo, bis aut ter in die. Infantibus datur solutionis instar, e scrupulo Chloridi Barii et aquæ destillatæ uncia (eujus 40 guttæ granum circiter continent), et quidem: infantibus tres annos natis guttæ tres, quinque ad decem propinantur pro dosi, adultioribus guttæ quindecim ad triginta.

NITRAS BARYTÆ.

Азотнокислый баритъ.

R̄: Chloridi Barii crystallisati quantum vis,

Aquæ destillatæ quantum opus sit, ut solvatur; solutioni sensim adfunde carbonatem sodæ in aqua destillata solutum. **CARBONATEM BARYTÆ**, forma pulveris albi, insolubilis, hoc modo obtentum, aqua destillata probe ablue, eique acidum nitricum dilutum tamdiu adfunde, donec nulla effervescentia adpareat, et acidum nonnihil exuberet; tum liquorem calefactum per chartam cola, et vaporando crystallos elice, quas iterata solutione purifica.

Q. Crystalli sunt albæ, pellucidæ, octaëdræ, in aëre mutationi non obnoxia; saporis est aeris, salini, amari. Solvitur in octo partibus aquæ temperatæ, et in tri-

bus bullientis. Centenarius constat ex: acidi nitrici 41,44; barytæ 58,56 partibus.

U. Qua revelans chemicum, ad detegendum acidum sulphuricum, tantummodo adhibetur.

BISMUTHUM.

Bi.

MARCASITA.

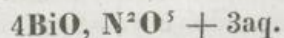
Висмутъ.

Occurrit nativum in metallifodinis Siberiæ Colyvano-Voseresensibus, plerumque tamen invenitur junctum cum sulphure, cupro, plumbo, selenio, tellurio, cobalto, arsenico et aliis; hac forma obvenit in metallifodinis Berezowiensibus prope Ecatherinopolium; sic etiam in Saxonia, Bohemia, Suecia, Norwegia, Anglia et Gallia. Ad eliciendum metallum purum, Bismuthum venale in acido nitrico officinali solvitur; solutioni, caute effusæ, aqua uberius additur, ex quo subnitras bismuthi dejicitur; addito dein pulvere carbonum, vel fluxu nigro, leni calore *Bismuthum* eliquatur *purificatum*.

Usualis est: Subnitras Bismuthi.

Q. Colore est albo argenteo, aliquantulum rubescente; splendore metallico; in crystallos coit octaëdras et cubicas; fracturam exhibet lamellosam; pond. specif. = 9,83; est durum, et adeo fragile, ut in pulverem tenuari queat; antequam igne rubeat funditur, scilicet ad 198° R., igne candente in vapores abit, et in vasis clausis destillat.

SUBNITRAS BISMUTHI.

MAGISTERIUM BISMUTHI.

Азотнокислый висмутъ.

Rz. Bismuthi purificati unciam,
Acidi Nitrici officinalis uncias duas.

Acidum nitricum duabus unciis aquæ destillatæ dilue et in cucurbitam vitream amplam infunde; huic parvis portionibus adjice bismuthum pulveratum, nimiam evitanda effervescentiam, qua finita, liquorem ad ebullitionem calefac, dein ab igne remotum linque, ut sedimentum ponat. Liquorem caute effunde, et vaporando in vase porcellaneo tertiam partem consume; tum liquorem sub continua agitatione infunde in vas, decem libras aquæ destillatæ continens, quo Subnitrus Bismuthi, instar præcipitati albi, copiosi, apparebit; hunc super linteum aqua destillata tamdiu ablue, donec aqua lotionis insipida sit, et siccatum usui serva.

Q. Colore est albo nitidissimo, et squamulas exhibet crystallinas; saporis ferme expers; in aqua insolubilis; ex hydrogenio sulphurato et hydrosulphatibus nigrescit. Centenarius constat ex: oxydi bismuthi 80,00; acidi nitrici 13,58; aquæ 6,42. Subnitrus Bismuthi venalis, si carbonate quolibet inquinatus est, in acido nitrico diluto cum effervescencia solvitur; si in hujusmodi solutione ex instillato acido sulphurico præcipitatum oritur, id plumbum vel calcariam indicat; si in dicta solutione ex nitrate barytæ vel nitrate argenti quidlibet dejiciatur, id sulphatem vel etiam chloridum quodlibet, aut phosphatem designat. Subnitrus Bismuthi, dum ab omni heterogeneo metallo purus est, in acido nitrico diluto solutus, et cum carbonate calcariæ absque calore digestus, ex toto præcipitatur, et liquor supernatans effusus, ex hydrogenio sulphurato minime turbatur; si vero nigrum appareret sedimentum, id plumbum; si album, id zincum indicaret.

V. Antispasmodica; tonica.

Nimia dosi datum nauseam et vomitum, dolorem in ventriculo et intestinis, nec non pectoris oppressio-

nem et summam anxietatem parit. Dum hujusmodi symptomata comitantur rigore artuum, vertigine et convulsionibus, mors plerumque insequitur. Instituta autopsia cadaveris, ventriculus inflammatus et exulceratus apparet; intestina, duodenum et jejunum, parimodo inflammata sunt. Pulmones conspiciuntur sanguine fusco-rubro impleti, et hepatis indolem produnt; tale symptoma ex corrosiva veneni qualitate difficile explicatu est; hinc toxico vis, sympathico modo in nervos agendi, tribuenda esse videtur. Cura potionatorum nititur: potu copioso lactis vel alius liquidi mucilaginosi, venæ-sectione et hirudinibus, fomentis et clysmatibus emollientibus.

Ad disquirendum venenum materies vomitu ejecta, vel si mors insequuta fuerit, in ventriculo contenta, ad siccum vaporentur, et siccata, atque cum pulvere carbonis lignei mixta, in crucibulo cooperto calcinentur, quo metallum distinctu facile obtinetur.

U. Dum ciborum concoctio languet, tunicis ventriculi non degeneribus, roborante vi suppetias fert. Aliquando cum successu propinatum fuit ad sedandum vomitum in cholera morbo. Virtute antispasmodica etiam profuit quibusdam in casibus ad leniendam cordis palpitationem, nec non in epilepsia. Juvat in pyrosi, gastrodynia et aliis quibusdam dyspepsie varietatibus.

D. Adulto datur granum, vel duo, forma pulveris cum saccharo, quater, aut sæpius in die; gradatim ascendendo, grana decem vel duodecim aliquando propinare licet.

BROMUM.

Br.

Бромъ.

Materia peculiaris, elementis adnumerata, quam **BALARD** primus (a. 1826) detexit. Obvenit conjunctim cum jodo in aqua e fontibus salinariis scaturiente, imprimis ad civitatem **Staraja Russ** (Vid. Tab. Aq. miner.), uti etiam in aqua marina, quamvis parva quantitate, nam centum libræ aquæ marinæ, ad sinum **Tergestinum** haustæ, tantummodo quinque grana bromidi sodii obtulere; invenitur parimodo in quibusdam plantis et residuis animantium, mare incolentium.

Methodus Bromum obtinendi sequens est: per liquorem post excussum sal culinare residuum, et in crystallos non amplius cogendum, gas chlorum tamdiu transmittitur, donec color aurantius adparere cesset (nimium chlori excessum cavendo), quo Bromum a magnesio et sodio, quibus junctum erat, liberatur; dein liquor cum æthere quassando miscetur. Æther colore fusco-rubescente tinctus separatur, et liquori nova ætheris quantitas superfunditur, eodem modo procedendo. Solutiones Bromi ætheræ in unum colliguntur, et nulla data mora (ne bromidum carbonei generetur), cum potassa liquida probe miscentur et quassantur, donec æther limpidus supernatet. Solutio bromidi potassii et hydrobromatis potassæ, sic obtenta, ad siccum vaporatur et igne leniter rubente calefit. Residuum, addita tertia parte binoxydi mangani et parte una acidi sulphurici officinalis, pari aquæ pondere diluti, retortæ, collo longo instructæ, immittitur et Bromum calore lenissimo educitur, quod excipulo, aquam frigidam continente et glacie frigefacto, colligitur. *Usuale est: Bromidum Potassii.*

Q. Bromum, ad communem aëris temperiem liquidum sistit coloris fuscæ rubescentis; pond. spec. = 2,99. Admodum volatile est, hinc in aëre, etiamsi temperato, vapores emittit, qui illis acidi nitrosi haud absimiles sunt; bullit ad + 36° R. et congelatur ad — 16° R. in massam crystallinam, lamellosam, coloris hinc inde plumbei, metallico splendore præditam; odoris est ingrati, penetrantis; saporis adstringentis, nauseosi, urentis. Materiae vegetabiles, et imprimis amyllum, colore flavo, qui serius in fuscum abit, a Bromo tinguntur. Cutem mox destruit, sensum acerrimæ ustionis et inflammationem provocando. Vapores Bromi excitant pectoris oppressionem, tussim, cephalæam et vertiginem; quæ symptomata elapsis aliquot horis evanescent; si autem in aëre atmospherico parva quantitate diffusi sint, nullum adferunt incommodum.

BROMIDUM POTASSII.

KBr².

HYDROBROMAS POTASSÆ.

Бромистый калий.

R. Hydratis potassæ fusi partem, quem solve in quindecim aquæ partibus; solutionem immitte vasi altiori et angusto, dein ope infundibuli longioris, quod ad fundum usque vasis pertineat, tantum bromi sensim sensimque sub continua agitatione adfunde, donec liquor aliquantulum coloratus appareat; tum in vase porcellaneo ad siccum evapora. Massam salinam in crucibulo platineo funde, et igne obscure rubente per aliquot momenta fusam sustine, dein frige factam in aqua destillata iterum solve, et in crystallos eoge.

Q. Crystalli sunt cubicæ, albæ, pellucidæ, margaritacæ; saporis est pungentis, salini, sal culinare æmu-

lantis; in aëre non mutatur; calori adaucto expositum crepitat, et igne rubente funditur, quin discidium ferat; in aqua facillime solvitur; alcohol autem parvam illius quantitatem absorbit. Centenarius constat ex: bromi 66,63 et potassii 33,37 partibus. Ob similes qualitates posset confundi cum jodido potassii; sed Bromidum Potassii, si illi acidum sulphuricum concentratum superfundatur, nullos emittit vapores violaceos.

V. Stimulans; resolvens; in glandulas eodem fere modo ac jodidum potassii virtutem exserit.

U. Novissimis temporibus laudatum fuit a MAGENDIE in scrofulis, menostasia et hypertrophia ventriculorum cordis; bono etiam successu adhibitum fuit ab eodem in tumore lienis, quod etiam Dr WILLIAMS expertus est. Extrinsecus in usum ducitur unguenti forma ad dissipandos tumores scrofulosos, uti etiam ad profligandam tineam capitis, et herpetem madidum.

D. Grana duo ad quatuor, bis aut ter in die porriguntur adulto. Pro unguento sumitur drachma dimidia vel integra Bromidi Potassi ad unciam axungiae, ejus scrupulus aut drachma infricatur tumori.

CALCARIA.

CaO.

CALX.

Известь.

Metallum leve Calcium, oxygenio junctum, Calceariam constituit, quæ variis corporibus in tota natura abunde inhæret. Occurrit Calcaria in fossilibus, præcipue cum acido carbonico instar cretæ, marmoris, spathi calcarei, et cum acido sulphurico, ut gypsum etc.; in vegetabilibus cum variis acidis salium instar continetur; in animalibus tandem, acido carbonico junc-

ta, varias conchas et testas, cum acido autem phosphorico et carbonico ossa constituit. *Usualia sunt:* 1) Calcaria, et Aqua Calcariae; 2) Carbonas Calcar.; 3) Chloridum Calcii; 4) Hypochloris Calcar.

CALCARIA.

CALCARIA CAUSTICA; CALX USTA SEU VIVA.

Жженая известь.

R. Carbonatis Calcariae nativi (Spathi calcarei, aut Marmoris albissimi) quantum lubet.

Fragmenta carbonatis calcariae in furno reverberii cum carbonibus sic colloca, ut strata utriusque alternent; tum ignem excita initio lenem, quem sensim adauge, et per plures horas sat intensum sustine; exempta e furno fragmenta Calcariae ustae immitte vasi terreo sat amplo, illisque tantillum aquae superfunde, ut in pulverem (HYDRATEM CALCARIAE) dilabantur, quem crucibulo immissum igne candente denuo ure, ut ab acido carbonico prorsus liberetur. Calcaria caustica in vasis examussim obturatis servanda est.

AQUA CALCARIAE.

AQUA CALCIS.

Известковая вода.

R. Calcariae causticae partem,

Aquae communis partes quinquaginta.

Calcariam lagenae immitte, illique superfunde aquam. Liquorem quasi lacteum (LAC CALCIS), per vices agitandum, in lagena clausa per aliquot horas sepone; tum Aquam Calcariae, sedimento posito, in lagenas probe obturandas, et ex toto implendas, caute effunde.

Q. Calcaria massam exhibet albam, friabilem, inodoram, igne intensissimo difficulter fusilem; saporis est caustici, urentis, amari; linguae adhæret illamque exe-

dit. Pond. specif. = 2,3. Centenarius Calcariae constat ex: 71,91 calcii; 28,09 oxygenii. Avidissima est aquae et acidi carbonici; hinc aëri exposita eadem attrahit et in pulverem fatiscit. Quae multum acidi carbonici attrahit, utpote usui medico inepta, facile cognoscitur, quod affusis acidis effervescencia suboriatur. Affusa aqua incalescit, vehementer turgescit, et in subtilissimum pulverem album, hydratem calcariae (*Calx extincta*) dictum, dilabitur. Hydras calcariae solvitur in 600 aquae temperatae partibus, calidae autem duplam exposcit quantitatem. Solutio saturata (Aqua Calcariae) limpida est, saporis alcalini; aëri exposita mox in superficie cuticula (carbonate calcariae) tegitur, quae dein fundum petit; hoc tamdiu apparet, donec ultimae particulae in carbonatem mutantur. In usum medicum nonnisi recens parata ducitur.

V. Aquae Calcariae adstringens; antacida; lithon-
triptica. Differt Calcaria a reliquis alcalibus imprimis eo, quod cohaesionem partium non minuat, sed potius fibras musculares et membranas mucosas roboret. Calcaria recens usta vim habet causticam.

U. Aqua Calcariae in morbis membranarum mucosarum praeter ceteris inclaruit. In acore primarum viarum, colluvie pituitosa comitato, unciae duae tresve cum lacte, vel infuso quolibet aromatico, bis vel ter in die sumuntur. In mucoso alvi fluxu diuturno et lienteria, in vomitu chronico pervicaci, imprimis si membranae ventriculi et intestinorum villosae exulcerationes sublatent, uti etiam in diarrhoea infantum, sedibus alvinis viridi colore distinctis, et mucii copiam efferentibus, insigni pollet efficacia. In catarrho vesicae urinae, morbo aetati senili praeter ceteris proprio, stricturas ure-

thrae inveteratas plerumque concomitante, atque urina foetida, mucro purulento referta, distincto, usus illius internus maximi est emolumentum; haud raro eadem aliquantulum diluta in ipsam vesicam urinariam injicitur. A multis lithonriptica ejus virtus laudatur, dum alii e contrario vim talem improbant. Utilitatem quoque promittit in variis renum affectionibus chronicis. Minime convenit lithiasi ex phosphate vel oxalate calcariae, aut oxydo cystico vel xantico provenienti. Sunt exempla curati ope ejus diabetis tum melliti, quam insipidi. Ad sistendam blennorrhoeam chronicam injicitur Aqua Calcareae, pari portione aquae diluta in urethram apud viros, in vaginam vero muliebrem vel parum diluta, vel prorsus non diluta. In chronicis alvi profluviis per modum clysteris, addito aliquando opio, juvat; hoc modo adhibita ascarides cum nido mucoso expulsisse perhibetur. Ulcera flaccida, saniosa, quin imo ipsum carcinoma haud inepte lavantur Aqua Calcareae per se, vel cum infuso chamomillae, quo saniei foetor minuitur, et margines ulcerum salubriter incitantur. In exanthematibus chronicis, utpote tinea capitis, psora, herpete, crusta lactea infantum, per modum lotionis admoveatur, vel per se, vel cum oleo pingui, forma linimenti, quod etiam ambustis optime convenit (Videsis Linimentum Calcareae). In angina faucium ulcerosa gargarismata ingreditur, quibus tinctura opii pro re nata additur. Si alvus usu ejus comprimitur, aut clyster injiciendus est, aut rheum scopo alvum laxandi porrigendum. Sub usu Aquae Calcareae sedulo ab acidis abstinendum, imprimis vero iis, quae cum Calcarea sal insolubile constituunt, qualia sunt: acidum sulphuricum, phosphoricum, oxalicum, tartaricum, nec non a salibus, quae hisce acidis constant.

D. Ab initio duæ vel quatuor unciaë, aliquoties de die propinantur, ut selibra vel libra per diem epotetur. Datur cum lacte vel jusculo carniû tepefacto.

CARBONAS CALCARIÆ.

CaO, CO².

Углекислая известь; Мъль; Мралоръ.

In variis Rutheniæ oris reperitur, uberrimus vero ejusdem melioris notæ proventus est in cretaceis colibus circa Tanaim, Volgam, Borysthenem, uti etiam penes oppidum Bielgorod et Schigri, Curscensis Gubernii. *Spathum calcareum, Marmor album, Creta alba, Testæ Ostreæ edulis (Conchæ), Lapides seu Oculi Cancræ Astaci, Testæ ovorum avium etc.* referunt quæcunque Carbonatem Calcariae plus minusve purum; hinc recte alterum pro altero sumi potest; postrema tamen concrementa animalia, utpote puriora et gelatinam animale continentia, quo facilius redditur eorum conjunctio cum humoribus animalibus, usui interno aptiora esse videntur fossilibus, quæ iterum pharmaceutico scopo, ad paranda scilicet alia remedia, dum pura sunt, præferri merentur.

CARBONAS CALCARIÆ PREPARATUS.

Testas Ostreæ edulis, in aqua prius coctas, ut a sordibus liberentur (vel deficientibus his, Marmor albissimum), in mortario ferreo aut lapideo redige in pulverem tenuem, quem vasi amplo immitte, eique multam aquæ communis copiam superfunde; dein agitato sæpius vase, linque per aliquot momenta, ut crassiora subsidant, et aquam turbidam, polline onustam, effunde. Hoc adfusa nova aqua tamdiu repete, donec partes tenuissimæ separatæ sint. In aquis effusis pulvis subtilissimus, tali elutratione obtentus, subsidet; hunc illico

siccatum in vase clauso usui servabis. Pulvis crassus, cui aqua non est sustinendo, iterum contusus, eodem modo tractari potest.

Q. In aqua pura minima quantitate solvitur, requirit enim 1600 partes ejusdem; in aqua autem acido carbonico saturata solubiliior est; hoc modo aquis mineralibus solutus inest. Cum acidis effervescit; igne intensius candente acido carbonico orbat. Centenarius constat ex: calcariae 56,39; acidi carbonici 43,61.

V. Absorbens; exsiccans; antacida.

U. Carbonas Calcariae praeparatus concoctionis vitii, ex acido subortis, imprimis convenit; quo in casu ad semiserupulum vel integrum cum lenioribus aromaticis datur. In vomitu et diarrhoea infantum, quae sedibus alvinis mucosis, virescentibus notatur, vel solus per se dosi 10 granorum, aut addito grano vel duobus pulv. radiceis rhei, bis vel ter in die propinatur. In rachitide, nimia ossium mollitie distincta, usus Carbonatis Calcariae, diu continuatus, a nonnullis magni aestimatur.

D. Grana decem, triginta et amplius, ter aut saepius in die.

CHLORIDUM CALCI.

Ca, Cl².

MURIAS CALCARIE SICCUS.

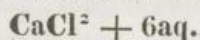
Хлористый кальций; Солянокислая известь.

R̄. Acidi Hydrochlorici quantum vis,
Carbonatis Calcariae, in fragmenta divisi, quantum opus sit.

Carbonatem calcariae parvis portionibus in acidum injice, nimiam evitando effervescentiam; acido prorsus saturato, solutionem per chartam cola, et in vase por-

cellaneo ad siccum evapora. Massam immitte crucibulo, eamque igne sensim aducto liqua; tum super tabulam lapideam effunde. Chloridum Calcii adhuc calidum in pulverem crassum redige, et in vase vitreo probe clauso serva.

CHLORIDUM CALCH CRYSTALLISATUM.

Chloridum Calcii aqua solutum ad spissitudinem syrupi evapora, tum in locum frigidum sepone, ut crystalli surgant, quas inter chartam bibulam exsicca, et in vase examussim obturando in loco frigido serva.

Chloridum Calcii raro tamen paratur in officinis pharmaceuticis compositione partium constituentium, quum plerumque sit residuum ex præparatione ammoniæ liquidæ.

Q. Massam exhibet solidam, albam, pellucidam; saporis est amari, acris, salini; igne incandescente facile funditur, sed ne intensissimo quidem discidium fert. Centenarius sicci constat ex: chlori 63,36 et calcii 36,64 partibus. Aëri expositum deliquescit; aqua madefactum incalescit. Chloridum Calcii, aqua crystallisationis non orbatum, glacie contusa vel nive commixtum, intensum frigus producit. In alcohole facile solvitur. Centenarius Chloridi Calcii crystallisati constat ex: chlori 32,23; calcii 18,64; aquæ 49,13.

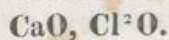
V. Stimulans; resolvens; diuretica; systema lymphaticum, glandulas et membranas mucosas potenter incitans. Majori dosi assumptum nauseam et vomitum excitat, quem variæ nervorum turbæ, exitum vitæ minantes, subsequuntur.

U. In morbis systematis lymphatici et glandularum, quo morbus scrofulosus imprimis referendus est, cum

successu adhibetur; hinc infarctis glandulis mesaraicis, tumentibus glandulis colli et inguinum, uti etiam ulceribus et impetiginibus opponitur. Exsudationes lymphaticæ, in hominibus leucophlegmaticis obviæ, interno Chloridi Calcii usu aliquando profligantur. In chronicis affectionibus membranarum mucosarum, mucum tenacem, viscidum secernentium, puta: catarrho vesicæ urinariæ et leucorrhœa, uti etiam in ischuria renali, dum lotium mucosum et pure refertum est, si diutius propinetur, efficax esse remedium nonnulli adseverant. SUNDELIN laudat balnea ex Chloridi Calcii sesuncia, et chloridi sodii libris tribus, sufficienti aquæ quantitate ad implendum labrum balnearium solutis; balnea hæc non modo enumeratis morbis apta esse, sed etiam in phthisi laryngea, quantumvis proveciori, haud spernendam afferre utilitatem contendit. Inhibetur usus Chloridi Calcii statu febrili, phthisi pulmonali, fracto vigore organorum concoctionis, uti etiam dyscrasia scorbutica vel putrida in organismo latitante. Chloridum Calcii siccum, ob vim aquam absorbendi, vario usui pharmaceutico inservit.

D. Datur plerumque aqua solutum, guttularum forma, dosi trium, quinque vel decem granorum aliquoties in die. Ad præcavendam ventriculi irritationem decoctum mucilaginosum superbibendum est.

HYPOCHLORIS CALCARIÆ.

CALCARIA CHLORATA; CHLORETUM CALCARIÆ; OXYMURIAS CALCIS.

Хлористокислая известь.

R̄. Calcariae, recens ustæ, libras duas et uncias octo,

Binoxidi Mangani libras duas,

Acidi Hydrochlorici venalis libras octo,

Aquæ communis quantum satis.

Calcariam aqua extingue, ut in pulverem dilabatur, et si opus sit, adhuc tantum aquæ adjicies, ut pondus hydratis calcariae pulverulenti æquetur tribus libris cum dimidia; tum per aliquot horas eum sepone, dein per setaceum trajice. Pulverem hydratis calcariae stratis tenuibus super tabulas extende, quas in area, undique claudenda, sic collocabis, ut altera alteri superimposita sit, et circiter spatium pollicis illis intercedat. Clausa probe area, et parvo foramine in parte ejus inferiori facto, gas chlorum per superiorem areae partem intromitte. Chlorum elicies e retorta, balneo arenae imposita, cui binoxydum mangani cum acido hydrochlorico immisum sit, illudque per aquam, in lagena bi-tubulari contentam, transmittendo prius elues. Evolutio chlori quam lenissima sit; quamobrem balneum arenae, ineunte operatione, frigidum maneat, serius vero, dum evolutio ægre procedit, modice calefaciendum est.

Elapsis aliquot horis, postquam omnis chlori evolutio cessaverit, apparatus disjunge, et varia strata Hypochloritis Calcariae simul intime misce, illumque in vasis probe obturandis serva.

Q. Est pulvis albus; acidum hypochlorosum redolet; saporis adstringentis, amari; aëri expositus humescit, et, absorbendo acidum carbonicum, chlorosos emittit vapores. Chloreto Calcariae venali, perperam ita dicto, nimia inest calcaria.

V. Antiseptica; foetorem corrigit; colores vegetabiles dissipat.

U. Hypochloris Calcariae uni fere usui externo, vel tollendi contagii, vel corrigendi foetoris gratia, hucus-

que dicatus fuit. Ulcera foetida, gangrænescentia, sæ-
viente gangræna nosocomiali, nec minus carcinomato-
sa, et quæ ex bubonibus pestilentibus ortum ducunt,
vel etiam, ut alii contendunt, ulcera syphilitica, ejus
auxilio salubriter incitantur; quem in finem duæ tresve
drachmæ in aquæ libra solvuntur, et linteam carptum,
hac solutione madidum, ulceribus superdatur, renovato
sæpius ipso linteo. In angina aphthosa, imprimis in-
fantum, quam haud raro gangræna subsequi solet, teste
PERCY, multum valet. BOUNEAU suadet penicillo, vel
cylindro ex charta convoluto, aqua madefacto, et in
Hypochloritem Calcariae siccum prius immisso, ulcera
aphthosa, in interna buccarum superficie sita, attingere,
exhibendo subinde collutorium quodlibet mucilagino-
sum. Alii hoc in casu præferunt linctum ex drachma
dimidia Hypochloritis Calcariae, uncia mucilaginis g.
aeaciarum, et uncia dimidia syrupi simplicis confectum.
Convenit forma collutorii, quibus ob dentis cariem, vel
gingivarum exulcerationem, anima foetet, nec non iis,
qui, fumo nicotianæ imbuti, spiritum edunt ingratum;
paratur hujusmodi collutorium drachmam dimidiam in
aquæ destillatæ libris tribus solvendo, additis duabus
spiritus vini unciis; liquor per chartam coletur. Ad
restituendum dentibus flavescensibus, impuris, natura-
lem candorem MAGENDIE suadet pulverem dentifricium,
ex Hypochloritis Calcariae scrupulis quatuor et pulve-
ris subtilissimi coralliorum rubrorum drachmis sex com-
positum. Dum per modum lotionis adhibetur, pruritus
vulvæ et sudores pedum foetentes tollere dicitur. Ve-
nena animalia destruere creditur, hinc rabiei caninæ
et morsui viperarum obponitur. Vapores acidi Hypo-
chlorosi destruendis emanationibus noxiis, et contagiis
quibusdam pares sunt. Eliciantur autem hujusmodi

vapores, dum pares portiones Hypochloritis Calcariae et sulphatis potassae in vase aperto miscentur, addito aquae tantillo, ut pulvis speciem nanciscantur; vel sponte evolvuntur ex Hypochlorite Calcariae aëri exposito, quum acidum carbonicum in aëre contentum absorbeat; hinc insigni pollet efficacia ad corrigendum foetorem ex cadaveribus, latrinis et piscium mercatibus emanantem. Dum Acidi Hypochlorosi vapores in conclavi evolvere necessitas urserit, circumspicere procedendum, ne aër atmosphæricus, nimis ejusdem vaporibus oneratus, noxius evadat; quamobrem pro conclavi mediocri capacitatis drachmæ duæ Hypochloritis Calcariae cum totidem sulphatis potassae sufficient. Cimicibus et pulicibus profligandis idoneum fertur. Magna præterea est illi vis in destruendis coloribus vegetabilibus.

D. Drachmæ duæ tresve ad aquae libram pro usu externo.

CARBO.

Уголь.

Corpora vegetabilia et animalia, si in vase clauso, quin aër aut oxygenium accedant, urantur, in Carbonem convertuntur, qui pro ratione substantiæ, e qua obtinetur, peculiari insignitur nomine. Inter fossilia parimodo occurrit. Carbo autem, dum purus, merum est carboneum. *Usuales sunt:* 1) Carbo ligneus; 2) C. animalis; 3) C. Spongiæ (quem videsis in parte tertia).

CARBO LIGNEUS.

C. VEGETABILIS.

Древесный уголь.

Ad varios usus pharmaceuticos seligantur frusta majora Carbonis lignei vulgaris, e lignis levioribus, imprimis tiliæ, obtenti, nitore expertia, et rejiciantur

nitentia, vitri ad instar in fractura splendentia; hæc in vase fictili clauso, opereculo perforato, denuo urantur, donec nullum amplius fumum edant; tum supra laminam ferream ab adhærente cinere, follis ope, liberentur, et priusquam ex toto refrixerint in pulverem redigantur, qui in lagenis probe obturatis in loco sicco servandus est.

FULIGO PURIFICATA, Carbo ferme purus, sequenti modo paratur: Fuligo communis ope alcoholis in massam pulvaceam redigatur, et in crucibulum infarciatur; dein obtecto crucibulo, per horæ dimidium, in furno reverberii, igni intensius eadenti exponatur; tandem exempto et frigefacto crucibulo, ut præcedens servetur.

Q. Coloris est nigri; odoris et saporis expers; igne non funditur; calorem ægre transmittit. Recens ustus Carbo saporem et odorem in liquidis vegetabilibus et animalibus, quin imo colorem in illis demit; varia gasa et vapores absorbet, et eo magis, quo porosior est. Salia plumbi, stibii, zinci et argenti e solutionibus absomit. Carbo ligneus communis præter carboneum varia heterogenea continet; interdum nonnisi pars, interdum vero quatuor vel quinque partes horum centenario insunt; talia sunt: potassa, calcaria, magnesia, quæ acido carbonico, phosphorico, sulphurico et chloro junctæ obveniunt; præterea oxydum manganis et ferri, nec non silicea.

V. Antiseptica; foetorem corrigens.

U. Ad tollendam sordium putredinem ex prava alimenterum indole, pulvis Carbonis lignei recens usti, et gasa evoluta absorbendo, et processum putrefactionis inhibendo prodest; hinc etiam juvat in diarrhœa, dum alvus est foetidissima, quo in casu forma clysteris

cum infuso seminum lini adhibetur. Infantibus, præ-
sente ventriculi acore, alvo viridi et vomituritione la-
borantibus, recte datur.

Externus ejusdem usus multo latius patet et tutior
est. In ulceribus gangrænosis et sphacelo, decubitus
diuturnum sequente, juvat pulverem Carbonum larga
manu adspargere, superadditis aliquot guttis olei tere-
binthinæ; alii pastam e fermento panis (aut farina se-
minum lini) cum aqua et pulvere Carbonum præferunt.
Vel solus, vel cum cortice cinchonæ, optimum sistit
pulverem dentifricium. Carbo pulveratus, atque cum
æquali surfurum triticorum portione mistus, si tibiali-
bus aut calceis inspergatur, sudorem plantarum pedum
acrem, fœtentem, cohibere dicitur. Adhibetur ad puri-
ficanda et decoloranda varia liquida empyreumatica co-
lorata, utpote: spiritum frumenti, acetum, acidum tar-
taricum, tartarum crudum, aliasque solutiones salium.
Carnem et cadavera animalium, visceribus liberata, si
pulvere Carbonis lignei recens usti probe obtegantur,
et vasis hermetice clausis, eodemque pulvere replen-
dis, immittantur, per plures menses posse servari, quin
putrescant, experientia docet. Filtra Carbonem lig-
neum, vel solum, vel sabulo puro intermixtum conti-
nentia, purificandæ aquæ maxime idonea sunt; impe-
dit etiam Carbo quominus aqua putrescat, hinc interna
dolorum superficies, conservandæ aquæ inservientium,
a classariis in Carbonem convertitur. Immittitur quo-
que sellis familiaricis et latrinis ad retinendos vapo-
res fœtidos ex iis erumpentes.

D. Adulto scrupulus ad drachmam vel duas; in-
fantibus grana quinque ad decem, ter quaterve in die.
Pro clystere uncia dimidia, ad integram.

CARBO ANIMALIS.

Животный уголь.

Obtinetur qua residuum in vase destillatorio, dum ossa animalium destillationi siccae subjiuntur. Carbo hujusmodi, ut a salibus calcareis liberetur, cum acido hydrochlorico digerendus est, et quidem: decem partes Carbonis animalis digerantur per biduum sub frequenti agitatione cum acidi hydrochlorici officinalis parte, duodecim aquae partibus diluti; hoc facto, tandem aqua pura lavetur, donec aqua lotionis nulla salium vestigia manifestet.

Q. Coloris est nigri; splendoris expers. In pulverem redactus ne sit coloris rufi, neve cinerei; rufus color carbonem non satis ustum fuisse indicat; cinereus vero, ustionem nimis diu fuisse protractam. Si pulvis Carbonis animalis cum aqua destillata coquatur, liquor per chartam colatus sit coloris expers. Centenarius Carbonis animalis, qui cum acido hydrochlorico non fuerat digestus, continet 6, et raro 8 partes carbonis puri; reliquum constituunt phosphas, fluas ac carbonas calcariae.

U. Carbo animalis potissimum adhibetur in Pharmacia ad absumendam materiam colorantem, quae productis crystallinis vegetabilium adhæret, hinc ad decolorandum hydrochloratem morphiae, disulphatem chiniae aliaque salia alcaloidum.

CHINIA.

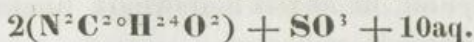
$N^2 C^{20} H^{24} O^2.$

Хининъ.

Materia alcaloides peculiaris, quae in cortice omnium einchonae specierum, imprimis vero cinchonae cordifoliae (cortice cinchonae flavo seu regio) sat co-

piosa occurrit. Methodus illam obtinendi primo a PELLETIER et CAVENTOU anno 1820 publici juris facta fuit. Chinia cum acidis salia constituit; acido sulphurico duplici modo jungitur, et refert: Disulphatem (Subsulphatem) Chiniae — ex 2 at. Chiniae et 1 at. acidi sulphurici, nec non Sulphatem Chiniae, ex pari atomorum numero utriusque constantem. *Usualis est:*

DISULPHAS CHINIÆ.

SULPHAS CHININI.

Сърнокислый Хининъ.

R. Corticis Cinchonæ cordifoliæ libras quatuor,
Acidi Hydrochlorici officinalis uncias tres,
Aquæ communis libras quadraginta quinque,
Calcariae causticæ uncias quatuor cum dimidia.

Corticem cinchonæ contusum coque cum acidi hydrochlorici uncia et aquæ libris quindecim; liquorem limpidum effunde, et residuum binis adhuc vicibus cum pari aquæ et acidi quantitate decoque. Decoctis simul mixtis, et calefactis adjice calcariam, duabus aquæ fervidæ libris antea dilutam; præcipitatum inde exortum, chiniam cum partibus calcareis continens, sæpius adfusa aqua elue, super linteum expande et, fortiter compressum, leni calore exsicca; tum alcohole purissimo (pond. specif. = 0,83) fervente chiniam extrahe; quod cum novis alcoholis quantitatibus quinquies aut sexies iterabis, donec a præcipitato calcareo omnis chinia absumatur. Liquorem per chartam cola; alcohol distillatione elice; residuum fusco-rubescens, resinosum, est *Chinia impura*; hanc solve in aqua destillata fervida, cui acidi sulphurici officinalis $\frac{x}{xv}$ pars prius addita fuit, et adjectis

Carbonis animalis (ossium) pulverati partibus
triginta,

ad ebullitionem calefac, atque liquorem adhuc fervidum
per chartam cola, ex quo frige facto crystalli Disulphatis
Chiniæ surgent.

Si carbo nimium acidi sulphurici absumeret, et eo
ipso chiniam, in liquore etiamsi fervido dejiceret, tan-
tillum acidi esset addendum, antequam liquor coletur;
necesse est enim, ut charta heliotropio tincta ab eodem
leviter tantummodo rubescat.

Crystalli Disulphatis Chiniæ, dicto modo obtentæ,
necdum ex toto puræ et albæ sunt; ut tales fiant, ite-
rum in aqua leviter acido sulphurico acidulata solven-
dæ, et carbonis animalis auxilio depurandæ sunt. Re-
siduum liquidi, quod ultra in crystallos cogi nequit,
ammonia liquida resolvendum est, et Chinia dejecta
denuo in disulphatem explicato modo convertenda. In va-
sis probe clausis, a luminis accessu muniendis, servetur.

Q. Crystallos sistit aciculares, albas, odoris exper-
tes, saporis amari. Aquæ ad $+ 12^{\circ}$ R. temperatæ 740
partes, bullientis vero 30 necessariae sunt ad solutio-
nem; pars Disulphatis Chiniæ solvitur in alcoholis pu-
rissimi frigidi 80 partibus, in fervido autem multo co-
piosius. Aëri expositus fatiscit, partem aquæ crystalli-
sationis amittendo. Centenarius constat ex: chiniae 71,66;
acidi sulphurici 8,73; aquæ 19,61.

Sæpe adulteratur saccharo, gummi, amylo, sulphate
vel acetate calcariae, nec non steatino. Saccharum
detegitur, sal suspectum in aqua solvendo, et chiniam
potassa liquida præcipitando, quo sapor emergit dul-
cis, si saccharum fuerat admixtum. Gummi et amyllum
innotescunt sal in alcohole purissimo digerendo: Di-
sulphas Chiniæ solvitur, heterogenea autem manent.

Sulphas et acetas calcariæ sale combusto præbent residuum. Steatinum dignoscitur, si sal leni exponatur calori, ex quo materia animalis diffluit, Disulphate Chinæ manente; vel etiam si in acido sulphurico diluto solvatur, quo steatinum habetur residuum. Si salicinum eidem esset substitutum, hoc eo patet, quod salicinum ab acido sulphurico rufetur, Disulphas Chinæ vero colorem non mutet.

V. Tonica; in plexum hepatico-splenicum, totumque nervorum systema agens; antifebrilis præstantissima; antiperiodica.

U. Præparatum hoc, quod duobus abhinc decenniis, usui medico dicatum fuit, iisdem ferme morbis convenit, ac cortex cinchonæ; quum vero exiguæ molis sit, nam vix decimam partem corticis constituit, a ventriculo commodius fertur, hinc sæpissime ejus loco adhibetur. Nihil tamen secius cautelarum et contraindicationum, sub Cinchonæ rubrica uberius expositarum, memores esse oportet medentes, validum hocce remedium in usum vocaturos.

D. Grana duo, tria, quatuor, pro dosi, vix cessante stadio caloris porriguntur, ita quidem, ut ter quaterve per nycthemeron, usque ad sequentis paroxysmi horam, talis dosis exhibeatur.

CHLORUM.

Cl.

Хлоръ.

Chlorum, quod anno 1774 a SCHEELE primo detectum fuit, ab eodem Acidum Muriaticum dephlogisticatum nuncupabatur; serius a BERTHOLETTO nomine Acidi Oxymuriatici designatum est; tandem vero anno 1810 a Celeb. DAVY, qui inter elementa illud retulit, Chlo-

rum seu Chlorinum fuit appellatum. *Usualia sunt:* 1) Chlorum; 2) Aqua Chlori; 3) Vapores Chlori.

CHLORUM.

GAS OXYMURIATICUM.

Rz. Chloridi Sodii partes sexdecim,
Binoxydi Mangani partes undecim cum dimidia,
Acidi Sulphurici officinalis partes triginta duas
cum dimidia,
Aquaë partes sexdecim.

Chloridum sodii et binoxydum mangani, in pulverem tenuem redacta et probe mixta, immitte retortæ vel cucurbitæ vitreæ tam amplæ, ut capacitatem suam sexies vel octies molem contentorum superet; his superfunde acidum, aqua prius dilutum et refrigeratum. Collum retortæ vel cucurbitæ, tubo vitreo incurvato munitum, hermetice obtura, et initio absque ullo caloris augmento, sub finem vero balneum arenæ, cui retorta vel cucurbita insidet, calefaciendo, gas super aquam calidam, vel super solutionem saturatam chloridi sodii in balneo pneumatico in lagenis probe obturandis collige. Eliciendo gase occupatus spongiam marinam humefactam ori et naribus habeat præfixam, ne vapores inspirati noxam pulmonibus inducant.

Q. Solita aëris temperie et atmosphæræ pressione est gas coloris flavi virescentis, ponderis specifici = 2,470, si aërem atmosphæricum = 1 ponas. Secundum experimenta FARADAY, in liquidum densatur, si ad temperaturam + 12° R. pressioni quatuor atmosphæris æquiparandæ subjiatur. Nec respirationi, nec combustioni sustentandæ aptum est; odoris peculiaris ingrati; parva quantitate inspiratum excitat tussim, quam haud raro hæmoptysis subsequitur, phthisi ansam præ-

bens. Pro antidoto Chlori habentur vapores aquei protinus inspirandi. Centum pollices cubici Chlori, teste DAVY, pondus habent 77 gr. Troy - W. vel ferme 80 granorum med. Norimb.

U. Ad conficienda quædam præparata chemico-pharmaceutica adhibetur.

AQUA CHLORI.

AQUA OXYMURIATICA; ACIDUM OXYMURIATICUM.

Chlorum elice modo supra dicto, et retortæ vel cucurbitæ collum apparatusi Woulfeano lege artis junge. Lagenas ad $\frac{2}{3}$ aqua destillata imple; tubi communicantes in aquam sint immersi; lagena prima munita sit tubo securitatis, parimodo in aquam merso; lagena ultima ope tubi vitrei communicet cum vase, solutionem hydratis calcaris (lac calcis) continente, ut, quod Chlori nimium est, ibidem absorbeatur. Ad properandam absorptionem lagenæ aqua vel nive frigefaciendæ sunt. Ad communem temperaturam aqua binas Chlori mensuras recipit. Sexdecim uncis chloridi sodii largiuntur 5000 pollices cubicos Chlori, hinc sufficiunt saturandis 2500 pollicibus cubicis aquæ, vel circiter 100 libris.

Q. Coloris est pallide flavescentis, tantillum virescentis; odoris ingrati, Chloro similis. Colores vegetabiles demit, et Chlori ad instar fœtorem tollit. Hydrogenium absumit plerisque corporibus organicis, illo abundantibus, et mutatur in acidum hydrochloricum; hinc cave misceas illud cum syrupis compositis, extractis et mucilaginosis. Servanda est Aqua Chlori in lagenis opacis, vel in loco obseuro et frigidiusculo, nam potentia lucis solaris discidium fert: Chlorum jungitur hydrogenio aquæ, et mutatur in acidum hydrochloricum, quod solutum manet, oxygenio avolante.

Ad indagandam quantitatem Chlori aqua soluti, auctore DUFLOS, sic procedendum: chloridum barii solvitur in decem partibus aquæ, gase acido sulphureo (spiritu sulphuris per campanam) saturatæ. Hujusmodi solutio tamdiu adfunditur Aquæ Chlori disquirendæ, donec odor illius prorsus evanescat, et liquor turbari cesset. Sulphas barytæ, qua præcipitatum obtentus, in filtro aqua destillata lavatur, et dein siccatur; 20 grana hujus præcipitati sicci designant 6 grana Chlori, vel si mavis, septem cum dimidio pollices cubicos ejusdem.

V. Stimulans; antiseptica.

U. Adhibetur in iisdem fere casibus, ac acidum hydrochloricum, scilicet in morbis putridis et gangræna. In feбри, sic dicta, nervosa et typho abdominali, a nonnullis magni æstimatur; sed quum Aqua Chlori, si diutius servata, vel si cum mucilaginosi et syrupis præscripta fuerit, partim resolvatur in acidum hydrochloricum: multa pars virtutis hujusce salutaris acido potius in acceptis referenda videtur. Ingreditur gargarismata, anginæ gangrænosæ adcommoda; inservit lotionibus, quæ ad tollendum fœtorem ulcerum efficacia sunt.

D. Gutte 15 ad 20 vel 30, bis in die, cum aqua destillata exhibentur adulto; vel drachmæ duæ tresve, ad unciam, cum semuncia sacchari unciis octo aquæ destillatæ adduntur, ejus mixturæ quavis hora cochlear mensale propinatur.

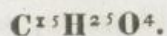
VAPORES CHLORI.

R̄: Chloridi Sodii uncias decem,
Binoxydi Mangani uncias quatuor,
Acidi Sulphurici officinalis,
Aquæ communis, utriusque uncias octo.

Chloridum sodii cum binoxydo mangani et aqua in vase vitreo aut fictili misce, et subinde acidum sulphuricum adfunde.

Suffumigatio hæc, a GUYTON MORVEAU proposita, efficaciter adversus effluvia putrida potest; num vero habito respectu ad morbos epidemicos famam, qua gaudet, jure promerita sit, valde dubitamus, quum nec in febris flava, quæ a. 1828 ad Fretum Herculeum invaluit, nec in cholera morbo, nuperrime in Europa sæviente, virtutem ullam antimiasmaticam manifestaverit. Vapores Chlori adhibentur imprimis ad purificandas vestes et merces, quibus contagium inhærere creditur, uti etiam ad corrigendum aërem in valetudinariis, carceribus et navibus. Quum autem Chlori Vapores, si inspirati fuerint, magnum adferant sanitati detrimentum, suffumigatio hujusmodi, nonnisi remotis antea ægrotis, in conclavi quolibet est suscipienda. Quantitas vaporum in præcedenti formula, e decem unciis chloridi sodii elicienda, æquatur 3600 pollicibus cubicis Chlori, illaque sufficiens censenda est ad purificandum conclave, quod 6 arschin altum, 5 arschin latum et 10 arschin longum foret, ideoque 300 arschin cubicorum capax esset. Generatim scire licet, mensuram unam (capacitate) Vaporum Chlori sufficere ad dissipandum quodvis effluviū putridum in 1800 mensuris (capacitate) aëris corrupti. Remotis itaque ægrotis, clausis fenestris ac portis, vas emittens vapores in medio collocandum. Conclave maneat clausum per duarum horarum spatium, quo elapso, vas auferendum, cunctaque aperienda, ut perflatus accedat.

CREOSOTUM.

Креозолъ.

Liquor æthereo-oleosus, coloris expers, recentissimis temporibus a REICHENBACH detectus, et ab eodem Creosotum (ex Græco *κρέας* caro, et *σώζω* conservo) nuncupatus, quum principium hocce, quo fumus, acidum pyrolignosum et pix liquida scatent, conservandis carnibus maxime idoneum sit. Modus illud parandi sequens est:

Pix liquida (e ligno fagi, minime vero e pini speciebus obtenta) tamdiu destillatione tractatur, donec residuum spissitudinem picis Burgundicæ acquirat (ut e centum partibus picis liquidæ 40 remaneant); dum autem vapores pallide flavescentes (paraffinum indicantes) prodire incipiunt, operatio protinus sistenda; in excipulo conspicua fiunt duo strata, supremum et infimum, medio liquore aquoso divisa. Stratum supremum abundat eupione; liquor aquosus medius scatet acidis; stratum vero infimum multum Creosoti, paraffino et picamaro juncti, continet. Stratum infimum a supernatantibus, quæ rejicienda sunt, sedulo separatur ac, leniter calefactum et agitatum, carbonate potassæ saturatur.

Liquore frigefacto, oleum ponderosum, a solutione salina separatum, *secundæ destillationi* subjicitur, nunquam tamen ad siccitatem usque. Destillatum initio prodiens, interdum aquæ supernatat, quod eupion abundare testatur, quapropter tamdiu rejicitur, donec aqua gravius et fundum excipuli petens productum oblineatur, quod, destillatione finita, potassa liquida (pond. spec. 1, 12) solvitur. Pars producti insolubilis est, et liquori supernatat, quæ, ut heterogenea continens, abjicitur. Solutio alcalina in vase aperto sensim calefit,

donec ferveat, quo fuscum induit colorem, oxygenium absorbendo. Liquore frigefacto, Creosotum (impurum), addito acido sulphurico diluto, liberatur, quod separatum, et potassæ liquidæ aliquantulum excedenti junctum, cum aqua ex retorta vitrea *tertiæ destillationi* subditur. Aqua initio prodiens, et paucillum Creosoti continens, iteratis vicibus ex excipulo in retortam, jacturæ præcavendæ gratia, refundenda est. Liquore diutius fervente, calor enim 100° excedere potest, operatio tandem sistenda est. In retorta manent: difficiliter destillatu picamarum, sulphas et acetas potassæ, nec non materia fusca. Creosotum (impurum) in excipulo obtentum, et ab aqua separatum, iterum potassa liquida solvitur; oleum supernatans rejicitur. Solutio alcalina iterum in vase aperto fervescit, et dein refrigeratur. Addito denuo acido sulphurico diluto, aliquantulum excedente, Creosotum liberatum iteratis vicibus aqua frigida tamdiu abluitur, donec acidi vestigia evanescant, atque *quartæ* jam cum aqua ex retorta vitrea *destillationi* submittitur, dein iterum potassa liquida solvitur. Si operationes modo dictæ ex voto processerint, Creosotum potassæ liquidæ ex toto jungitur, et nullum eupion amplius secernitur, neque calori expositum fusco tingitur colore, sed leviter tantum rubescit. Sin secus, adhuc *quinto* et *sexto* potassa liquida solvendum et destillatione purificandum est. Tandem Creosotum, potassa liquida solutum, addito acido phosphorico liberatur, probe lavatur et, cum aqua ex retorta vitrea destillatum, elicitor purum. Hic obiter notandum, retortam, sub indicatis operationibus, nunquam profundius ipso fluido in ea contento in balneum arenæ immergendam, eamque in parte superiori accurate panno crasso et villosa obtegendam esse, ne Creosoti

vapores intempestive densentur, priusquam retortæ col-
lum attingant. Servandum est in lagenis probe clau-
sis, charta nigra obductis.

Creosotum censetur esse principium, cujus ope
cadavera condita veterum Ægyptiorum, nomine Mumia-
rum nota, tot seculorum discrimini exposita, ad hoc
usque tempus sarta tectaque remansere. Compertum
est etenim, corpora mortuorum in Ægypto, substantiis
bituminosis impleta, aucto calori exposita fuisse (quod
combusta in hisce cadaveribus membra testantur); hoc
modo Creosotum fuisse generatum, vero videtur simil-
limum. Experimentis a CORMACK institutis probatum
est, carnes esculentas, solutioni illius (Creosoti pars,
aquæ partes 100) per 12 horas, vel duo nycthemera
immersas, et dein calore solis vel ignis siccatas, diu-
tissime servari posse. Secundum quosdam virtus hæ-
mostatica *Aquæ Binelli* huic principio in acceptis est
referenda. Plantæ aqua Creosoti irrigatæ fatiscunt, pis-
ces insectaque eidem immersa brevi intereunt.

Q. Spissitudinis est oleosæ, pellucidum, coloris
expers; odoris peculiaris, fumum vel carnes suffitas
redolentis, qui tamen, habita ratione variarum picis
specierum, e quibus elicitur, aliquantulum varius esse
solet; saporis urentis, sub finem dulcescentis. Pond.
specif. = 1,037. Effervescit ad + 162° R., non con-
gelatur ad - 22°. In aëre libero ardet flamma vivida,
multum fumi emittendo. Jungitur aquæ duplici pro-
portione: vel pars Creosoti in 400 aquæ partibus sol-
vitur; vel 10 aquæ in 100 Creosoti diffunduntur. Alco-
hol, æther, sulphuretum carbonei, eupion, petroleum,
acidum aceticum et alcalia quavis proportione illud re-
cipiunt. Nec alcalium, nec acidorum potentiam mani-
festat. Adulteratur oleo picis ponderoso, sæpius recti-

ficato, ex pice pini obtento; fraus facilis est detectu: Creosotum solvitur in acido acético et potassa liquida, oleum vero remanet immutatum.

V. Stimulans; narcotica. Vis ejus albumen coagulandi, notatu dignissima est, utpote cui virtus antiseptica et hæmostatica debetur.

U. Inter remedia, quæ ad sistendum vomitum propinantur, nullum esse valentius hocce, testantur ELLIOTSON, T. THOMSON, BODINGTON, imprimis dum malum a nervorum debilitate, non autem a vitio ventriculi originem repetit; feminis hystericis, quin imo ipsis gravidis, absque noxa dari potest; inhibetur vero strenue gastritide suspicata. In lotii secretionem incerto modo agit, quam interdum minuit, interdum vero auget; secretæ tamen urinæ, terebinthinæ ad instar, odorem sibi proprium impertitur. Multi virtutem ejus in cancre aperto salutarem experti sunt; multi vero contraria referunt. In pernione recenti vel exulcerato utile est remedium; quem in sinem vel aqua solutum, vel cum oleo olivarum (guttæ 5—10 ad unciam olei) forma linimenti adhibetur; hoc modo applicatum etiam prodesse dicitur in mammaram excoriatione. Ad curanda ulcera scrofulosa, phagedænica et venerea, uti quoque ad sedandam gingivarum irritationem, ex prægresso mercurialium usu, aqua Creosoti efficax esse fertur, vel penicillo partibus adfectis admota, vel forma lotionis aut collutorii cum quolibet liquido mucilaginoso. Valet ad sistendum e vasis capillaribus sanguinis stillicidium; in vulneribus autem, per primam intentionem curandis, linteam Creosoto madidum, hæmorrhagia silente, protinus amovendum, ne inflammationi adhæsivæ obstaculo sit. Quoad vim illius in cohibendo e vasis majoribus sanguinis fluxu, multorum opiniones hucus-

que discrepant. In menorrhagia aqua Creosoti dilu-
tior, injectionis modo adhibita, profuisse visa est. Lau-
datur in odontalgia a carie dentis orta; priusquam ve-
ro remedium applicetur, ipsa dolorifici dentis cavitas
sedulo purganda et siccanda est, partesque vicinae gos-
sypio vel linteo muniendæ, ne affluens saliva in den-
tis cavitatem irruat, tum demum tenuioris penicilli ope,
Creosoti puri gutta una alterave in dentem corrosum
immittitur, isque gossypio impletur, cavendo, ne linguæ,
buccis et labris noxa inferatur. Dum odontalgia rheu-
maticæ indolis est, testante FREMANGER, juvat colluto-
rium ex quatuor guttis Creosoti puri et duabus aquæ
destillatæ unciis compositum.

D. Porrigitur aqua solutum, vel mucilaginoso li-
quido exceptum, vel forma pilularum cum quovis ex-
tracto, a gutta, ad duas, vel tres, caute dosin augendo
ad sex guttas, bis vel ter in die.

CUPRUM.

Cu.

Мѣдъ.

Cupri mineræ frequentissimæ sunt: oxydum, chlo-
ridum, sulphuretum, sulphas, phosphas, carbonas, nec
non arsenias ejusdem; invenitur etiam nativum. In
Rossia exstant Cupri fodinæ in Nertschinsk, alpibus
Uralensibus et Altaicis, præprimis vero (magnis glebis)
in Werchoturk. Occurrit præterea sat copiosum in
variis regionibus Europæ et Americæ. Ad obtinendum
metallum mineræ ustulantur, dein addito carbone igni
intensiori funduntur. *Usuales sunt:* 1) Sulphas Cupri crystallisatus;
2) Sulphas C. biammoniatas; 3) Acetas C. crystallisatus.

Q. Coloris est rubidi, nitore insigni præditum,
durum, sonorum, laminatum resilit, in fila ductile, in

bracteas tenuissimas extendi potest, et tunc colore e rubro flavescente insignitur. Pond. spec. = 8,87. Non nisi igne candente, scilicet ad 27° WEDGWOOD, vel circiter ad 850° R. funditur, qui caloris gradus inter fusionis punctum argenti et auri medius est; calore magis adaucto in vapores abit. Aëri humido diu expositum crusta virescente obducitur, quæ carbonas cupri est. Igne rubente calefactum suboxydo tegitur. Cuprum dum purum est, in acido nitrico ex toto solvitur; solutio hujusmodi nec addito acido sulphurico nec quolibet chlorido solubili turbatur, et adfusa ammonia liquida coloris fit cæsi intensioris, nullum dejiendo sedimentum. Si in solutionem nitratis cupri lamina ferrea immergatur, omne Cuprum forma pulveris deji- citur, qui prius acido sulphurico diluto, dein aqua probe ablutus, et igne fusus, refert Cuprum ex toto purum.

V. Cuprum metallicum, non oxydatum, vitæ animalis non tam est infestum, ut passim creditur. TOM THOMSON vidit duos infantes, quorum uterque monetam cupream minorem deglutiverat; hac forma metallum apud unum per duos, apud alterum vero per sex menses in intestinis remanserat, quin ullum sanitati detrimentum attulerit. Quum vero Cuprum ex quolibet acido, etiamsi vegetabili, imprimis dum pulveratum est, oxydari et formam salis assumere aptissimum sit, haud raro venenum fit, si deglutitum fuerit. Symptomatum series hoc in casu plerumque sequens est: sapor fit stypticus, æruginosus, vix in ore et lingua delebilis; insequitur cibi fastidium, nausea et vomitus; accedunt dolores modo regionem epigastricam, modo abdomen, modo pectus adficietes; serius insinuat agrypnia cum continua animi agitatione; ægri tandem, sub labentium virium signis, deliramenta loquuntur, et con-

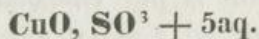
vulsionibus exeruciantur, quæ interdum, exorta paralyti, hemiplegia vel etiam apoplexia, vitam funditus evertunt. Aliquando observatur etiam exanthema lepræ simillimum. Antidota sunt: albumen, nec non subphosphas sodæ, quoniam subphosphas cupri insolubilis est.

Dum Cuprum in liquido quolibet suspecto detegendum est, sequenti modo procedendum: liquidum coquatur cum aceto destillato, dein per chartam coletur, quo Cuprum a partibus vegetabilibus et animalibus separatur. Hoc facto per illud transmittatur gas hydrogenium sulphuratum; præcipitatum exortum (bisulphuretum cupri) sicceatur, et in tubulo vitreo comburatur; combusto addantur aliquot guttæ acidi sulphurici, et sulphas cupri exorietur, qui, aqua uberius adfusa, diluendus est; si in solutionem sulphatis cupri lamina ferrea nitens immergatur, Cuprum metalli instar illi adhærebit. Vel, si in solutionem sulphatis cupri ammonia liquida exuberans instilletur, color solutionis læte cæruleus Cuprum prodit. Vel etiam: si solutioni sulphatis cupri gutta una alterave borussiatæ potassæ ferrosi, aqua soluti, instilletur, mox dejicitur præcipitatum fuscum (cyanidum ferri et cupri).

U. Est Cuprum consueta vasorum materia, in quibus alia, atque alia, tum medicamenta, tum alimenta ac potulenta, parantur, coquuntur, adservantur; hæc culinæ suppelles, nisi rite stanno obducatur, labem contentis communicat, et perniciosa fit. Dum liquida diutius in vasis cupreis aut æneis aëri exponuntur, crustam tenuem virescentem in superficie exhibent; hæc carbonas cupri est; si autem liquidum acetum continet, acetas cupri generatur. Solent coqui interdum ad impertiendum variis leguminibus lætum viridemque colorem, monetam cupream inter coquendum adjicere: quam

perniciosum hoc sit, sponte patet. Præstat in laboratorio pharmaceutico ad paranda imprimis extracta, vasis e stanno puro confectis uti.

SULPHAS CUPRI CRYSTALLISATUS.

VITRIOLUM CÆRULEUM.

Сърнокислая окись мѣди; Мѣдный купоросъ.

Venalis plerumque educitur ex sulphureto cupri nativo; quem in finem mineræ aëri humido diutius exponuntur, dein elixantur et in crystallos coguntur. Quum Sulphas Cupri, hoc vel alio modo in officinis chemicis obtentus, sæpe inquinatus obveniat, sequenti modo parari potest:

R. Ramentorum Cupri quantum vis.

In vase aperto consperge per vices acido sulphurico diluto, et totum tamdiu libero aëris accessui expositum linque, donec omne metallum corrosum sit. Massam salinam in acido sulphurico diluto solve, et ad crystallisationis punctum evapora.

Q. Crystalli plerumque sunt prismata hexagona, coloris cærulei, et aëri expositæ fatiscunt. Pond. spec. = 2,2. Saporis est adstringentis, nauseosi, metallici; tincturam heliotropii rufat. Nonnisi ad 200° R. omni aqua crystallisationis orbatur, calore autem intensiori discidium fert, oxydo cupri residuo. Sulphas Cupri crystallisatus solvitur in duabus partibus aquæ bullientis, et quatuor aquæ frigidæ. In alcohole non solvitur. Centenarius salis crystallisati constat ex: oxydi cupri 31,8; acidi sulphurici 32,14; aquæ 36,06. Venalis disquirendus est, utrum ferro vel zincu inquinatus sit. Solvatur in ammonia liquida; si ferrum continet, hoc

erit residuum. Zincum innotescit, si Sulphas Cupri venalis in aqua solvatur, et per solutionem aliquantum acidulatam gas hydrogenium sulphuratum, quousque præcipitatum appareat, transmittatur; liquidum, a sedimento separatum et per chartam colatum, sulphatem zinci continebit, si zincum admixtum erat.

Insociabilis est Sulphas Cupri salibus sequentibus: carbonatibus alcalinis et ipsis alcalibus; biberati et subphosphati sodæ; acetati ammonia, nec non acetati et subacetati plumbi; præterea acetati ferri; nitrati argenti; bichlorido hydrargyri; chlorido calcii; tartrati potassæ, et generatim associari nequit infusis et tincturis vegetabilibus, principio adstringente pollentibus.

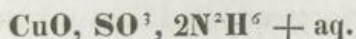
V. Emetica; adstringens; hæmostatica.

U. In angina membranacea (Croup), octava grani pars omni quadrante horæ infanti annum, ad septem annos nato, vomitus eiendi et membranæ spuria educendæ causa propinatur; ne tamen plus, quam grana duo consumat. Opio potionatis grana decem, duabus aquæ unciis soluta, forma haustus emetici, porrigi solent.

Extrinsecus virtute stimulante prodest in ulceribus torpidis et impuris, forma unguenti aut solutionis. Qua escharoticum adhibetur ad corrodendas excrescentias fungosas. Splenia, solutione Sulphatis Cupri madafacta, vi qua pollent styptica, in epistaxi et aliis hæmorrhagiis utilia sunt. Ingreditur etiam collyria, quæ in ophthalmiis chronicis, purulentis, non sunt despicatui habenda.

D. Infantibus ab $\frac{1}{8}$ ad $\frac{1}{4}$ grani, sæpius in die, scopo emetico; adultis a grano ad grana decem. Extrinsecus: grana duo, vel quatuor, ad aquæ unciam.

SULPHAS CUPRI BIAMMONIATUS.

CUPRUM AMMONIACALE.

Rz. Sulphatis Cupri quantum vis,
Ammoniaë liquidæ concentratæ quantum opus
sit.

Sulphatem cupri in pulverem tenuem contere, et in ammonia liquida solve. Liquorem per chartam colatum vasi amplo immitte, eique æqualem mensuram alcoholis purissimi superfunde. Vas obturatum sepone per hebdomadam, dein absumpto alcohole crystallos collectas inter chartam bibulam exsicca, et in vase vitreo probe obturando serva.

Q. Prismata sistit tetragona, rhomboëdra, coloris lacte cærulei; saporis ingrati, metallici; alcalium indolem manifestat. Aëri si exponatur discidium patitur, ammonia avolat, et oxydum cupri, attracto acido carbonico, in carbonatem cupri abit; hinc colorem induit virescentem. Solvitur in aquæ parte cum dimidia. In alcohole non solvitur. Centenarius constat ex: ammonia 27,92; oxydi cupri 32,2; acidi sulphurici 32,58; aquæ 7,3.

V. Irritans; adstringens; antispasmodica.

U. Interno usu profuisse fertur in epilepsia, chorea, aliisque spasmodicis morbis. Celeberrimus CULLEN docet, remedium hoc nunquam ultra mensem esse continuandum. Extrinsecus solutionis forma cum successu ulceribus flaccidis admovetur; collyria quoque, ophthalmiis chronicis idonea ingreditur.

D. A quarta grani parte ad grana tria vel quatuor, dosin sensim augendo, bis in die, datur adulto, pilularum forma. Pro solutione, extrinsecus ulceribus ad-

movenda, granum, vel quatuor, in aquæ uncia solvuntur. Pro collyrio grani dimidium ad integrum, ad unciam liquidi.

ACETAS CUPRI CRYSTALLISATUS.

$\text{CuO}, \bar{\text{A}} + \text{aq.}$

ÆRUGO CRYSTALLISATA.

Уксуснокислая окись мѣди.

R̄. *Æruginis venalis quantum vis,*
Aceti destillati quantum opus ad solutionem.

Liquorem per chartam colatum in crystallos coge,
quas exsicca, et in vase obturato serva.

Nisi Ærugo præsto foret, parari etiam potest sequenti modo:

R̄. *Sulphatis Cupri crystallisati uncias sex cum dimidia,*

Acetatis Plumbi crystallisati uncias novem et drachmas septem.

Utrumque sal sufficienti aqua solve, et solutiones miscce. Liquorem colatum in crystallos coge.

*ÆRUGO seu VIRIDE ÆRIS (Ярь мѣди), artis productum est, ex acido acetico et oxydo cupri, varia proportione junctis. Ærugo cærulescens paratur in regionibus viniferis; quem in finem laminæ cupri calefactæ vinaceis, fermentationem acidam subintrantibus, cooperiuntur, et per mensem et ultra corrodendæ relinquuntur. Ærugo derasa cum aceto in massam pultaceam conteritur, et variis compressa formis venum datur. Est hujusmodi Ærugo plerumque *Disacetas Cupri* = $(\text{CO})^2 \bar{\text{A}} + 6\text{aq.}$ Centenarius illius constare dicitur ex: oxydi cupri 43,34; acidi acetici 27,45; aquæ 29,21. Ærugo virescens obtinetur, dum laminæ cupri, pannis aceto madidis tectæ, aëri exponuntur.*

Hujusmodi *Æruginis* species continet acetatem cum disacetate et trisacetate cupri varia proportione mixtos.

Q. *Acetas Cupri crystallisatus* sistit prismata rhomboëdra obliqua, pellucida, coloris viridis intensioris; saporis est ingrati, metallici. Solvitur in 13 temperatæ et 5 bullientis aquæ partibus; solvitur parimodo in alcohole. Centenarius salis neutri constat ex: oxydi cupri 40; acidi acetici 51; aquæ 9 partibus.

V. *Adstringens; escharotica.*

U. Intus raro exhibetur, nec est commendandus usus illius. Extrinsecus forma solutionis ulceribus atonicis superdatur. Ingreditur quoque collyria, blepharophthalmiæ chronicæ purulentæ aliisque adcommoda.

D. Pro solutione extrinsecus admovenda, granum, vel duo, ad unciam liquidi; pro collyrio eadem quantitas in quatuor unciis solvitur.

FERRUM.

Fe.

Железо.

Ferrum raro invenitur nativum, sed plerumque oxydatum et minerarum forma, unde eliquatur crudum (*Ferrum fusum, Чугунъ*), quod ulteriori tractatione in Ferrum ductile, imo etiam in chalybem convertitur. In vegetabilibus et animalibus ejusdem vestigia non desunt. *Usualia sunt:* 1) Ferrum limatum; 2) F. pulveratum; 3) Oxydo-Sesquioxydum Ferri; 4) Sesquioxydum F.; 5) Hydras Sesquioxydi F.; 6) Carbonas F. cum Hydrate sesquioxydi; 7) Chloridum F. crystallisatum; 8) Sesquichloridum F.; 9) Hydrochloras Ammoniæ ferrosus; 10) Sulphas F. crystallisatus; 11) Sulphuretum F.; 12) Jodidum F.; 13) Cyanidum F. et Potassii; 14) Sesquicyanidum F. cum Cyanido Potassii; 15) Cyanido-Sesquicyanidum F.; 16) Tartras F. et Potassæ; 17) Carbonas F. mellitus (quem videsis in parte tertia).

Q. Coloris est ex cinereo albescens, nitore insigni præditum; durissimum omnium metallorum; per-

quam ductile, hinc in fila tenuissima duci potest, non tamen auri et argenti instar in folia tenuissima extendi. Pond. specific. = 7,788. Igne nonnisi intensissimo funditur; priusquam fundatur mollescit, quo in statu accudi potest. A magnete attrahitur, quin imo ipsum vim magneticam assumit. In aëre sicco Ferrum manet immutatum, in aëre autem humido sensim sensimque superficies ejus rubigine tegitur, quæ ex hydrate sesquioxidi ferri et ammonia constare dicitur.

V. Ferrum, varia præparati forma, homini sano per unam alteramve hebdomadam quotidie porrectum, orgasmum sanguinis et sensum ægritudinis provocat; vis concoctionis imminuitur; observantur ructus nidorosi; alvus interdum fit naturali frequentior, interdum autem adstricta; sedes alvinæ constanter nigro tinguntur colore, quem alii ex acido gallico, alii ex sulphure, cum cibo ingestis repetendum esse censent. Urina, revelantibus disquisita, Ferri vestigia manifestat. Maxima pars auctorum in eo consentiunt, Ferrum absorberi et massam sanguinis ingredi, quod verisimile esse videtur, quum e libra sanguinis humani, experimentis sæpius repetitis, grana septem vel novem illius obtenta fuerint. Propinato diutius Ferro, cruorem et fibrinam in sanguine adaugeri, multi ac fide digni viri contendunt. Fibræ muscularis tonum intendit, et restaurata vi functionum animalium, roborando in systema nervorum agit. Etiam si virtus omnium Ferri præparatorum una ferme eademque sit: hoc tamen scire juvabit, præparata Ferri insolubilia mitius agere solubilibus, hinc illa initio curationis magis apta censentur.

U. Jam dudum adhibetur in chlorosi, quæ uberimum sistit morborum fontem, imprimis in sexu sequiori. Feminæ, hoc morbo laborantes, menstruorum anomalia

plerumque afficiuntur; menstrua comitantur dolore, sanguis pallidus, aquosus, parva quantitate secernitur; accedit universæ cutis et membranarum mucosarum pallor, macies, faciei et extremitatum inferiorum œdema, dyspepsia, vomitus periodici, alvus segnis, vel nimium relaxata, siccitas cutis, polydypsia, et pulsus fit præter modum frequens (febris alba virginum). Chlorosi diutius persistente menstruorum loco leucorrhœa adparet, frequentissima sterilitatis causa. Huic morbo varia Ferri præparata optime conveniunt, vel sola per se, vel aliis juncta; dum alvus segnis est, juvat addere aloën, dum vero nimium relaxata, magisterii bismuthi, vel carbonatis calcariæ præparati tantillum. Præstat Ferrum pastus tempore bis aut ter in die administrare, nam si jejuno datur stomacho multo difficilius recipitur. Profligatis chloroseos symptomatibus usu Ferri haud est supersedendum, sed danda mora ad unam alteramve hebdomadam, dein iterum porrigatur, necesse est, et sic per annum integrum et ultra continuandum; nam si protinus illi abdicetur, pristini morbi symptomata prodeunt. In stadio convalescentiæ, post morbos graves, præsentaneum est remedium, dummodo ventriculus illi perferendo par sit. In hæmorrhagiis passivis, ex vasorum inertia, vel deficiente sanguinis cruore, originem ducentibus utile est; si vero status scorbuticus illis sublatet, Ferrum debellando malo impar est. Dum ulcus canceraticum ex prava vel deficiente nutritione, aut ex prægressis hæmorrhagiis oritur, qualitatem sanguinis corrigendo, Ferrum juvat; sic quoque viscerum abdominalium infarctus et hydrops, dum ex simili causa proveniunt, Ferro interdum curantur. BRETONNEAU DE TOURS contendit, feбри intermittente, a paludum miasmatibus exorta, san-

guinem immutari, illumque, æque ac in chlorosi, cruore et fibrina orbari; hinc SYDENHAMI aliorumque exemplo, in sequelis hujus morbi præparata martialia per plures menses porrexit, interpolatis quavis hebdomada drachmis duabus cinchonæ, vel granis decem disulphatis chinæ. In blennorrhœa urethræ chronica, quæ in debilibus, leucophlegmaticis, obvenit, remedium hoc adcommodate propinatur. Hysteria aliæque adfectiones spasmodicæ, quæ feminas post partum, lactatum nimis diuturnum, vel post magnas sanguinis jacturas obruunt, martialibus plerumque cedere solent. Neuralgiæ in feminis, æque ac in viris, imprimis dum dolor vagus est, Ferro diutius propinato curantur; huc præ cæteris spectant, dolor faciei, odontalgia periodica, gastrodynia, et malum ischiaticum.

Inhibetur Ferri usus irritabili nervorum systemate et plethora, quo in casu, si diutius porrigatur, sanguinis congestiones provocat; nec minus cruore sanguinis abundante; si vero incaute propinaretur, lymphæ stagnationes, primordia infarctuum et indurationum, excitarentur. Non convenit fibra rigida præditis, parimmodo ac iis, qui hepatis aut lienis infarctum ex prægressa inflammatione perpessi sunt. Æque rejiciendus est internus ejusdem usus, dum organorum secernentium, utpote cutis, renum, aliorumque, functio imminuta est, uti etiam dum febris viget, vel organa interna suppuratione correpta sunt.

Ad conservandam aquam in navibus, diuturnum iter ingredientibus, inserviunt aræ ex ferro in bracteas tenuato confectæ; oxydum ferri, quo abundat aqua, hoc modo servata, id imprimis boni adfert, quod, generationem infusoriorum et quamvis labem præpediendo, sanitati navitarum conducat.

FERRUM LIMATUM.

LIMATURA MARTIS.

Железные отилки.

Ferrum purum, nullo alius metalli ferrumine inquinatum, limæ ope in scobem redige, quam in loco sicco, in vasis clausis serva.

FERRUM PULVERATUM.

LIMATURA MARTIS PREPARATA.

Ferrum limatum in mortario ferreo, ope pistilli ex eodem metallo confecti, diutius contunde, pulverem obtentum, primo ope setacei densioris, ab adhærente oxydo separa; quod autem superest per setaceum minus densum trajice, et in loco sicco, in vasis probe obturatis, serva.

Si per sesquioxylum ferri anhydram, tubo ferreo immissum, calore incandescente, gas hydrogenium siccum tandiu transmiseris, donec aqua generari cessaverit, et sub finem gas acidum carbonicum propellas, Ferrum pulveris subtilissimi forma obtinebis.

Q. Coloris est ex cinereo nigricantis, et splendore metallico nitet; in acido sulphurico diluto prorsus solvitur, hydrogenium evolvendo; hujusmodi solutio, si Ferrum cupro inquinatum foret, acido hydrothionico saturata, præcipitatum exhibet coloris fusci intensioris (bisulphuretum cupri).

V. et U. ut Ferri generatim.

D. Adulto datur a granis duobus ad sex pro dosi, bis aut ter in die.

OXYDO-SESQUIOXYDUM FERRI.

$\text{FeO}, \text{Fe}^2\text{O}^3.$

ÆTHIOPS MARTIALIS.

Жельзисто-жельзная окись.

Ferrum limatum immitte vasi fictili, eique tantum aquæ adjice, ut pulvis speciem referat, quin tamen aqua superabundet; vas sepone in locum ad $+ 24^{\circ}$ R. circiter temperatum, massam per vices aqua consperge et spatha commisce, quod duarum aut trium dierum spatio continuabis. Tum massam pultaceam, in mortario ferreo contusam, super setaceum densius multa aqua tamdiu lavabis, donec aqua nullas nigrescentes miculas secum trahat. In setaceo remanet ferrum non oxydatum, aqua lotionis autem continet oxydum cum particulis ferri metallici, a quo elutrationis auxilio præparatum liberabis. Oxydo-Sesquioxydum Ferri super linteum densius excipe, charta bibula exsicca, et probe siccatum in vasis clausis conserva.

Q. Dicto modo paratum speciem exhibet pulveris nigri, subtilissimi; quod autem in officinis ferrariis e metallo candente ictibus mallei separatur, squamularum nigrarum forma adparet. A magnete attrahitur et in acidis, sulphurico et hydrochlorico, dilutis prorsus solvitur, nullum evolvendo gas hydrogenium; solutio hujusmodi coloris est flavi virescentis. Cupri vestigia deteguntur, uti in ferro limato. Centenarius constat ex: oxydi ferri 30,98 et sesquioxydi ferri 69,02.

V., U. et D. ut præcedentis.

SESQUIOXYDUM FERRI.

$\text{Fe}^2\text{O}^3.$

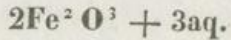
COLCOTHAR; CROCUS MARTIS ADSTRINGENS.

Окись жельза.

Sulphatem ferri in vase ferreo exsicca; residuum crucibulo immitte et tamdiu ure, donec nulli extricen-

tur vapores; tum ab igne remove, et aqua fervente ablue, donec aqua lotionis pura defluat; siccatum usui serva.

HYDRAS SESQUIOXYDI FERRI.

Водная окись железа.

R. Sulphatis Ferri crystallisati partes decem,
Acidi Sulphurici officinalis partes duas,
Aquæ partes quadraginta,
Acidi Nitrici officinalis,
Ammoniaë liquidæ, utriusque quantum opus.

Sulphatem ferri in aqua solve, eique acidum sulphuricum adde; liquori, in patina porcellanea ferventi, adde parvis portionibus acidum nitricum tamdiu, donec jam nulli extricentur vapores rubei. Liquido frigefacto pondus aquæ adjice, quod viginti illius ponderibus æquetur; tum addita ammonia exuberante Sesquioxylum Ferri dejice, quod adfusa aqua tamdiu elues, donec illa, solutione chloridi barii explorata, nil promat; tum præparatum super linteum excipe, et solito aëris tepore sicca.

Hydras Sesquioxidi Ferri, ut antidotum acidi arsenicosi adhibendus, humidus et nequaquam siccatus, gelatinæ quasi speciem referens, in vasis probe clausis servetur.

Q. Sesquioxylum Ferri pulveris speciem habet fusco-rubri, insipidi et aqua insolubilis. Hydras siccatus cohæret, et in fractura nitet. Utrumque in acido hydrochlorico prorsus solvitur, quin effervescat; dum Sesquioxylum F. purum est, solutio, addito hydrogenio sulphurato, dat sedimentum flavum (sulphur); dum vero cupro inquinatum, sedimentum fuscum. Centena-

rius anhydri constat ex: ferri 69,34 et oxygenii 30,66;
centenarius hydratis ex: sesquioxidi 85,29 et aquæ 14,71.

V. Ut Ferri generatim.

U. Recentissimis temporibus BUNSEN et BERTHOLD, qua arsenici antidotum, Hydratem Sesquioxidi Ferri summis laudibus extulere. Sponte patet, remedium tunc tantummodo efficax esse, dum sine mora propinatur, quo corrodentibus veneni qualitatibus obviam itur. Si nimia arsenici quantitas deglutita esset, vel dum ventriculus ciborum copia turget, aut substantiæ tanninum continentis, uti thea, vel hydrogenium sulphuratum evolventes, uti ova vel sulphur, simul assumptæ fuerunt, tunc prius exhibeatur emeticum: sin secus, illico ad usum Hydratis Sesquioxidi Ferri accedendum. Porrigitur (aqua suspensus) omni quadrante horæ, aut singulis quinque minutis, drachma, duæ aut tres, additis, si arsenicum album ingestum sit, cuilibet dosi guttis 10 aut 15 ammoniæ liquidæ. Si emesis excitatur, remedium minori dosi dandum est. Hujusmodi medendi ratio tamdiu continuanda, donec sedes alvinæ insequantur, quæ, si ammonia non fuerat adhibita, coloris sunt albi, sub usu autem illius in rubidum vergunt. Si venenum in intestinis crassis suspicatur, injicienda sunt clysmata cum sulphate magnesiæ, et dein cum Hydrate Sesquioxidi Ferri.

CARBONAS FERRI cum HYDRATE SESQUIOXYDI.
CROCUS MARTIS APERITIVUS; FERRUM OXYDATUM FUSCUM.

Углекислая закись желъза съ окисью.

R̄. Sulphatis Ferri crystallisati partes quindecim,
Carbonatis Sodæ crystallisati partes octodecim.
Utrumque sal in aqua solve et per chartam cola;
dein solutionem carbonatis sodæ parvis portionibus

sulphati ferri solutio adfunde, liquidum per vias agitando. Mox apparebit precipitatum album (carbonas oxydi ferri); hoc multa aqua frigida elue, dein super linteum excipe, et siccum usui serva.

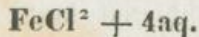
Carbonas oxydi ferri initio albus est; sensim vero, oxygenium absorbendo, coloris fit ex fusco virescentis, serius autem ex flavo rubescentis, quo pars illius in Hydratem Sesquioxydi Ferri mutatur.

Si sal hoc igne obscure rubente, in crucibulo calori adueto exponatur, aqua et acidum carbonicum avolant, residuum autem est Sesquioxydum Ferri anhydrium (*Crocus Martis adstringens*).

V. et U. ut Ferri generatim.

D. A granis quatuor ad scrupulum, bis aut quater in die datur adulto.

CHLORIDUM FERRI CRYSTALLISATUM.

MURIAS SEU HYDROCHLORAS FERRI.

Дву-хлористое желъзо.

R. Ferri ramentorum partes tres,
Acidi Hydrochlorici venalis (P. spec. = 1,12)
partes decem.

Ferrum solve in acido, lenem adhibendo calorem; solutionem calentem per chartam cola, dein vaporando confestim massam obtinebis salinam; hanc exsicca, et in vase probe obturato serva.

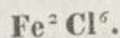
Q. Crystallos, ex densata solutione excussas, refert pallide virescentes, saporis adstringentis, ingrati, quæ aëri expositæ liqueunt; in pari aquæ temperatæ pondere solvitur; crystalli, vel solutio earum, attracto oxygenio, sesquioxydum ferri deponunt. In alcohole parimodo solvitur.

Cupri vestigia deteguntur, ut in ferro limato, vel immissa in solutionem Chloridi Ferri lamina ferri polita, cui cuprum adhærebit. Si solutioni Chloridi Ferri ammonia liquida uberius addatur, et liquor digeratur, limpidus sit, oportet; si autem cæruleum induerit colorem, cuprum adesse, hoc pariter indicat.

V. et U. ut Ferri generatim.

D. Spiritu vini solutum porrigitur a granis duobus ad quatuor, bis aut ter in die.

SESQUICHLORIDUM FERRI.

MURIAS PEROXYDI FERRI.

Дву-шестихлористое железо.

Chloridum ferri in aqua calida solve; per solutionem calentem gas chlorum tamdiu transmittite, donec absorbeatur. Quantitatem chlori necessariam obtinebis, si tantum acidi hydrochlorici sumas (addito binoxydo mangani), quantum illius impendisti, ut chloridum ferri produceres. Solutio coloris fusci intensioris, saporis adstringentis, refrigerata crystallos exhibet læte purpureas, quæ siccatae in vase obturato servandæ sunt.

SESQUICHLORIDUM FERRI LIQUIDUM (*Oleum Martis*), quod usui pharmaceutico imprimis aptum est, sequenti modo parabis:

R̄. Hydratis Sesquioxidi Ferri partem,
Acidi Hydrochlorici concentrati partes quatuor.

Sesquioxidum in acido solve; liquorem in balneo aquæ vapore, donec syrupi spissitudinem nanciscatur. Pondere sit specifico = 1,5.

HYDROCHLORAS AMMONIÆ FERROSUS.

FLORES SALIS AMMONIACI MARTIALES; CHLORIDUM FERRI
CUM HYDROCHLORATE AMMONIÆ.

Жельзистый нашатырь.

R. Chloridi Ferri partem,
Hydrochloratis Ammoniaë partes tres.

Salia in minima aquæ quantitate solve, et ad siccum
evapora. Massam salinam in vase probe clauso serva.

Flores Salis ammoniaci martiales, olim sic dictos,
obtinebis, si massam salinam in patina fictili, simili
vase (in superiori parte perforato) obtecta, igne sen-
sim adaucto sublimabis. Productum in pulverem tri-
tum in vasis examussim obturatis serva.

Q. Massam sistit solidam, radiatam, in stratis dis-
simili colore variegatam, ex flavo pallescente et fusco
intensiori.

V. et U. ut Ferri generatim.

D. Datur a granis tribus ad decem pro dosi.

SULPHAS FERRI CRYSTALLISATUS.

$\text{FeO}, \text{SO}^3 + 7\text{aq.}$

VITRIOLUM MARTIS SEU VIRIDE.

Сърнокислая закись жельза; Зеленый купорокъ.

Quum venalis cupro, zincu, mangano, alumina et
magnesia inquinatus esse soleat, in usum pharmaceuti-
cum sequenti modo parandus est:

Ferrum purum, nullo alio metalli ferrumine con-
taminatum, in acido sulphurico, sextupla vel octupla
aquæ quantitate diluto, solve, plus quam solvi potest
ferri adhibendo. Solutio hæc sub dio libero suscipien-
da, et candellæ aut ignis propinquitas sedulo vitanda,
ne hydrogenium, quod copiosum evolvitur, flammam
concepiat. Solutione peracta, liquidum a ferro non so-

luto separatum, vaporando consume (ut pond. specif. = 1,28), per chartam bibulam cola, et in locum frigidum sepone; crystallos collectas in vase clauso, intercepto luminis accessu, serva.

Q. Crystalli sunt prismata lateribus rhomboidalibus, pellucidæ, pallide virescentes, in cæsium vergentes; saporis austeri aciduli, perquam adstringentis; aëri expositæ fatiscunt, et obducuntur initio pulvere albo, qui serius in flavum, et tandem in fuscum abit. Accedente calore moderato in aqua crystallisationis funduntur, hac autem avolante, Sulphas Ferri anhydrous obtinetur, qui massam albam, salinam exhibet; intensiori calore acidum sulphuricum expellitur, et sesquioxylum ferri cum parva acidi quantitate junctum manet, olim **CAPUT MORTUUM VITRIOLI** nuncupatum. Pond. specificæ = 1,82. Aquæ frigidæ partes duæ, calidæ autem tres quartæ tantum partes necessariæ sunt ad solutionem. In alcohole non solvitur. Centenarius sulphatis Ferri crystallisati constat ex: acidi sulphurici 29,00; oxydi ferri 25,42; aquæ 45,58 partibus. Heterogenea deteguntur uti in chlorido ferri et ferro limato.

V. Potentia adstringente reliquis præstat.

U. Intus ut alia ferri præparata usurpatur. Extrinsecus adhibetur forma lotionis, vel injectionis, in variis membranarum mucosarum affectionibus; in ophthalmoblenorrhœa pro collyrio sumitur gr. 1 vel 2 ad unciam liquidi; in panno et pterygio, nec non aliis conjunctivæ excrescentiis, gr. 4 vel 8 ad unciam. Pro injectione in fluore albo quantitas multo major sumi potest. In polypis narium adhibetur interdum drachma ad unciam liquidi sensim adscendendo.

D. Grana duo, quatuor vel sex pro dosi, bis in die propinantur.

SULPHURETUM FERRI.

FeS.

FERRUM SULPHURATUM.

Сърнисное желъзо.

Rz. Ferri limati partes tres,
Sulphuris purificati partes duas.

Misce exactissime et immitte crucibulo satis amplo, quod initio igni leniori exponere. Surgent copiosi vapores sulphurei; his cessantibus caloris gradum adauge, ut sulphuretum liquefiat; dein exime crucibulum, et massam liquefactam in tabulam ferream effunde, quam in mortario ferreo in frustula comminutam, in vase bene clauso serva.

Q. Coloris est flavo-fusci; igne intensius candente funditur; aqua non solvitur. Centenarius constat ex: sulphuris 37; ferri 63 partibus.

U. Educendo hydrogenio sulphurato inservit.

JODIDUM FERRI.

FeI².

FERRUM JODATUM; HYDRIODAS FERRI.

Йодистое желъзо.

Rz. Jodi uncias tres,
Ferri limati unciam,
Aquæ destillatæ libras tres.

Jodum cum aquæ libris duabus et dimidia immitte vasi ferreo, dein ferrum parvis portionibus adjice. Calefac in balneo arenæ spatha continuo movendo. Colore subviridi facto, liquorem per chartam cola, residuum libra dimidia aquæ lavando. Liquores colatos in unum collige, et calore 80° R. non excedente ad siccum evapora; massam caloris fusci, in vase probe obturando, et a potentia lucis muniendo, usui serva.

SOLUTIO JODIDI FERRI.

R: Jodidi Ferri sicci unciam dimidiam,
Aquæ destillatæ uncias decem.

Solve, et immitte lagenæ obturandæ, in quam prius immiseris drachmam vel duas fili ferrei purissimi contorti. Drachma hujus solutionis continet grana tria Jodidi Ferri.

Filum ferreum, suadente **TODD THOMSON**, ad præpediendum Jodidi Ferri discidium solutioni est immittendum; quod nisi fiat, labente tempore ferrum in sesquioxidum abit et a jodo secedit; si vero metallum adsit, nova continuo generatur conjunctio, et virtus remedi nullatenus hebetatur.

Q. Saporis est austeri. Igne leniter rubente funditur, intensiori autem resolvitur. Centenarius constat ex: jodi 82,32; ferri 17,68 partibus.

V. Tonica; excitans; emmenagoga.

U. In chlorosi, suppresso menstruorum fluxu, nisi organorum pectoris vitium sublateat, vel concoctio tarda sit, magni aestimatur, et tum croco vel aloëticis jungitur. In serofulis etiam prodesse dicitur, tam usu interno, quam extrinsecus balneorum forma adhibitum; quem in finem uncia dimidia, vel integra, in labro balneario solvitur; exhibentur autem balnea hujusmodi omni altera aut tertia die. Laudatur a **PIERQUINIO** in fluore albo ex atonia membranæ mucosæ, forma injectionis (drachma vel duæ ad libram aquæ).

D. Porrigitur forma solutionis, pulveris aut pilularum a grano ad duo, vel quatuor, bis aut ter in die. Solutionis propinantur guttæ 15 ad 40.

CYANIDUM FERRI et POTASSII.

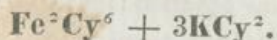
BORUSSIAS POTASSÆ FERROSUS; KALI FERROSO-HYDROCYANICUM.

Жельзисто-синеродистый калий.

Potassæ liquidæ, in vase ferreo bullienti, cæruleum Berolinense, in fragmenta divisum, tamdiu injicies, quoad color cæruleus evanescet; sesquioxylum ferri subsidet, liquidum vero Borussiatem Potassæ ferrosam solutum continebit. Solutionem, coloris fusci, per chartam cola, et vaporando in crystallos coge. Sal hoc venale prostat.

Q. Crystalli ejus sunt pellucidæ, coloris citrini, tabulatæ, tetraëdræ, rectangulares; odoris est expers; saporis initio dulciculi, tandem aliquantulum amari; aëri tepido expositum fatiseit, et colore citrino orbatur. Solvitur in octo partibus aquæ temperatæ; alcohole insolubile est. Centenarius constat ex: cyanidi ferri 25,28; cyanidi potassii 61,96; aquæ 12,76. Solutio Cyanidi Ferri et Potassii cum salibus oxydi ferri dat præcipitatum album, quod sensim cæruleo tingitur colore; cum salibus autem sesquioxidi ferri mox apparet sedimentum intensius cæruleum.

SESQUICYANIDUM FERRI cum CYANIDO POTASSII.

SAL RUBRUM GMELINI.

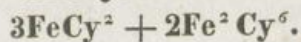
Per solutionem cyanidi ferri et potassii (borussiatis potassæ ferrosi) chlorum tamdiu transmittes, quoad illa coloris fiet rubri, et nullum sedimentum promet. Liquorem (sal rubrum Gmelini cum chlorido potassii

continentem) vaporando in crystallos coge, quas denuo in aqua destillata solve, et iterum elice.

Q. Crystalli sunt purpureæ, pellucidæ, nitentes. Solvitur in 4 partibus aquæ temperatæ; ægre autem in alcohole. Centenarius constat ex: sesquicyanidi ferri 40,42; cyanidi potassii 59,58.

In solutione salium sesquioxylum ferri continentium nullam producit mutationem, cum salibus vero, quæ oxydo ferri constant, sedimentum refert cæruleum (Berolinense), estque revelans chemicum.

CYANIDO-SESQUICYANIDUM FERRI.

CÆRULEUM BEROLINENSE PURUM.

Берлинская лазурь; Жельзисто-синеродное желъзо.

Venale sequenti modo paratur: partes animalium (corium, cornua vel sanguis) addito carbonate potassæ igne candente uruntur; residuum, in pulverem tritum, aqua frigida eluitur; aqua ab eodem eliquata (*Lixivium sanguinis*), cum æthiope martiali digesta, dein colata, addito acido sulphurico ad statum neutrum reducitur; solutionem sulphatis ferri sensim addendo, præcipitatum cæruleum apparet, quod elotum siccatur.

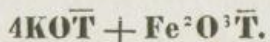
Cæruleum Berolinense purum sic conficies: in solutionem cyanidi ferri et potassii sesquichloridum ferri liquidum, multa aqua dilutum, paulatim instilla, curando, ut pars aliqua cyanidi ferri et potassii immutata exuberet. Præcipitatum aqua destillata elue et sicca.

Q. Substantia est friabilis, cærulea, in fractura rubens; saporis expers; aqua, alcohole et acidis dilutionibus non solvitur. Centenarius constat ex: cyanidi ferri 37,56 et sesquicyanidi ejusdem 62,44. Quod venale prostat, et nomine *Cærulei Berolinensis, Parisien-*

sis, vel Cærulei mineralis obvenit, potissimum alumina, magnesia vel oxydo zinci inquinatum esse solet.

Nonnulli asserunt, illud valde prodesse in epilepsia, febribus intermittentibus et dysenteria, a grano ad quatuor pro dosi, ter in die exhibitum (ZOLLIKOFFER, a HILDEBRAND).

TARTRAS FERRI et POTASSÆ.

TARTRAS POTASSÆ FERROSUS.

Виннокислое кали съ окисью желѣза.

R̄. Bitartratis Potassæ partem,
Aquæ communis partes sex,
Hydratis Sesquioxidi Ferri quantum opus.

Bitartratem potassæ in patina porcellanea aqua solve; solutioni servectæ tantum adjice hydratis sesquioxidi ferri, quantum solvi potest; dein cola, et calore leni ad siccum evapora. Massam salinam in pulverem contere, et in vase probe clauso usui serva.

GLOBULI TARTARI FERROSI SEU MARTIATI.

R̄. Ferri limati partem,
Bitartratis Potassæ impuri venalis (Tartari crudi) pulverati partes quatuor.

Mixta in vase fictili sufficienti aqua humecta, ut pultis speciem exhibeant, quam, in balneo arenæ leniter calefactam, sepone per nycthemeron; subsequenti die iterum aqua humecta, misce et calefac, et denuo per nycthemeron sepone. Hicce procedendi modus tertia adhuc vice erit repetendus. Tum massam nigram, addito pauxillo aquæ, caloris ope, efformandis globulis, uncie dimidiæ pondus habentibus, aptam redige. Globulos in aëre libero exsicca, et usui serva.

Q. Coloris est ex rubro in fuscum vergentis vel virescentis; saporis styptici; in aqua facillime solvitur. Centenarius constat ex: potassæ 31,26; sesquioxidi ferri 12,99; acidi tartarici 55,75. Globuli Tartari ferrosi continent præterea oxydum ferri, principio tannino et partibus extractivis, in tartaro crudo contentis, junctum; hinc coloris sunt nigricantis.

V. et U. ut ferri generatim. Globuli Tartari ferrosi in usum externum ducuntur, et in balneo soluti præseribuntur.

D. Tartras Ferri et Potassæ datur adulto a granis tribus ad sex, bis aut ter in die, forma solutionis aut pilularum. Globulorum Tartari martiatorum sumitur pro balneo uncia vel duæ.

HYDRARGYRUM.

Hg.

MERCURIUS; ARGENTUM VIVUM.

Ртуть; Живое серебро.

Hydrargyrum provenit in variis Europæ, Americæ et Asiæ regionibus. Occurrit in Hungaria, uberius profertur Idriæ in Carinthia, maxima vero ejus copia effoditur in Hispania, haud procul a Cordova, in viciniis oppidi Allmadini, ejus vetustissima fodina toti Europæ cinnabarem suppeditat. Invenitur in Peruvia (non procul ab urbe Potosi), insulis Philippinis, nec non in Imperio Chinensi et Siberia. Rarius occurrit nativum (Hydrargyrum virginicum), raro etiam argento vel chloro junctum (amalgama nativum et Hydrargyrum corneum), plerumque vero minerarum instar communiter cum sulphure (Cinnabaris). *Usualia sunt:* 1) Hydrargyrum purificatum; 2) Binoxidum Hydrargyri; 3) Nitras Binoxidi H. liquidus; 4) Subnitras H. ammoniatus; 5) Chloridum H.; 6) Bichloridum H.;

7) Hydrochloras Ammoniae cum Binoxydo H.; 8) Bijodidum H. (Videsis Jodum); 9) Sulphuretum H. nigrum; 10) Sulphuretum H. stibiatum nigrum; 11) Bisulphuretum H.; 12) Bicyanidum H.

Q. Est metallum solita temperie fluidum, nitore constanti praeditum, et argento (calore liquefacto) aspectu simillimum. Si cum materiis in pulverem redactis aut pinguibus conteratur, forma liquida et nitore metallico orbatum (extinctio Hydrargyri); a his autem liberatum, pristinas qualitates recuperat. Ponderum specificum = 13,59. Calore notabiliter expanditur; in vase aperto ad temperaturam + 252° R. oxydatur; ad 288° R. forma vaporum avolat, et, apparatu idoneo inclusum, destillat. Intensissimo frigoris gradu ad - 32° R. congelatur, in crystallos octaedras solidescit, et malleis obsequitur; congelati ponderum specificum = 14,39.

Emporeticum haud raro metallis vilioribus, scilicet: plumbo, bismutho, aut stanno adulteratum occurrit. Superficies impuri, accedente aëre, nitorem amittit, cinerea fit et cuticula tegitur: globuli ejus non sunt sphaerici, sed quasi caudati, nigra vel cinerea vestigia relinquentes. Hydrargyrum, quod plumbo, perniciosissima omnium labe, inquinatum est, acido acetico saporem dulcem impertitur, et acido sulphurico tractatum, sedimentum nanciscitur, forma pulveris albi; quod bismuthi particulas habet admixtas, in acido nitrico solutum, adfusa ubertim aqua, sedimentum album (subnitratem bismuthi) promit; quod stannum continet, acido nitrico exploratum, pulvere albo (binoxydo stanni) tegitur. Dum Hydrargyrum, quod metallo non volatili adulteratum suspicatur, in cochleari ferreo prunis candentibus exponitur, ipsum avolat, relictis heterogeneis non volatilibus, eidem admixtis, quo fraus detectu est facilis. Tale experimentum sub dio, vel potius sub

camini spiraculo, vapores noxios educente, instituentum est.

V. Vis, quam Hydrargyrum in corpus humanum exserit, tum a methodo, qua usurpatur, tum ab ipso præparato pendet; nihilominus tamen observatur quædam symptomatum series, quæ ab omnibus illius compositis æque provocatur. Methodi Hydrargyrum adhibendi, re generatim considerata, duæ sunt: vel enim organismus tanta saturatur Hydrargyri copia, ut quam brevissimo tempore symptomata, ejus absorptionem testantia, appareant, quo virtutem prodit antiphlogisticam. Vel parvis insistendo dosibus, metallum hoc diutius porrigitur, quo potentia ejus antisiphilitica, lenta quidem, sed penetrans conspicua fit.

Usu Hydrargyri uberiori serius œcius insequitur siccitas oris et faucium; ægrotus conqueritur de sapore metallico, ingrato; gingivæ, initio anteriores inferiores, dein superiores, leviter intumescunt, livent et dolent; si vero ægrotus dentem carie affectum habet, tumor et dolor in ejus gingiva primo manifestantur; lingua obducitur muco albo, spisso; velum palatinum intense rubet, leviterque dolet; ægrotus spiritum edit peculiari modo foetentem; glandulæ salivales intumescunt, magnam salivæ copiam fundentes; subsequitur ciborum aversio et haud raro alvus relaxatur; pulsus frequentia increseit (febris mercurialis), qui tamen digito prementi facile cedit; vires ægrotantis plus minusve infringuntur; cutis haud raro profusis madet sudoribus, et innumeris obtegitur vesiculis acuminatis (eczema mercuriale). Dum, hisce symptomatibus jam prolatis, Hydrargyrum incaute ultra propinatur, gingivæ exulcerantur, dentes vacillant, quin imo haud raro excidunt; lingua et omnes internæ oris partes valde intumescunt.

mescunt, et ulcuseulis (ansam cariei alveolarum et necrosi maxillarum interdum præbentibus) obsiduuntur. Hoc rerum statu ægrotus pallorem contrahit, facies et palpebræ tument, subsequitur œdema extremitatum inferiorum et hydrops, quem cardiopalmus persæpe comitatur (cachexia mercurialis). Sanguis hoc tempore, e vena missus, seri aquosi magnam copiam, cruoris autem parvam exhibet quantitatem, facile conquassandam; organismus tali modo Hydrargyro infectus, perquam pronus fit in hæmorrhagias passivas. Hæc est symptomatum caterva, quæ Hydrargyri abusum, haud diu protractum subsequi solet.

Aliter autem se res habet, dum organismus lente, per diuturnum temporis spatium vel continuum, vel intervallis distinctum, Hydrargyro imbuitur: vigor organorum concoctionis pedetentim infringitur; sanguis dissolutus, et vestigia metalli hujusce continens, non est alendis, sed potius irritandis partibus organicis; hinc cardiopalmus, tremores artuum, mentis hebetudo et hallucinationes, phantasmatum terribilium visionibus sustentatæ. Hujusmodi symptomatibus obnoxii fiunt artifices, inaurandis metallis occupati, Hydrargyri minerarum fossores, nec non ægroti, curationibus mercurialibus diuturnis subjecti.

Sunt quædam hydrargyroseos symptomata, quæ obiter considerata, cum illis morbi syphilitici magnam similitudinem æmulantur: accuratius tamen ponderata, valdopere differunt; sic *erythemata et pustulæ impetiginosæ* in hydrargyrosi sub ipsa salivatione observantur, et morbi acuti instar decurrunt; — in syphilide vero chronicam induunt formam. *Ulceræ* in hydrargyrosi obsident gingivas, commissuras maxillarum, pone ultimum dentem molarem, linguam, et internam buccarum

superficiem, apparent sub ipso Hydrargyri usu, et plerumque fœtorem exhalant ac dolent; — ulcera vero in syphilide secundaria occupant velum palatinum, membranam mucosam narium et laryngis, nonnisi morbi inveterati sequelæ sunt, et vix fœtorem aut dolorem proferunt. *Caries et necrosis* in hydrargyrosi subsequuntur partium mollium exulcerationem, attingunt imprimis alveolæ et apophysin coronoideam maxillæ inferioris; — in syphilide vero vel nulla præcedit partium mollium exulceratio, vel ulcus vicinum ad partem carie infectam proserpit; ossa palati et vomeris præ cæteris afficiuntur. *Dolores nocturni* in hydrargyrosi plerumque matutino tempore sæviunt, nullis comitantur exostosis, et potius rheumatici dicendi sunt; — in syphilide vero in ossibus sedem figunt, hinc osteocopi dicti, exostoses habent comites, et sub vespertas insinuantur.

Hydrargyrum, utcumque varia ingeratur via in corpus humanum, semper protracto usu symptomata commemorata, uberius nunc discutienda, provocat. *Fœtor animæ* semper præcedit salivationem, interdum duodecim horarum spatium, interdum 5 vel 6 dierum. Quidam arbitrantur, fœtorem una cum aëre exspirato e pulmonibus provenire, idque absorptum, et massam sanguinis permeans Hydrargyrum testari. Si fœtor animæ repentino modo cessaverit, mortem intra duodecim horas subsequi, NEUMANN contendit. *Salivatio* interdum minima Hydrargyri quantitate excitatur in feminis debilibus vel infantibus; viri autem, robusta compage corporis præditi, minus proni sunt ad hanc secretionem; vix autem quisquam, diutius mercurialibus utens, eam effugiet. Veteres Medici necessariam opinabantur salivationem in omni cura mercuriali; quidam vero neotericorum eandem præpeditam esse volunt; sic RICORD

suadet, ut acido hydrochlorico fumante, penicilli auxilio, intumescences ante salivationem gingivæ attingantur, et linteo dein sicco partes abstergantur, ne dentibus noxa inferatur; nec ab ista procedendi ratione (quotidie repetenda) abstinendum esse, censet, quoad ægrotus potentiæ Hydrargyri obnoxius erit. VELPEAU hunc in finem jubet ægrotos supersulphate aluminæ et potassæ pulverato gingivas digiti ope perfricare, idque ter quaterve in die iterare. Juvat pari ratione, nostra experientia teste, gingivas nitrate argenti fuso vel solutione ejus attingere. Nec desunt alia ad præcavendam salivationem laudata, scilicet: camphora, opium et cinchona. Laudant alii evacuantia Hydrargyro interpolata; cavendum tamen, ne modum excedamus, nam alvo nimis citata salutare remediū eluduntur effectus. Quamquam adlata non sint despiciatui habenda, præstat tamen curam eo modo dirigere, ut ægrotus levem tantummodo salivationem experiatur; hinc dosibus potius parvis utendum, et si gingivæ observentur tumidiunculæ, aliquid moræ curationi inferendum. Avertit parimodo nimiam salivationem moderata cutis functio, quamobrem cubiculi temperatura, in quo detinetur ægrotus, ne sit infra $+ 18^{\circ}$ R. Varia decocta, sudorem moventia, huic scopo imprimis conveniunt. Salivatio nimis diuturna febrī hectica et morte haud raro terminatur; repentino modo suppressa nonnunquam brevissimo temporis spatio ægrotis interitum adfert. *Exema mercuriale*, ejus causa esse solent friciones nimia, unguento Hydrargyri perfectæ, sudores profusos subsequitur, et teste ALLEY, haud est periculi expers. Ad compescendam hanc impetiginem suadent balnea tepida emollientia, gelatinosa, addita libra dimidia disacetatis plumbi liquidi ad labrum balnearium, uti etiam

frictiones linimento calcariæ. Varia mala chronica, ex abusu Hydrargyri originem ducentia, puta: tremor artuum, mentis hebetudo, epilepsia, chorea et mania, opio ad tempus quidem mitigantur, sed notis hucusque artis medicæ adminiculis prorsus tolli nequeunt. *Cachexia mercurialis*, quæ Hydrargyri usu, quantumvis modico, perfacile evolvitur in infantibus et feminis debilibus, inde chlorosin contrahentibus, remedia exposcit tonica, quorum princeps ferrum prædicatur.

Inhibetur Hydrargyri usus: cachexia scorbutica, chlorosi, gangræna et hæmorrhagiis passivis. Femiinæ gravidæ a metallo hoc prorsus abstineant, nam vel abortum provocat, vel fœtum, diutius porrectum, enecat; entozois et epizois inimicum est.

HYDRARGYRUM PURIFICATUM.

Ртуть очищенная.

Hydrargyri venalis retortæ fictili, ferreæ, aut vitreæ loricatæ, tantum infunde, ut dimidium illius impleat. Collo retortæ linteum humidum, quod repetitis gyris in tubum convolutum sit, sex circiter pollices longum, apta. Retortam, inclinato collo, in furnum impone, et excipulum aquam continens sic admove, ut tantummodo extremum linteï convoluti in aquam mersum sit. Calore gradatim aucto Hydrargyrum in aquam destillabit, quod siccatum per linteum densius coge.

Si miculas bismuthi, zinci, aut stanni contineret, per aliquot temporis momenta cum solutione nitratis hydrargyri foret agitandum, quo a hisce heterogeneis liberetur.

U. Metallum purum propinatur in ileo, dosi duarum vel quatuor unciarum ad selibram usque. A nonnul-

lis etiam in usum ducitur, scopo anthelminthico, infusum vel decoctum Hydrargyri (AQUA MERCURIALIS: libra Hydrargyri ad libras sex aquæ), ad libram spatio nyctihemeri. Revelantibus chemicis disquisitum, nulla exhibuit metalli vestigia.

UNGUENTUM HYDRARGYRI CINEREUM, vulgo *Unguentum mercuriale s. Neapolitanum*, quod, metallum cum adipe ad extinctionem usque trititando paratur, externæ corporis superficiei infrietum, perfacile absorbetur et interiora penetrat. Summum præstat subsidium methodi antiphlogisticæ in variis morbis acutis organorum membranaceorum et glandulorum. Sic in angina membranacea NEUMANN et BASEDOW suadent unciam, quin imò interdum duas, intra sex horas, suris et femoribus infricare, præmissis ingruente morbo topicis sanguinis detractionibus, et non neglectis post hoc emeticis et vesicantibus, habita tamen semper ratione constitutionis et ætatis ægroti. In peritonitide puerperali, in hydrocephalo acuto infantum, in hepatitide, enteritide aliisque inflammationibus, curam, quæ chlorido hydrargyri inchoanda est, magnopere adjuvat. In rheumatismo acuto, membranas synoviales articulationum occupante, Unguentum Hydrargyri dosi uncie dimidiæ vel integræ quotidie femoribus et abdomini infrietum, intra duos tresve dies salivationem provocare, et morbum tollere dicitur; hic tamen curationis modus, ob summam cautionem, quæ respectu cubiculi temperaturæ adhibenda est, haud semper susceptu est facilis. In erysipelate faciei et partis capillatæ capitis, uti etiam in variolis, suadent nonnulli partem affectam inungere. In variis tumoribus et indurationibus glandularum chronicis, imprimis vero dum hujusmodi mala ex prægressa syphilide ortum ducunt, Unguentum Hydr-

argyri, vel solum per se, vel extractis narcoticis, scilicet: conii maculati vel belladonnæ junctum, et parti affectæ superdatum, salutare exserit effectus; hoc modo indurationes testiculorum, mammarum, parotidum, aliarumque glandularum resolutas fuisse, constat.

In lue syphilitica secundaria, Unguentum Hydrargyri, dum ad *methodum* LOUVRIER superficiem corporis infricatur, est remedium perquam efficax, quod tamen nonnisi summa circumspectione, ac tantummodo in casibus gravioribus adhibendum est; methodus hæc a RUST modificata, sequentibus absolvitur: cubiculi temperatura ægrotantis ne sit infra $+ 20^{\circ}$ R. et diu noctuque eadem. Pro victu ægrotus habeat jus ex carne (ad libram dimidiam) cum quolibet additamento farinaceo, quater in die exhibendum, et quartam libræ partem panis albi; pro potu sit decoctum bardanæ, althææ et glycyrrhizæ. Primis octo diebus, omni altero die, immergatur balneo ad $+ 30^{\circ}$ R. tepido; post quartum balneum exhibeatur laxans. Nona die post inceptam curam ægrotus manu propria infricet suris sesquidrachmam unguenti, quo peracto, assumat indusium et vestes ex toto laneas, nonnisi ad finem vergente cura deponendas. Die 10ma frictio nulla. Die 11ma sesquidrachmam unguenti femoribus matutino tempore infricet. Die 14ta sesquidrachma brachiis est infricanda. Die 17ma eadem quantitas dorso inungenda. Die 23^{tia} iterum suris sesquidrachma infricetur mane. Hoc curationis tempore plerumque insinuat febris et sudores profusi, pulsus fit tardus. Die 24ta ad vespertas drachmæ duæ femoribus inungantur. Die 27ma, 30ma et 33^{tia} curationis, quovis vesperi drachmæ duæ unguenti inungendæ sunt. Die 34ta mane ægrotus immergatur balneo, ex quo exiens vestes induat mundas, et committa-

tur lecto tepefacto in alio cubiculo, aërem purum, sed tepidum continente; in conclave etenim, quod curationi dicatum est, aër nonnisi parce, et quidem tepidus, est inducendus. Hæc tamen methodus pro variis circumstantiis varias subit modificationes; sic urgente necessitate balneis aliquando supersedere licet. Ægroti, habitu apoplectico vel phthisico præditi, huic methodo non sunt subjiciendi, ut etiam feminae gravidæ, vel quæ metrorrhagiis obnoxia sunt. Si durante cura periculum vitæ, pulsus celeri præ cæteris sese manifestans, immineat, ab illa protinus abstinendum.

Ad enecandos pediculos Unguentum Hydrargyri efficax est; parti corporis obsessæ drachma vel duæ infricantur, et subsequenti die corpus in balneo saponaceo lavatur. GALLANDAT laudibus extollit frictiones mercuriales ubi filaria dracunculus in membro quolibet nidulatur.

D. Scopo antiphlogistico: drachma vel duæ bis in die inunguntur adulto; scopo resolvendi: grana decem, scrupulus, ad drachmam, semel in die.

BINOXYDUM HYDRARGYRI.

HgO.

OXYDUM HYDRARGYRI RUBRUM; MERCURIUS PRÆCIPITATUS RUBER.

Красная ртутная окись.

R̄. Hydrargyri purificati uncias quatuor,
Acidi Nitrici officinalis,
Aquæ destillatæ utriusque uncias tres.

Acidum cum aqua misce (ut sit ponderis specifici = 1,21) et superfunde hydrargyro, quod cucurbitæ fundo plano instructæ immissum sit. Digere in arenæ balneo sub initium tepido, donec metallum ex toto sol-

vatur; dein calorem sensim sensimque adauge, ut massa fiat sicca. Nitratem binoxydi hydrargyri, hoc modo obtentum, calori adhuc magis adaucto subijce, et quum vapores rubei non amplius apparent, totum refrigerationi committe. Sequenti die Binoxydum Hydrargyri exime, et lævigando in pulverem subtilissimum redige, quem, in loco obscuro siccatum, usui servabis.

Si calorem nimium, vel nimis protractum adhibebis, binoxydum discidium patietur; si autem nimis debilem, præparato subnitras hydrargyri inerit.

Q. Squamulis minutis, rubicundis, splendentibus adparet; initio insipidum, subinde saporis ingrati, metallici. Pond. spec. = 11,00. Centenarius Binoxydi Hydrargyri constat ex: hydrargyri 92,68; oxygenii 7,32 partibus.

V. Corrodens; antisiphilitica.

U. Interne porrigitur in adfectionibus syphiliticis secundariis, præcipue ossa et cutem infestantibus, forma pulveris et pilularum, ab $\frac{1}{8}$ grani parte caute ad semigranum ascendendo, bis terve in die cum opio (HUFELAND). Extrinsecus in usum ducitur forma unguenti vel pulveris escharotici. Ulcera inveterata, margine calloso circumdata, imprimis dum syphiliticæ sunt indolis, unguento Binoxydi Hydrargyri salubriter incitantur. Pares portiones Binoxydi Hydrargyri, super-sulphatis aluminæ et potassæ exsiccati (aluminis usti), nec non sacchari, constituunt pulverem escharoticum, ulceribus fungosis, luxuriantibus adcommodum. Varia unguenta ophthalmica ingreditur, quæ chronicis palpebrarum inflammationibus conveniunt. BEER hunc in finem suadet unguentum ex Binoxydi Hydrargyri grani 15, sulphatis cupri gr. 4, camphoræ, oleo subactæ, gr. 6 et butyri cacao drachmis duabus compositum. Ad

enecandos pediculos in parte capillata capitis, idoneum est unguentum ex scrupulo Binoxydi Hydrargyri et uncia adipis, adjectis guttis quatuor olei cujuslibet ætherei.

D. Homini adulto porrigitur grani $\frac{1}{10}$ vel $\frac{1}{8}$ pars caute ad semigranum, bis aut ter in die. Pro unguento ophthalmico granum ad sex cum drachma adipis, vel butyri recentis insulsi, exactissime conteritur. Dum ulceribus extrinsecus admovetur, scrupulus ad drachmam cum uncia adipis, vel unguenti simplicis, terendo miscetur; aut per se inspergitur.

NITRAS BINOXYDI HYDRARGYRI LIQUIDUS.

Азотнокислая ртутная окись.

R. Hydrargyri purificati unciam,
Acidi Nitrici officinalis sescunciam,
Aquæ destillatæ unciam dimidiam.

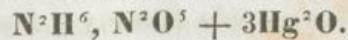
Hydrargyrum in acido nitrico aqua prius diluto solve, dein leni calore evapora, donec pondus totius liquoris æquetur drachmis octodecim.

Pars hujus liquoris, sex partibus aquæ diluta, constituit solutionem Nitratis Binoxydi Hydrargyri (LIQUOREM BELLOSTII).

V. Corrodens.

U. Nonnisi in usum externum ducitur. Ulcera fungosa, carne luxuriante repleta, uti et carcinomatosa, fundo lardaceo, marginibus duris, elevatis prædita, penicilli auxilio, solutione Nitratis H. attinguntur; hoc modo adhibitus coërcet cariem et necrosin ossium. Unguentum ejusdem convenit ulceribus flaccidis, impuris, indolentibus, vel margine duro circumdatis. Juvat interdum unguentum Nitratis Hydrargyri, pari portione unguenti simplicis mixtum, ulceribus nimium sensibilibus imponere.

SUBNITRAS HYDRARGYRI AMMONIATUS.

MERCURIUS SOLUBILIS olim dictus.

Азотнокислая аммоніакальная ртутная окись.

R. Hydrargyri purificati uncias tres,
Acidi Nitrici officinalis (pond. spec. = 1,42)
uncias duas cum dimidia,
Ammoniae liquidæ officinalis seseunciam,
Aquæ destillatæ libras sex cum dimidia.

Hydrargyro superfunde acidum nitricum, quod prius dilue unciis septem cum dimidia aquæ; calore leni digere, donec dimidium hydrargyri solutum sit, dein solutioni adjice libram aquæ; liquori adhuc calido, per chartam colato, adfunde libras quatuor aquæ destillatæ, eique tandem adjicies sub continua agitatione ammoniam liquidam, octo unciis aquæ prius dilutam. Sedimentum nigrum aqua destillata elue, inter chartam bibulam comprime, et tepore lenissimo in loco obscuro sicca. In pulverem contritum in vasis clausis extra luminis accessum serva.

Q. Exhibet pulverem subtilissimum, nigrum, insipidum; aqua non solvitur. Centenarius Subnitratis Hydrargyri ammoniati constat ex: acidi nitrici 7,71; oxydi hydrargyri 89,85; ammoniæ 2,44. Igne discidium fert et ex toto avolat; insociabilis est omnibus acidis.

V. Aliis Hydrargyri præparatis analoga.

U. In ophthalmiis infantum chronicis, et variis cutis sceditatibus, a $\frac{1}{10}$ ad $\frac{1}{5}$ grani ter quaterve in die propinatur; si tamen nauseam et vomitum excitet, usu ejus protinus supersedendum est. Neonatis syphilide affectis quartam grani partem, bis vel ter in die WENDT exhibitam esse vult. In dysmenorrhœa, dum vel chro-

nica uteri inflammatio, vel infarctus systematis glandulosi sublatet, utile perhibetur remedium. Forma unguenti, teste **BLASIO**, prodest in ophthalmia blennorrhoeica, præmissa venæsectione et topicis sanguinis de tractionibus.

D. Infantibus a $\frac{1}{10}$ ad $\frac{1}{4}$ grani partem, bis vel ter in die; adultis granum dimidium ad duo sensim ascendendo. Pro unguento ophthalmico grana decem, ad drachmam butyri recentis insulsi, additis interdum duobus camphoræ granis.

CHLORIDUM HYDRARGYRI.

HgCl.

SUBMURIAS HYDRARGYRI; HYDRARGYRUM MURIATICUM
MITE; CALOMEL.

Однохлористая ртуть; Каломель.

Rx. Bichloridi Hydrargyri (Mercurii Sublimati corrosivi) partes quatuor,
Hydrargyri purificati partes tres.

Hydrargyrum metallicum cum bichlorido ejus in mortario lapideo conterere, donec omnes globuli evanuerint, massam spiritu vini per vices humectando, ne pulvis inspirando noxius moveatur. Massam homogeneam immitte in cucurbitam vitream, vel dum parva quantitas paratur in lagenam pharmaceuticam, cujus orificio obturaculum e creta confectum leviter impositum sit. Cucurbitam vel lagenam ad dimidium tantummodo impletam, balneo arenæ immitte, quam sub initium operationis arena ex toto obtege; serius vero, dum abundi vapores Chloridi Hydrargyri apparuerint, arenæ cucurbitam obtegentis tantum absume, ut pars illius vacua extra arenæ balneum emineat, vel si lagenam habebis, hanc ad illud usque punctum ex arena extrahe;

tum sensim calorem adauge, ut cucurbitæ fundus igne rubeat. Cucurbitam vel lagenam adhuc calidam exime, et linteo madido circumvolve, quo vitrum fissuras experiatur, et Chloridum Hydrargyri fracto vase facilius ab illo separetur; hoc a strato supremo, bichloridum hydrargyri aliquando continente, separatam, in tenuem pulverem redige, quem elutriatione subtilissimum obtinebis; tum aqua destillata repetitis vicibus lotum, super linteum collige, et in loco obscuro sicca.

Ad redigendum Chloridum Hydrargyri in pulverem subtilissimum, quidam Pharmacopœe aquæ vapores adhibent; apparatus huic operationi inserviens sic ordinatur: retorta fictilis, collo amplo instructa, fere tota impletur Chlorido Hydrargyri in frustula comminuto; hæc in furno reverberii ita collocatur, ut minima tantum colli pars promineat. Collo retortæ aptatur excipulum amplum vitreum, triplici apertura tubulata munitum, quarum duæ laterales et una inferior, quæ in vas aquam destillatam continens immersa est. Apertura lateralis excipuli, retortæ fictili e diametro opposita, jungitur vasi vel retortæ, e qua vapores aquæ commode evolvi possint, et totius apparatus juncturæ luto obducuntur. Sub initium aqua calefit, ut excipulum continuo vaporibus repletum habeatur, dein retortæ fictili ex omni parte ignis sensim admovetur. Quamprimum Chloridum Hydrargyri in vapores actum, in excipulum aquæ vaporibus impletum penetrat, floccorum forma densatur, et pulverem exhibet subtilissimum, qui aqua destillata probe lavandus, in loco obscuro siccandus, et per sericum a glomeratis particulis separandus est. Tali modo obtentum, CALOMEL VAPORE PARATUM dicitur.

Q. Massam exhibet cohærentem, albam, vel ex cinereo flavescens, pellucidam, splendentem, ex crystallis prismaticis, tetraëdris constantem; quod autem vapore paratum fuit, refert pulverem subtilissimum album, vix aut ne vix flavescens. Ponderus specificum = 7,17. Insuper; aqua et alcohole calidis parva quantitate solvitur. In aqua diutius ebulliente partim resolvitur in hydrargyrum metallicum, et bichloridum hydrargyri. Ad communem temperaturam, teste FARADAY, non avolat; calore autem adaucto in vapores abit. Centenarius Chloridi Hydrargyri constat ex: chlori 14,88; hydrargyri 85,12 partibus. Luci expositum leviter cinereo colore tingitur et discidium patitur; acidum hydrochloricum, uti etiam solutiones aquosæ hydrochloratis ammoniæ, chloridi sodii, aliorumque chloridorum, dum simul cum Chlorido Hydrargyri fervescunt, vel digeruntur, illud resolvunt in bichloridum et hydrargyrum metallicum; cum acido sulphurico ebullitum præbet sulphatam binoxydi hydrargyri, et bichloridum ejusdem; cum acido nitrico refert nitratem binoxydi et bichloridum h. Solutiones alcalinæ item resolvendo agunt, et oxydum hydrargyri dejiciunt. Acidum hydrocyanicum ejusque solutiones (aqua amygdalarum, cerasorum etc.) illud sic disjungunt, ut inde bicyanidum hydrargyri, acidum hydrochloricum, et hydrargyrum metallicum gignantur (RIAUZ).

Dum cum alcohole frigido digeritur, insolubile sit, oportet; si autem particula in alcohole frigido solvitur, liquor per chartam colatus ex adfusa aqua hydrosulphurata nigrum promit sedimentum; ex quo patet, bichlorido hydrargyri Calomel inquinatum fuisse.

V. Pro ratione doseos varia; sic magna dosi (grana 6 ad 10 homini adulto) semel exhibitum, alvum du-

cit, et interdum, sed raro, emesin ciet. Dum magna dosi semel quotidie, vel omni altera die per aliquod tempus porrigitur, præter effectum drasticum, symptomata hydrargyroseos brevi excitat, puta: fœtorem animæ, salivationem etc.; si vero duæ tresve doses magnæ in nycthemero dentur, insequitur etiam alvi profluvium, sed hydrargyroseos symptomata serius apparent.

Parva dosi (granum ad duo homini adulto) omni altera hora porrectum, alvum quidem movet, sed brevi etiam symptomata, absorptionem hydrargyri testantia, provocat; hoc modo datum summa pollet virtute antiphlogistica. Parva dosi (granum) semel vel bis in nycthemero datum, nec alvum ducit, nec exserit virtutem antiphlogisticam, salivationem autem citius provocat; hæc ratione exhibitum, potest ad debellandam syphili-dem, dum morbus forma mitiori apparet, et recens est.

Dum initio parvis exhibetur dosibus, et intervallo unius alteriusve nycthemeri semper majoribus datur, salivatio tardius insequitur; hoc modo porrectum Chloridum Hydrargyri summa præditum est virtute antisiphilitica, morbo jam inveterato; hujusmodi dispensatio æquiparari potest methodo inunctionibus (Videsis Ung. Hydr.) perficiendæ, sed non tanti est periculi plena.

U. Maxima pars morborum acutorum, qui inflammatione membranarum serosarum, vel viscerum glandulosorum comitantur, Chloridi Hydrargyri usum exposcit. In peritonitide puerperali, præmissa venæsectione, imminente stadio exsudationis omni altera hora dosi duorum vel trium granorum exhibetur, infrectis eodem tempore in internam femorum superficiem drachmis duabus unguenti hydrargyri, bis in die, donec levis salivatio appareat. In hydrocephalo acuto infantum, et quidem in prima periodo (inflammatione tuni-cæ

arachnoideæ), quæ morositate, somnolentia, repentina e somno excitatione, narium siccitate continua, et indolentia sese prodit, juvat Chloridum H., applicitis simul pone aures hirudinibus; sic etiam in periodo exsudationis, dum ægroti frequenti vexantur nausea et emesi, stupidi, somno orbat, in latus decumbunt, et dum pulsus sit celer et irregularis, respiratio autem profunda et placida, salutare exserit effectus; porrigitur in hoc morbo omni altera hora granum infanti 4 aut 6 annorum et eodem tempore scrupulus unguenti hydrargyri collo bis in die infricatur; in tertia autem hydrocephali acuti periodo, pupillæ dilatatione et convulsionibus manifesta, morbus remedio valentior esse solet. Anginæ membranaceæ recte obponitur Calomel, nam generationem membranæ spuriae præpedit (simul cum topica sanguinis detractione), vel jam formatam mobilem reddit, ut exinde emetica, ad eliminandam, cum fructu adhiberi possint. Compescendæ dysenteriae, tum sporadicæ, tum endemicæ aut epidemicæ idoneum est; exhibentur hunc in finem grana decem aut quindecim mane ac vesperi, quibus pro re nata opii granum addere licet. Curandis febribus typhodibus, imprimis typho intestinali, aptum esse remedium, quidam asserunt. In enteritide (inflammatione superficiei peritonealis intestinorum) abdomine tenso, duro, calido, ad attactum dolente, vomitu bilioso et supino ægroti decubitu, divaricatis eruribus, distinguenda, cura iisdem Chloridi H. dosibus absolvitur, ac in peritonitide puerperali. In hepatitide tum phlegmonode, sensu gravitatis et dolore sub attactu in præcordiis, tumore (sub costas digitum subducere impediante) et pulsu molli, irregulari dignoscenda; tum etiam in hepatis inflammatione superficiali (superficiei inferioris), quæ nausea,

siti, cephalæa, ructibus, gustus amaritie, tensione præcordiorum, colore cutis flavescente et febre nullatenus remittente manifestatur, Chloridum Hydrargyri summum fert auxilium; dantur hoc in casu omni bihorio grana quatuor ad sex, præmissis venæsectione et hirudinibus. Ad curandam pneumonitidem, fracto jam primo inflammationis impulsu, grana duo omni bihorio porriguntur, quibus apte additur granum polysulphureti stibii et granum dimidium opii vel extracti hyoscyami.

In primo stadio variolarum licet interdum vel scopo alvum ducendi, si adstricta foret, Chloridi ℞. dosim porrigere, vel si sub eruptione vomitus appareat, paucas hujusce remedii doses exhibere, cavendo, ne salivatio ex usu hydrargyri provocetur, quæ salivationi, in variolis sponte obventuræ, obstaculo foret. Dum morbilli ægre erumpunt, et convulsionibus ac sopore comitantur, applicitis pone aures hirudinibus, Chloridum ℞. dosi granorum duorum omni altera hora propinatur. Variæ impetiginum species, exhibito mane ac vesperi Chlorido ℞. cum polysulphureto stibii (utriusque grano), adcommode debellantur, addito interdum camphoræ grano vel duobus. In rheumatalgia chronica juvant pulveris ipecacuanhæ opii grana decem cum Chloridi ℞. granis duobus ad noctem. Ad encandam ascaridem lumbricoidem majori dosi datur; sed solum per se impar est propellendæ taniæ. In trismo, tetano, eclampsia, aliisque nervorum turbis, prodest cum moseho vel camphora.

Chloridum Hydrargyri, quod vapore paratum est, quum pulverem exhibeat subtilissimum, usu externo, variis ophthalmiis profligandis idoneum est. Auctore MAYOR et teste FRICKE convenit ophthalmiis serofulosis, rheumaticis, catarrhalibus, aliisque chronico modo

decurrentibus, et exerescentiis fungosis conjunctivæ ac iridis, exsudationibus in pupilla, maculis corneæ, et quæ aliis læsionibus comitantur; rubor, dolor et photophobia brevi evanescere dicuntur; methodus illud adhibendi est sequens: penicillus tenuissimus leviter humectatus pulvere subtilissimo Chloridi H. illinitur, eoque bulbus oculi attingitur; hęc applicationis modus semel aut pluries in nycthemero iterandus est.

D. Scopo antiphlogistico homini adulto granum ad duo, quatuor vel sex, omni altera hora; infantibus a grani $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{4}$ parte ad granum dimidium vel integrum omni bihorio, vel quater in die. Doses, scopo resolvendi vel antisiphilitico propinandas, virtutem Chloridi Hydrargyri perlustrando exposuimus.

BICHLORIDUM HYDRARGYRI.

Hg Cl².

OXYMURIAS HYDRARGYRI; HYDRARGYRUM MURIATICUM
CORROSIVUM; MERCURIUS SUBLIMATUS CORROSIVUS.

Двухлористая ртуть; Сулема.

R̄. Hydrargyri purificati partes quinque,
Acidi Sulphurici venalis partes sex,
Chloridi Sodii exsiccati partes quinque cum
dimidia,

Binoxydi Mangani partem cum dimidia.

Hydrargyrum et acidum sulphuricum immitte lebeti ferreo probe mundato, et initio lenem calorem adhibe, ut hydrargyrum solvatur, dein vero calorem nonnihil adauge, donec massa siccetur; hanc, quum refrixerit, exime, et contritam misce cum chlorido sodii ac binoxydo mangani. Pulverem homogeneum immitte cucurbitæ vitreæ, fundo plano instructæ, quæ tamen non ultra dimidium implenda est. Cucurbitam arenæ

balneo sic impone, ut pars illius vacua extra arenam emineat; orificium illius vase fictili minori, inverso, leviter obtege, et ignem initio lenem subde, quem serius autem sic adauge, ut fundus balnei arenosi rubeat; hunc caloris gradum per octo aut decem horas sustine. Sub finem operationis totam cucurbitam arena calente tamdiu obteges, quoad fusio Bichloridi Hydrargyri manifestari cœperit, ut massa soliditatem acquirat. Frigefacto apparatu, cucurbitam confringe, et Bichloridum Hydrargyri, superiorem imprimis partem occupans, exime.

Q. Solutio vaporata crystallos refert, formam prismatis quadrangularis habentes; inodorum; saporis acris, caustici, metallici. Emporeticum massam exhibet albam, pellucidam, cohærentem; facile in pulverem redigitur. Pond. spec. = 5,42. Solvitur in aquæ frigidæ partibus 16; bullientis 3; alcoholis frigidi $2\frac{1}{2}$; alcoholis bullientis $1\frac{1}{2}$; ætheris 3. Solutiones acidam habent indolem, et luce solis resolvuntur in chloridum hydrargyri et acidum hydrochloricum liberum; additamentum hydrochloratis ammoniæ discidio obstat. Hydrogenium sulphuratum in solutione Bichloridi Hydrargyri promit initio sedimentum album, dein cinereum, tandem vero, exuberante hydrogenio sulphurato, nigrum (bisulphuretum hydrargyri nigrum). Solutio aquosa sedimentum prodit album, floccosum ex nitrate argenti, quod, si nitras argenti exuberet, in ammonia liquida facile solvitur.

Alcalia fixa dejiunt hydratem binoxydi hydrargyri, coloris ex aurantio citrini; ammonia liquida gignit sedimentum album; jodidum potassii præcipitatum rubrum, phœniceum. Carbonates et bicarbonates alcalini fixi producunt sedimentum coloris lateritii intensioris. Calore adaueto varia metalla illud disjungunt, scilicet:

stannum, bismuthum, zincum, stibium, uti etiam sulphur et phosphorus. Sub communi aëris temperie inferunt illi discidium variæ substantiæ vegetabiles, uti: saccharum, gummi, farina, olea ætherea ac pinguia, et generatim quæcunque gluten vegetabile et albumen continent. Centenarius Bichloridi Hydrargyri constat ex: chlori 25,91; hydrargyri 74,09 partibus.

V. Excitans; antisiphilitica; putredini obstans; corrodens.

Parva dosi ($\frac{r}{10}$ vel $\frac{1}{8}$ grani) diutius porrectum incitando agit, pulsum accelerat, et cutis functionem promovet; protracto usu concoctioni officit, febrim inducit, quæ in debilioribus hecticæ ad instar decurrit. Dum, hisce symptomatibus obvenientibus, usus ejusdem ultra continuatur, subsequitur macies, visus et auditus hebetudo, tunicæ intestinorum villosæ exulcerationes et phthisis. Majori dosi datum excitat nauseam, vomitum, haud raro eruentum, gastrodyniam, diarrhœam, oppressionem pectoris, tussim siccam, hæmoptysin et interdum hæmaturiam. Magna quantitate ingestum atrocissimum est venenum. Mox insequitur dolor vehemētissimus in ventriculo et intestinis, anxietas, cephalæa, congestiones sanguinis ad caput, diarrhœa cruenta, dyspnœa, lipothymia et convulsiones, obitum præcedentes.

Iis, qui venenum hoc combiberunt promptissime antidoto succurrendum. Exhibeatur omni altero horæ minuto albumen ovi unius, multa aqua dilutum. Albumen ovi unius, teste PESCHIER, infringit noxiam potentiam 4 granorum Bichl. H. Si albumina præsto non forent, farinam vel simpliciter aqua dilutam, vel potius coctam, pultis dilutioris ad instar, sacchari vel mellis solutionem, aquam saponaceam, jusculum carnis aut

lac exhibere convenit. Compositum, quod ex 10 atomis albuminis et 1 atomo Bichloridi Hydrargyri coalescit, teste **LASSAIGNE**, Bichloridum Hg. non mutatum continet, et in solutionibus variorum chloridorum, bromidorum et jodidorum, uti etiam in solutionibus alcalinis solubile fit. Si hæc ita sint, omni cura enitendum, ut venenum albuminis ope innocuum redditum, excitata protinus emesi, eliminetur, ne conjunctio Bichl. Hg. cum albumine, accedentibus substantiis sal culinare continentibus, dissolvatur et noxam inferat.

Dum veneficii causa Bichloridum Hydrargyri erendum est, nisi jam cum materiis vegetabilibus et animalibus mutuam conjunctionem iniverit et insolubile factum sit, ex qualitatibus chemicis, jam adlatis, in liquidis suspectis dignosci potest. Si vero liquida hujusmodi perquam exiguam continerent veneni quantitatem, per chartam prius colata, leni vaporazione densentur. Suadet **ORFILA**, ut liquidum cum quarta parte (quoad mensuram) ætheris sulphurici puri in vase vitreo clauso, per quatuor minutorum spatium, simul agitetur. Æther absument solutioni aquosæ Bichloridum H. et lente avolans relinquet materiam salinam, quæ, revelantibus chemicis explorata, Bichl. H. prodit. Methodus a **SMITHSON** proposita ad eruendum venenum hoc, minima quantitate in liquido quolibet solutum, sequentibus componenda: liquido suspecto instillentur aliquot guttæ acidi hydrochlorici, dein illi immergatur annulus aureus, lamina stanni partim obvolutus; si Bichloridum Hydrargyri adsit, superficies annuli induet colorem cinereum-albescentem; annulus, absumpta stanni lamina, aqua destillata lavetur et inter chartam bibulam siccet, dein immittatur tubo vitreo, una extremitate clauso, et super lampadem alcoholicam calefiat; hydr-

argyrum in vapores actum globulorum forma densatum adparebit; annulus autem, dum ex auro puro confectus est, intactus manet et flavum auri colorem recuperat.

Quum vero Bichloridum Hyd. facillime conjunctionem ineat cum substantiis vegetabilibus et animalibus, persæpe in liquidis, ob veneficium suspectis, detegi nequit; hinc materiæ solidæ, vomitu ejectæ, vel in ventriculo contentæ, quin imo ipse ventriculus, instituta cadaveris sectione, disquisitioni chemicæ subjiciantur. Substantiæ hæ, cum pauxillo potassæ causticæ commixtæ, siccentur in patina porcellanea. Residuum post vaporationem calcinetur igne rubente in parva retorta vitrea loricata, cui excipulum aptatum sit. Fracta retorta, vel ad fornitem ejus, vel in excipulo, hydrargyri globuli, vel coneretum ex metallo hoc, nimium diviso, apparent; si hæc in acido nitrico solvantur, hydrargyri vestigia manifesta fiunt. ORFILA et LESUEUR contendunt, hoc modo, non quidem Bichloridum Hydrargyri, sed metallum ipsum, præterlapsis aliquot annis, ex materiis animalibus posse extricari.

U. In syphilide secundaria, quæ eruptionibus cutaneis, coloris cuprei, plerumque orbiculatis, coacervatis manifestatur, comprobata est efficaciam. Ulcera syphilitica secundaria in velo palatino, membrana mucosa narium (ozæna syphilitica) et laryngis, nec non ulcera cacoëthea, corporis superficiem obsidentia, uti etiam caries et necrosis, imprimis ossium palati ac vomeris, Bichlorido Hydrargyri, cui opium sæpe jungitur, debellantur. Osteocopi, qui exostosis in cranio vel in media ossium cylindricorum parte comitari solent, interno hujus remedii usu profligantur. In syphilide primaria, remediis lenioribus rebeli, ad usum Bichloridi H. accedendi fas est. Impetigines et herpes, quamvis ori-

ginem non ducant syphiliticam, uti etiam scabies inveterata, illo feliciter curantur. Variæ neuroses chronicæ, puta; epilepsia, paraplegia, hemiplegia, amaurosis, cophosis et mania, dum illis sublatet syphilitica labes, et exostoses ossium cranii vel excrescentias duræ matris suspicari licet, hocce medicamen exposcunt. In prosopalgia et rheumatalgia, imprimis dum mala hujusmodi periodis recurrunt, vel per se, vel cum opio, belladonna aut conio maculato laudatur. BURDACH exhibet in rheumatalgia omni bihorio $\frac{1}{15}$ — $\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{10}$ grani partem, et in intervallis vinum colchici. Adhibentur aliquando balnea, Bichloridum Hydrargyri solutum continentia; ast ubi inconsulto in usum ducuntur, symptomata gravissima, ex nimia quantitate absorpti remedii, subsequi solent; quamobrem sub usu hujusmodi balneorum respicienda sunt: 1° quantitas aquæ in labro balneario contentæ, et quantitas Bichloridi Hydrargyri, 2° facultas cutis fluidum absorbendi, et 3° temperatura fluidi et spatium temporis in balneo transigendi. Quantitas aquæ ad implendum labrum balnearium necessaria, est 12 vedro Rossicorum; quantitas hæc æquatur 360 libris ponderis Rossici, vel 408 libris ponderis medici Norimbergensis; ad hanc aquæ quantitatem sumantur drachmæ duæ Bichloridi Hydrargyri. Tali proportionem, vel dimidio minori, balnea initio sunt instituenda, et si res postularit, quantitas aliquantulum augeri potest. Bichloridum Hydrargyri prius in aquæ destillatæ, vel alcoholis, libra solvendum est. Ægroti, ulceribus affecti, vel qui cutem habent in sudores proclivem, per brevius temporis spatium in balneo remaneant, ne nimium absorbeat. Temperatura balnei sit + 28° vel 30° R. Ægrotus maneat in balneo per quartam horæ partem, vel ad summum per horæ dimidium, nam diu-

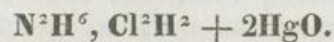
turniori immersione nimia liquidi quantitas absorberi posset. Adhibentur vel semel in die, vel omni altera die; si vero gingivæ leviter intumescant, vel erythema adpareat, intervallis temporis majoribus distent, vel plane ab iis abstinendum est. WEDEKIND suadet additamentum hydrochloratis ammoniæ. Commendantur balnea hæc in syphilide secundaria, herpete, rheumatalgia, in morbis articulationum apyreticis, tumoribus albis, nec non in rachitide. Methodus hæc cæteris eo imprimis præstare dicitur, quod raro salivationem provocet.

Forma collyrii multum valet in variis ophthalmiis chronicis, et opio plerumque jungitur (V. Collyr. Bichl. Hyd. opiatum). Exulcerationes aphthosæ, in faucibus sedem figentes, etiamsi syphiliticæ non semper sint indolis, externo Bichloridi H. usu salubriter incitantur; hinc paratur linctus e granis sex Bichl. H. et mellis uncia, cui adcommode tincturæ opii drachma additur; vel si necessitas urserit gargarisma in usum ducere, tunc additamentum hydrochloratis ammoniæ non est alienum (V. Gargarisma Bichl. Hyd.). Ad enecandas ascarides, dum infans sex vel octo annorum est, KOOP suadet enema ex sescuncia infusi cacuminum santonici (e drachmis duabus parati), in quo quinta grani pars Bichl. H. solvenda est, additis drachmis duabus mucilaginis gummi acaciærum. In blennorrhœa urethræ chronica juvant interdum injectiones Bichloridi H., granum ad aquæ libram continententes. In acne simplici, uti etiam in indurata, faciem, frontem et tempora plerumque obsidente, et tuberculis distinctis, in suppurationem et desquamationem pronis, sese manifestante, utilitatem præstat solutio Bichloridi H. ex grano dimidio vel integro ad unciam liquidi, lotionis instar ad-

hibita; remedium arcanum, in hac cutis foeditate laudatum (extrinsecus adhibendum), ejus GOWLAND inventor esse dicitur, ex scrupulo Bichloridi H., libra emulsionis amygdalinæ, et uncia sacchari componitur. Unguentum, quod ab auctore CYRILLO nomen habet, constat ex Bichl. H., hydrochloratis ammoniæ, ejusvis drachma, et adipis suillæ uncia; in syphilide secundaria infricabatur plantis pedum drachma dimidia, ad integram.

D. Homini adulto exhibetur pro dosi $\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, vel $\frac{1}{4}$ grani pars semel vel bis in die; hinc non ultra grani dimidium spatium nychthemeri porrigendum; dum vero morbi vehementia cogimur, illud dosibus sensim auctioribus propinare, quantitas grani unius spatium nychthemeri non est excedenda. Usus internus Bichloridi H., ob corrodentem remedii qualitatem, ætati infantili non convenit. Urgente necessitate feminis gravidis præstat administrare Bichloridum, quam chloridum Hydrargyri. Datur forma solutionis vel pilularum cum succo liquiritiæ.

HYDROCHLORAS AMMONIÆ cum BINOXYDO
HYDRARGYRI.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS ALBUS.

Хлористая аммоніакальная ртуть; Бѣлая осажоженная ртуть.

R̄. Bichloridi Hydrargyri,
Hydrochloratis Ammoniæ, utriusque libram.

Salia simul mixta solve in: Aquæ destillatæ fervidæ libris duodecim.

Liquori frigefacto et per chartam colato tamdiu paulatim adfundes:

Carbonatem Sodæ in sufficiente aqua destillata solutum, quoad præcipitatum adparere cessabit. Pulverem albissimum filtro separa, et aqua frigida ablue; dein in loco obscuro siccatum, usui serva.

Q. Pulverem exhibet album, saporis nauseosi, acris, metallici. In aqua parum solubilis; in alcohole autem plane insolubilis; in acidis: hydrochlorico et nitrico ex toto solvitur; cum potassa liquida contritus ammoniam evolvit. Centenarius constat ex: binoxydi hydrargyri 80,31; hydrochloratis ammoniæ 19,69 partibus.

V. Corrodens.

U. Nonnisi in usum externum ducitur, et quidem forma unguenti. Ex drachma illius cum uncia vel duabus adipis, cui interdum camphoræ drachma additur, fit unguentum, quod in tinea capitis et herpete, dum parvis portionibus infricatur, idoneum est. Pro unguento ophthalmico sumitur granum ad drachmam butyri recentis insulsi, additis pro re nata tincturæ opii guttis decem; convenit hoc unguentum in ophthalmiis catarthalibus chronicis, magnitudine lentis oculo inditum.

SULPHURETUM HYDRARGYRI NIGRUM.

HYDRARGYRUM CUM SULPHURE; ÆTHIOPS MINERALIS vel MERCURIALIS.

Черная спрнстая ртуть.

R. Hydrargyri purificati partem,
Sulphuris purificati partes duas.

Simul contere in mortario lapideo, donec omnes hydrargyri globuli evanuerint, et massa fiat homogenea, coloris nigri.

Q. Est pulvis niger, ponderosus, splendore orbatus.

V. Chlorido hydrargyri suppar.

U. In chronicis cutis adfectionibus, puta: tinea capitis et herpete, opportunum est remedium. Convenit etiam rheumatalgiæ, et datur cum extracto dulcamaræ, resina guajaci vel opio, forma pulveris aut pilularum.

D. Adulto exhibentur grana tria, quinque ad decem, semel, bis aut quater in die.

**SULPHURETUM HYDRARGYRI STIBIATUM
NIGRUM.**

ÆTHIOPS ANTIMONIALIS.

Черная сурьмяно-стърнистая ртуть.

Rx. Hydrargyri purificati,
Sulphuris purificati, utriusque partem,
Sesquisulphureti Stibii partes duas.

Mixta contere in mortario lapideo, donec pulvis fiat niger, homogeneous, in quo nulli hydrargyri globuli conspiciantur.

V. U. et D. ut præcedentis.

BISULPHURETUM HYDRARGYRI.

HgS.

**SULPHURETUM HYDRARGYRI RUBRUM; CINNABARIS
FACTITIA.**

Красная стърнистая ртуть; Киноварь.

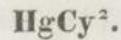
Rx. Hydrochloratis Ammoniaë cum Binoxydo Hydrargyri (Merc. præcipit. albi) quantum lubet.

Immitte in cucurbitam vitream, eique superfunde ammoniaë liquidæ, hydrogenio sulphurato prorsus saturatæ (bihydrosulphatis ammoniaë liquidi), quantum opus sit, ad obtegendum pulverem. Cucurbitam sepone in locum ad 40° R. tepidum, donec pulvis, initio niger, colorem puniceum nactus fuerit; hunc aqua tepida abluë, et sicca.

Q. Est pulvis coloris lacte puniceo purpurascens. Pondus specificum = 8,124. Saporis et odoris est expers; calore adaugeto forma vaporum avolat; in aqua, alcohole, acidis dilutioribus et alcalibus non solvitur; in acido hyponitrico chlorato (aqua regia) et in acido nitrico fumante partim solvitur. Centenarius constat ex: sulphuris 13,71; hydrargyri 86,29 partibus.

U. Sulphuretum Hydrargyri rubrum in usum præcipue externum ducitur. Olim propinabatur in epilepsia (Magnes epilepsiae veterum) et in morbis chronicis cutis, forma pulveris et pilularum a granis 5 ad 10—20. Adhibetur aliquando ad suffumigandum. Si Medicus opportunam censeret hujusmodi curam, ægrotus tali modo arcae, hunc in finem adcommodatæ, esset includendus, ut caput ex perforato superiori arcae latere emineat, ne vapores deleterios sulphurico-hydrargyricos respiret. Huic apparatusi substitui potest pallium, ex linteo cerato confectum, et collo strictius adaptatum. Quantitas Sulphureti Hydrargyri pro singula suffumigatione sit scrupulus ad drachmam. Ægrotus per horæ quadrantem, et nunquam ultra horæ dimidium, vaporibus est exponendus, quo peracto, lecto committendus. Vapores eliciuntur, Bisulphuretum Hg. in laterem candentem, sub sella ægroti positum inspergendo. Ægrotus quotidie, vel omni altera die hisce vaporibus exponitur, et peracta cura balneo simplici, vel cum gelatina parato, immergitur. CULLERIER et LALOUETTE imprimis laudant hujusmodi suffumigationes in variis cutis fœditatibus syphiliticis, uti etiam in ulceribus secundariis, corporis superficiem obsidentibus, in ozæna, osteocopis et exostosis. Ingreditur quoque unguenta (scrupulus vel duo ad unciam unguenti), quæ in malis cutaneis chronicis utilia dicuntur.

BICYANIDUM HYDRARGYRI.

CYANETUM HYDRARGYRI; BORUSSIAS HYDRARGYRI.

Синеродистая ртуть.

R. Cyanido-Sesquicyanidi Ferri (Cærulei Berolinensis puri) uncias quatuor,
Binoxydi Hydrargyri uncias tres,
Aquæ communis libras tres cum dimidia.

Cæruleum Berolinense, in tenuem pulverem redactum, immitte vasi ferreo aptæ capacitatis illudque cum aqua superfusa exacte commisce; tum binoxydum hydrargyri pulveratum (aqua tepida prius elotum) adjice. Commista sub continua agitatione bulliant per horæ dimidium. Si liquor turbidus etiam nunc cæruleum præ se fert colorem, adhuc parvis portionibus binoxydum hydrargyri addes, donec color fusco-ruber, sesquioxido ferri proprius, manifestetur; tum cola per linteum, et sedimentum aqua destillata fervida repetitis vicibus super linteum lava. Liquores colatos in unum collige, et in vase porcellaneo ad balneum vaporis consume, ut in refrigerato liquore crystalli surgant, quas collige; dein iterum evapora, ut novæ excutiantur crystalli; super chartam bibulam leni tepore siccatas, in vase obturato et loco obscuro conserva.

Q. Crystalli sunt prismaticæ quadrangulares; saporis acris, metallici, nauseam moventes. Solvitur in 8 partibus aquæ temperatæ; in alcohole ferme insolubile est. Centenarius constat ex: cyanogenii 20,68; hydrargyri 79,32 partibus. Venenum est vehemens.

V. Antisyphilitica.

U. In syphilide inveterata, ulceribus veli palatini et exostosis manifesta, a nonnullis laudatur. BRERA suadet gargarisma, scopo antisyphilitico, ex granis de-

cem Bicyanidi Hg., libra decocti hordei et mellis rosati uncia.

D. Forma solutionis aut pilularum a $\frac{x}{16}$, $\frac{1}{8}$ et $\frac{1}{4}$ grani parte ad granum dimidium bis aut ter in die.

JODUM.

I.

Јодъ; Јодунъ.

Materia peculiaris, simplex, a Courtois anno 1811 in residuo salino, e cineribus fucorum quorundam obtento, primitus observata, et ob violaceum vaporum colorem, quibus se manifestavit, Jodum seu Jodium (a græco *ιώδης* violaceus) dicta. Disquisitionibus ulterioribus, a variis Chemicis, imprimis vero a GAY-LUSSAC, institutis, innotuit, Jodum non tantum fucorum cineri inesse, sed illud quoque in plerisque ulvis, in spongia marina, in variis aquis mineralibus, nec non in quibusdam mineris inveniri; sunt etiam, qui illius vestigia in substantiis animalibus observarunt, e. g. in oleo jecoris aselli. Usualia sunt: 1) Jodum; 2) Jodidum Amyli; 3) Jodid. Potassii; 4) Bijodid. Hydrargyri; 5) Jodid. Plumbi; 6) Jodid. Ferri (Vid. Ferrum).

Modus, quo Jodum educitur, a SOUBEIRAN propositus, sequens est: Soda cruda, ex cineribus fucorum et ulvarum obtenta (*Vareck* et *Kelp*), aqua elixatur, et vaporando paulatim densatur, ut a salibus, qui in crystallos cogi possunt, liberetur. Reliquo lixivio, crystallos haud amplius proferente, eousque additur solutio ex sulphatis cupri parte et sulphatis ferri partibus duabus cum quadrante constans, donec præcipitatum album (quod jodidum cupri est) jam nullum subsideat; hoc, leni calore siccatur, et cum pari portione binoxydi mangani mixtum, in retorta aucto calori subjici-

tur. Jodum forma vaporum violacei coloris exurgit et frigidioribus retortæ parietibus adhaeret. Aqua destillata elotum, charta bibula siccata et iterata sublimatione purificatum, in vasis probe clausis servatur. Simili quoque ratione Jodum ex aqua marina elici potest.

Q. Sublimatione paratum, exhibet squamulas nitentes; dum vero in acido acetico vel hydrojodico solutum, quiete frigescit, in crystallos coit octaëdras, exiguas. Coloris est nigro - cærulescentis, graphiti haud absimilis; odoris gravis, chlorum quodammodo æmulantis, attamen debilioris; saporis perquam irritantis, aeris, calefacientis. Pond. specif. = 4,948. Ad $+ 84^{\circ}$ R. liquatur; ad $+ 140^{\circ}$ vero effervescit et forma vaporum coloris violacei avolat, qui frigore protinus densantur. Nonnisi in 7000 aquæ partibus solvitur, eique leviter fuscum impertitur colorem; multo solubilius est in alcohole, æthere, petroleo, oleo terebinthinæ et oleis pinguibus. Hydrogenium vehementer appetit, illique junctum acidum hydriodicum constituit; cum oxygenio autem acidum jodicum efficit. Jodum præterea chemicam inquit conjunctionem cum carboneo, chloro, potassio, sodio, sulphure, phosphoro, nec non metallis. Notatu dignissima est mutua potentia, inter Jodum et amyllum intercedens, quo fit, ut alterum alteri revelando inserviat. Si liquidum, in quo jodidum quodlibet vel acidum hydriodicum suspicatur, cum amylo, aqua bulliente soluto, misceatur, et dein illi tantillum acidi hydrochlorici vel nitrici addatur, læte cæruleus color Jodum prodit; quin imo si charta, pulve amylacea oblita, in vase clauso suspensa, vaporibus hujusmodi liquidi exponatur, post horas aliquot cæruleum induit colorem. Hoc modo ¹₄₅₀₀₀₀ Jodi GAULTIER DE CLaubry detexit. Tinctura Jodi ad revelandum amyllum adhibetur.

Jodum venale adulterari interdum solet sesquisulphureto stibii, graphite, oxydo mangani, carbone et aliis, quæ, Jodo alcohole soluto, non solvuntur, vel illo sublimato, immutata manent, et fraudem patefaciunt.

V. Est Jodum imprimis stimulans, sensum caloris in ore, gutture et stomacho excitans, micatum arteriarum intendens, aliaque irritationis symptomata inducens. Cibi appetentiam auget; brevi tamen intima penetrans, vasa capillaria et totum vasorum absorbentium systema tam potenter adficit, ut exinde vis ejus in glandulis exseratur. Non est cur inficiemur Jodi impulsu genitalia excitari, illudque, testante NELJUBIN et multis aliis, maribus esse aphrodisiacum, feminis vero emmenagogum. Hisce virtutibus inclaruit Jodum, nec nocuit unquam, nisi dosi incongrua, et præpostero consilio datum; tunc enim nauseam, vomitum, cardialgiam et diarrhœam producit, vel alvum pertinaciter adstringit; dein succedit anxietas, vertigo et cephalæa. His in conspectum venientibus, usu Jodi plane supersedendum, ne paralysis aliaque gravia symptomata, exitum vitæ minantia insequantur. Haud raro post ejus usum observari solent: pallor cutis flavescens; macies corporis, mammarum in feminis, et testiculorum in maribus atrophia. Inhibetur Jodi usus: statu febrili, debilitate organorum concoctionis et incitamento nervorum, potatoribus proprio.

U. Doctor COINDET omnium primus Jodum in curanda struma tentavit. Etsi vero brevissimo tempore vis ejus in profligando glandulæ thyreoïdæ tumore admodum inclaruisset: subsequens tamen temporum experimenta, in variis regionibus suscepta, sensim infregere ingentem remedii famam. Convenit omnino Jodum in struma lymphatica recenti, ægroto viribus

non exhaustis, nec dyscrasia qualibet infecto, absente statu inflammatorio et proclivitate ad hæmoptysin, dum malum tantummodo ex hypertrophia glandulæ originem ducit; si autem morbus est inveteratus, scyrrhosæ potius indolis, et dolore stipatur, inutile est remedium, quin imo malum haud raro exasperavit. In variis morbis serofulosis, scilicet: in tumoribus et ulceribus glandularum colli lymphaticarum, obstructione glandularum mesaræi, fungo articularum et ovarii induratione a multis laudatur. LUGOL et MAGENDIE asseverant, serofulosos, qui Jodo cum successu usi sunt, opimos serius fuisse factos. Num in scyrrho uteri suppetias ferat, nec ne, nobis necdum experiri licuit, a HUFELAND tamen et ELLIOTSON commendatur, ut remedium, ad sublevandos saltem dolores idoneum. GARDNER in hydropse ovarii Jodum utile fuisse commemorat. In aliis quoque hydropis speciebus, cum scilla, digitali aut bitartrate potassæ datum, horum vim intendere dicitur. In ascite imprimis enitendum, ut collecta in cavo abdominis aquarum colluvies prius educatur, et irritatio debitis adminiculis dissipetur, ne vasa absorbentia, stimulante remedii virtute oppressa, inertia fiant. In chronicis lienis et hepatis obstructionibus, ubi jam hydrargyri præparata incassum tentata fuere, Jodi emicat efficacia. In amenorrhœa, fluore albo et impotentia virili a nonnullis commendatur; sic etiam in blennorrhœa urethræ chronica et strictura unguentum ejus, ad decursum urethræ infricatum, profecisse dicitur. In quibusdam impetiginum speciebus, Jodum sarsaparillæ junctum cum successu adhibuit THOMSON. Ad sistendam salivationem diuturnam, a nonnullis fuit propinatum. Extrinsecus adhibetur forma unguenti vel tincturæ ad resolvendos tumores glan-

dularum aut lymphaticos. In hydrocele **Ricord** cum successu in usum duxit tincturam Jodi, duodecim vel octo partibus aquæ dilutam; splenia hocce liquore madefacta bis vel ter in die seroto adplicita fuere; subsequens cutis desquamatio absorptionem promovere dicitur.

D. Porrigitur tincturæ instar a sexta grani parte, vel grani dimidio, ad granum integrum, bis in die homini adulto, ex aqua saccharata vel syrupo.

JODIDUM AMYLI.

Йодистый крахмалъ.

R̄. Jodi grana viginti quatuor.

Contere in mortario lapideo cum aliquot guttis alcoholis; dein triturando sensim sensimque admisce: Amyli unciam.

Q. Exhibet pulverem coloris læte cærulei.

V. Ut jodi, sed multo mitior.

U. Iisdem morbis convenit, quibus jodum, sed teste **BUCHANAN** dosibus multo majoribus dari potest absque ulla noxa.

D. Initio propinantur adulto grana decem ad scrupulum, bis vel ter in die; dein vero drachmam, duas, quatuor, quin imo unciam ter in die porrigi posse, **BUCHANAN** adseverat.

JODIDUM POTASSII.

KI².

HYDRIODAS POTASSÆ; KALI HYDRIODICUM.

Йодистый калий.

R̄. Jodi uncias tres,

Carbonatis Potassæ uncias duas,

Ferri limati unciam,

Aquæ destillatæ libras sex.

Jodum cum ferro limato iramitte vasi ferreo, illisque superfunde libras tres aquæ; spatha agitando liquidum calefac, donec color fusco-virescens evanescat; tum carbonatem potassæ in sesquilibra aquæ solutum adde, et liquorem per chartam cola. Residuum in filtro adhuc sesquilibra aquæ destillatæ bullientis elue. Liqueores colatos simul misce, et vaporando calore lenissimo crystallos elice, quas in vase vitreo clauso usui serva.

Q. Crystalli sunt cubicæ (vel prismata quadrangularia), albæ, pellucidæ, aliquantulum splendentes; saporis acris, salini, sal culinare æmulantis. Igne leniter rubente funditur, et frigefactum concreseit in massam crystallinam coloris margaritacei; igne intensiori avolat, quin discidium patiat. Partes tres solvuntur in aquæ temperatæ partibus duabus; in alcohole parimodo facile solvitur. Acido sulphurico, nitrico, uti etiam chloro et bromo resolvitur. Centenarius constat ex: jodi 76, 33; potassii 23, 67 partibus.

Jodidum Potassii venale adulteratur interdum chlorido potassii; fraus innotescit sequenti modo: Jodido Potassii, aqua soluto, sensim additur solutio nitratis argenti; effuso liquore supernatante, præcipitato superfunditur ammonia liquida, qua chloridum argenti assumitur, jodidum argenti autem immutatum manet; cavendum tamen, ne exuberans ammonia addatur; ammoniæ caute effusæ acidum sulphuricum additur, quo chloridum argenti iterum dejicitur, e cujus pondere quantitas chloridi potassii dignoscitur: 100 grana chloridi argenti designant 51 granum chloridi potassii. Vel etiam: Jodido Potassii, aqua soluto, acidum nitricum adfunditur; liquor igne intensiori ad siccum vaporatur, ut omne jodum avolet; residuum salinum, aqua

solutum, cum nitrate argenti, promet sedimentum (chloridum argenti), si chlorido potassii sal erat inquinatum.

V. et U. ut Jodi.

D. Aqua vel alcohole solutum propinatur adulto a grano ad tria, bis aut ter in die. Pro unguento drachma, duæ aut tres, ad unciam adipis.

BIJODIDUM HYDRARGYRI.

HgI².

Двухъ-ю,чистая ртуть.

Rz. Hydrargyri purificati unciam,
Jodi drachmas decem,
Alcoholis purissimi quantum satis.

Hydrargyrum et jodum simul tere in mortario lapideo, alcoholis tantillum per vices addendo, donec globuli hydrargyri prorsus visum fugiant, et massa fiat homogœnea. Pulverem lenissimo calore in loco obscuro sicca, et in vase probe obturando serva.

Si ad unciam hydrargyri, quinque drachmas jodi sumpseris, JODIDUM HYDRARGYRI obtinebis.

Q. Bijodidum Hydrargyri exhibet pulverem coloris læte coccinei; pond. specif. = 6,32; facile funditur, et sub ipsa fusione colorem induit flavum; adæucto calore avolat; si sublimetur, in tabulas rhomboëdras concrescit, et tum coloris citrini est, contritum autem iterum coccinei fit. Centenarius Bijodidi H. constat ex: jodi 55,51; hydrargyri 44,49. In aqua non solvitur; in acidis autem, alcalibus, et variis jodidis solubilibus, uti etiam in alcohole solvitur.

Jodidum Hydrargyri pulvis est coloris flavi virescentis, qui calefactus ad tempus quidem rubescit, dein iterum flavum induit colorem; pond. specif. = 7,75; calore aliquantulum adæucto funditur et dein avolat; in

aqua et alcohole non solvitur. Centenarius constat ex: jodi 38,42; hydrargyri 61,58.

V. Stimulans; antisymphilitica.

U. Bijodidum Hydrargyri intus porrigitur in syphilide secundaria. Extrinsecus forma unguenti imponitur ulceribus flaccidis, margine calloso distinctis. Jodidum Hydrargyri intus exhibitum fuisse fertur in casibus, ubi syphilis cum serofula complicata obvenit.

D. Bijodidum Hydrargyri datur a $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{4}$ grani, semel aut bis in die, forma pilularum cum mica panis; Jodidum Hydrargyri autem ab $\frac{1}{8}$ grani usque ad grani dimidium. Pro unguento sumuntur grana decem Bijodidi Hydrargyri ad unciam adipis.

JODIDUM PLUMBI.

PbI².

HYDRIODAS PLUMBI.

Йодистый свинецъ.

R̄. Acetatis Plumbi crystallisati uncias novem,
Jodidi Potassii uncias septem,
Aquæ destillatæ libras duodecim.

Acetatem plumbi in libris novem, et jodidum potassii in libris tribus aquæ separatim solve, et tum parvis portionibus solutionem jodidi potassii in illam acetatis plumbi infunde. Præcipitatum pauca aqua frigida elue, et sicca.

Q. Pulvis est coloris læte flavi. In aqua bulliente solvitur; hac autem frige facta forma lamellarum splendentium, coloris aurantii adparet. Centenarius constat ex: jodi 54,96; plumbi 45,04 partibus. Calore adacto discidium fert; jodum avolat, et plumbum metallicum manet.

V. In glandulas obstructas resolvendo agit.

U. In serofulis intus porrectum fuisse, fertur. Multo magis convenit usui externo ad dissipandos tumores glandulosos, nullo dolore stipatos. Suadente Todd Thomson, unguentum ex sesquidrachma Jodidi Plumbi ac uncia adipis potenter resolvit hujusmodi tumores, si eodem tempore alia jodi præparata intus exhibeantur.

D. Pro dosi porrigitur adulto grani dimidium, ad grana duo.

MAGNESIA.

MgO.

Магнезія.

Oxydum metalli levis, quod Magnium, Magnesium, seu Talcium nuncupatur. Magnesia nonnisi cum acidis: sulphurico, phosphorico, carbonico et nitrico juncta occurrit. *Usuales sunt: 1) Magnesia; 2) Carbonas Magnesiæ; 3) Sulphas Magnesiæ.*

MAGNESIA.

MAGNESIA USTA; MAGNESIA CALCINATA.

Жженая магнезія.

R̄. Carbonatis Magnesiæ quantum lubet. In crucibulo, probe tegendo, per sesquihoram igne fortiori rubescat, vel donec particula exempta ex adfuso acido acetico jam non effervescit; dein frigefacta lagenæ obturamento vitreo muniendæ immittatur, usuique servetur.

Q. Pulverem exhibet levem, album, insipidum et inodorum; pondus specif. = 2,3; in aqua parum solvitur. Aqua si madefiat, sensim illam absorbet, et in centenario 30 partes aquæ, hydratis instar continentur. Aëri exposita acidum carbonicum et aquam attrahit; hinc in vasis probe obturatis servanda. Centenarius constat ex: magnii 61,25; oxygenii 38,75 partibus.

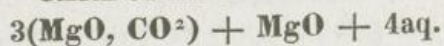
Dum calcaria inquinata est, in acido sulphurico diluto ex toto non solvitur; dum carbonatem magnesiæ admixtum continet, adfuso acido effervescit. Minimæ etiam calcariæ particulæ deteguntur, si Magnesiæ, in acido sulphurico solutæ, oxalas ammoniæ addatur, quo oxalas calcariæ insolubilis dejicitur.

V. Absorbens, quin ructus, ut carbonas ejusdem excitet; laxans, adtracto in primis viis acore.

U. Ad subigendum succi gastrici acorem, in adfectionibus hinc pullulantibus, uti soda, pyrosi, aliisque, recte commendatur; hypochondriacis, qui hujusmodi concoctionis vitio plerumque laborant, aptum est remedium, eique tunc elæosaccharum fœniculi, aut menthæ jungitur, et, si alvus naturali tardior, pulvis rhei. Monentibus WOLLASTON, MARCET et BRANDE, effeacax est remedium adversus urolithiasin, dum acidum uricum nimia quantitate generatur.

D. Plerumque forma pulveris, rarius liquido mucilaginoso suspensa, datur Magnesia, a granis quinque ad decem vel scrupulum, bis aut quater in die.

CARBONAS MAGNESIÆ.

MAGNESIA ALBA; SUBCARBONAS M.

Углекислая магнезия; Бѣлая магнезия.

R̄. Sulphatis Magnesiæ libras quatuor,
Carbonatis Sodæ crystallisati libras quatuor
et uncias quatuor.

Utrumque sal seorsim solve, et quidem, sulphatem magnesiæ in aquæ libris quadraginta, carbonatem sodæ autem in libris quadraginta quatuor. Solutiones colatas simul misce et per biduum sepone; præcipitatum super linteum aqua destillata tamdiu elues, quoad de-

fluens nulla salium vestigia manifestabit. Massam humidam in formas, e lapide non denso, creta, vel gypso confectas, leviter infarcito et, dum sat cohærentiæ adepta fuerit, in aëre libero exsiccet. Hoc modo Carbonatem Magnesiæ levem obtinebis; si vero sulphatem magnesiæ et carbonatem sodæ in dimidiis, ac dictum fuit, aquæ portionibus solutos, calentes commisceas, et supra linteam exsiccationi committas, ponderosior et pulverulentum Carbonatem Magnesiæ habebis.

Magnesia alba venalis parari solet magna copia ex solutione chloridi magnii, quæ post salis culinæ crystallisationem, ex aqua marina, superest. Liquor residuus chloridi magnii ad $+ 80^{\circ}$ R. calefit, eique solutio carbonatis potassæ impuri adfunditur, quo facto refrigerationi committitur.

Q. Pro vario modo, quo paratur, vel massam exhibet levem, friabilem, vel est ponderosior, et quasi sabulosa; utraque tamen insipida est. Secundum FIFE pars Carbonatis Magnesiæ solvitur in 2500 frigidæ et 9000 bullientis aquæ partibus; multo solubilior est Carbonas Magnesiæ in aqua acidi carbonici, cujus 48 partes tantummodo requiruntur, et tunc mutatur in bicarbonatem magnesiæ, qui tamen in crystallos cogi nequit, quum in aëre discidium ferat. Centenarius Carbonatis Magnesiæ constat ex: acidi carbonici 35,86; magnesiæ 44,69; aquæ 19,45 partibus.

Dum calcaria inquinatus est, in acido sulphurico diluto ex toto non solvitur. Si nimia quantitas carbonatis sodæ ad disjungendum sulphatem magnesiæ sumpta fuerat, Magnesia alba, tali modo obtenta, continet carbonatem magnesiæ sodicum, sal ferme insolubile; hujusmodi magnesia, si calcinetur et aqua diluatur, colore fusco tingit chartam curcumæ.

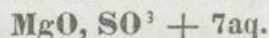
Insociabilis est Carbonas Magnesiae acidis, alcalibus et plerisque salibus, quae in aqua quidem solvuntur, sed quorum carbonates insolubiles sunt; discidium etiam infert chlorido et bichlorido hydrargyri.

V. Antacida; majori dosi et acore in ventriculo praevalente, blande purgans.

U. Idem ac Magnesiae. Notandus hic obvenit *Pulvis puerorum HUFELANDI*, qui componitur ex: Carbonatis Magnesiae drachmis duabus, radicis rhei drachma dimidia, radicis valerianae granis octo, et elaeosacchari foeniculi drachma; datur bis aut ter in die ad cuspidem cultri; laudatur in colica flatulenta, exuberante muco primarum viarum, diarrhoea, alvo praeceteris viridi, nec non in aliis levioribus affectionibus, aetati infantili propriis. Plurimi aestimatur a quibusdam *Aqua vulgo Magnesiae* dicta, quae bicarbonatem illius solutum continet; parari facile potest, si lagenae, librarum duarum capaci, aqua acidi carbonici impletae, immittantur drachmae duae Carbonatis Magnesiae, vas firmiter obturando. Vi pollet diuretica.

D. Carbonas magnesiae datur adultis, absorbendi scopo, a scrupulo ad drachmam; alvi purgandae ergo, a drachma ad duas, plerumque forma pulveris, ex aqua sumendi.

SULPHAS MAGNESIAE.

SAL AMARUM; SAL SIBERICUM; SAL ANGLICANUM; SAL SEIDLITZENSE; SAL CATHARTICUM.

Сѣрноокислая магнезія.

Obtinetur magna copia ex aquis mineralibus Epsomensibus in Britannia, Seidlitzensibus et Seidschützensibus in Bohemia. Paratur etiam ex aqua marina, se-

quenti modo: chlorido magnii, post crystallisationem salis culinaris in liquore residuo, solutio sulphatis ferri adfunditur, ex quo Sulphas Magnesiae et chloridum ferri oriuntur; salia sicca, vaporando excussa, addito acido sulphurico in vasis ferreis destillationi subjiciuntur, quo acidum hydrochloricum producitur, et Sulphas Magnesiae, sesquioxido ferri mixtus, qua residuum manet; subsequenti calcinatione et crystallisatione a ferro liberatur. Apud nos in confinibus Irkutsk et Astrachaniae in primis reperitur.

Sulphas Magnesiae venalis, ut ab admixtis heterogeneis liberetur, in pari aquae bullientis pondere solvendus, et in crystallos cogendus est. Ferrum assumitur, dum solutioni carbonas magnesiae additur.

Q. Lenta refrigeratione in prismata tetragona concrecit; saporis est frigerantis, amari, salsi. Aëri expositus non deliquescit, nisi chloridum magnii admixtum contineat. Leni calore funditur in aqua crystallisationis; dum vero igni intensius candenti exponitur, sal siccum iterum funditur, quo partim dirimitur. Ad 0° R. solvitur in quatuor aquae partibus; ad $+ 12^{\circ}$ R. in tribus, et ad $+ 80^{\circ}$ R. in parte cum dimidia. Centenarius constat ex: acidi sulphurici 32,40; magnesiae 16,70; aquae 50,90 partibus.

Sulphas Magnesiae venalis, dum purus est, aqua solutus et solutione carbonatis sodae (videsis carbonatem magnesiae) praecipitatus, sedimentum referat album, copiosum; quo in casu, si carbonas sodae solutus debita quantitate adfunditur, 100 grana Sulphatis Magnesiae producant 37 grana carbonatis magnesiae, in aëre libero exsiccati. Ad detegendam quantitatem sulphatis sodae, quo haud raro adulteratur, sequenti modo procedendum: Sulphati Magnesiae, aqua soluto, adfunda-

tur solutio sesquicarbonatis ammoniæ; dein liquidum calefiat, ut omnis carbonas magnesiæ dejiciatur. Liquor supernatans, per chartam colatus, ad siccum vaporetur, et residuum in crucibulo igne leniter rubente calcinetur, quo sulphas sodæ admixtus profertur (LASSAIGNE). Cuprum innotescit addito hydrosulphureto ammoniæ liquido.

V. Cathartica.

U. Ab aliis catharticis salibus, e potassa vel soda compositis, eo differt, quod cito exserat efficaciam, neque adeo facile vires ventriculi tubique intestinorum convellat. Adcommodus est præcipue hypochondriacis, et hystericis, æquo irritabiliori fibra præditis. Effectus ejus salutaris expectandus est præsertim in iis malis, quæ prompto auxilio egent; hinc apte datur in colica plumbea, et non male conjungitur cum oleo olivarum, vel ubi spasmi, ut causa alvi adstrictæ arguuntur, cum opio. In febribus inflammatoriis, ut laxans, cruditates auferendo prodest. Abstinentum tamen ab eo in gastritide, enteritide et dysenteria; ventriculo etiam admodum debili vix convenit. Valet etiam qua antidotum contra barytam et plumbi salia.

D. Ad solvendam leniter alvum scrupulus ad drachmam aliquoties in die propinatur; scopo cathartico datur uncia, ad duas, solutionis instar.

MANGANUM.

Mn.

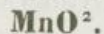
MAGNESIUM; MANGANESIIUM.

Манганецъ.

Metallum hoc plerumque invenitur oxygenio junctum in metallifodinis Nertschinscensibus, Kolyvano-Voscresensibus, Ecatherinopolitanis et Olonetzensibus,

sed neutiquam magna copia; adfertur proinde e Thuringia, aliisque locis. Reperitur etiam in montibus Uralensibus (*Орлеуѣ*). Usuale est.

BINOXYDUM MANGANI.

OXYDUM MANGANI NIGRUM; MAGNESIA VITRIARIORUM.

Перекись марганца.

In variis regionibus sat purum obvenit, et Mineralogis *Pyrolusites* audit.

Q. Nativum exhibet prismata rhomboëdra, vel massas radiatas, fasciculatim discretas. Coloris est nigri, ferrei; splendore metallico gaudet; pond. specif. = 4,8; saporis expers; aqua insolubile. Igni rubenti expositum oxygenium evolvit, et pro gradu caloris adhibiti vel oxydum vel sesquioxidum manet residuum; cum acido sulphurico calefactum parimodo oxygenium emit, sulphate oxydi mangani residuo; cum acido hydrochlorico autem chlorum profert. Centenarius Binoxidi Mangani constat ex: mangani 63,36 et oxygenii 36,64 partibus.

Binoxidum Mangani venale raro purum est et vario nomine insigniri solet, utpote: *Magnesia nigra*, *Sapo vitriariorum*, *Lapis spurius*. Interdum admixtum continet hydratem oxydi mangani; si tale in pulverem redigatur, non est coloris nigri, sed fusci dilutioris. A calcaria et baryta, quæ aliquando admixtæ esse solent, liberatur, si cum acido nitrico diluto digeritur. Ex quantitate oxygenii, quam Binoxidum Mangani largitur, dum acido sulphurico leni calore tractatur, qualitas illius innotescit.

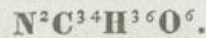
V. Censetur esse tonica, ferro quam proxime accedens.

U. Obsoletis adnumerandum est remediis. Laudabatur in variis cutis fœditatibus, uti psora et herpete; sic etiam in ulceribus canceraticis. Oppositum fuit hydropi a causa chloroseos originem ducente. Extrinsicus forma unguenti (e tribus drachmis Binoxidi Manganii et adipis uncia) tentatum fuit in variis morbis cutaneis.

Ad conficienda quædam præparata pharmaceutica imprimis adhibetur.

D. In pulverem subtilissimum redactum a granis tribus ad sex pro dosi exhibitum fertur.

MORPHIA.

Morphium.

Materia vegetabilis alcaloides ex Opio elicita, cuius indolem SERTUERNER primus descripsit. *Usuales sunt:*
1) Morphia; 2) Hydrochloras Morphie.

MORPHIA.

MORPHIUM; MORPHINUM.

Morphium.

Rz. Hydrochloratis Morphie unciam,
Ammonie liquidæ officinalis drachmas quinque,
Aque destillatæ libram eum dimidia.

Hydrochloratem Morphie in aqua solve, eique adfunde ammoniam liquidam, uncia aquæ prius dilutam. Præcipitatam Morphiam aqua destillata ablue et leni calore exsicca.

Q. Crystalli, ex solutione ejus alcoholica surgentes, sunt aciculares, seu prismata hexagona splendentia. Saporis est amari; in aqua et æthere sulphurico non solvitur; sed solubilis est in 40 partibus alcoholis

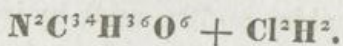
absoluti frigidi, et in 30 partibus ejusdem bullientis; solvitur parimodo in oleis pinguibus et æthereis, uti etiam in potassa vel soda liquidis; minus solubilis est in ammonia liquida. Cum acidis: sulphurico, hydrochlorico et acetico salia constituit, quæ in crystallos cogi possunt. Centenarius constat ex: nitrogenii 4,90; carbonei 72,20; hydrogenii 6,24; oxygenii 16,66.

V. Venenifera; perquam narcotica.

U. Intus non adhibetur. Extrinsecus jungitur unguentis ad sedandos dolores vel spasmos.

D. Grani dimidium, vel ad summum granum integrum, cum unguento cuti sanæ infricatur; vel eadem quantitate emplastrum respargitur.

HYDROCHLORAS MORPHIÆ.

MURIAS MORPHII.

Солекислый Морфинъ.

Opium in pulverem redactum, et cum arena purissima mixtum, super linteum aqua destillata frigida tamdiu elues, quoad hæc saporis ex toto expers erit. Opii solutionem ad spissitudinem syrupi evapora, eique tum quadruplam aquæ destillatæ quantitatem adfunde, et linque, ut fæces subsidant. Liquidum caute effunde et residuum aqua destillata probe elue. Liquori cum aqua loturæ mixto, solutionem saturatam chloridi barii tamdiu adfundes, quoad nullum præcipitatum (meconas barytæ) adparebit; hoc super filtrum aqua destillata elue. E liquido colato leni calore excute crystallos, quas, inter bibulam compressas, iterum in aqua destillata solve et cum carbone animali leni calore + 30° R. digere; dein liquidum per chartam cola, et carbo-

nem aqua destillata ablue; tandem e liquoribus commistis elice crystallos puras Hydrochloratis Morphiae.

Methodus hæc, quæ Todd Thomson in acceptis referenda est, cæteris ob simplicitatem, nec non ob majorem producti copiam merito præfertur; cavendum tamen, ne solutioni opii aquosæ nimium chloridi barii addatur, quo in casu productum foret inquinatum; hoc facile posset dignosci, additis solutioni ejus aliquot guttis acidi sulphurici diluti, ex quo præcipitatum album (sulphas barytæ) oriretur.

Q. Crystallos exhibet aciculares, in fasciculos simul junctas, ferme coloris expertes, inodoras, saporis amari. Ægre solvitur in alcohole, sed multo facilius in aqua, scilicet: aquæ ad + 12° R. temperatæ necessariae sunt 20 partes, bullientis vero 10. Centenarius constat ex: morphiae 88,78; acidi hydrochlorici 11,22. Discidium patitur ab alcalibus fixis, ammonia, nitrate argenti et salibus plumbi, hinc cum illis præscribi nequit.

V. Remedium narcoticum, opio suppar.

U. Iisdem casibus ac ipsum opium convenit.

D. A $\frac{1}{4}$ grani parte ad grani dimidium datur adulto.

PHOSPHORUS.

P.

Фосфоръ.

Phosphorus, cujus notitiam primus omnium (a. 1669) habuit BRANDT, Hamburgensis Chemicus, olim ex urina putrida parabatur; modus tamen illum obtinendi per longum temporis spatium in occulto erat, donec præterlapso seculo SCHEELE et GAHN aliam rationem, qua ex ossibus parari possit, publici juris fecerint.

Si methodum nunc usitatissimam adhibeas, sic operationem institues: ossa tauri vel ovis, accedente ultro

aëre atmosphærico, donec albescant ure, quo carbonium, hydrogenium, nitrogenium et oxygenium, in illis contenta, igne destruantur, et phosphatem calcariae cum parva carbonatis calcariae quantitate, et tantillo phosphatis magnesiæ habebis residuum; tum

R: Ossium, dicto modo calcinatorum, libras tres,
Acidi Sulphurici officinalis libras duas,
Aquæ communis libras triginta.

Ossa calcinata in tenuem pulverem redige, iisque acidum, aqua dilutum, superfunde. Totum per dies aliquot digestionem committe. Potentia acidi sulphurici generatur sulphas calcariae (subsiciens) et biphosphas calcariae (aqua solutus). Liquorem per linteum madefactum cola, et vaporando in lebetæ ferreo, cupreo, aut plumbeo ad syrupi spissitudinem consume; quum vero penitus refrigerit, sulphatem calcariae præcipitatum cauta effusione separa, et parva aquæ frigidæ quantitate lava, quam effuso liquori adde; hanc **SOLUTIONEM BIPHOSPHATIS CALCARIE** iterum ad mellis spissitudinem vapora, et additis unciis novem carbonis lignei pulverati, sub frequenti agitatione, in lebetæ ferreo, igni tam aucto arefac, ut fundus lebetis modice rubeat. Massam coloris nigri, hoc modo obtentam, immitte retortæ fictili, igne intensissimo rimas non acturæ; collo retortæ apta tubum cupreum sat amplum, cujus alterum extremum, in angulum rectum incurvatum, in lagenam introduce; hæc autem aqua eousque impleta sit, ut tubi cuprei extremum ad duas tresve tantum lineas in illam promineat, ne si fortuito casu retorta frigeat, aqua in illam adscendere possit. Tubum cupreum in lagenam per suberem trans mitte, cui parimodo inserendus est tubulus vitreus ad emittenda gasa, quæ sub ipsa operatione evolvuntur; lagenam, quæ excipuli vices agit,

in vas aquam continens ponito, tum scopo frigefaciendi hujusmodi excipuli, tum ad præcavendum omne malum, quod ex fractura illius exoriri posset. Retortæ in furno reverberii locatæ, juncturis ejus luto illitis et siccatis, ignem ab initio moderatum subde, quem sensim sensimque (totum furnum prunis implendo) tantum excitabis, ut retorta per plures horas candeat. Hoc processu biphosphas calcariæ disjungitur in phosphatem calcariæ (in retorta residuum) nec non in acidum phosphoricum, quod carbonis adjumento oxygenii jacturam patitur et Phosphorum profert, qui, in collo retortæ et tubo cupreo formam liquidam assumens, ad fundum lagenæ accumulatur. Initio prodiens, colore est flavo, qui vero sub finem operationis educitur magis fuscus est, pro ratione impuritatum, quæ illi admixtæ sunt.

Phosphorum hoc modo obtentum, et in frustula concisum, tubis vitreis, nonnihil turbinatis, immitte, extremitate angustiore cujusvis tubi subere obturata. Quum Phosphorum tubo ingesseris, tantum aquæ superfunde, quantum tubus recipere potest (deflagrationis vitandæ gratia) et sic oneratum in aquam bullientem immerge. Phosphoro fuso tubum frigida submerge, ubi vero solidus erit factus, absumpto subere eum expelle, et sub aqua in vasis probe clausis serva. Superiorem cylindrorum partem, impuritates continentem, abscinde.

Q. Communi aëris tepore exhibet massam ceræ iñstar solidam, pellucidam, coloris flavi pallescentis; frigidiori temperatura sit fragilis. Aqua non solvitur; parum recipitur ab æthere et alcohole; amplius ab oleis æthereis et pinguibus; optimum vero illius solvens est bisulphuretum carbonei (alcohol sulphuris). Ex solu-

tionibus in crystallos concrescit rhombo-dodecaëdras, nec non in prismata hexagona. Pondus specificum = 1,77. Aëri expositus vapores emittit albos, allium quodammodo redolentes et in tenebris lucentes, quum tali modo oxygenium attrahat, et in acidum phosphorosum sensim abeat. Semper sub aqua servandus, et nunquam digitis attingendus, nam particulæ illius, si quæ sub unguis penetrassent, in aëre atmosphærico exardescentes, sat gravem inducerent læsionem; cavendum etiam, ne plura frustula insimul aëri exponantur, nam calor, oxydatione illius generatus, tantus esse solet, ut flamma exinde prorumpat, quæ incendio ansam præbere posset. In vase clauso funditur ad $+ 30^{\circ}$ R. et exhibet liquidum oleosum, ad $+ 80^{\circ}$ vaporari incipit, et ad 240° effervescit. Dum liquefactus in vase clauso cum aqua tamdiu concutitur, donec refrixerit, in pulverem redigitur tenuem, qui usui pharmaceutico inservit. Saporis est acris, nauseosi. Potentia lucis rubescit, etiamsi in vase aëre vacuo contineatur.

Phosphorus venalis haud raro sulphure et arsenico inquinatus est. Sulphur originem ducit a sulphate calcariæ non rite separato; arsenicum vero ab acido sulphurico, cui hoc inquinamentum aliquando inest. Utrumque detegitur dum Phosphorus ope acidi nitrici in acidum phosphoricum convertitur (Videsis hoc acidum). Si in illo, aqua diluto, ex solutione nitratis barytæ sedimentum adpareat album, id acidum sulphuricum testatur; si vero ex hydrogenio sulphurato liquidum (acidum phosphoricum continens) flavo tingitur colore, et post nycthemeron sedimentum exhibet, id arsenici inquinamentum designat, quod cum certitudine eruitur, si tale sedimentum variis revelantibus chemicis disquiratur (Videsis Arsenicum).

V. Parva dosi excitans; diureticum; aphrodisiacum. Majori dosi profert symptomata, quæ gastritidem et enteritidem comitantur; hinc cautissime adhibendum. Nimia dosi venenum est.

U. Datur in morbis, magna nervorum debilitate notatis, non tamen ad roborandas, sed ad excitandas vires; hinc in typho graviore, paralyti apoplexiæ pedisequa, amaurosi, surditate et febribus intermittentibus, dum hæ ex languente nervorum vi pendent. Extrinsecus forma linimenti aut unguenti (grana 12 Phosphori ad unciam adipis) in paralyti et rheumatalgia prodesse, dicitur.

D. Porrigitur ad octavam, rarius ad quartam grani partem in emulsione. *Æther phosphoratus* (ex granis tribus Phosphori et uncia ætheris constans) datur dosi decem guttarum, omni secunda vel tertia hora, aut pro re nata sæpius, ex quovis blando liquido.

PLUMBUM.

Pb.

Ceuneuz.

Frequentissima Plumbi minera est Galena (sulphuretum plumbi); occurrit etiam oxygenio junctum vel salium instar. Metallifodinæ Plumbum largientes in Rossia sunt: Sibericæ, Olonetzenses, Uralenses, Ecaatherinopolitanæ, Berezovienses etc. Montes metalliferi in Britannia, Saxonia et Bohemia, multum quoque Plumbi suppeditant. Reductione ex oxydo, cum carbone mixto, metallum obtinetur. *Usualia sunt:* 1) Oxydum Pb. semivitreum; 2) Carbonas Pb.; 3) Acetas Pb. crystallisatus; 4) Disacetas Pb. liquidus; 5) Nitras Pb.; 6) Jodidum Pb. (Vid. Jodum).

Q. Coloris est cinerei in cæsiu vergentis; splendore insigni præditum; calore liquatum et lente refri-

gescens in crystallos concrescit pyramidatas, tetraëdras; malleis obsequitur et ductile est, quin tamen in fila tenuissima distendi possit; nec resilit, nec sonorum; lamina illius, dum incurvatur, nullum edit crepitum, uti stannum purum. Pond. specif. = 11,4. Priusquam candeat, scilicet ad $+250^{\circ}$ R., igne funditur, ast non nisi calore intensissimo in vapores abit. Via sicca facile oxygenium adtrahit atque, pro ratione quantitatis ejus, oxyda diversi coloris constituit; sic disoxydum coloris est cinerei et vulgo *Cinis Plumbi* dicitur; si hoc diutius sub accessu aëris ustione tractetur, in oxydum transmutatur, quod *Oxydum Plumbi citrinum* seu *Massicot* appellatur; si oxydum igne intensiori liquetur, profert *Oxydum Plumbi semivitreum*, vulgo *Lithargyrum*, quod ex cupellatione argenti plerumque remanet, et inde nomen nactum est. Si vero oxydum Plumbi (*Massicot* vel *Lithargyrum* pulveratum) per biduum, accedente aëre, moderato et continuo calori exponatur, lenteque refrigeretur, in *Minium* abit, quod ex oxydo et binoxydo Plumbi, proportionem non constanti, mixtis constare dicitur, et pulverem exhibet ponderosum coloris coccinei.

Ad dignoscendum, utrum Plumbum heterogeneis metallis inquinatum sit, solvatur in acido nitrico diluto; si album manet residuum, hoc binoxydum stanni vel stibii est; si solutioni addatur acidum sulphuricum, vel sulphas sodæ, subsidet sulphas plumbi, qui, addita $\frac{1}{8}$ parte carbonis lignei et $\frac{1}{2}$ carbonatis potassæ, caloris auxilio in Plumbum metallicum reducitur. Si alcalia, præcipitato jam sulphate plumbi, quidlibet deiciant, id de heterogeneis metallis suspicionem movet. Cyanido ferri et potassii revelatur ferrum; hydrogenio sulphurato autem cuprum.

V. Plumbum, scilicet metallum purum, vitæ haud est perniciosum; oxyda autem et salia illius organismo humano infesta sunt; hinc etiam Plumbum metallicum, quum facile in oxydum transmutetur, ominosum fieri solet. Si metallum hoc ventriculo ingeratur, adtracto oxygenio et acido carbonico, venenum fit.

Haud raro pictores, aliique artifices et metalli fossores, Plumbum vel ejus oxyda aut salia per longum temporis spatium attrahentes, peculiari adficiuntur morbo (colica saturnina seu Pictonum), quem sequentia comitantur symptomata: ciborum fastidium, flatus, ructus acidi, dulces, vel et amari; sapor ingratus, metallicus; nausea, vomitus; alvus solet esse pertinaciter adstricta, vel, si cietur, dura et nigra, vel etiam ultra modum fit liquida, et tunc umbilicus cum dolore interiora versus trahitur. Tandem accenditur febris, siccitate oris sitique magna, vertigine, tremore artuum, convulsionibus, imo paralysi notata; cutis fit aspera, luridi vel lividi coloris; æger (et vasis chyloferis et glandulis obstructis) magis magisque macescit, atque demum tabe consumitur. Malo recenti medentur: oleum ricini, sulphas sodæ vel magnesiæ, opium, balnea tepida, elysmata ex jusculo carnis. Si paralysis insequatur, nuxvomica vel ejus præparata in usum sunt ducenda.

U. Metallum hoc intus nunquam adhibetur. Obducuntur interdum cisternæ intrinsecus Plumbi laminis, et varii aquæductus e tubis plumbeis sæpe construuntur. Hujusmodi constructionis genus prorsus damnandum est, si aqua usui interno dicata sit, quum acidum carbonicum, quod aquæ inest, carbonatam Plumbi, sanitati perquam noxium, sensim sensimque producat. Vasa et tubi stannei, aut ferrei, omnino præferendi sunt.

OXYDUM PLUMBI SEMIVITREUM.

PbO.

LITHARGYRUM.

Глетъ.

Q. Exhibet squamulas splendentes, ponderosas, e rubello flavescentes, unctuosas. Quod venale prostat, inquinatur interdum pulvere laterum; si tale in aceto solvatur, pulvis laterum erit residuus. Cuprum cæruleo colore se prodit, si cum ammonia liquida digeratur. Centenarius Oxydi Plumbi constat ex: plumbi 92,83; oxygenii 7,17 partibus.

V. Intus sumptum, venenum est. Extrinsecus, emplastri forma, vim habet siccantem et adstringentem. Occurrunt interdum vina, quæ acoris compescendi gratia, subdola fraude, Lithargyro adulterantur. Ad detegendum Plumbum in hisce vinis, olim adhibebatur sic dictus *Liquor probatorius Hahnemanni* (in quatuor unciiis aquæ hydrosulphuratæ, drachmam acidi tartarici solutam continebat). Præstat aquam hydrosulphuratam per se vino suspecto adfundere, et præcipitatum exortum addito acido hydrochlorico diluto explorare; si præcipitatum nigrum ex acido solvitur, ferrum in vino erat solutum; sin secus, Plumbum erat, aut cuprum. Elicitur etiam Plumbum, si vinum ad syrupi spissitudinem vaporetur, et dein in crucibulo cum pulvere carbonum igni exponatur, quo Plumbum forma metalli obtinetur.

U. Conficiendis emplastris, aliisque præparatis inservit.

CARBONAS PLUMBI.

PbO, CO².

CERUSSA.

Ълекислый свинецъ; Свицовой бѣлила.

Carbonas Plumbi paratur magna copia in officinis propriis, duobus potissimum modis, scilicet:

1) Plumbi laminae in spatio undique clauso, tepore $+ 30^{\circ}$ vel $+ 35^{\circ}$ R., per unam alteramve hebdomadam vaporibus aceti exponuntur. Laminae hoc modo corrosae, Carbonatem Plumbi vario nomine designatum referunt; sic stratum superius, quod sponte secedit, optimum habetur, et Cerussa in lamellis seu Armentum album (*Иугфепеицз*) dicitur; quod autem laminis firmitus adhæret, ope molæ lignæ sub aqua separatum, elutriatione a Plumbo metallico liberatur, et ope collæ animalis in varias cogitur formas, atque Cerussa Cremnitzensis appellatur.

2) Alter modus, ejus auctor THENARD est, sequentibus absolvitur: gas acidum carbonicum per solutionem subacetatis plumbi in idoneo apparatu transducitur, quo Carbonas Plumbi deiecitur, et acetas plumbi solutus manet. Solutio acetatis plumbi, a præcipitato carbonate separata, cum oxydo plumbi digeritur, quo iterum in subacetatem plumbi mutatur. Per solutionem gas acidum carbonicum denuo transducitur, et talis operandi modus, quamdiu libuerit, continuatur. Carbonas Plumbi hac ratione obtentus conficiendo emplastro ineptus est.

Componitur etiam Carbonas Plumbi, si solutio acetatis illius cum solutione carbonatis sodæ misceatur.

Q. Massam exhibet cohærentem, friabilem; saporis est expers; aqua non solvitur, nisi hæc acido carbonico saturata fuerit; solvitur etiam in potassa liquida. Centenarius constat ex: oxydi plumbi 83,26; acidi carbonici 16,74 partibus.

Promercales sunt: Cerussa Veneta, Anglicana, Hollandica, aliæque species, quibus plerumque heterogenea insunt, scilicet: sulphas plumbi, carbonas calcariae, sulphas calcariae, phosphas calcariae, et sulphas

barytæ, quapropter sequenti modo disquirantur: Cerussa venalis solvatur in acido nitrico diluto; si manet residuum album vel sulphas plumbi, vel sulphas barytæ, vel sulphas calcariae est; sulphas plumbi in carbone ad tubum ferruminatorium ignitus, dat plumbum metallicum. Ex sulphate barytæ vel calcariae, si in crucibulo cum tantillo pulveris carbonum uratur, obtinetur sulphuretum barii, vel sulphuretum calcii. Sulphuretum ignoti metalli solvatur in aqua fervente, illique addatur acidum hydrochloricum, et solutio colata continebit vel chloridum barii, vel chloridum calcii. Si hæc solutio chloridi barii foret, illique calidæ (non exuberans) acidum oxalicum addatur, præcipitatum (oxalas barytæ) dejicitur; liquidum colatum calens, solutione chloridi calcii exploratum, dabit adhuc sedimentum (oxalatem calcariae), si sulphuretum barii erat indagatum; si vero sulphuretum erat calcii, ex addito sub finem chlorido calcii nullum exorietur præcipitatum. Si Cerussa carbonatem calcariae vel phosphatem calcariae continet, in acido nitrico diluto solvenda, et ex solutione neutra plumbum hydrogenio sulphurato dejiciendum est, quo facto soluta manet calcaria vel phosphas calcariae. Calcaria revelatur acido oxalico; phosphas calcariae autem solutione nitratis argenti; nam phosphas calcariae, in acido nitrico solutus, ex nitrate argenti, si tantillum ammoniæ liquidæ addatur, prominet sedimentum flavum.

V. Intus si sumatur venenum est; extrinsecus admotum exsiccans.

U. Nonnisi usui externo, conficiendis nimirum emplastris unguentisque inservit. Præparata plumbi, si per diuturnum temporis spatium extrinsecus admoveantur, sanitati noxam inferunt; hinc Cerussa pro eos-

meticis, quibus muliereculæ, adscititiam formam affectantes, delectari solent, non est commendanda.

ACETAS PLUMBI CRYSTALLISATUS.

$PbO, \bar{A} + 3aq.$

SACCHARUM SATURNI.

Уксуснокислый свинецъ.

Sal hoc prostat venale, et paratur magna copia in officinis chemicis. Oxydum plumbi semivitreum cum exuberante acido pyrolignoso digeritur, et liquor inde obtentus vaporando in crystallos cogitur. Pro usu medico, nisi sat purum fuerit, solvatur in parte cum dimidia aquæ destillatæ ferventis, et ex solutione colata excutiantur crystallos.

Q. Crystalli sunt albæ, pellucidæ, aciculares aut hexaëdræ; saporis est duleiculi, ingrati, adstringentis. Solvitur in aquæ temperatæ parte cum dimidia; in spiritu vini parimodo solubilis est. Tincturam heliotropii rufat, et syrupus violarum ex illo virescit. Leni calore funditur, et sensim aqua crystallisationis orbat. Aëri sicco expositus fatiscit et adtracto acido carbonico partim resolvitur. Centenarius salis crystallisati constat ex: acidi acetici 26,97; oxydi plumbi 58,71; aquæ 14,32 partibus.

Dum sal sincerum est, si, aqua solutum, acido sulphurico penitus præcipitetur, liquor colatus et vaporatus nullum dat residuum; sin aliter, heterogenea illi insunt.

V. Sedans; adstringens.

U. Licet usus illius internus sit anceps, concedendus tamen est circumspectissimis Medicis. In hæmoptysi et hæmorrhagia uterina, vel intestinali, uti etiam in sudore colliquativo, sæpe cum successu fuit usur-

patus. Auctore Todd Thomson, Acetas Plumbi semper conjunctim cum aceto vini destillato est porrigendus, ad præcavendam carbonatis plumbi generationem, qui venenis adnumerandus est. Extrinsecus multa aqua solutus, addito pauxillo aceti destillati, collyrii instar adhibetur, quod in variis ophthalmiis utile est; aliquanto minus dilutum, qua fomentum, in inflammatione superficiali proficit.

D. Porrigitur intus a quarta grani parte ascendendo ad grana duo, bis terve in die cum opio. Suadente Todd Thomson a granis tribus ad grana decem, omni sexta vel octava hora propinandus est. Pro collyrio grana decem, ad quindecim, in unciis octo aquæ destillatæ solvuntur.

DISACETAS PLUMBI LIQUIDUS.

ACETUM SATURNI; olim EXTRACTUM SATURNI.

R. Acetatis Plumbi crystallisati libram,

Oxydi Plumbi semivitrei, subtilissime pulverati, uncias septem,

Aquæ destillatæ libras quatuor cum dimidia.

Acetatem plumbi in aqua destillata solve, dein addito oxydo plumbi per dimidiam horam coque. Solutione peracta, quantum aquæ vaporatum est, tantum destillatæ adjice, ut mensuram eandem constituat. Liquorem frige factum per chartam cola et in vasis probe clausis serva.

Q. Solutio est coloris expers, limpida.

V. Extrinsecus adhibitus sedans est et antiphlogisticum remedium.

U. Dum aqua diluitur, solutionem constituit, quæ vulgo *Aqua Saturnina* dicitur et fomenti instar inflammationibus topicis compescendis perquam apta est.

NITRAS PLUMBI.

PbO, N²O⁵.

Азотнокислый свинецъ.

Conficitur solutione oxydi plumbi semivitrei in exuberante acido nitrico diluto. Liquor per chartam colatus vaporando in crystallos cogitur.

Q. Crystalli sunt tetraëdræ et octaëdræ, albæ, pellucidæ, saporis adstringentis. Solvitur in septem partibus aquæ frigidæ; calidæ minus requiritur; in alcohole non solvitur. Destillatione sicca largitur vapores acidi nitrosi et gas oxygenium, in retorta vero manet oxydum plumbi. Centenarius constat ex: oxydi plumbi 67,3; acidi nitrici 32,7.

In usum pharmaceuticum tantummodo ducitur.

POTASSA seu KALI.

KO.

Кали.

Alcali hoc purum nonnisi artis productum est; variis autem acidis, scilicet: sulphurico, phosphorico, nitrico, silicico, oxalico, tartarico, aliisque junctum, copiose obvenit. Experimentis a DAVY anno 1807 institutis primum innotuit, illud ex metallo levi, Potassio seu Kalio et oxygenio constare. *Usuales sunt:* 1) Potassa liquida; 2) Hydras Potassæ fusus; 3) Carbonas P. impurus (Cineres clavelati); 4) Carbonas P.; 5) Carbonas P. liquidus; 6) Bicarbonas P.; 7) Nitras P.; 8) Chloras P.; 9) Sulphas P.; 10) Acetas P.; 11) Tartras P.; 12) Bitartras P.; 13) Tartras Potassæ et Sodæ; 14) Tartras Potassæ et Ammonie; 15) Tartarus boraxatus.

POTASSA LIQUIDA.

LIQUOR KALI CAUSTICI.

Растворъ ѣдкаго кали.

R̄: Carbonatis Potassæ venalis libras duas,
Calcarie causticæ libram,
Aquæ communis libras viginti quinque.

Carbonatem potassæ in lebete ferreo probe mundato libris quindecim aquæ solve. Calcariam primo aqua consperge, ut in pulverem dilabatur, dein cum quinque libris aquæ misce. Carbonati potassæ ferventi calcariam parvis portionibus adde, spatha ferrea continuo movendo. Liquor per dimidium horæ absque cessatione ferveat, curando, ut aquam vaporatione consumptam, repetita additione in integrum restituas; tum liquorem cola per linteum. Residuum in lebete aqua fervida elue, iterumque cola. Liquores commistos in lebete ferreo mundato evapora, ut libræ circiter octo maneant; liquidum lagenis probe obturandis infunde, et ubi sedimentum posuerit, caute effunde, iterumque vaporando consume, quoad uncia ejus quatuor (pondere) vas complebunt, quod capax foret unciarum trium aquæ destillatæ. In lagenis minoribus, obturamento vitreo probe muniendis, usui serva.

Paratur etiam solutione hydratis potassæ fusi partium trium in aquæ partibus septem.

Q. Est liquor spissitudinis oleosæ, coloris odorisque expers. Ponderus specific. = 1,33. Recens parata cum acidis non effervescit; diutius servata autem adfusis acidis dilutioribus gasis carbonici tantillum emit, quod usui pharmaceutico hand obstat. Si ex adfusis acidis floccos vel sedimentum gelatinosum deponit, qua silicea inquinata, rejicienda est. Si acido nitrico ad statum neutrum reducatur, et solutione nitratis argenti vel nitratis barytæ turbetur, acidum hydrochloricum vel sulphuricum adesse, manifestum est.

V. Corrodens; cuticulam adurit eamque destruit. Potassæ liquidæ dilutioris: lotium movens; lithontrip-tica; antacida.

U. Vulnere a cane rabioso aut viperis apte eluuntur Potassa liquida. In lithiasi, acidum uricum producente, exhibentur interne grana 20 ad 40 in juscule e carne vitulina; carbonates tamen alcalini præferri merentur; injecta etiam fuit a RITTERO in vesicam urinariam solutio, e guttis viginti Potassæ liquidæ et aquæ destillatæ libra, ad $+ 26^{\circ}$ R. tepefacta, matutino tempore, reddito primum lotio.

D. Guttæ decem ad quindecim, ter vel quater in die, cum juscule carnis, exhibentur adulto.

HYDRAS POTASSÆ FUSUS.

KO + aq.

LAPIS CAUSTICUS; POTASSA FUSA.

Лимоное водное ками.

Potassa liquida tamdiu in vase ferreo vaporet, donec guttula ejus lapidi frigido instillata, durescat; tum massam igne leniter rubente calefac, ut olei instar fluat, atque tandem in canalem ferreum calentem, oleo olivarum illitum (qui pennæ anserinæ crassitiem habeat) effunde. In vitro bene clauso serva.

Q. Massa est alba, solida, fragilis; pondus specificum = 1,708. Igne leniter rubente funditur, intensius autem candente in vapores causticos abit. Summa aviditate acidum carbonicum et aquam attrahit, hinc aëri expositus liquescit. Centenarius constat ex: potassæ 84; aquæ 16 partibus.

V. Corrodens, partes enim corporis exest, et destruit. Ubi debita aquæ quantitate fuerit solutus, si intus porrigatur, diureticam et lithontripticam exerit vim. Extrinsecus forma balneorum adhibitus, virtute antispasmodica pollet.

U. Internus Lapidis caustici usus, ob corrosivam ejusdem vim, summam exposcit cautelam, semperque

cum mucilaginosus exhibendus est. BRANDISH in scrofulis utile expertus est hocce remedium; suadet ut drachma Lapidis caustici in uncia aquæ destillatæ solvatur, et hujus solutionis infantibus junioribus initio guttæ duæ cum cochleari theano syrupi althææ, bis in die, tandem et octo guttæ porrigantur. Balnea alcalina magni æstimantur in tetano traumatico, porrecto simul intus opio congrua dosi; hæc parimodo utilia censentur in trismo, eclampsia infantum, et ictero. Sumitur pro balneo adulti uncia dimidia ad duas. HAGENMÜLLER pediluvia e solutione ejusdem cum successu opposuit podagræ, singulo vesperi per semihoram primo, dein vero per horam administrata. Secundum Srütz partes exulceratæ balneo calido, in quo Potassa soluta est, per aliquot momenta fovendæ sunt, quo inertes ulcerum margines lacesciti, sensim meliorescunt, novamque benigni puris secretionem admittunt. In fistulis etiam lacrymalibus, aliisque ulceribus fistulosis adhiberi potest solutio per modum injectionis. Dum Lapis causticus ad aperiendos tumores, vel instituendos fonticulos, in usum ducitur, locus ille prius emplastro fenestrato tegendus est, ne ultra foramen effectus caustici progrediatur.

D. Grani dimidium ad duo, solutionis instar, bis aut ter in die, pro usu interno. Pro injectione granum dimidium, integrum, vel duo, ad aquæ unciam. Pro balneo uncia dimidia ad duas.

CARBONAS POTASSÆ IMPURUS.

CINERES CLAVELLATI; CARBONAS POTASSÆ VENALIS.

Homauz.

Est massa salina, quæ e lixivio cinerum variarum plantarum evaporationis et calcinationis ope paratur.

Cineres clavellati præter Carbonatem Potassæ varia heterogenea continent, scilicet: sulphatem, phosphatem, et silicatem potassæ; sulphatem sodæ; acidum silicicum et silicatem calcariae; chloridum potassii et sodii; nec non oxydum ferri et mangani. Quum Cineres clavellati pro quantitate Carbonatis Potassæ puri in pretio sint, sequenti modo mercem æstimare poteris; sumes e. g. unciam Cinerum clavellatorum, quam tribus aquæ unciis solves et per chartam colabis. Sumes præterea acidum nitricum diluti separatim uncias duas, quas, additis guttis aliquot tincturæ heliotropii, rufo indues colore. Unciam unam acidum nitricum diluti satura Carbonate Potassæ puro et sicco, donec liquidum fiat cæruleum et quantitatem adhibitam notabis; alteri unciae acidum nitricum diluti parvis portionibus adfundes solutionem Cinerum clavellatorum, donec liquidum æquo modo cæruleum fiat. Hinc patet, in solutione Cinerum clavellatorum consumpta eandem Carbonatis Potassæ puri quantitatem contineri, ac illa erat, qua prior acidum nitricum diluti uncia fuerat saturata. Acidum silicicum apparet forma floccorum albi coloris in solutione ad statum neutrum reducta. Vestigia sulphatum et chloridorum innotescunt, si acido nitrico saturetur, et dein solutio nitratis barytæ vel nitratis argenti adfundatur. Cineres clavellati emptitii referunt massam solidam, ex albo cærulescentem, et maculis hinc inde virescentibus, ex admixto mangani oxydo provenientiibus, distinctam; hujus indolis Potassa sic dicta Rossica occurrit; quæ autem ex America septentrionali adportatur, quum oxydi ferri et sulphureti potassii miculas habeat aggregatas, in rufum plerumque vergit. Ad parandum Carbonatem Potassæ depuratum in usum pharmaceuticum vertitur.

CARBONAS POTASSÆ.

CO, CO².

SUBCARBONAS POTASSÆ DEPURATUS; KALI CARBONICUM.

Углекислое кали.

R̄. Cinerum clavellatorum quantum vis.

Hos vasi ferreo probe mundato immitte, pari aquæ frigidæ pondere superfunde, atque spatha ferrea sæpius agitando contere, ut dilabantur. Solutum a non soluto per linteum novum separa, et fluidum limpidum colatum in vase ferreo tamdiu vapora, quoad cuticula salina in superficie manifestabitur; tunc in aliud vas effunde, et per diem aut biduum in loco frigido sepone, ut maxima pars salium heterogeneorum in crystallos coëat. Fluidum denuo in vas ferreum transfunde, et ad cuticulam salinam evapora, iterumque in loco frigido repone. Hoc tamdiu repetes, quoad liquidum pondus specificum = 1,5 adipiscetur, et vestigia salium non amplius adpareant; tum denique lento calore consume, ut siccum maneat sal, quod in vasis bene obturatis, in loco sicco, serva.

Purius obtinetur præparatum ex bitartrate potassæ, si sal hoc in cylindro papyraceo leviter humectato, vel in crucibulo ferreo, comburatur; massa salina hoc modo obtenta aqua destillata elixatur, et liquidum colatum vaporando consumitur.

Purissimum obtinebis Carbonatem Potassæ ex bicarbonate ejusdem crystallisato sequenti modo: bicarbonatem potassæ, in pulverem tritum, in vase porcellaneo, balneo arenæ immisso, calore + 80° R. nonnihil excedente, tamdiu calefac, quoad pondus illius minui cessabit, vel donec tantum $\frac{2}{3}$ adhibiti salis remaneant. Pulverem album, priusquam frigescat, vasi examussim obturando immitte.

Q. Aëri expositus humorem attrahendo liquescit (Oleum tartari per deliquium). Indolem alcalinam manifestat; aqua facillime solvitur; ex solutione spissata in crystallos rhombo-octaëdras concrescit, in quarum centenario $20\frac{1}{2}$ aquæ continentur; igne leniter rubente funditur; alcohole non solvitur. Centenarius salis sicci constat ex: acidi carbonici 31,91; potassæ 68,09. Heterogenea deteguntur uti in potassa liquida.

V. Acorem in primis viis obtundens; lithontriptica; antispasmodica.

U. Multum prodest in colluvie pituitosa, sedibus alvinis virescentibus distincta; in pyrosi, cardialgia, gastrodynia, enterodynia, aphthis, excoriatione etc. Laudatur in lymphaticis glandularum tumoribus, atrophia, serofulis (præsertim cum amaro-aromaticis) et rachitide (cum cortice cinchonæ). Acidum in urini-feris viis figendo, secretionem lotii auget, eoque adversus stranguriam et ischuriam potest; in urolithiasi laudes tulit, concrementis calculosis obicem ponendo, eaque solvendo. In morbis vasorum absorbentium glandularumque utilitatem promittit miti incitamento, stases systematis lymphatici soluturo. In metastasibus lacteis, impetiginibus et diuturnis exanthematibus proficit, interno externoque usu. In hydrope, præsertim ascite, prodest conjunctus cum gummi ammoniaci et extractis amarum. In spasmodicis affectionibus magni fit, quatenus energiam nervorum, musculis providentium, erigit, et exhibetur suasu STÜTZII cum opio alternatim; sic in tetano, hystericis nervorum distentionibus, asthmate spasmodico, pertussi, epilepsia, catalepsi, raphania, singultu et aliis similibus, si videlicet scrupuli duo Carbonatis Potassæ, in aquæ unciis duabus soluti, sic sumuntur, ut secunda quaque

hora cochlearia duo alternentur cum grano dimidio opii, sensim aucta dosi, immisso etiam ægroto in balneum lixivii caustici, alvoque per aquam saponatam addito Carbonate Potassæ eluta.

D. In chronicis morbis a duobus ad decem grana; in urolithiasi drachma ejusdem in bilibra aquæ soluta quotidie datur. In spasmodicis adfectionibus grana decem ad scrupulum. Pro externo usu in uncia aquæ scrupulus (vel duo) solvitur. In pulvere, aut pilulis nunquam exhibendus, sed semper solvendus est.

CARBONAS POTASSÆ LIQUIDUS.

LIQUOR KALI CARBONICI; OLEUM TARTARI PER DELIQUUM.

Растворъ углекислаго кали.

R̄. Carbonatis Potassæ libram,

Aquæ destillatæ bilibram.

Solve et cola. Vel

R̄. Carbonatis Potassæ quantum vis.

In loco humido aëri expone, ut sensim deliquescat.

V. et U. Ut præcedentis.

D. In chronicis morbis guttæ decem aut viginti quarta quaque hora exhibentur; in convulsionibus vero secunda quaque hora viginti, vel quadraginta guttæ ex quolibet idoneo liquido porriguntur.

BICARBONAS POTASSÆ.

$\text{KO}, 2\text{CO}^2 + \text{aq.}$

Двухъ - углекислое кали; Кислое углекислое кали.

R̄. Carbonatis Potassæ libram,

Sesquicarbonatis Ammonicæ uncias sex,

Aquæ uncias sexdecim.

Carbonatem potassæ vasi amplo immitte, aquam superfunde, et vas balneo aquæ, ad $+80^{\circ}$ R. calefactæ,

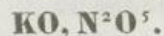
imponere; tum sub continua agitatione sesquicarbonatem ammoniæ parvis quantitatibus adde. Liquor per horæ quadrantem adhuc in balneo maneat, ut omnis ammonia avolet; tum calidum per chartam cola, et in locum frigidum seponere, ut crystalli surgant, sub libero aëris accessu exsiccandæ.

Parari quoque potest, si carbonas potassæ in pari aquæ pondere solvatur, et per solutionem gas acidum carbonicum ducatur. Crystalli Bicarbonatis Potassæ partim sub ipsa operatione manifestantur, partim vero eliciuntur illa peracta, liquidum ad $+ 45^{\circ}$ R. vaporando.

Q. Crystalli sunt rhomboëdræ, tabulatæ, pellucidæ, saporis blandi, salini; solvitur in 4 aquæ frigidæ partibus; aëri expositus non mutatur, nec liquescit; tincturam heliotropii non rufat, nec rufatam reducit. Centenarius constat ex: acidi carbonici 44; potassæ 47; aquæ 9 partibus.

V. U. et D. eadem, ac bicarbonatis sodæ.

NITRAS POTASSÆ.

KALI NITRICUM; NITRUM.

Азотнокислое кали; Селитра.

In variis regionibus cæli calidioris solo argillaceo et calcareo inesse solet. Plerumque autem paratur in nitrariis; hunc in finem partes animales, quæ in locis diurna luce privatis putredinem perpessæ sunt, cum substantiis, carbonatem potassæ, calcariæ vel magnesiæ continentibus miscentur, et cumulatim libero aëris accessui per menses et annos exponuntur. Nitrogenium, quod e partibus animalibus putrescentibus evolvitur, attracto oxygenio aëris, in acidum nitricum abit, quod admixto carbonati jungitur. Massa terrea tandem

elixatur; lixivium, per cineres communes posthac transmissum, vaporando in crystallos cogitur. Sal hoc modo obtentum *Nitrum crudum* appellatur, et chlorido potassii vel sodii, sulphate sodæ, nitrate magnesiæ, vel carbonate calcariæ inquinatum esse solet; quapropter in usum pharmaceuticum nonnisi depuratum adhibebis, sequenti modo parandum:

R. Nitratis Potassæ venalis, quantum placet. Solvito in aquæ fervidæ ea quantitate, ut solutio frigida haud ponat crystallos; dein instilla carbonatem potassæ liquidum, quamdiu liquor exinde turbatur. Posito sedimento per chartam cola; leni igne evapora, donec gutta corpori frigido imposita spiculas salinas offerat; tum in loco frigido seponito, ut crystalli surgant, quas bibula siccat. Iterata evaporatione, ut ante, reliquas crystallos de lixivio excutito.

Q. Crystalli sunt prismata hexagona, longa et pellucida, spiculis desinentia, tam pyramidatis, quam obtusis, transversis. Saporis est frigerantis, acris; odoris expers; aëre immutabilis. Igne leniter rubente, ad temperaturam 280° R. funditur, liquidi oleosi speciem referens, quod refrigeratum massam exhibet solidam, impellucidam. Si calore liquefactum guttatim in laminam metallicam effundatur, *Nitrum tabulatum* obtinetur. Igne intensius candente discidium fert; initio largitur oxygenium purum, dein vero nitrogenio junctum; quod remanet nitrus potassæ est. Cum carbone et aliis materiis, facile ignem concipientibus, detonat. Centum aquæ partes solvunt: ad 0° R. 13,3 partes Nitratis Potassæ; ad + 15° R. — 30 p.; ad + 36° — 74,6; ad ebullitionem 236 partes. Insociabile est sal hoc chlorido barii, supersulphati aluminæ et potassæ, sulphati magnesiæ, et generatim sulphatibus metallicis, uti et

ipsi acido sulphurico. Centenarius constat ex: acidi nitrici 53,45; potassæ 46,55.

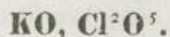
Dum carbonatem potassæ continet, aëri expositus humescit. Chlorido quolibet inquinatus, cum solutione nitratis argenti dat sedimentum album. Vestigia acidi sulphurici deteguntur solutione nitratis barytæ; calcaria revelatur carbonate potassæ.

V. Antiphlogistica; actionem cordis arteriarumque debilitans; lotium movens. Protracto usu, vel nimia dosi, ventriculi energiam frangit, cardialgiam, pectoris oppressionem, vomitiones violentas, interdum eruentas, alvi profluvium, et his pejora excitat.

U. In morbis inflammatoriis acutis, cæteris salibus neutris palmam eripit; hinc magni æstimatur in synocha, pleuritide et pneumonitide, præmissa, si opus est, sanguinis detractio; in febribus quoque catarrhalibus et rheumaticis non est alienus. Febribus exanthematicis opportunum est remedium, ubi ob auctam vasorum sanguiferorum energiam, exanthema difficulter prorumpit; in stadio autem criseos incongruum foret. Adversus hydropem, etiamsi post febres intermittentes exortum, teste BALLY, laudatur. In febribus asthenicis grana quindecim Nitratis Potassæ, cum grano vel duobus camphoræ, secunda vel tertia quaque hora porriguntur. Gastritidi, hepatitidi, enteritidi, nephritidi, ob partium adfectarum sensibilitatem, vix convenit. Scorbuto occurrere BEDDOËS et PATTERSON opinantur; vix tamen tuto datur, quum sit ventriculo infestus.

D. A granis quinque ad decem, quin imo ad scrupulum, omni bihorio, vel pulverum forma cum saccharo, vel liquido quolibet mucilaginoso solutus datur adulto.

CHLORAS POTASSÆ.

HYPEROXYMURIAS POTASSÆ; KALI OXYCHLORINICUM.

Хлорноватокислосе кали.

R̄. Carbonatis Potassæ partem,
Aquæ communis partes duodecim.

Carbonatem potassæ aqua solutum lagenæ apparatus Woulfeani infundes, et in solutionem gas chlorum tandiu transmittes, quoad liquidum, valide concussum, chlori odorem exhalabit, vel donec charta heliotropio tincta, in illud immersa pallescet. Solutio hujusmodi, vulgo sub nomine *Eau de Javelle* nota, **HYPOCHLORITEM** seu **OXYMURIATEM POTASSÆ** (KO, Cl²O) liquidum constituit; ad siccitatem caloris intensioris ope evaporata, refert massam salinam, quæ præter Chloratem Potassæ, chloridum potassii quoque continet, a quo ut liberetur, iterum solvenda est, et leni vaporatione in crystallos cogenda. Chloras Potassæ lamellarum forma in densata solutione exurgit, chlorido potassii liquido remanente.

Parvo etiam dispendio sequenti modo illum parabis: Hypochloritis calcariae partibus decem tantum aquæ adfunde, ut massam pultaceam constituent, quam sub jugi motu igne moderato exsicca, quo hypochloris calcariae in chloratem calcariae et chloridum calcii abeat. Massam siccam aqua solve, per chartam cola, et modice vapora. In liquido adhuc calente solve chloridi potassii partem, cola per linteum, et in locum frigidum sepone, ubi elapso nycthemero Chloras Potassæ in crystallos concresecet, quæ, a residuo liquido separatæ, iterata solutione et crystallisatione depurantur.

Q. Crystallos refert coloris albi margaritacei, rhomboëdras et hexagonas, vel laminatas. Pondus specific. = 1,989. In tenebris contritus lucescit; aëri expositus haud mutatur; saporis est frigerantis, salini; igne funditur priusquam incandescat. Variis corporibus facile exardescit, uti sulphuri, carboni, phosphoro etc. mixtus, ad levissimum contritum ignem concipit, et crepitu vehementissimo detonat; hinc summa cautela cum hisce corporibus tractandus, et pulvis istiusmodi nunquam siccus est triturandus. Centenarius constat ex: acidi chlorici 61,51; potassæ 38,49.

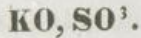
Dum chloridum potassii continet admixtum, solutio ejus cum nitrate argenti dat sedimentum album; si autem a nitrate argenti leviter duntaxat turbetur, usui pharmaceutico idoneus est. Dum incandescit, nonnisi oxygenium purum largiatur, et residuum igni intensissimo expositum, chloridum potassii tantummodo referat, oportet; si vero residuum alcalinum foret, nitrate potassæ sal inquinatum fuisse, deducere licet.

V. Nitrati Potassæ suppar.

U. In morbis inflammatoriis opportunum remedium esse dicitur, quod tamen ulteriori experientia probandum est. In exulceratione gingivarum, ex prægressa salivatione, exhibentur grana quatuor ter in die. In neuralgiis, scilicet: in malo Cotunni et prosopalgia, **KNOD** a **HELMENSTREIT** sal hoc in usum duxit. Nec defuere, qui illud in phthisi administraverint. Ob magnam oxygenii quantitatem, cui evolvendo par est, in cholera morbo experiri forsitan meretur.

D. A granis sex ad decem, forma pulveris aut solutionis, ter quaterve in die datur.

SULPHAS POTASSÆ.

TARTARUS VITRIOLATUS; ARCANUM DUPLICATUM.

Сѣрнокислое кали.

Sal hoc plerumque obtinetur qua productum secundarium ex variis operationibus chemicopharmaceuticis residuum, e. g. dum nitras potassæ acido sulphurico disjungitur; dum carbonas magnesiæ ex sulphate ejusdem ope carbonatis potassæ paratur; dum acidum aceticum ex acetate potassæ elicitur. Ex qualicunque operatione residuum, si alcalinum est, acido sulphurico corrigitur, si acidum, carbonate potassæ; liquor dein colatur ac vaporatur, et si opus, iterata solutione depuratur.

Si necessitas instet, ex partibus, quibus constat, sequenti modo componi potest:

R̄. Acidi sulphurici, sextuplo aquæ pondere diluti, quantum lubet; in amplum vas vitreum infunde, et paulatim carbonatis potassæ, sextuplo aquæ pondere soluti, sufficientem quantitatem ad perfectam acidi saturationem instilla. Finita effervescencia liquorem cola, ad punctum crystallisationis evapora, et in loco frigido sepone, ut sal concreseat.

Q. Crystalli sunt hexaëdro-prismaticæ, aëri expositæ non fatiscentes, intensiori autem igne liquescentes; saporis salini, amaricantis. Teste **BRANDES** 100 aquæ partes solvunt: ad + 10° R. 10 partes; ad + 25° — 14; ad + 30° — 17; ad + 35° — 21; ad + 45° — 22; ad + 60° — 23; ad + 80° — 26. Alchhole non solvitur. Pondus specif. = 1,75. Centenarius constat ex: acidi sulphurici 45,93; potassæ 54,07.

Dum sulphatem magnesiæ admixtum continet, solutio ejus, addito carbonate potassæ, promit sedimen-

tum album (carbonatem magnesiæ); vestigia chloridorum deteguntur solutione sulphatis argenti. Salibus barytæ, calcariæ, plumbi et hydrargyri disjungitur. Si acidum hydrothionicum, vel borussias potassæ ferrosus, metalli cujuslibet vestigia indicarent, usui pharmaceutico ineptus foret.

V. Leniter alvum ducens; resolvens.

U. In alvi segnitie, quæ colluvie pituitosa comitatur, vel solus, vel in conjunctione amarorum, parvis potius dosibus, bis aut ter in die repetitis, exhibetur. In viscerum infarctu, uti etiam in ictero et hydrope, si tali ex causa proveniunt, datur cum extractis solventibus aut rheo. Ablactantibus etiam feminis suadetur, ad minuendam lactis secretionem; an vero sale hoc metastases lacteæ præcaveri possint, in medio relinquimus.

D. Scopo solvendi a scrupulo dimidio vel integro ad drachmam dimidiam, omni secunda aut tertia hora; hoc in casu forma solutionis præstat. Scopo alvum laxandi drachmæ duæ ad sex, forma pulveris, nimum enim aquæ ad solutionem requiritur.

ACETAS POTASSÆ.

KO, \bar{A} .

TERRA FOLIATA TARTARI.

Уксуснокислое кали.

R̄. Carbonatis Potassæ quantum vis,
Acidi Acetici, vel deficiente hoc,
Aceti destillati, quantum opus sit ad saturationem.

Carbonatem potassæ parvis quantitibus in acido solve. Liquorem, qualitate potius acida, quam alcalina præditum, cola, et in balneo arenæ, calore sub finem

lenissimo, ad siccum evapora. Si sal ob impuritates, carbonati potassæ inhærentes, aliquantulum fusco tingatur colore, iterum solvendum, et solutio, addito carbone animali recens parato, ebullitione depuranda est, ex qua dicto modo sal excutiendum. In officinis chemicis paratur ex acetate plumbi crystallisato, et carbonate potassæ.

Acetatis Potassæ partem, duabus aquæ partibus solvendo, **ACETAS POTASSÆ LIQUIDUS**, seu **LIQUOR TERRE FOLIATÆ TARTARI** obtinetur.

Q. Crystalli sunt albæ, tum prismaticæ, tum laminatæ. Aëri expositus liquatur; aqua et alcohole facillime solvitur; saporis est pungentis, salini, haud ingrati. Centenarius constat ex: acidi acetici 52,16 et potassæ 47,84.

An chloridum potassii admixtum habeat, revelatur solutione nitratis argenti; acidi sulphurici et sulphatum vestigia manifestantur solutione acetatis barytæ. Si solutio Acetatis Potassæ acido hydrothionico succatur, metallo sal inquinatum est.

Insociabilis est Acetas Potassæ omnibus acidis mineralibus, uti etiam salibus, quæ ex hisce acidis composita sunt, nec minus succinatibus et tartratibus; pari quoque modo pulpæ tamarindorum et generatim fructibus acidis.

V. Solvens; leniter diaphoretica ac diuretica.

U. In variis cachexiis, quæ organorum concoctionis inertia, et viscerum abdominalium infarctu comitantur, reliquis salibus mediis præferri solet, quum tunicam mucosam ventriculi et intestinorum, uti etiam glandulas et vasa lymphatica eorundem minus afficiat; hinc in tumore hepatis et lienis, in scirrho pylori, atrophia, febribus intermittentibus et variis hydropibus, im-

primis vero anasarea, usurpari solitum est, haud raro conjunctim cum extracto graminis, taraxaci et rheo.

D. A granis 15 ad drachmam dimidiam vel integram, sæpius in die datur, plerumque forma solutionis; hinc misturis apte drachmæ duæ vel tres adduntur.

TARTRAS POTASSÆ.

KO, T̄.

TARTARUS TARTARISATUS.

Виннокислое кали.

R: Bitartratis Potassæ partem,
Aquæ communis partes quatuor,
Carbonatis Potassæ quantum opus sit.

Bitartratem potassæ immitte aquæ, in vase stanno probe obducto bullienti; liquorem spatha lignea agitando, tantum carbonatis potassæ parvis portionibus adde, quantum ad saturationem requiritur; dein cola et ferme ad syrupi spissitudinem evapora; tandem leni calore expone, ut in crystallos coëat. Sal siccum in vasis probe obturatis conserva.

Obtinetur quoque Tartras Potassæ, qua productum secundarium, quum paratur acidum tartaricum.

Q. Crystalli sunt prismata rhomboëdra, pellucida; saporis est blandi salini, amariusculi; aëri expositus humescit, quin tamen liquetur; ad communem temperaturam pari aquæ pondere solvitur. In alcohole ægre solubile est sal hoc. Centenarius constat ex; acidi tartarici 58,48; potassæ 41,52. Heterogenea revelantur uti in bitartrate potassæ.

Insociabilis est Tartras Potassæ: acidis mineralibus et plerisque vegetabilibus; sulphati potassæ, sodæ, et magnesiæ, nec non hydrochlorati ammoniæ.

V. Frigerans; solvens; leniter alvum ducens; diuretica.

U. Ut Sulphatis Potassæ.

D. Scopo solvendi a gr. 15 ad drachmam dimidiam aliquoties in die. Scopo leniter alvum ducendi a drachma ad duas pro dosi, semel, bis aut ter in die; vel etiam uncia unica dosi.

BITARTRAS POTASSÆ.

KO, T² + aq.

CREMOR TARTARI.

Дву-виннокислое калм.

In succo baccarum variarum, præsertim vero vitis viniferæ obvius, ex quo instar crustæ crystallinæ parietibus doliorum, in quibus vina austera adservantur, adhæret, et TARTARUS CRUDUS dicitur, isque albus et ruber. In officinis Montepessulanis (*Montpellier*), Venetiæ, nec non Herbipoli (*Würtzburg*), aqua solutus et cum argillis pinguibus, albumine, aut carbonum pulvere coctus, depuratur, et nomine *Crystallorum Tartari*, vel si hæ pulveratæ sint, *Cremoris Tartari*, venenum datur.

Q. Crystalli sunt parvæ, albæ, semipellucidæ, in massas irregulares plerumque aggregatæ. Saporis est aciduli, tincturam heliotropii rufat, et aëri expositus non mutatur. Ad + 15° R. pars nonnisi 120 partibus aquæ solvitur; aquæ autem bullientis tantummodo 30 partes requiruntur ad solutionem; alcohole non solvitur. Centenarius constat ex: acidi tartarici 70,28; potassæ 24,96; aquæ 4,76.

Bitartras Potassæ nihil heterogenei continens, si comburatur, nonnisi carbonatem potassæ referat, oportet. Si cupro inquinatus est, crystalli ejus tantillum

virescunt, et solutio eorum ex addito acido hydrothionico dat præcipitatum coloris fusei (bisulphuretum cupri). Ferrum revelatur cyanido ferri et potassii (borussiate potassæ ferroso). In Cremore Tartari venali obveniunt in centenario 2 aut 3 partes tartratis calcariæ, quod usui medico haud multum obstat; si vero nimia tartratis calcariæ quantitate inquinatus suspicetur, calcaria in combusto detectu est facilis. Sulphate potassæ, aut supersulphate aluminæ et potassæ inquinati solutio, ex adfusa solutione acetatis plumbi vel barytæ, sedimentum deponit, in acido nitrico non amplius solubile; simili modo revelatur chloridum quodvis solutione nitratis argenti.

Insociabile est sal hoc acidis mineralibus, alcalibus et terris alcalinis.

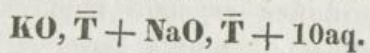
V. Frigerans; cathartica; diuretica.

U. In febribus levioribus ad minuendum arteriarum vigorem, multa aqua solutus, addito pauxillo sacchari, potum constituit acidulum, haud ingratum. Tubum intestinorum stimulando, præsentibus sordibus gastricis, in prima periodo febrium gastricarum, uti etiam in alvo adstricta, congrue datur. Frequentissimus est usus Cremoris Tartari cum sulphure et nitrate potassæ in stasibus venæ portarum, quæ hæmorrhoidibus aliisque malis analogis manifestantur. Juvat quoque in hydrope, præsertim in anasarca, post synocham, vel febrem exanthematicam orto, conjunctim cum digitali, scilla, aliisque diureticis, ubi renum functionem intendere e re est.

D. Si solutum, potus instar, exhibere in animo sit, non ultra drachmæ dimidium ad aquæ libram sumendum, quum sal hoc ægre solubile sit. Forma pulveris exhibetur a granis decem ad drachmam dimi-

diam, ter quaterve in die, vel unica dosi drachmæ
duæ, aut semuncia datur.

TARTRAS POTASSÆ et SODÆ.

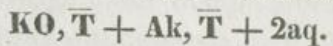
TARTARUS NATRONATUS; SAL POLYCHRESTUM SEIGNETTE.

Bitartratem potassæ carbonate sodæ saturando, Tar-
tratem Potassæ et Sodæ obtinebis. Modum procedendi
eundem sequere, ac si tartratem potassæ parare velles.

Q. Crystallos refert hexaëdras vel octaëdras, mag-
nas, pellucas; saporis est blandi, salsi, haud ingrati.
Tartari natronati partes 2 solvuntur in partibus 3 aquæ
temperatæ; ad $+ 50^{\circ}$ R. $\frac{1}{3}$ tantummodo sui ponderis
aquæ requirit. Calore adaueto in aqua crystallisationis
funditur, igne vero intenso discidium fert. Centenarius
constat ex: acidi tartarici 44,10; potassæ 15,66; sodæ
10,38; aquæ 29,86. Heterogenea deteguntur uti in bi-
tartrate potassæ.

V. U. et D. ut Tartratis Potassæ.

TARTRAS POTASSÆ et AMMONIÆ.

TARTARUS AMMONIATUS.

Rz. Bitartratis Potassæ partem,

Aquæ communis partes duas,

Sesquicarbonatis Ammonia quantum opus sit.

Bitartratem potassæ pulveratum immitte vasi stan-
neo, eique aquam adfunde; liquido ad ebullitionem ferme
calesfacto, haud tamen ebullienti, adde parvis portioni-
bus sesquicarbonatem ammonia pulveratum tandiu,
donec nulla amplius effervescencia manifestetur, et li-
quidum ammonia leviter redoleat, quod calidum per
linteum in vas vitreum aut porcellaneum cola, et in

locum frigidum sepone. Elapsis aliquot diebus crystalli surgent; liquorem a crystallis separatum iterum evapora, donec turbari cœperit, et denuo sepone. Hoc toties repetes, donec crystalli appareant. Crystallos quavis vice collectas, bibula quam citissime exsiccata, et in vase probe obturato in loco frigidiusculo serva.

Q. Crystallos refert prismaticas, hexaëdras; inæquales; saporis est frigerantis, pungentis, salsi. Aëri sicco expositus fatiscit, et ammonia, nec non aqua privatur; alcalia fixa ammoniam ex illo evolvunt; acida autem bitartratem potassæ restituunt. Igne dissipatur. Solvitur duabus aquæ frigidæ partibus; calidæ autem parem suo ponderi quantitatem exposcit. Centenarius constat ex: acidi tartarici 61,75; potassæ 21,92; ammoniæ 7,97; aquæ 8,36.

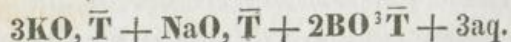
Insociabile est sal hoc omnibus corporibus, quæ tartratem potassæ disjungunt.

V. Medium tenet inter bitartratem potassæ et hydrochloratam ammoniæ, estque solvens et leniter stimulans.

U. Rarius nunc, quam olim in usum medicum ducitur; exhibetur præ cæteris sub initium febrium catarrhalium aut gastricarum.

D. Datur eadem dosi ac præcedentes, plerumque forma solutionis.

TARTARUS BORAXATUS.

R̄: Biboratis Sodæ partem,
Bitartratis Potassæ partes tres,
Aquæ fervidæ partes decem.

Biboratem sodæ solve aqua fervida in vase stanno obducto, dein adde bitartratem potassæ; solutione per-

acta liquidum cola et ad siccum evapora. Massa salina in vasis bene obturatis servanda est.

Q. In crystallos non coit; aëri expositus humescit; saporis est aciduli; solvitur in pari aquæ frigidæ pondere. Sal hoc ex triplici tartrate componitur, scilicet: ex 3 atomis tartratis potassæ; 1 atom. tartratis sodæ; et 2 at. tartratis boracici, in quibus acidum boracicum baseos ad instar acido tartarico junctum est. Centenarius constat ex: tartratis potassæ 51,01; tartratis sodæ 14,62; tartratis boracici 30,33; aquæ 4,04.

V. U. et D. ac bitartratis potassæ.

SAPO.

Мыло.

Dum olea pinguia, vel substantiæ adiposæ, cum alcalibus digeruntur, mutuam ineunt conjunctionem, quæ Saponis nomine vulgo nota est. Sub tali processu elainum et steatinum, qua partes proximæ oleum vel substantiam adiposam constituentes, in acida convertuntur, quæ adhibito alcali juncta, salis speciem referunt. Saponis, qui ex soda cum oleo vel sebo coalescunt, duri sunt; qui vero cum potassa parantur, massam gelatinosam exhibent; hujusmodi sunt: *Sapo mollis*; *Sapo niger* (ex admixto oxydo mangani); *Sapo viridis* (indigo, vel sulphatem cupri continens). *Usuales sunt*: 1) Sapo oleaceus; 2) S. sebaceus.

SAPO OLEACEUS.

SAPO MEDICATUS.

Медицинское мыло.

Rz. Sodæ liquidæ (cujus pond. specif. sit ad pond. specif. aquæ = 4:3) partes decem,
Olei Olivarum optimi partes viginti et unam.

Oleum, cauta effusione a parenchymate separatum, infunde in vas vitreum, illique parvis portionibus sub continua agitatione sodam liquidam adde, atque totum per aliquot dies in locum ad $+ 16^{\circ}$ R. temperatum se-
pone, spatha vitrea aut argentea per vias miscendo. Massam, quum mollem spissitudinem adeptam fuerit, in capsulas papyraceas vel formas fictiles effunde, et quum solida extiterit, eam exime, atque libero aëris accessui per mensem aut duos expone. Saponem ex toto neutrum esse, dignosces eo, quod cum chlorido hydrargyri contritus, illi cinereum colorem non imper-
tiatur, cum Sapo recens, exuberante alcali, hujusmodi mutationem semper inducat.

Sapo oleaceus paratur magna copia in australioribus Europæ regionibus, scilicet: in Italia, Gallia et Hispania ex residuis olei olivarum et soda liquida; hujusmodi est *Sapo Venetus*, *Hispanicus*, *Alicantinus*. Sapo venalis, plerumque impurus, usui interno minime aptus est.

Q. Massam exhibet albam, quæ, dum recens est, in formas cogi potest, aëri autem tepido exposita, dura fit, semipellucida, et in pulverem facili modo redigitur. Odoris est debilis, peculiaris; saporis ingrati, acriculi. Aqua et alcohole solubilis.

Sapo oleaceus, bonæ notæ, chartæ adpressus, non inducit maculam oleosam, nec est saporis alcalini, caustici; solutio illius a hydrogenio sulphurato non coloratur. Discidium patitur ab acidis, terris alcalinis eorumque salibus, uti etiam a plerisque, fere omnibus, metallorum salibus; huc referenda sunt: alumen, chloridum calcii, sulphas calcariæ et sulphas magnesiæ; præterea: nitras argenti, sulphas cupri biammoniatum, chloridum ferri, chloridum et bichloridum hydrargyri,

acetas plumbi, tartras stibii et potassæ, sulphas zinci, cupri et ferri; insociabilis est parimodo infusis vegetabilium adstringentibus.

V. Lithontriptica; alvum relaxans; extrinsecus: stimulans; rubefaciens.

U. Virtute lithontriptica prodest in lithiasi sabulosa, ubi acidum uricum nimia copia secernitur; seire tamen licet, bicarbonatem sodæ his sub rerum circumstantiis esse præferendum. In obstructionibus viscerum abdominalium, puta: hepatis, lienis, pancreatis, Sapo medicatus cum rheo, gummiresinis, succis spissatis et felle tauri plerumque adhibetur forma pilularum; sic etiam cum polysulphureto stibii, guajaco, aconito aut aliis narcoticis datur in rheumatismo chronico.

Solutio Saponis recte adhibetur in veneficio ex acido quolibet minerali, scilicet: acido sulphurico, nitrico, hydrochlorico. Ad præpediendam autem noxiam vim acidi arsenicosi nullius est utilitatis; parum etiam facit ad obtundendam vim corrodentem bichloridi hydrargyri. Emolumentum, quod hisce in casibus aliquando obtinetur, potius abundæ quantitati aquæ saponatæ, emesin excitanti, quam potentiæ Saponis, tribuendum esse videtur.

Usui externo Sapo sebaceus imprimis aptus est.

D. A granis quinque ad decem, quin imò ad scrupulum, aliquoties in die, datur adulto.

SAPO SEBACEUS.

SAPO DOMESTICUS.

Сальное или обыкновенное мыло.

Paratur in officinis saponariis eodem fere modo, ac Sapo oleaceus, ex sebo et soda liquida. Melioris notæ in Rossia est *Sapo Vologdensis*.

V. Si siccus cuti adplicetur, vasa irritat et sensim rubedinem, imo vesiculas producit; forma liquida cutem mollem et laxam reddit.

U. Nonnisi usui externo inservit specie balnei, lotionis, fots, suppositorii etc. Balnea saponacea adhibentur ad delendas maculas rubras, post exanthemata superstites, uti etiam in sceditatibus cutis, puta: scabie crustosa, herpete etc. Aqua vel potius spiritu vini solutus egregie discutit ecchymoses ex contusione, distorsione etc.; sic etiam tumores frigidos et albos incipientes. Sapo rasmus cuti superdatus, stimulum contrarium producendo, juvat in angina, rheumatismo et aliis inflammationibus, non nimis profunde sitis. Ingreditur cataplasmata, linimenta et emplastra, quæ resolvendo vel maturando agunt. In surditate, ex ceruminis adaccumulatione, frustulum Saponis meatui auditorio imponitur, vel solutio ejusdem injicitur. In alvo adstricta forma clysteris, vel etiam suppositorii, commune et aptum est remedium.

D. Pro balneo adulti libra ad duas; pro clystere drachmæ duæ vel tres ad libram aquæ tepidæ.

SODA seu NATRUM.

NaO.

Hampz.

Oxydum metalli levis, Sodii seu Natrii, quod variis corporibus junctum in fossilibus, aquis mineralibus et quibusdam plantis obvenit; nec desunt illius vestigia in nonnullis animantium liquidis. *Usualia sunt:* 1) Soda liquida; 2) Carbonas Sodæ impurus (Soda cruda); 3) Carbonas S.; 4) Bicarbonas S.; 5) Nitras S.; 6) Chloridum Sodii; 7) Hypochloris S.; 8) Sulphas S.; 9) Subphosphas S.; 10) Biboras S.

SODA LIQUIDA.

LIQUOR NATRI CAUSTICI; LIXIVIUM SAPONARIORUM.

Расморъ ѿ дкаго напра.

Paratur e carbonate sodæ ope calcariæ causticæ eodem modo, ac potassa liquida, quam videsis.

Q. Pondus specificum, et cæteræ qualitates, cum potassa liquida conveniunt. Differt vero a potassa liquida imprimis eo, quod, quadruplo aquæ pondere diluta, ex abunda acidi tartarici additione, sedimentum ægre solubile nullum offerat.

V. U. et D. ut Potassæ liquidæ.

CARBONAS SODÆ IMPURUS.

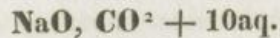
SODA CRUDA.

Сода.

Est massa terreo-salina post combustas calcinatasque plantas, ad littora maris præsertim crescentes, residua. Soda Hispanica (Alicantina), aliis etiam *Barilla* dicta, omnium optima esse censetur, et e *Salsola Soda* et *Salicornia* herbacea potissimum educitur. Soda Sienua non minoris est habenda. Quæ vero in Anglia, Franco-Gallia et Hollandia e *Fuco vesiculoso* et serrato paratur, *Soda Varech* et *Kelp* dicitur, atque ob jodum, quod continet, magni æstimatur. Est autem substantia cinerea, duritiæ lapideæ, saporis salsi lixiviosi, quæ aëri exposita non humescit. Quantitas carbonatis alcalini et heterogenea eodem modo disquirenda sunt, ac in carbonate potassæ impuro.

Invenitur etiam Carbonas Sodæ sat purus in *As-trachanensis* provinciæ desertis, et *Setensi* districtu, nec minus prope *Ischimium*, urbem *Siberiæ*, in variis lacubus æstate exsiccatis; talis vix ac ne vix quidem exotico postponendus est.

CARBONAS SODÆ CRYSTALLISATUS.

SUBCARBONAS SODÆ DEPURATUS.

Углекислый натрѣ.

Raro conficitur in officinis pharmaceuticis, quum crystallisatus venum detur. Si vero illum parandi necessitas instet, eodem modo, ac carbonas potassæ, e Soda cruda elicitor. Obtinetur magna copia in officinis chemicis e sulphate sodæ ad methodum, cujus **LEBLANC** inventor dicitur. Sulphatis sodæ sicci et dilapsi partes 20, carbonatis calcariæ 21, et carbonis lignei partes 10 intime miscentur, et igne sensim auctiori funduntur, massam continuo agitando; ubi homogenea extiterit, refrigeratur, et aqua frigida elixatur, cujus ope carbonas sodæ solutus, a sulphureto calcii et calcaria liberatur. E lixivio Carbonas Sodæ crystallisatione exentitur.

Carbonas Sodæ purissimus est, qui e bicarbonate illius, igni leniter eadenti exposito, paratur.

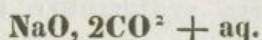
Q. Crystalli sunt variæ, pro quantitate aquæ in illis contentæ; sic dum 10 atomos (= 62,75 part. in centenari) aquæ continet, crystallos exhibet rhombo-octaëdras, pellucidas; dum 7 atomos (= 57,4 p. in cent.) — prismata tetragona, rectangularia; dum 5 atomos (= 45,75 p. in cent.) — tabulas tetragonas. Carbonas Sodæ, 10 at. aquæ continens, solvitur in 2 p. aquæ frigidæ, et in pari aquæ bullientis quantitate; funditur in aqua crystallisationis; aëri expositus brevi fatiscit et dilabitur, 50 partes aquæ e centenari emittendo. Sal siccum igne facilius funditur, quam carbonas potassæ. Centenarius salis anhydri constat ex: acidi carbonici 41,43; sodæ 58,57. Centenarius autem Carbonas-

lis Sodæ, 10 at. aq. continentis, componitur ex: acidi carbonici 15,80; sodæ 21,45; aquæ 62,75.

Carbonas Sodæ, aqua solutus et acido nitrico saturatus, si ex adfusa solutione nitratis argenti turbetur, chlorido sodii inquinatus est; si vero ex solutione nitratis barytæ promit sedimentum, sulphatem sodæ adesse, manifestum est.

V. U. et D. ut Carbonatis Potassæ.

BICARBONAS SODÆ.

NATRUM BI-CARBONICUM

Двуухъ-углекислый натръ.

R. Carbonatis Sodæ crystallisati partes undecim,
Sesquicarbonatis Ammoniae partes tres,
Aquæ communis partes viginti octo.

Carbonatem sodæ solve in aquæ partibus viginti duabus, et sesquicarbonatem ammoniæ in sex aquæ partibus. Solutiones in vase porcellaneo aut vitreo misce, vas obtege, et leni calore aquam consume; sal obtentum in vitro obturato serva.

Suadente BERZELIO sic procedes: Carbonatis sodæ crystallisati (10 atomos aquæ continentis) partem cum quatuor partibus carbonatis sodæ sicci, anhydri, intime miscebis, et salia, vasi idoneo immissa, acido carbonico tamdiu saturabis, quoad illud absorberi cessabit. Sal in infundibulo parvis aquæ quantitibus elue, ut ab adhærente carbonate sodæ liberetur, et sucto aëris tepore sicca.

Q. Laminas constituit tetragonas; plerumque vero massa est crystallina, crustæ speciem exhibens. Aëri sicco expositus non mutatur, in aëre autem humido sensim fatiscit, aquam attrahit, et partem acidi carbo-

nici emittit. Igne rubente atomus acidi carbonici et aqua avolant. Ad communem temperaturam 13 aquæ partibus solvitur; sal solutum aëri expositum non resolvitur, sed calore adaucto pars acidi carbonici avolat, et sesquicarbonas sodæ solutus remanet, qui tamen evaporando in crystallos cogi nequit, quamvis natus, sub nomine *Trona* et *Urao* notus, inveniatur.

Dum solutioni Bicarbonatis Sodæ solutio bichloridi hydrargyri instillatur, sedimentum album dejiciatur, oportet; si vero sedimentum fuscum, vel fuscorubrum fuerit, id admixtum sesquicarbonatem aut carbonatem sodæ testatur.

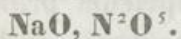
V. Peptica; antacida; lithontripica; diuretica.

U. Ad sedandam nauseam et vomitum, quæ ex ventriculi irritatione proveniunt, remedium est idoneum, præprimis addito acido tartarico (V. Pulv. gas carbon. evolv.). In dyspepsia, ex abusu spirituosorum, propinatur cochleatim mixtura e duabus vel tribus drachmis Bicarbonatis Sodæ, in unciis quinque aquæ menthæ soluti, additis drachmis duabus spiritus sulphurico-ætherei. Languente functione organorum concoctionis, dum alvus sit segnis et lotium parce secernitur (deficientibus aquis mineralibus acidulis), diurnus Bicarbonatis Sodæ usus salutaris est. Juvat parimodo in hæmorrhoidibus mucosis et obstructione hepatis, quo in casu adcommode jungitur gummi ammoniaco vel assæ foetidæ, addito rhei tantillo. In hydrope scillæ additamentum non est alienum. Hypochondriasin et melancholiam, uti etiam hysteriam, imprimis dum in phlegmaticis obveniunt, sublevare solet. Lithiasi sabulosæ, si acidum uricum vel uras ammoniæ forma pulveris flavo-rubentis in urina subsideat, summo cum emolumento obponitur; nec minus prodest in lithiasi, quæ phosphata

tem calcariæ, magnesiæ et ammoniæ junctum producit (qui pulverem album insolubilem, ad tubum ferrumina-
torium in carbone fusilem, constituit). Sunt inter neo-
tericos, qui contendunt, efformatum jam calculum in
vesica urinaria ex protracto Bicarbonatis Sodæ usu
posse sensim sensimque dilabi et solvi; hoc autem ut
eveniat, lotium emissum fluidi alcalini indolem habeat,
oportet; hinc remedium dosibus pedetentim auctioribus
dandum. Quum lithiasis et podagra morbi sint conge-
neres, in hoc æque, ac illo, Bicarbonas Sodæ utilita-
tem præstat. Ut autem cura protracto hujus remedii
usu ex voto cedat, ægrotis strenue inhibendum, ne
epulis lautis indulgeant, quum experimentis a MAGEN-
DIÆ institutis extra dubitationis aleam positum sit, va-
ria concrementa in urina, imprimis vero acidum uri-
cum et phosphatem calcariæ, ex victu animali, tum co-
pia, tum nimis exquisita qualitate peccante, originem
trahere. *Pastilli*, vulgo *d'Arcet* dicti, e Bicarbonatis
Sodæ parte, et sacchari partibus novemdecim compo-
nuntur.

D. A granis quinque ad drachmam dimidiam, bis
aut quater in die.

NITRAS SODÆ.

NITRUM CUBICUM.

Азотнокислый натръ.

Invenitur copiosum in Peruvia et Chili. Si neces-
sitas instet illud parandi, carbonatem sodæ acido nit-
rico saturando, vel ex nitrate potassæ et chlorido so-
dii, simul solutis, crystallisatione elicitur.

Q. Crystalli sunt rhomboëdræ, obtusæ, albæ, pel-
lucidæ; saporis est nitrosi, aliquantulum amari; in aëre

siccō non mutatur; solvitur in duplici quantitate aquæ temperatæ, bullientis vero par sibi pondus requirit. Cum corporibus facile exardescentibus (carbone, sulphure, phosphoro) minus vehementer detonat, ac nitras potassæ, flammamque profert læte aurantiacam.

V. U. et D. ac Nitratis Potassæ.

CHLORIDUM SODII.

NaCl².

HYDROCHLORAS SEU MURIAS SODÆ, SAL CULINARE.

Хлористый натрий; Поваренная соль.

Magna copia variis in terris provenit. Effoditur in Gallicia, in antiqua salifodina Welitschka, ubi lapidinarum modo cæditur, et *Sal Gemmæ* vocitatur. E fontibus salinariis in Gubernio Nowgorod, ad civitatem Staraja Russ, fit sal sequenti modo: aqua salsa, ut lenta vaporatione consumatur, tortuosa via super ramalia in ædificio idoneo ducitur, et tandem igne ad siccum vaporatur. Præter Chloridum Sodii aqua dictorum fontium jodi bromique partes continet solutas (NELJUBIN). Fontes salinarii variis in regionibus arte provocantur, terebræ sic dictæ Artesianæ auxilio, et aquæ hujusmodi, ubi suspicantur, etiamsi ultra centenos pedes in profundo lateant, in apricum proferuntur. In regionibus australioribus aqua maris seclusa calore solis consumitur, et inde sal marinum inarescit. Chloridum Sodii venale haud semper purum est, hinc in usum pharmaceuticum sequenti modo depurandum:

Rx. Salis culinæ quantum lubet. Solve in tripla aquæ bullientis quantitate; liquori fervido instilla guttatim solutionem carbonatis sodæ, donec turbari cessabit. Sedimento posito, liquorem per chartam cola, et in vase cupreo, stanno obducto, vapore ad spissi-

tudinem syrupi. Crystallos frigida ablue, et in aëre sicca.

Q. Crystalli sunt cubicæ, rarius octaëdræ, coloris expertes, pellucidæ. Pondus specific. = 2,17; saporis mere salini; aëre non mutatur. Dum prompta vaporatione in crystallos cogitur, in cavas abit crystallos, hinc prunis inspersum crepitat; sal gemmæ crepitationem non manifestat. Igne rubente funditur, candente vero avolat, quin resolvatur. Solvitur in 3 aquæ temperatæ partibus. Acido sulphurico et nitrico discidium fert. Centenarius constat ex: chlori 60; sodii 40 partibus.

Si aëri minus sicco expositum diffluat, chlorido, jodido aut bromido calcii vel magnii id tribuendum; si carbonate sodæ turbetur, calcariam continet; si chlorido barii, sulphatem magnesiæ aut calcariæ; borussiate potassæ ferroso revelatur ferrum, acido autem hydrothionico cuprum. Ad detegenda jodi vestigia sequenti modo procedendum: Chloridum Sodii, in pulverem reductum, amylo aqua soluto addatur, eique paulatim aqua chlori instilletur; dum chlorum caute adfunditur, liquor colore læte cæruleo tingitur, si jodum adsit, qui dein excedente chlori quantitate evanescit.

V. Dosi modica pepticum, tonicum et anthelminthicum; majori emeticum et eccoproticum est remedium; extrinsecus stimulans.

U. Vulgatissimum est edulium condimentum, quo homines, veterina, aliaque animantia domestica, quorum pabulo inspergitur, adversus multivarios morbos, ex labe organorum concoctionis ortum ducentes, muniuntur. Pituitæ generationi obstat, inde virtus ejus anthelminthica; diuturno enim usu vermibus, in tubo intestinorum nidulantibus, exterminandis et necandis egregie inservit. Hirudines incaute deglutitæ solutione

salis culinaria certissime necantur. Cum servandis quoque per annos carnibus et piscibus aptum esse, experiundo quotidie discamus, consecretarium esse videbatur, magnam ei inesse vim pronitati in putredinem resistendi: tantum vero abest, ut hanc virtutem exserat, ut potius verisimile sit, crebrum et quotidianum carnis salitæ usum ex præcipuis esse causis scorbuti, classariis persæpe infesti. WRIGHTIUS in initio febrium putridarum utilissimam invenit solutionem ejus in succo citri medicæ, additis aqua qualibet aromatica et saccharo. Britanni in dissipandis scrofulis, cochleari minori per dies exhibito, optatum experti sunt successum. Stimulo quem in ventriculum exserit, nimias humorum adversus alias partes congestionem divertendo, observante RUSH, in hæmoptyseos accessu ipso, si cochleari ejus aut alterum ægroto propinetur, adeo prodest, ut deglutito sale sanguis profluere desinat. Ad ducendam alvum clysteri additur unciæ dimidia vel integra. Fomenti forma partibus contusis adcommodum est. Solutio Chloridi Sodii lavandæ parti, a culice aut alia musca ictæ, inservit, quo etiam ictus eorum avertuntur. Balnea cum sale culinari succedanea sunt balneis marinis; sumuntur pro balneo adulti decem aut quindecim libræ salis culinaria; fiunt autem vel frigida vel tepida; utilitatem in variis chronicis adfectionibus, puta herpete, scrofulis, rachitide, chlorosi, rheumatologia, podagra aliisque promittunt. Si solutione salis culinaria vulnera recentia, a cane rabido inflictæ, ad cruoris cessationem eluantur, admoto dein ipso sale, eadem brevi curationem recipere, quin hydrophobia manifestetur, quædam experimenta docuere. Sal culinare, decrepitatum, quum humorem attrahat, in hydrocele, struma et id genus aliis, si sacculis inclusum, calefactum,

sæpiusque renovatum parti affectæ superdetur, utile esse dicitur.

D. Qua remedium pepticum, vel tonicum, a granis decem ad drachmam; qua eccoproticum, ab uncia dimidia ad integram, multa aqua dilutum.

HYPOCHLORIS SODÆ.

NaO, Cl²O.

OXYMURIAS SODÆ.

Хлористокислый натръ.

R̄. Carbonatis Sodæ sicci et pulverati partes novemdecim,

Aquæ communis partem.

Carbonatem sodæ, addita aqua, immitte excipulo, et in illud chlorum coge; ad eliciendum gas hoc:

R̄. Chloridi Sodii partes decem,

Binoxydi Mangani partes octo,

Acidi Sulphurici officinalis partes quatuordecim,

Aquæ partibus decem diluti.

Vasa tunc tandem strictius junges, quum maxima aëris atmospherici pars pulsa fuerit; calorem lenem non nisi sub finem operationis adhibe, excipulum autem continuo, ut licet, frigidissimum sit. In vasis probe clausis serva. Usitator tamen est:

HYPOCHLORIS SODÆ LIQUIDUS. *Liquor decolorans Labarraque.*

Paratur eodem modo, ac hypochloris potassæ liquidus (Videsis Chloratem Potassæ). Conficitur etiam sequenti modo:

R̄. Hypochloritis Calcariae partem,

solve in

Aquæ communis partibus triginta; et

R. Carbonatis Sodæ crystallisati partes duas,
solve in

Aquæ communis partibus quindecim.

Liquores misce, et posito sedimento per chartam cola. In vasis probe clausis in loco frigidiusculo servandus est.

Q. Chlorum redolet, colores vegetabilium dissipat; fervescit et resolvitur in chloratem sodæ et chloridum sodii; acidum hypochlorosum avolat accedente quolibet acido. Centenarius hypochloritis sodæ sicci constat ex: acidi hypochlorosi 58,13; sodæ 41,87. In libra Liquoris Labarraque sesquidrachma circiter Hypochloritis sodæ continetur.

V. U. et D. ut Hypochloritis Calcariae.

SULPHAS SODÆ CRYSTALLISATUS.

$\text{NaO, SO}^3 + 10\text{aq.}$

SAL MIRABILE GLAUBERI; SAL ASTRACHANENSE.

Сърноокислый натръ.

Est plerumque residuus ex variis præparatis; sic dum chloridum sodii acido sulphurico, vel sulphas magnesiæ carbonate sodæ resolvitur; producitur etiam in parando acido boracico ex biborate sodæ, vel in conficiendo hydrochlorate ammoniæ ex sulphate ejusdem ope chloridi sodii. Magna quoque copia educitur ex residuo post crystallisationem salis culinaris ad fontes salinarios. Varii fontes aquarum mineralium illo scætant, sic Cheltenham, Carolobadenses, aliique. Inveniuntur parimodo in Rossia, ut naturæ productum, præsertim in provincia Astrachanensi; hinc sub vulgari nomine Salis Astrachanensis venum traditur.

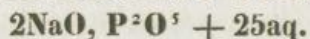
Q. Crystalli sunt prismaticæ, tetragonæ vel hexagonæ, saporis frigerantis, salini, amariusculi; aëri sicco

expositus fatiscit et omni aqua crystallisationis orbatur (*Sulphas Sodæ siccus seu dilapsus*). Leni calore in aqua crystallisationis liquatur, hac vero amissa, in massam solidam concresecit, igne tandem intensius rubente funditur, quin disjungatur. Centum aquæ partes ad 0° R. solvunt 12 partes Sulphatis Sodæ crystallisati; ad $+ 20^{\circ}$ — 99 p.; ad $+ 26^{\circ}$ — 322 p.; calore magis aucto minor quantitas solvitur; sic ad $+ 40^{\circ}$ tantum 262 p. a 100 aquæ partibus excipiuntur; sal siccum minus solubile fit. Centenarius Sulphatis Sodæ crystallisati constat ex: acidi sulphurici 24,85; sodæ 19,38; aquæ 55,77 partibus.

Heterogenea deteguntur uti in sulphate potassæ. Insociabilis est Sulphas Sodæ salibus barytæ, calcariæ, plumbi ac hydrargyri, et antidotum adversus illa est.

V. U. et D. ut Sulphatis Potassæ.

SUBPHOSPHAS SODÆ.

SAL MIRABILE PERLATUM.

Фосфорнокислый натръ.

R. Solutionis Biphosphatis Calcariæ (Vide Phosphorum) quantum vis, cui Carbonatem Sodæ aqua solutum tamdiu adfundes, quoad nulla effervescentia manifestabitur, et liquor fiet alcalinus; tum cola, sedimentum aqua lava, et liquores commistos evapora, donec gutta crystallos excutiat ad marmor frigidum. Sepone, ut crystalli surgant, et denuo evapora. Ut sal purum habeas, omnes crystallos collectas aqua solve et iterum excutito, quas in aëre siccatas in vase obturando et loco frigidiusculo serva.

Q. Crystalli ejus pellucidæ constituunt prismata rhomboëdra; saporis est salsi, blandioris quam chlo-

ridum sodii. Aëri sicco expositus sensim sensimque fatiscit, et circiter 5 atomis aquæ orbatur; calore lenissimo in aqua crystallisationis funditur, si vero continuus fuerit, illa fere ex toto privatur, quin fusionem aut discidium subeat. Igne incandescente funditur et prorsus aqua privatur; massa residua alba, lactea, margaritacea, *Pyrophosphas Sodæ anhydus* dicitur. Subphosphas Sodæ solvitur in 4 frigidæ, et 2 bullientis aquæ partibus. Centenarius constat ex: acidi phosphorici 19,89; sodæ 17,43; aquæ 62,68 partibus.

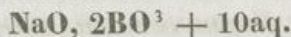
Dum nimium continet carbonatem sodæ, ex adfussis acidis effervescit; dum sulphate sodæ inquinatus est, solutio ejus cum nitrate barytæ dat sedimentum album, in acido nitrico non solvendum.

V. Leniter alvum duceus.

U. Idem, ac Sulphatis Potassæ. Ob saporem acceptum delicatulis magis aptus.

D. Uncia dimidia ad integram, vel duas, spatio nycthemeri.

BIBORAS SODÆ.

BORAX.

Борнокислый натръ; Бура.

Borax promercialis elicitor e sale nativo, *Tincal* dicto, in India Orientali, Persia Tibetoque, e terris seborosis effosso, vel e lacubus ibidem exempto, quod præparatum in Europam adfertur, et olim Venetiis (unde Boracis Venetæ nomen), nunc vero præcipue in Anglia et apud Batavos Amstelodami peculiari processu ab inquinamentis depuratur. Arte quoque conficitur, acidum boracicum, quod in Australi Italia nativum obvenit, cum soda jungendo. Pro usu pharmaceutico solutione, et crystallisatione purificandus est.

Q. Crystalli sunt prismata hexaëdra, albæ, pellucidæ, aëri expositæ in superficie aliquantulum fatiscentes, saporis dulciculi, alcalini. Solvitur in frigidæ 12 et bullientis aquæ 2 partibus. Ad ignem admodum intumescit, aqua crystallisationis orbatur, et in massam spongiosam convertitur, quæ BORAX USTA nuncupatur; calore autem intensiori in vitrum pellucidum funditur, quod sal anhydrum refert.

Dum chloridum sodii continet admixtum, prunis inspersus crepitat; vestigia calcariæ deteguntur carbonate potassæ aut sodæ; dum sulphate sodæ inquinatus est, solutio ejus cum nitrate barytæ promit sedimentum album, in acido nitrico non solvendum; admixtum alumen sapore dignoscitur adstringente. Centenarius constat ex: acidi boracici 37,36; sodæ 15,53; aquæ 47,11 partibus.

V. Frigerans; antacida; exsiccans; quibusdam emmenagoga.

U. In aphthis et salivatione modum excedente, efficace esse dicitur usu interno. Laudatur etiam in difficili menstruorum fluxu, si antequam appareant et sub initium eorum exhibeatur. Externo usu commendabilis est in sanandis aphthis, præsertim infantum, aliisque oris interni malis. In variis impetiginibus cum pruritu forma lotionis juvat. Sunt qui adseverent, pruritus et dolores, qui hæmorrhoides cæcas comitantur, injecto clystere e solutione Biboratis Sodæ, addito quolibet mucilaginoso, leniri. In maculis corneæ profligandis, hand secus ac in leviori visus obscuratione, forma collyrii utilis censetur.

D. Grana decem ad triginta, ter quaterve in die, forma pulveris aut solutionis propinantur. Extrinsecus pro linctu drachma ad mellis rosati unciam; pro gar-

garismate semuncia ad libram liquidi; pro lotionem eadem vel major quantitas; pro collyrio grana quindecim ad quatuor uncias.

STIBIUM.

Sb.

ANTIMONIUM.

Сурьма.

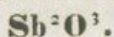
Metallum purum raro invenitur, plerumque vero mineræ instar, sulphuri junctum. Occurrit in Hungaria, Transilvania, Carinthia, Bohemia, Saxonia, nec non prope urbem Nertschinsk in Siberia. Inter varias methodos, quibus Stibium purum, olim REGULUS ANTIMONII dictum, obtineri potest, sequens reliquis eo præstare videtur, quod metallum a partibus heterogeneis, imprimis vero ab arsenico, quo sæpissime inquinatum esse solet, liberum prodeat: Sesquisulphureti stibii partes sexdecim, bitartratis potassæ sex, intime miscentur, et parvis portionibus in crucibulum candens injiciuntur; deflagratione finita, massa calore adaucto, quam fieri potest citissime, liquatur; sustentata fusione per horæ quadrantem, metallum effunditur, et a scoriis separatur.

Usualia sunt: 1) Sesquioxylum Stibii; 2) Chloridum St. liquidum; 3) Sesquisulphuretum St.; 4) Polysulphuretum St.; 5) Oxysulphuretum St.; 6) Tartras St. et Potassæ.

Q. Splendore metallico nitet, coloris est albi stannei, compagem exhibet radiatam; crystalli ejus sunt octo-vel rhombo-dodecaëdræ; pondus specific. = 6,8. Metallum est fragile, et in pulverem contundi potest; igne leniter rubente funditur, calore adaucto in aëre libero forma vaporum avolat, et in tenuissimas crystallos, *Flores Antimonii argentei* olim dietas, concrescit. Dum purum est, in carbone flammæ tubi ferruminatorii

expositum, arsenicum non redolet, et absque ullo residuo in vapores abit, albam in carbone maculam relinquens.

SESQUIOXYDUM STIBII.

ANTIMONIUM OXYDATUM.

Окись сурьмы.

R. Stibii metallici puri partes tres,
Acidi Sulphurici concentrati partes septem.

Stibium in tenuem pulverem redactum in patinam porcellaneam immitte, ei acidum superfunde, et tamdiu in balneo arenæ leniter calefacto digere, donec residuum coloris fit ex cinereo-albescentis; sub hac operatione vapores acidi sulphurosi sedulo vitabis. Tum superfunde aquæ fervidæ partes triginta, et euncta probe mixta sepone; liquidum supernatans effunde, sedimentum autem (Sulphatam Stibii) aqua frigida sæpius renovata ablue. Tale sedimentum digere cum solutione ex:

Carbonatis Sodæ crystallisati partibus tribus, et
Aquæ partibus viginti, quo acidum sulphuricum omne absumatur. Oxydum residuum aqua probe elue, et siccatum usui serva.

Q. Pulvis est cinereo-albescens, insipidus et aqua insolubilis. Parando tartrati stibii et potassæ inservit.

CHLORIDUM STIBII LIQUIDUM.

BUTYRUM ANTIMONII.

Хлористая сурьма.

R. Sesquisulphureti Stibii partem,
Acidi Hydrochlorici concentrati partes quinque.

Sesquisulphureto Stibii, in pulverem tenuissimum redacto, et cucurbitæ vitreæ, quæ collo longo instructa

sit, immisso, parvis portionibus superfunde acidum hydrochloricum et agitata per vices cucurbita calorem initio lenem adhibe, quem serius ad ebullitionem usque augebis, seduloque curabis, ut hydrogenium sulphuratum, sub operatione evolutum, impetu aëris per camini spiraculum auferatur. Solutione peracta cucurbitam per dimidium horæ sepone; quum refrixerit et sedimentum posuerit, liquidum in patinam porcellaneam caute effunde, et accedente perflatu aëris in balneo arenæ tamdiu vaporabis, donec pondus spec. = 1,35. Liquorem in lagenis minoribus, epistomio vitreo munitis, in usum serva.

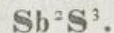
Q. Liquidum est spissum, coloris flavescens; adfusa aqua resolvitur, et promit sedimentum, quod olim *Pulvis Algarotti* nuncupabatur.

V. Corrodens; escharam humidam producens, et ulcus impurum, ichorosum relinquens.

U. Non nisi in usum externum ducebatur olim, nunc raro adhibetur. LÖFFLER vidit polypos, admoto hocce caustico, una cum radicibus destructos. Ophthalmiatri ad corrodendas excrescentias, externas oculi partes obidentes, Butyro Antimonii uti solent; hæc tamen procedendi ratio prospere non semper succedit, quum ulcera carcinomatosa ex protracto ejusdem usu haud raro enascantur.

D. Extrinsecus admoventur partibus corrodendis, penicilli auxilio, guttæ duæ tresve.

SESQUISULPHURETUM STIBII.

ANTIMONIUM CRUDUM.

Дву-трехъ сѣрнистая сурьма.

Occurrit minerarum forma in variis regionibus, et in officinis metallurgicis a heterogeneis adhærentibus

purificatur. Mineræ immittuntur vasis fictilibus, fundo perforato instructis, quæ aliis vasis, terræ infossis, imponuntur; vasa superiora cooperta, igne circumdantur, quo Sesquisulphuretum funditur et defluit. Sic eductum sub vulgari nomine Antimonii crudi venum datur, et plerumque sulphureta aliorum metallorum continet, puta: sulphuretum ferri, plumbi, cupri, quin imo arsenici; hinc usui medico ineptum est. Sesquisulphuretum Stibii, variis usibus pharmaceuticis adcommodum, arte parandum est, quod sequenti modo fit:

R. Stibii metallici partes tredecim,
Sulphuris purificati partes quinque.

Stibium et sulphur in tenuem pulverem redacta intime misce, et parvis portionibus in crucibulum ignitumingere; fusione peracta crucibulum exime. Stibium metallicum, quod cum sulphure conjunctionem non inivit, et inferiori parti adhæret, ictu mallei facile separabis.

**SESQUISULPHURETUM STIBII LEVIGATUM; ANTIMONIUM
CRUDUM PREPARATUM.**

Sesquisulphuretum Stibii arte paratum in mortario ferreo contunde, et pulverem per cribrum pollinarium trans mitte, illique tantum aquæ adfunde, ut pulvis tenuioris speciem referat, quam super lapidem ex politum et durum tandiu lævigabis, donec omnem nitorem metallicum amiserit. Pulverem lævigatum im mitte vasi amplo cum multa aqua, dein elutriando obtinebis pulverem subtilissimum, quem exsicca, et usui serva.

Q. Nativum interdum exhibet crystallos rhombo octaëdras. Artefactum est massa radiato-crystallina, coloris læte plumbei, splendore metallico prædita, impel lucida, fragilis. Ponderus specif. = 4,6; saporis est ex-

pers; aqua nonnisi diutius fervente tantillum solvitur. Centenarius constat ex: stibii 72,77; sulphuris 27,23. Si accedente aëre calefiat, stibium et sulphur oxygenium attrahunt; conjunctio hæc olim *Cinis Antimoni* appellabatur. Dum arsenicum continet admixtum, si flammæ tubi ferruminatorii in carbone exponatur, odorem spargit alliaceum. Dum plumbo adulteratum est, si acido hydrochlorico bulliente solvatur, exhibet solutionem limpidam tamdiu, quamdiu tepet, refrigerata autem sedimentum promit album. Dum ferro inquinatum est, si cum nitrate potassæ (2½ partibus) misceatur, peracta detonatione, massam dat flavam; dum manganese, viridem; dum autem purum, massa hæc alba est.

V. Minori dosi in systema lymphaticum agit, functionem cutis, pulmonum et renum lente promovet; majori dosi vomitum vel alvum ciet; prævalente autem acido primarum viarum, etiamsi parva dosi datum, talia symptomata inducit.

U. Variis exanthematibus chronicis, puta: herpeti, tineæ capitis, crustæ lacteæ idoneum remedium, imprimis dum mala hæc tumore glandularum comitantur. In arthrodynia et myodynia rheumatica, quæ chronico invalere decursu, datur cum guajaco, dulcamara et aconito. In syphilide, ex præmaturo vel incongruo hydrargyri usu depravata, decoctis, e sarsaparilla et cinchona compositis, addi solet (FELS, POLLINI).

Inhibetur usus Sesquisulphureti Stibii, ubi alvus ex consuetudine fuerit relaxata, habitu corporis exili, labefactata vi organorum concoctionis, et sublatente diathesi scorbutica.

Sub usu hujus remedii ab acidis et alcalibus, nec non, secundum quosdam, a sale culinari abstinendum est.

D. Pulveris subtilissimi, lævigati, adulto grana decem, gradatim ad scrupulum adscendendo, bis terve in die porriguntur. Decocto libræ unius scrupulus vel drachmæ duæ addi solent.

POLYSULPHURETUM STIBII.

Sb²S⁵.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII.

Дву-пяти-сѣрнистая сурьма.

Rx. Sesquisulphureti Stibii lævigati partes undecim,
Carbonatis Sodæ crystallisati partes tredecim,
Sulphuris purificati partem,
Hydratis Calcariae (Calcariae causticæ extinctæ)
partes quinque,
Aquæ partes viginti.

Hæc cuncta probe mixta immitte vasi obturando, et digere per 24 horas sine calore, sub frequenti agitatione. Sequenti die liquidum supernatans effunde, et residuum aqua sæpius elue. Liquidum cum aqua lotionis commixtum in vase porcellaneo aut ferreo tamdiu vapora, donec gutta illius frigefacta crystallos excutiat; tum liquorem sepone, ut crystalli surgant, quas aqua sæpius ablue. Et

Rx. Crystallorum dicto modo obtentorum partem; has solve in:

Aquæ communis partibus duodecim.

Solutioni sensim adde:

Acidum Sulphuricum dilutum tamdiu, donec nullum amplius præcipitatum in illa dejiciatur; hoc aqua frigida super linteam tenue ablue, et ad communem aëris teporem exsicca.

Q. Pulverem exhibet friabilem, coloris ex rubro-flavescentis intensioris, odore et sapore expertem, aqua et alcohole insolubilem; ammonia autem, soda et potassa liquidis absque residuo solubilem; in acido etiam hydrochlorico, sulphure relicto, solvitur. Centenarius constat ex: sulphuris 38,41; stibii 61,59 partibus.

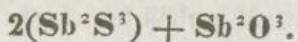
V. Alterans; resolvens; sudorifica; expectorans; in membranas mucosas viarum aëriiferarum et tubi intestinorum imprimis agens; majori dosi, vel ubi acida in primis viis obvia sint, vomitum ciens.

U. In adfectionibus catarrhalibus chronicis summum est artis subsidium, quo in casu haud raro narcoticis sedantibus, videlicet, conio maculato, belladonnæ vel opio jungitur, quibus, dum mucus tenax, copiosus excernitur, hydrochloratis ammoniæ additamentum non est alienum. In ultimo pneumonitidis stadio, fracto jam inflammatorio impetu, cum polygala senega exhiberi solet. Morbi, qui ex atonia membranæ mucosæ laryngis et bronchiorum enascuntur, quo præ cæteris spectat peripneumonia notha, vulgo asthma pituitosum, Polysulphureto Stibii, conjunctim cum gummi ammoniaco, felici sæpissime curantur eventu. Sunt qui contendunt, in primo phthiseos stadio, dum illa in serofulosis obtigerit, remedium hoc cum digitali propinatum morbo sistendo par esse. Laudatur quoque, nec immerito, in pertussi cum conio maculato vel belladonna; hic tamen meminisse juvabit, doses gradatim esse augendas. Ad solvendas viscerum abdominalium obstructions exhibetur cum assa foetida, rheo, extracto aloës aquoso, vel similibus; dum vero hydrops e hujusmodi causa enascitur, aptum est scillæ additamentum. Valet quoque in arthrodynia et myodyniam rheumatica, guajaco, aconito vel opio junctum. Varii morbi

chronici, cutem obsidentes, illi cedunt; si vero malum nimis inveteratum est, decoctum sarsaparillæ vel infusum dulcamaræ curationem promovet. *Pulveres alterantes PLUMERI*, ex Polysulphureti Stibii et chloridi Hydrargyri, utriusque grano constantes, in chronicis cutis adfectionibus, interdum cum camphora, ac variis glandularum infarctibus, utiles sunt.

D. Adultis granum dimidium, ad duo, bis aut ter in die. Infantibus a $\frac{1}{2}$ grani ad granum dimidium vel integrum pro dosi.

OXYSULPHURETUM STIBII.

KERMES MINERALE.

R. Sesquisulphureti Stibii, in tenuem pulverem redacti, drachmas sex,

Carbonatis Sodæ crystallisati uncias sexdecim,

Aquæ communis libras tredecim cum dimidia.

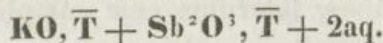
Carbonatem sodæ in vase ferreo probe mundato aqua solve; liquido ferventi, spatha lignea movendo, adjice sesquisulphuretum stibii. Ebullitione per horam circiter continuata, liquorem ferventem cola in vas, quod aquæ bullienti immersum sit, et omnem curam in id impende, ut quam lentissime frigescat. Pulverem rubeum super linteum densius collige, ibique aqua frigida tamdiu elue, donec aqua lotionis expers saporis sit. Pulverem probe lotum, atque in loco tepidiusculo siccatum, per cribrum pollinarium trajice et in vasis siccis, nec aëri, nec luci accessum concedentibus, serva.

Q. Pulvis est coloris ex rubeo læte fusci, saporis odorisque expers, aqua et alcohole insolubilis; in aqua vero diutius fervente resolvitur. Acidum hydrochlori-

cum, vel tartaricum, oxydum illi absumunt. Centenarius constat ex: sesquisulphureti stibii 69,86; oxydi stibii 30,14 partibus.

V. U. et D. ut præcedentis.

TARTRAS STIBII et POTASSÆ.

TARTARUS EMETICUS.

Рвотный камень.

R: Sesquioxydi Stibii partes tres,
Bitartratis Potassæ pulverati partes quatuor.

His, in patinam porcellaneam immissis, tantum aquæ destillatæ adfunde, ut pultis tenuioris speciem exhibeant; tum calore 60° — 70° R. per aliquot horas digere, per vices miscendo, et aquam vaporatione consumptam, adfusa tepida, restituendo. Insequuta solutione adfunde octuplam aquæ quantitatem, et coque per horæ dimidium; tum solutionem fervidam cola. Ex liquore frigeffecto crystallos collige, et iterum evapora, ut novæ surgant crystallos; liquidum vero residuum, quod ultro in crystallos cogi nequit, abjice. Crystallos collectas aqua frigida ablue, et in quindecim partibus aquæ destillatæ, temperatæ, solve; solutionem cola, et iterum crystallos elice. Si crystallos, sub finem excussæ, aliquantulum flavescant, repetita solutione depurandæ sunt.

Q. Crystallos sunt rhombo-octaëdræ, pellucidæ, splendentes; aëri expositæ aqua crystallisationis orbantur et friabiles evadunt, quin tamen fatiscant. Saporis est peculiaris, dulceiculi, tandem nauseosi, metallici; solvitur in 15 frigidæ et 2 aquæ fervidæ partibus. Centenarius constat ex: potassæ 13,44; sesquioxydi stibii 43,58; acidi tartarici 37,85; aquæ 5,13. Acida mineralia solutionem Tartratis Stibii et Potassæ disjungunt;

acido acético autem discidium non fert. Carbonates alcalini producunt sedimentum album. Ferrum, splendore metallico nitens, quidquid est stibii absumit.

Cavendum, ne Tartras Stibii et Potassæ cum alcalibus præscribatur. Insociabilis est pari modo omnibus corporibus tanninum continentibus, hinc cinchonæ aliisque; sic etiam salibus alcalinis vel acidis, nec non ipsis acidis mineralibus.

V. Parva dosi, sæpius repetita, tunicæ villosæ ventriculi et tubi intestinorum, nec non hepatis et pancreatis secretionem auget; membranæ mucosæ humescunt, mucus tenax secretionibus serosis solvitur, lotium majori copia generatur, cutis blando sudore madet, quin ulla vasorum exhalantium irritatio præcedat. Similem virtutem exserit in systema lymphaticum et glandulosum, uti etiam in membranas serosas. Dum dosi aliquantulum majori exhibetur, sensus languentis valetudinis in abdomine primo persentiscitur, dein subsequitur nausea, et omnis ciborum appetentia prosternitur. Dosi majori excitat nauseam et vomitum, quem non raro alvus liquida et sudores copiosi comitari solent; porrecta sæpius eadem dosi, nausea et vomitus cessant. Nimia dosi veneni iustar agit; rari autem sunt casus, ubi mors ex præpostero hujus salis usu insecuta foret, quum exorto protinus vomitu plerumque rejiciatur; sed si constrictione spasmodica pharyngis retineatur, vel si sæpius rejectum denuo ingeratur, ventriculi et intestinorum inflammationi ansam præbet; dum hæc obveniunt, sequentia observantur symptomata: vomitus tandem cessat, superstite continuo sed irritato vomendi conamine; ægrotus conqueritur de doloribus atrocissimis, lancinantibus in abdomine; alvus fit præter modum frequens et liquida; insequitur summus virium

languor et exinanitio, vertigo, lipothymia, et haud raro atrocissimæ convulsiones, mox futurum præsagientes obitum. Extrinsecus cuti infricatus illam irritat et pustulas profert.

Iis, qui nimiam salis hujus quantitatem assumpserunt, remedio principium tanninum continente protinus subveniendum; hinc infusum gallarum, cinchonæ, theæ aut decoctum corticis quercus, larga manu sunt propinanda. Persistente irritato vomendi conatu juvat tinctura opii, parvis dosibus aliquoties repetita; extrinsecus vero fomenta et emplastra aromatica, scrobiculo cordis superimponenda; invalente hypercatharsi, clysmata lactea vel amylacea, nec non balnea tepida.

U. In febribus gastricis, quæ ex nimia copia vel prava qualitate alimentorum enascuntur, sub initium morbi vel solus, dosibus modicis frequentius repetitis, ad excitandum vomitum, vel cum radice ipecacuanhæ propinatur. Si vero febris gastrica initio fuerit neglecta, et lingua animadvertitur sicca, cutis functio suppressa, aliaque insinuantur proventi morbi symptomata; tunc parvis potius dosibus, emesin non excitantibus, vel solus vel cum hydrochlorate ammoniæ, aut tartrate potassæ, aliisque similibus convenit. Dum protracto remediorum solventium usu saburra jam mobilis facta est, et nisus naturæ illam per superiora eliminandi observatur, emesin excitare, porrecta congrua dosi, non erit alienum. In febribus gastrico-biliosis, si hepatitide comitentur, nonnisi præmissis sanguinis detractio-nibus commendandus. In febribus gastrico-catarrhali-bus et rheumaticis datur cum acetate vel tartrate potassæ, aut hydrochlorate ammoniæ, quibus pro re nata tantillum extracti hyoseyami, vel alius lenioris narco-

tici, addere licet. Multifaria constat experientia, febres intermittentes, imprimis illas, quæ ineunte vere grassantur, porrecto ante paroxysmum Tartrate Stibii et Potassæ, excitataque emesi fuisse profligatas. Ast ubi febris intermittens mora invaluerit, refracta dosi cum hydrochlorate ammoniæ et extractis amaribus, magis aptum erit hocce remedium. In variolis et morbillis, quin etiam in ipso typho contagioso, ad infringendam contagii vehementiam, scopo emetico sub initium morbi laudatur. Eximia ejus vis similiter elucet in angina membranacea; datur sub initium morbi, non neglecta sanguinis detractio, dosi frequenter repetita, donec emesis insequatur, quo malum sæpe tollitur; evoluta autem morbo, ejiciendæ membranæ spuria confert. Ad curandam pneumonitidem, præcipue dum morbus symptomatibus gastricis comitatur, magnæ est efficaciam, et tum licet omni hora grani dimidium porrigere; dum vero morbi indoles mere inflammatoria est, venæsectio usui Tartari emetici præmittenda. Pleuritidi et febris rheumaticæ, dum morbus gravior est, cum chlorido hydrargyri et opio opponitur. Virtus ejus eminet salutaris in erysipelate faciei, dum ad emesin usque porrigitur. In tussi convulsiva stimulum in gangliis nervorum thoracis deprimendo juvat; hinc conio maculato vel belladonnæ parva dosi jungitur. Magni æstimatur in asthmate convulsivo, dum doses nauseam ac vomitum excitantes, opio et moscho præmittuntur. Morbi, qui ex mentis alienatione proveniunt, scilicet: melancholia et mania, multoties illo curati fuerunt. In asphyxia adultorum, auctore HUFELAND, quamprimum deglutitionis facultas restituta fuerit, solutio Tartratis Stibii et Potassæ ad emesin usque porrigenda; in neonatis asphycticis præferri meretur oxymel scillæ cum ipe-

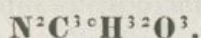
cacuanha. Ubi deglutita venena narcotica per superiora protinus evacuanda sunt, præ cæteris convenit. Dum Tartras Stibii et Potassæ scopo emesin provocandi adhibetur, ægrotus tamdiu abstineat potu, donec vomituritiones insequantur; his autem obvenientibus, vomitus sustentetur infuso chamomillæ vel aqua simplicis, tepidis; finita jam prorsus emesi, lenia evacuantia exhibere juvat, ut sordes et bilis, sub ipso vomendi conamine in duodenum pulsæ, per alvum eliminentur.

Inhibetur usus internus Tartari emetici in gastritide, quæ lingua rubra et sicca, siti immodica, doloribus urentibus in ventriculo, et prompta deglutorum rejectione, a statu sic dicto gastrico probe distinguenda est; obstant pari modo usui ejusdem: alvus diu adstricta, diarrhœa, graviditas, et menstruorum fluxus. Cautè porrigendus est ægrotis irritabilibus, ad spasmos et animi deliquia pronis. Dum herniosis propinatur, cavendum, ne sub ipso vomitu hernia procidat et incarcerationetur.

Extrinsecus in usum ducitur aqua solutus, forma lotionis, ad irritandam cutem. Si drachmam (ad duas) uncia unguenti simplicis misceas, habebis unguentum stibiatum, ejus vis, addita drachma sacchari, multum intenditur; pro re nata emplastrum quodlibet scrupulo aut drachma dimidia conspergitur; adhibetur hisce modis ad eliciendas in cute pustulas in chronicis organorum pectoris adfectionibus, scilicet: in catarrho chronico, bronchitide epidemica (vulgo grippe) et pertussi. Ad revocandas hæmorrhoides suppressas Trousseau suadet suppositoria ex granis 3 aut 4 Tartari emetici et scrupulo butyri cacao composita; subterdato quotidie tali supposito, spatio bidui aut tridui, hæmorrhoides revocari posse, contendit.

D. Homini adulto a $\frac{1}{16}$ ad $\frac{1}{8}$ grani partem, omni bihorio datus, initio nauseam interdum movet; sed vomitum raro provocat; a gr. $\frac{1}{2}$ ad granum, simili temporis intervallo porrectus, initio nauseam et vomitum excitat, dein vero alvum relaxat. Scopu emetico exhibetur homini adulto, omni dimidia hora aut frequentius, gr. $\frac{1}{4}$ vel gr. $\frac{1}{2}$ pars, donec vomitus insequatur; vel unica dosi grana 3 aut 4 propinantur. Senioribus, feminis et infantibus minores doses sunt porrigendæ, cui scopu imprimis convenit Vinum Stibiatum, in cuius uncia grana duo Tartratis Stibii et Potassæ continentur.

STRYCHNIA.

Стрихнинъ.

Alcali vegetabile, quod anno 1818 a PELLETIER et CAVENTOU in faba St. Ignatii et Nuce Vomica, sèrius vero etiam in aliis vegetabilium partibus detectum fuit. Occurrit Strychnia in hisce seminibus *Acido Igasurico* juncta, eamque aliud alcali *Brucia* seu *Brucina* dictum comitatur. *Usuales sunt*: 1) Strychnia; 2) Nitras Strychniæ.

STRYCHNIA.

STRYCHNINUM.

Стрихнинъ.

R̄. Strychni Nucis Vomiciæ pulveratæ libras duas,
Alcoholis purissimi libras triginta sex,
Acidi Sulphurici diluti,
Magnesiæ,
Ammoniæ liquidæ, singulorum quantum opus sit.

Nucem Vomicam coque per horæ spatium cum duodecim libris alcoholis in retorta, cui excipulum aptatum sit. Liquorem effunde, et residuum cum aliis duo-

decim libris alcoholis (superaddito alcohole e præcedenti coctione obtento) iterum coque, quod tertia adhuc vice repetes. Residuam Nucem Vomicam exprime, et e tincturis simul mixtis alcohol destillatione absume, atque in patina vitrea ad extracti spissitudinem vapora. Extractum tali modo obtentum multa aqua frigida dilue, liquorem cola, et leni calore ad syrupi tenuioris crassitiem consume; tum illi, quamdiu caleat, magnesium ad saturationem, cuncta simul agitans, paulatim admisce, et sepone per duo nychthemera. Liquorem supernatantem effunde; residuum, linteo involutum exprime, et in alcohole purissimo coque; tincturam obtentam cola, et alcohol destillatione absume. Residuo (post destillationem) parvam quantitatem acidi sulphurici, multa aqua diluti, adde et leni calore digere; sepone per nychthemeron in locum tepidum, ut sulphas strychniæ in crystallos coëat. Sulphati strychniæ, aqua destillata soluto, sufficientem ammoniæ liquidæ quantitatem adfunde, ut Strychnia præcipitetur; hanc denique solve in alcohole purissimo fervente et sepone, ut puræ prodeant crystalli.

Q. Crystalli sunt parvæ, prismata quadrilatera referentes. Odoris expers; saporis perquam amari. Solvitur in 6000 partibus aquæ temperatæ, et in 2500 bullientis. Nonnisi alcohole purissimo bulliente sat insigni copia solvitur; æther minimam quantitatem recipit. Strychnia pura cum acido nitrico diluto præbet solutionem coloris pallidi straminei; si vero cum brucia fuerit commixta, solutio hæc coloris est rubescentis. Centenarius Strychniæ constat ex: nitrogenii 5,96; carboni 77,21; hydrogenii 6,73; oxygenii 10,10 partibus. Cum acidis salia constituit.

V. et U. idem ac Nucis Vomicae.

D. A $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{8}$ grani partem, bis aut ter in die exhibetur adulto.

NITRAS STRYCHNIAE.

Азотнокислый Стрихнинъ.

R̄. Strychniae quantum vis,

Acidi Nitrici diluti quantum opus sit.

Strychniam solve in acido nitrico diluto, calorem lenissimum adhibendo; solutionem neutram cola per chartam et evapora, ut crystalli exinde surgant. Levis acidi exuberantia crystallisationem promovet.

Q. Crystalli sunt aciculares, albæ, margaritacæ; calori expositæ nigrescunt et flammam concipiunt. Dum Nitras Strychniae brucia seu brucina inquinatus est, plus minus rubescit.

V. et U. ut Nucis Vomicae.

D. A $\frac{1}{8}$ vel $\frac{1}{12}$ ad $\frac{1}{10}$ grani partem exhibetur adulto.

SUCCINUM.

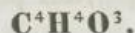
Янтарь.

Substantia bituminosa, quæ in Rossia ad littora maris Borealis, trans fluvium Meseny, prope promontorium Kanin (*Кануцкiй носъ*), haud secus ac infra fluvium Obim et Jeniseum ab incolis colligitur; obvenit etiam ad cataractas Nenasitenses in Ecatherinoslavensi Gubernio. Uberrimus autem ejusdem proventus est ad littora maris Baltici, ubi Borussiam et Pomeraniam aluit. Invenitur etiam in Sicilia, Marylandia et aliis quibusdam in locis. Succinum dicitur fossile, quod e terra excussum est, et S. haustile, quod e mari Baltico, post prægressas tempestates, verriculis legitur.

Usualia sunt: 1) Acidum Succinicum; 2) Oleum Succini purificatum; 3) Succinas Ammoniae liquidus.

Q. Est substantia solida, arida, fragilis; fracturam refert undulatam; coloris plerumque flavi (*Carabe*, vel *Succinum citrinum*), nunc vero magis in fuscum, modo magis in rubrum vergentis (*Succinum rubrum*); rarius pellucidum est, plerumque semipellucidum, vel subopacum, vel etiam opacum, interdum nubeculosum. Obvenit in frustulis minoribus, planis, extrinsecus asperis, ad margines rotundatis; tornari, caedi, polirique sese sinit; frictione fit electricum; odoris et saporis expers; si in aëre comburatur, gratum diffundit odorem; destillatione sicca acidum et oleum peculiare refert. Teste **BERZELIO** Succinum imprimis constat e bitumine, in quolibet liquido insolubili, e duabus resinis in alcoholo et æthere solubilibus, oleo æthereo fragrante et acido succinico.

ACIDUM SUCCINICUM.

Житарная кислота.

Succinum in frustula diffractum retortæ vitreæ loricatæ immitte; retortam junge, ope tubi vitrei amplioris intermedii, cum excipulo vitreo, tubum pneumaticum præ se ferente. His ita dispositis, ignem sensim adauctum subdito. Succinum fundetur, inflabitur et spissos vapores emittet. In tubo intermedio et excipulo, forma crystallorum obtinebis Acidum Succinicum, oleo empyreumatico et aqua abundans (olim *Sal Succini volatile* dictum). Crystallos Acidi Succinici, tubo intermedio adhærentes, pluma absterge et collige, priusquam oleo solvantur, serius abunde prodituro. Dum crystalli Acidi Succinici non amplius apparent, exci-

pulum absume, et in ejus locum aliud adpone, atque ignem adhibe intensiorem. Contentum in retorta jam non inflabitur, et magnam obtinebis destillati quantitatem. Excipulum alterum continebit duo strata liquidi, quorum superius est *Oleum Succini empyreumaticum*, inferius vero *Spiritus Succini volatilis*; hæc cauta effusione separa.

Acidum Succinicum ab oleo empyreumatico liberabis debita inter chartam bibulam compressione, et subsequenti sublimatione in lagena vitrea, calore lenissimo.

Q. Crystallos exhibet aciculares, prismaticas, albas, interdum aliquantulum flavescentes; odoris leviter succinei; saporis aciduli; ad aërem non mutatur; igne forma vaporum avolat, quin discidium patiatur. Solvitur in 3 partibus aquæ ferventis, et 25 frigidæ; in alcohole parimodo solubile est, et partem cum dimidia requirit. Centenarius constare dicitur ex: carboni 48,12; hydrogenii 3,97; oxygenii 47,91.

Dum acido tartarico inquinatum est, addita solutione carbonatis potassæ constituit sal ægre solubile (cremorem tartari); hydrochloras ammoniæ admixtus detegitur solutione nitratis argenti; sulphas potassæ autem revelatur solutione chloridi barii.

In usum tantummodo pharmaceuticum ducitur.

OLEUM SUCCINI PURIFICATUM.

R. Olei Succini empyreumatici (Videsis Acidum Succinicum) quantum vis. Ex retorta vitrea calore lenissimo quartam tantummodo partem destillando elice.

Q. Coloris est flavi pallescentis, pellucidum; odoris penetrantis; saporis acris, aliquantulum empyreumatici; aëri expositum colorem induit fuscum et spissum fit. Cum acido nitrico coit in massam resinosa,

coloris aurantii, quæ sub nomine *Moschi artificialis* vulgo nota est, atque sequenti modo paratur: pars Olei Succini purificati in patina vitrea miscetur cum tribus partibus acidi nitrici officinalis, ex quo massa incalescit et inflatur; resina coloris aurantii, mollis et ductilis, aqua probe eluitur. Pars hujusce resinæ in octo partibus alcoholis soluta constituit *Tincturam Moschi artificialis*.

V. Incitans; sudorem et urinam potenter movens; menagoga.

U. In variis morbis chronicis, ubi nulla febris symptomata adsunt, ad incitandam cutis et renum functionem, aliquando cum successu adhibitum fuisse fertur; sic in rheumatalgia, hydrope anasarca, et exanthematibus chronicis retropulsis profuisse dicitur. Menagoga virtute convenit feminis leucophlegmaticis, fibra laxa præditis, dum nullus viscerum abdominalium infarctus sublatet. Extrinsecus exserit vires resolventes et anodynas, quapropter in tumoribus frigidis, paralysi et spasmis optimo cum effectu infricatur. Temporibus ad motum cephalæam, e causa nervosa ortam, præsertim hystericam, persæpe supra omnem expectationem tollit; adcommodate tum cum oleo nucis myristicæ moschatæ in balsami formam redigitur. Rheumaticos aurium dolores sedare potest, si gossypio exceptum in aures immittatur.

D. Guttæ quinque ad quindecim, forma elæosacchari, vel alcohole aut æthere exceptæ, pro dosi exhibentur adulto.

SUCCINAS AMMONIÆ LIQUIDUS.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS.

R̄. Spiritus Cornu Cervi (Videsis Oleum pyro-animale) quantum vis.

Acidi Succinici quantum opus, ut liquor exinde neuter obtineatur. Cavendum tamen, ne acidum prævaleat. Liquorem colatum, vase probe clauso, in loco obscuro serva.

Q. Coloris est flavescens; oleum cornu cervi redolet; saporis salini empyreumatici. Ab acidis et alcalibus disjungitur.

V. Leniter excitans; antispasmodica.

U. Variæ nervorum turbæ, quæ spasmodicis et convulsionibus manifestantur, remedio opportune exhibito, plerumque cedunt; hinc in hysteria, colica et retentione urinæ spasmodicis, nec non in convulsionibus infantum auxilium præstat; hisce in casibus datur aliquando cum narcoticis, ut opio, hyoseyamo, aliisque.

D. Adulto porriguntur guttæ quindecim ad triginta.

SULPHUR.

S.

Сѣра.

Sulphur in plurimis orbis terrarum regionibus, tum nativum, tum aliis corporibus junctum, magna copia occurrit. Nativum invenitur apud nos gypso superstratum, imprimis circa Wolgam et Samaram flumina, in monte sic dicto Sulphureo (*Сѣрная гора*); ita etiam in monte Ildecanensi in Nertschinsk, haud secus ac in aurifodinis Berezowiensibus prope fluvium (in Siberia) Olutoram; imo circa Caucasum vestigia ejus adparent. Copiosum obvenit in Sicilia ad montem Ætnam, usque ad australem insulæ oram; in Solfataris, et Puzzolani prope Neapolim, atque generatim in toto orbe terrarum in viciniis montium ignivomorum. In conjunctione oxygenii, qua acidum sulphurosum et sulphuricum, alcalibus et terris alcalinis junctum, salia constituit, qui-

bus aquæ minerales scatent. Cum metallis: ferro, cupro, plumbo, hydrargyro aliisque, sulphureta nativa efficit. Sulphur nativum, quod partes terreas admixtas continet, destillatione ac fusione purificatur, et bacillorum forma (SULPHUR CITRINUM) venum datur; quod autem in fundo vasis heterogeneis junctum remanet, in conos efformatur, et SULPHUR CABALLINUM dicitur. Sulphur, quod bis repetita destillatione fuerat purificatum, forma pulveris flavi, subtilissimi, inter digitos stridentis, venale est, et SULPHUR SUBLIMATUM seu FLORES SULPHURIS nuncupatur. *Usualia sunt:* 1) Sulphur purificatum; 2) S. precipitatum; 3) Acidum Sulphuricum (quod vide inter acida); 4) Gas acidum Hydrosulphuricum; 5) Acidum Hydrosulphuricum liquidum; 6) Hydrosulphas Ammoniae liquidus; 7) Hydrosulphas Potassae liquidus; 8) Polysulphuretum Potassii; 9) Sulphuretum Calcii.

Q. Sucto aëris tepore est corpus solidum, aliquantulum pellucidum, coloris lacte flavi. Ponderus specificum = 1,99. Ad + 87° R. funditur olei ad instar; calore vero intensiori, ad + 160° R., liquidum exhibet spissum, tenax, fuscum, et mole continuo increseit; tandem in massam liquidiozem mutatur. Calore intensiori diutius liquatum, et in aquam frigidam effusum, massam refert mollem, quæ in varias formas fingi potest et in aëre sensim durescit. Ad + 252° R. bullit, in vapores abit, et idoneo apparatu inclusum destillat. Aqua non solvitur; alcohole et æthere parva quantitate. Solubilius est Sulphur in oleis pinguibus et petroleo. (Oleo lini solutum *Balsamum Sulphuris* olim dicebatur.) Oleum terebinthinæ effervescens $\frac{1}{10}$ Sulphuris partem solvit, teste URE. Sulphur jungitur variis metallis, lucem et calorem proferendo.

Præter inquinamenta uno aspectu dignoscenda, in sulphure interdum arsenicum, perniciosissima omnium labes, continetur; hujus noxii metalli vestigia sequenti

modo disquiruntur: Sulphur, in pulverem subtilem re-
ductum, digeritur cum ammonia liquida; liquori per
chartam colato acidum hydrochloricum vel sulphuricum
additur. Si Sulphur arsenico inquinatum erat, liquor
flavescit, et addito uberius acido, sedimentum promit
flavum (sesquisulphuretum arsenici). Arsenici vestigia
etiam sequenti modo revelantur: Sulphur pulveratum
cum acido hydrochlorico diluto digeritur; in liquorem
aqua dilutum et colatum, hydrogenium sulphuratum
transmittitur, ex quo, si arsenicum adest, liquidum fit
flavum et turbidum (DUFLOS). Vel etiam: pars Sulphu-
ris, cum quatuor partibus nitratis potassæ mixta, in cru-
cibulo ignito comburitur, et massa salina residua, aqua
soluta, ad methodum MARSH exploratur (Vid. Arsenicum).

SULPHUR PURIFICATUM.

SULPHUR SUBLIMATUM et LOTUM; FLORES SULPHURIS LOTI.

Flores Sulphuris venales aqua tepida tamdiu lava-
bis, quoad defluens tincturam heliotropii non amplius
rufet; tum probe siccatos usui serva. Ingruente neces-
sitate sequenti modo parari potest:

R. Sulphuris venalis quantum lubet. In vase clau-
so balneo arenæ sublima; dein multa aqua tepida ab-
lue, ut ab acido sulphurico adhærente prorsus liberetur;
tandem sicca et usui serva.

Q. Pulvis est subtilissimus, flavus, inter digitos
stridens.

V. Excitans; exhalationem cutis et pulmonum pro-
movens; stases in vena portarum solvens; majori dosi
alvum ducens; imprimis vero antipsorica.

U. Stimulo peculiari, quem in tubum intestinorum
exserit, prodest in plethora abdominis, alvo adstricta
et hæmorrhoidibus plerumque conspicua, et tum apte

datur conjunctim cum bitartrate potassæ et carbonate magnesiæ. In morbis pectoris adynamicis, ut asthmate pituitoso, catarrho chronico aliisque similibus semper fuit celebratum. Vi diaphoretica conducit rheumatismo chronico ac podagræ atonicæ, et tum apte jungitur resinæ guajaci, nec non æthiopi antimoniali. Eximium profert effectum in scabie et aliis affectionibus cutis congeneribus, si intus et extrinsecus simul adhibeatur. Internus usus tum præcipue indicatur, ubi psora vel perfrictione, vel intempestiva inunctione retrogressa est, et organa interiora invasit. Laudatur ad sananda glandulosarum partium ulcera, quæ in infantibus serofulosis obveniunt, et tum in conjunctione subnitratu hydrargyri ammoniati apte datur. Magni æstimatur Sulphur ad profliganda mala, quæ ex abusu hydrargyri aliorumque metallorum proveniunt.

D. Plerumque forma pulveris, rarius in pilulis, a granis quinque ad quindecim bis aut ter in die datur. Doses majores alvum ducunt.

SULPHUR PRÆCIPITATUM.

LAC SULPHURIS.

Rz. Polysulphureti Potassii partem,
Aquæ communis partes quadraginta,
Acidi Hydrochlorici diluti quantum opus.

Polysulphuretum potassii aqua solve; liquori colato paulatim adde acidum hydrochloricum tamdiu, donec flavus liquoris color evanescet, et gas hydrogenium sulphuratum evolvi cœperit. Operatio hæc sub dio libero instituenda. Præcipitatum repetitis vicibus aqua elue, dein super filtrum excipe. Probe siccatum usui serva.

Q. Pulvis est subtilissimus, coloris aliquanto pallidioris, quam sulphur sublimatum; inter digitos com-

pressum non stridet. Cæteras qualitates cum sulphure habet communes.

V. U. et D. ut Sulphuris purificati.

GAS ACIDUM HYDROSULPHURICUM.

SH².

GAS ACIDUM HYDROTHIONICUM; HYDROGENIUM SULPHURATUM.

Сърнисно-водородная кислота; Сърнисный водородъ.

R̄. Sulphureti Ferri partem,
Acidi Sulphurici,
Aquæ communis, utriusque quantum opus sit.

Sulphuretum ferri, in frustula comminutum, immitte retortæ tubulatæ, collo curvato instructæ, eique continuo parvis quantitibus, per infundibulum debito modo aptatum, adfunde acidum sulphuricum, quatuor aquæ partibus dilutum. Gas Acidum Hydrosulphuricum, tempore operationis evolutum, in apparatu hydropneumatico, lagenis vitreis aqua fervente repletis, excipe. Si Gase Acido Hydrosulphurico, ab omni adhærente acido sulphurico immuni, opus sit, illud per aquam, priusquam colligatur, ducendum est.

Si Gas Acidum Hydrosulphuricum parva quantitate, scopo analyseos, extricandum foret, tunc sic procedendum: lagenæ, quæ duarum unciarum aquæ capax censetur, drachma sulphureti ferri in frustula comminuti immittatur, collum obturetur epistomio subereo, perforato; per foramen suberis crus brevius tubi vitrei incurvati, lineam ad maximum in diametro habentis, ducatur. Dum Gase Hydrosulphurico opus est, exempto una cum tubo vitreo subere, tantillum acidi sulphurici, sextuplo aquæ diluti, adfunditur, quo gasis evolutio

subintrat. Ubi gas amplius non erit necessarium, acidum effunditur, et residuum sulphureti, lagena ac tubus aqua eluuntur, et in proximum usum servantur.

Q. Gas Acidum Hydrosulphuricum coloris est expers, redolet sapitque ova putrida, chartam heliotropio tinctam rufat. Pondus specificum = 1,177, si aërem atmosphæricum æqualem uni ponas. Pressione intensissima et frigore in liquidum densari potest, ejus pondus specif. = 0,9. (FARADAY). Ardet flamma cæruleo-rubescente in aëre atmosphærico; nec combustioni, nec respirationi alendis aptum est, quin imo aëri atmosphærico admixtum, lethalem producit effectum. Complura oxyda metallica et eorum salia disjunguntur Hydrogenio Sulphurato. Centenarius constat ex: hydrogenii 5,83; sulphuris 94,17 partibus.

V. Si ore inspiretur, vitæ perniciosum fit.

U. In variis operationibus chemico-pharmaceuticis adhibetur.

ACIDUM HYDROSULPHURICUM LIQUIDUM.

ACIDUM HYDROTHIONICUM LIQUIDUM; AQUA HYDROSULPHURATA.

Растворъ сернисто-водороднаго газа.

Gas acidum hydrosulphuricum dicto modo extricæ, et per seriem lagenarum, apparatus Woulfeanum constituentium, transmittite. Lagena prima contineat parvam aquæ quantitatem, ut acidum sulphuricum, quod gase abreptum foret, ibidem retineatur; subsequentes lagenæ aqua destillata sic impleantur, ut quarta cujuslibet pars vacua maneat; vas in apparatus extremum contineat calcariam causticam aqua dilutam (lac calcis), ut, quod superest gasis hydrosulphurici, illa absorbea-

tur. Nihilominus præstat, operationem hanc in loco suscipere, ubi aër libere permeat, ne noxium saluti gas inspiretur. Aqua hoc modo saturata binas circiter continet gasis acidi hydrosulphurici mensuras. In loco frigidiusculo, vasis probe obturatis, servanda est.

U. Idem, ac præcedentis.

HYDROSULPHAS AMMONIÆ LIQUIDUS.

HYDROSULPHURETUM AMMONIÆ LIQUIDUM.

R. Ammoniæ liquidæ officinalis quantum vis, eamque divide in duas partes æquales. Partem saturam, in apparatu idoneo, gase acido hydrosulphurico, et liquori saturato adfunde alteram ammoniæ liquidæ partem. In vasis minoribus probe clausis serva.

U. Est revelans chemicum.

HYDROSULPHAS POTASSÆ LIQUIDUS.

SOLUTIO HYDROSULPHURETI POTASSII.

R. Sulphureti Ferri partes duas,
Acidi Hydrochlorici concentrati partes sex,
Hydratis Potassæ fusi partem,
Aquæ destillatæ quantum opus sit.

Gas acidum hydrosulphuricum ex sulphureto ferri ope acidi hydrochlorici extrica et per apparatus Woulfeanum transmittit. Lagenam primam contineat paucillum aquæ ad purificandum gas; lagenam secundam immitte hydratem potassæ, quatuor aquæ destillatæ partibus solutum; tertium denique vas aqua repletum sit ad excipiendum superabundans hydrogenium sulphuratum. In vasis minoribus ex toto implendis, et probe obturandis, in loco frigidiusculo serva.

U. Est revelans chemicum.

POLYSULPHURETUM POTASSII.

HEPAR SULPHURIS KALINUM.

Сурнистый калий; Сурная пегель.

R: Sulphuris purificati,

Carbonatis Potassæ, utriusque pares portiones.

Carbonatem potassæ in tenuem pulverem redige, cum sulphure intime misce, et vasi fictili oblecto immisum, leni calori expone. Quum in massam homogeneam, ex fusco-rubescens, coiverint, vas ab igne remove, et massam frigefactam, contracto vase, exime. Sulphuretum in frustula comminutum in vasis probe clausis serva.

Q. Coloris est fusco-rubescens; attracto humore gas acidum hydrosulphuricum leviter redolet; saporis est aeris, alcalini, ingrati, sulphurosi. Aëri expositum mox virescit, et diffluit; aqua et alcohole facile solvitur; colores vegetabiles cærulei illo virescunt. Centenarius Polysulphureti Potassii, dicto modo parati, constat circiter ex: quinsulphureti potassii 70; et hyposulphitis potassæ 30 partibus ($2S^5K + S^2O^2, KO$). Omnibus acidis resolvitur, quæ, evolvendo hydrogenium sulphuratum, sulphur dejiciunt.

V. Diaphoretica; expectorans; solvens.

U. Opportunum est remedium in arthritide, rheumatismo et variis affectionibus herpeticis, si diutius, quin ventriculum molestat, sumptum fuerit. Qua remedium morbum leniens, cum conio maculato, in cancro laudatur (TODD THOMSON). In angina membranacea, pertussi, bronchitide et asthmate, chronicis, ancipiti successu tentatum fuit. Infantibus forma electuarii cum melle, vel lacte solutum, exhibetur, et ab illis facilius deglutitur, quam ab adultis, quibus foetor sulphureti

molestior est. In colica saturnina, laxata prius alvo, et in variis malis, ex abusu hydrargyri pronatis, interno externoque usu celebratur. Forma lotionis, juvat in tinea capitis, quem in finem drachmæ tres Polysulphureti Potassii cum drachma saponis in octo unciis aquæ calcariae solvuntur, quibus spiritus frumenti rectificati drachmæ duæ adduntur.

D. Forma solutionis, vel potius in pilulis cum saponem, a granis tribus ad decem, ter aut sæpius in die. Pro unguento drachma ad unciam adipis; pro balneo uncia dimidia ad sescunciam.

SULPHURETUM CALCII.

CaS.

HEPAR SULPHURIS CALCAREUM.

Сърнисътый кальцій.

R̄. Sulphatis Calcariae usti partes quatuor,
Carbonis lignei partem.

In pulverem tritos intime misce; in crucibulum acutissime pinsito, et juncturam crucibuli cum operculo argilla oblinito. Ignem sensim sensimque auctiorem adhibe, ut vas incandescat, et per horam igne candeat. Crucibulo ab igne remoto et frigefacto, sulphuretum exime, et in vasis probe clausis serva.

Q. Pulvis est albus, aliquanto flavescens vel rubescens; in aëre sicco odoris expers, in humido autem hydrogenium sulphuratum redolet; nonnisi in 500 aquæ partibus solvitur.

V. U. et D. ut præcedentis.

ZINCUM.

Zn.

Цинкъ; Цинкъметъ.

Metallum hoc vix usquam nativum, sed plerumque oxydatum et minerarum instar cum oxydo mangani et

ferri, sulphure (Pseudogalena), acido carbonico (Calamina), nec non acido siliceo (Lapis calaminaris) junctum invenitur. In Russia occurrit in Nertschinsk, Zmeinogorsk, Kolyvan, aliisque in locis. In variis quoque Europæ regionibus copiosum est. Obtinetur metallum ustulatione minerarum, et subsequenti destillatione sicca, quo sub processu vapores Zinci avolant, et in spiraculis fornacis densantur. Zincum hoc modo in vapores actum, et magis densatum, olim vocabatur *Tutia*; quod vero levius et in remotiore spiraculi parte collectum erat, *Pompholyx*, seu *Nihilum album* dicebatur. Usalia sunt: 1) Zincum purificatum; 2) Oxydum Zinci; 3) Oxycarbonas Z.; 4) Subsiliicas Z. natus; 5) Sulphas Z.

Q. Coloris est cæsius-albidi, vel sublividi; splendoris metallici; compages laminarum speciem habet; aëri expositum splendore orbat; pondus specif. fusi = 6,8; laminati = 7. Sub temperatura frigida, vel calore ad + 164° R. aducto, fragile fit, et in pulverem contundi potest; inter + 80° et 120° R. malleis obsequitur et ductile fit, quin imo in filum extendi potest. Ad + 290° R. antequam incandescat funditur et oxydatur; calore vero intensiori in vapores abit. Zincum Ostindicum seu orientale est optimum. Venale sæpius inquinatum obvenit arsenico, plumbo, stanno, cadmio, cupro et ferro. Perniciosissima omnium labes, arsenicum detegitur, dum aqua Zinco hujusmodi disjungitur, ex quo gas hydrogenium arseniatum generatur (Videsis Acidum Arsenicosum, methodum MARSH). Plumbum innotescit, dum Zincum venale in acido sulphurico diluto solvitur, quo sedimentum album (sulphas plumbi) manet residuum. Dum metallum solvitur in acido nitrico diluto, stannum, si foret admixtum, forma pulveris albi (binoxydum stanni) subsidet. Dum per

solutionem nitratis zinci gas hydrogenium sulphuratum transmittitur, sæpe manifestatur sedimentum flavum; hoc vel sulphuretum cadmii, vel sesquisulphuretum arsenici est; — differunt inter se eo, quod sulphuretum cadmii in ammonia liquida non solvatur, nec volatile sit. Dum in solutione nitratis zinci ex hydrogenio sulphurato oritur sedimentum coloris fuscii intensioris, id cuprum, vel plumbum indicat; utrumque reductione in metallum dignoscitur. Dum ex hydrogenio sulphurato præcipitatum nigrescens manifestatur, quod addito acido hydrochlorico solvitur, Zincum oxydo ferri erat inquinatum.

ZINCUM PURIFICATUM.

Zincum venale in crucibulo funde; metallo fuso, quod ope bacilli lignei agitabis, tamdiu adjice frustula sulphuris et sevi, donec scoriæ appareant, quas absume, et metallum effunde.

Dum Zincum ad extricandum hydrogenium adhibetur (imprimis si veneficii causa arsenicum esset erudendum) purissimum sit, oportet; hujusmodi, auctore BRANDE, sequenti modo obtinetur: Zincum venale optimum solvitur in acido sulphurico diluto; in solutionem immergitur per aliquot horas lamina Zincii, quo facto, solutio colata carbonate potassæ disjungitur. Oxycarbonas zincii præcipitatus, aqua probe lotus, et cum carbone mixtus, ex retorta fictili, collo amplo et brevi instructa, igne intensiori in aquam frigidam destillet.

OXYDUM ZINCI.

ZnO.

FLORES ZINCI.

Окисъ цинка.

Zincum purificatum in crucibulo amplo (quod furno reverberii oblique ita impositum sit, ut latus unum ali-

quantulum promineat) igne adaucto funde; metallum flammam concipiet, illaque exardescet lucida, cæruleo-virescente; tum crucibulum obtege alio crucibulo inverso, ut floccos leves et albos, qui in superficie metalli fusi generantur, colligas; hos per vices exime, liberum aëris accessum ad metalli superficiem concedendo. Oxydum hoc modo obtentum per cribrum pollinarium trajice, ut a particulis metalli liberetur.

Parari etiam potest, si oxycarbonas zinci igni leniter rubenti tamdiu exponatur, donec particula exempta cum acidis non effervescit, et pondus illius haud amplius minuitur.

Q. Pulvis est albus, qui calefactus flavescit, dein iterum sensim sensimque albescit; igne intensius rubente in vitrum flavi coloris funditur, intensissimo autem caloris gradu avolat. Odoris et saporis expers est. Aqua non solvitur; in alcalibus causticis autem solubile est. Centenarius constat ex: zinci 80,13; oxygenii 19,87 partibus.

Dum carbonatem zinci continet, cum acidis effervescit. Si calcaria vel carbonate plumbi contaminatum foret, in acido sulphurico ex toto non solveretur. Oxydum Zincii, dum purum est, in ammonia liquida ex toto solvitur. Reliqua heterogenea eodem modo ac in zinco metallico disquirenda sunt.

V. Intus adhibitum, antispasmodicum est; extrinsecus, leniter adstringens et exsiccans.

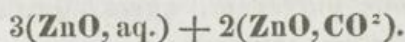
U. Variæ nervorum turbæ, quæ spasmodicis et convulsionibus manifestantur, puta: chorea, epilepsia, catalepsis, tussis convulsiva, asthma spasmodicum etc. vel Oxydo Zincii per se, vel in conjunctione volatilium, uti: camphoræ, valerianæ, aliorumque salubriter modi-

ficantur et sæpe prorsus debellantur. In acore ventriculi, dentitione difficili, exanthematibus retropulsis, dum hæc mala spasmis comitantur, Oxydum Zinci utile censetur.

Extrinsecus plerumque forma unguenti superdatur ulceribus laxis, multum puris fundentibus, imprimis dum hæc serofulosæ sunt indolis; juvat quoque in aphthis aliisque excoriationibus. Ingreditur parimodo varia unguenta ophthalmica, quæ in lippitudine, psorophthalmia, blepharophthalmia glandulosa, et conjunctivide chronica magni æstimanda sunt. Consueverunt autem ophthalmiatri Oxydum Zinci cum aliis remediis adstringentibus, nec non corrodentibus interdum jun gere; hujusmodi est *Unguentum ophthalmicum JANINI*, quod componitur ex: Oxydi Zinci, boli armenæ (i. e. silicatis aluminæ ferrosi) utriusque parte, mercurii præcipitati albi parte dimidia et axungię partibus quatuor.

D. Porrigitur intus a grano ad quatuor vel sex, bis vel quater in die. Extrinsecus drachma ad duas pro uncia unguenti.

OXYCARBONAS ZINCI.

R̄. Sulphatis Zinci crystallisati partem,
solve in

Aquæ partibus viginti;

huic solutioni sub continuo jugi motu adfunde aliam solutionem ex:

Carbonatis Sodæ crystallisati parte et

Aquæ partibus decem constantem.

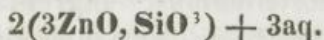
Præcipitatum, initio gelatinosum, tandem vero forma pulveris albi conspicuum, aqua frigida tamdiu abluet, donec nulla acidi sulphurici vestigia manifestabit; dein leni calore exsicca et usui serva.

Q. Pulvis est albus, tenuis, saporis expers et aqua non solubilis. Centenarius ejus constat ex: hydratis oxydi zinci 54,23; carbonatis zinci 45,77 partibus.

V. Extrinsecus exsiccans.

U. Conficiendis variis unguentis inservit.

SUBSILICAS ZINCI NATIVUS.

LAPIS CALAMINARIS.

Галней.

Q. Varia crystallorum forma occurrit, estque albus, tum flavus, tum virescens. Centenarius teste BERZELIO constat ex: oxydi zinci 66,83; acidi siliciei 24,89 et aquæ 7,46 partibus; insunt illi præterea vestigia oxydi plumbi et stanni, nec non acidi carbonici. Pro usu pharmaceutico sequenti modo præparetur:

R: Subsiliicatis Zinci nativi quantum placet.

In crucibulo exponito igni, et candefactum extingue in aqua frigida, quod tamdiu repetes, donec massa debitam adepta fuerit fragilitatem; dein siccata in tenuem contunde pulverem, quem elutriatione in pollinem subtilissimum convertes.

V. et **U.** Idem, ac præcedentis.

SULPHAS ZINCI CRYSTALLISATUS.

VITRIOLUM ALBUM.

Сурьнокислый цинкъ; Бѣлый купоросъ.

Paratur in officinis metallurgicis ustulatione sulphureti zinci nativi; massa inde obtenta, postquam aëri humido diutius exposita effloruerit, elixatur, et vaporando in crystallos cogitur. Hoc modo productus venum datur, et oxydo ferri, mangani, cupri et cadmii

inquinatus esse solet; hinc purificandus est, quod sequenti modo fit:

R. Sulphatis Zinci venalis quantum vis. Immitte in crucibulum, quod igne leniter rubeat per aliquot temporis momenta, ut sulphas ferri admixtus discidium subeat. Residuum frige factum solve in duabus aquæ ferventis partibus; solutionem digere cum zinco metallico puro, ut a cæteris metallis liberetur; dein cola, et in crystallos coge.

Præstat Sulphatem Zinci, in usum medicum, sequenti modo parare.

R. Zinci purificati, in frustula comminuti, partes tredecim,

Acidi Sulphurici officinalis partes viginti,

Aquæ partes centum et viginti.

Zincum in vas vitreum immitte, eique acidum aqua dilutum superfunde, et tamdiu digere, donec omnis effervescentia cesset. Solutionem colatam, et vaporando densatam, in locum frigidum sepone, ut crystalli surgant.

Q. Crystalli referunt prismata tetraëdra, vel hexaëdra, pellucida, quæ in aëre sicco sensim fatiscunt et in pulverem dilabuntur. Calore leniori in aqua crystallisationis funditur, et refrigeratus in massam albam, salinam concrescit; calore autem diutius adhibito omni aqua crystallisationis orbatur (*Sulphas Zinci calcinatus*). Saporis est ingrati, adstringentis, metallici. Sal crystallisatum solvitur in duabus aquæ temperatæ partibus; ferventis vero minus, quam pondus sibi æquale requirit; in alcohole non solvitur. Centenarius Sulphatis Zinci crystallisati constat ex: oxydi zinci 28,29; acidi sulphurici 28,18; aquæ 43,53.

Solutio Sulphatis Zinci venalis, dum illi aliquot guttulæ solutionis borussiatæ potassæ ferrosi instillan-

tur, præcipitatum album manifestet, necesse est; si præcipitatum fuerit cæruleum, ferro inquinatus est. Reliqua heterogenea deteguntur, uti in zinco metallico.

Insociabilis est Sulphas Zinci alcalibus eorumque carbonatibus, infusis vegetabilium adstringentibus, nec non sulphuretis alcalinis.

V. Tonica; antispasmodica; majori dosi emetica; extrinsecus adstringens.

U. Ad minuendas secretiones, modum excedentes, intus aliquando adhibetur; sic in fluore albo, blennorrhœa chronica, diabete, sudoribus profusis, diarrhœa, nec non in hæmorrhagiis chronicis passivis. Prodest in epilepsia, hysteria, chorea, asthmate spasmodico, stenocardia, prosopalgia, et aliis nervorum affectionibus chronicis, interdum cum narcoticis, vel excitantibus volatilibus. Ad ejicienda noxia e ventriculo utile est remedium. COOPER quondam ad eliminandam nimiam opii quantitatem, ad sesquidrachmam Sulphatis Zinci, partitis dosibus, felici cum eventu exhibuit.

Extrinsecus adhibetur gargarismatis forma in aphthis et angina ulcerosa. Solutionis instar admovetur ulceribus atonicis, luxuriantibus, pus tenue, ichorosum fundentibus, nec non serofulosis et herpeticis. Per modum injectionis juvat in fluore albo et blennorrhœa chronica. Instar pulveris tabaci, naribus adtractus, si cum saccharo misceatur, prodest in ozæna et polypionario. Componendis etiam collyriis inservit.

D. Scopo tonico et antispasmodico granum dimidium ad integrum, dein grana tria vel quatuor. Scopo emetico grana decem ad scrupulum. Pro gargarismate vel injectione granum vel quinque ad unciam liquidi.
